

Codices secundum ordinem apparatus

de numeris et signis cfr. pag. 38*-47*

Codices Evangeliorum

- H** BSCΨ(Mc-J) Z(Mt) 33 L 892 579(Mc-J) Δ 1241
T(LJ) 054(J) 059(Mc) 060(J) 065(J) 070(LJ) 078
(MtLJ) 083(J) 084(Mt) 085(Mt) 099(Mc) 0112(Mc)
0124(LJ) 0125(J) 0139(L) 0162(J) 0177(L) 0178(L)
0179(L) 11596 P^{1.4.5.22.28.39.45.52} | W(MtLJ) |
- D** D vl syv syh^m (P²⁵) |
- Ca** W(Mc) Θ 700 372 (Mt-L) 565 28 399 (Mt) 21 544 1542
(McL)-1654(Mc) 1342(Mc) 067(MtMc) 0188(Mc) P³⁷ |
- Cη^a** 1 1582 2193(Mc-J) | η^b 872(Mc) 22 118 209 131 (McL)
- Cι** 13 788 69 174(Mt) | 1689 983 | 826 543 346 230 828 |
124 |
- Cφ^a** 1424 517 1675 954 349 1188(J) | φ^b 7 267 659 1606
(Mt-L) 1402(MtMc) 1391(MtMc) 115 179-827-1082
(Mc) 185(J) | φ^c 1293 1010-1223 945 1207(LJ) 990 |
φ^r M 1194 27(MtMc) 71 692(Mc) |
- Cβ^a** 348 1279 477 | β^b 1216 1579 16 1588(MtMc) |
- C°** UX 213 1071 2145 1574 443 1321(J) |
- Cπ** Σ(MtMc) Φ(MtMc) N O(Mt) |
- Cσ** 157 713 1012 245 291 235(J) |
- C^l** Γ 047 1295 273 4 998 472 1515(MtMc) 1093 1604 1355
1396 1047-1038(McL) 660 251 2430 1229(L) 716(L)
485 440 162 1170(MtJ) 495(Mc) 1242(J) PQ(LJ)R(L)
064(Mt) 074(MtMc) 079(L) 090(MtMc) 0106(Mt) 0116
(Mt-L) 0130(McL) 0131(Mc) 0138(Mt) |
- Kx^a** A KΠΥ 1346 1219 265 489 | x^b 270 1375 1200 726 |
x^c 280 229 482 473 1354 |
- K^r** Λ 1187 262 1573 1555 545(Mt) |
- K^l** V 461 Ω 399(Mc-J) 028 655 661 476 | Ξ(L)X^b | K^l
EFGH |
- Comment. in J* Cyrillus 850 1820 | Ć (anonym.) 397 0141
869 138 994 821 | Nicetas 249 430 317 743 423 |

Codices Actuum

- H** BSCAΨ 33 104 326 81 1175 048 076 096 0165 0175
G P^{8.45} |
- D** DE P^{38.41.48} 1) 1611 1108 2138 1518 1245 | 614 2147
383 257 913 1765 255 378
2) 1891 242 522 206 1758 1831 429 536 491 | 1739
2298 323 440 216 066
vl syv(Ef) sa Ip Lcf Ambst Aug |
- Ca¹** 917 1874 1898 181 88 915 1829 431 307 36 610 453 |

N. B. In hoc catalogo libri N. T. caracteribus cursivis indicantur.

vl vetus latina; vl(-a) omnes codices vl excepto a
 vg vulgata
 lat versiones latinae
 sy vers. syriacae, in a et p sy significat syp et syh
 syc syrus curetonianus
 sys syrus sinaïticus
 syv syra vetus, syc et sys
 syp syra pešitta
 syi syropalaestinensis
 syh syra harclensis
 syh* eiusdem lectio, si in margine alia lectio
 syh^m lectio marginalis
 syh⁺ lectio in textu asterisco notata
 syf textus a J. Gwynn editus in Ap et epistulis cath.
 minoribus
 sy³ = syvph
 sy⁴ = syvpih
 ar versio armenia, ar^v armenia vetus
 ar^m cod. mosquensis, ar^o cod. Etschmiatzin 229
 Apoc. ar¹ Conybeare, ar² Zohrab, ar³ Nerses
 gg versio georgica
 sa versio sahidica
 bo versio bohairica
 co versiones copticae sa et bo
 ach vers. subachmimica, in J sa⁺ est sa + ach, similiter
 bo⁺ co⁺.
 vg¹ sy¹ etc. lectio non ab omnibus codicibus tradita
 D¹ F¹ G¹, si in his codd. paulinis graeco-latinis solus textus
 graecus lectionem aliquam testatur.
 g¹ est una ex versionibus *latinis* codicis paulini G
 Tert¹ Tert, si non semper eadem lectio.
 Hier^o, si Hier loquitur de codicibus qui hanc lectionem
 tradunt.
codd. in apparatu latino, si omnes codices qui in appa-
 ratu allegari solent a textu clementino recedunt.
 O' = LXX, additur locis parallelis VT¹, si allegatio ad
 versionem graecam magis quam ad textum hebrai-
 cum accedit, e. g. Hb 8, 2.
¹ in textu indicat initium versiculi, si interpunctio est
 aliquomodo incerta aut nulla.

Libri sacri

Gn Ex Lv Nu Dt Jos Jdc Ru 1 2 Sm 3 4 Rg 1 2 Par
 Esd Neh Tob Jdt Est Job Ps Pr Eccl Ct Sap Sir Is Jr Lam
 Bar Ez Dn Os Jl Am Abd Jon Mi Na Hab So Agg Zch
 Ma 1 2 Mach
 Mt Mc L J A R 1 2 C G E Ph C 1 2 Th 1 2 T Tt Phm
 Hb Ja 1 2 P 1 2 3 J Jud Ap.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

L 1,3
1
Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποησάμην περὶ πάντων, ᾧ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποι-
J 20,22
2
εἶν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλά-
3
μενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὗς
4
ἐξελέξατο ἀνελήμφθη· οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυ-
10,41
J 15,26
L 24,49
4
τοῦ Θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐ-
11,16
Mt 3,11
5
τοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ
3,21
6
περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκού-
7
σατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,
8
ὑμεῖς δὲ ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε ἁγίῳ οὐ
Mc 13,32
7
μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συν-
10,39
8
ελθόντες ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ
9
χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ
10
Ἰσραήλ; εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστὶν
11
γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὗς ὁ πατὴρ ἔθετο
12
ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήμψεσθε δύναμιν
13
ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
14
ἔσεσθέ μου μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν

1
ο > B D | 2
~ ημερ. ανελημφθη εντειλ. D tpi syph^m sa | εξελεξ. + κ. εκελευσε κηρυσσειν τ. ευαγγελιον D syh^m (sa) Barn Ef Aug | 4 συναλιζομ. 1518s 614 522 323 917-915 226s al. Eus, cum conversaretur e* g p* t (d) Aug, συναλ(ισκομ.) μετ αυτων D syr ar co Ef Aug | ηκουσ. φησι δια τ. στοματος μου D* vl tpi vg^l | 5 αγιω βαπτισθ. κ. ο μελλετε λαμβανειν D* g t Hil Aug | ημερας + εως τ. πεντηκοστης D* sa Ef Aug | 6 τω²] του D* E gg | 7 δε > B* syr ar co | 8 μου B-A 1175 D 2147] μοι Ψ-326 81 rel. | εν² > C* A 81 D 1611 522s 323 547* |

ACTUS APOSTOLORUM

1,1-11 *Exordium, Domini ascensio*

Primum quidem sermonem feci de omnibus, 1
o Theophile, quae coepit Iesus facere et do-
cere 1 usque in diem, qua praeciens apostolis 2
per Spiritum sanctum, quos elegit, assumptus
est; quibus et praebuit seipsum vivum post 3
passionem suam in multis argumentis, per dies
quadraginta apparens eis et loquens de regno
Dei. Et convescens praecepit eis ab Hieroso- 4
lymis ne discederent, sed expectarent pro-
missionem Patris, quam audistis, inquit, per os
meum; quia Iohannes quidem baptizavit aqua, 5
vos autem baptizabimini Spiritu sancto non
post multos hos dies. Igitur qui convenerant, 6
interrogabant eum dicentes: Domine, si in
tempore hoc restitues regnum Israhel? Dixit 7
autem eis: Non est vestrum nosse tempora vel
momenta, quae Pater posuit in sua potestate;
sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus 8
sancti in vos, et eritis mihi testes in Hierusalem

---

2 sanctum + praedicare evangelium DO (d)gt

4 inquit G^sDIss^cTsRW c dmp Hil Aug]* >rel.

6 convenerunt ADOV

---

1 L 1,3

2 Mt 28,20; L 24,47ss; J 20,22; L 6,13

4 A 10,41; Mc 16,19; L 24,50-53; J 14,16

5 A 11,16; Mt 3,11

6 L 19,11

7 Mt 24,36

8 A 10,39

et in omni Iudaea et Samaria et usque ad
 9 ultimum terrae. Et cum haec dixisset, viden-
 tibus illis, elevatus est; et nubes suscepit eum
 10 ab oculis eorum. Cumque intuerentur in caelum
 euntem illum, ecce duo viri adstiterunt iuxta
 11 illos in vestibus albis, ¹ qui et dixerunt: Viri
 Galilaei, quid statis adspicientes in caelum? hic
 Iesus, qui assumptus est a vobis in caelum, sic
 veniet quemadmodum vidistis eum euntem in
 caelum.

1, 12-26 *Acta in cenaculo*

12 Tunc reversi sunt Hierosolymam a monte,
 qui vocatur Oliveti, qui est iuxta Hierusalem,
 13 sabbati habens iter. Et cum introissent in ce-
 naculum, ascenderunt ubi manebant Petrus et
 Iohannes, Iacobus et Andreas, Philippus et
 Thomas, Bartholomaeus et Matthaeus, Iacobus
 14 Alphaei et Simon Zelotes, et Iudas Iacobi. Hi
 omnes erant perseverantes unanimiter in ora-
 tione cum mulieribus et Maria matre Iesu et
 fratribus eius.

15 In diebus illis exurgens Petrus in medio
 fratrum dixit, erat autem turba hominum si-
 16 mul fere centum viginti: Viri fratres, oportet

---

12 sunt + in DI* ep Aug

13 Zelotis G*DSV

15 *inc.* *et in GFsSsORT h g Aug

homin.] *nominum G^eF*

---

9 J 6,62

10 1 P 3,22

11 Mt 26,64; A 1,7

12 Ex 16,29

13 Mt 10,1ss; L 6,14ss

14 L 8,2; Mt 13,55; J 7,3ss

16 L 22,47

πάση τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἑσχάτου
 τῆς γῆς. καὶ ταῦτα εἰπὼν βλέπόντων αὐτῶν ⁹ Mc 16,19
 ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν Lc 24,51
 ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς ¹⁰
 τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄν-
 δρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθήσεσι
 λευκαῖς, ¹¹ οἳ καὶ εἶπαν· ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί 1 T 3,16
 ἐστήκατε βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ap 1,7
 Ἰησοῦς ὁ ἀναλημφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐ-
 ρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε
 αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ ὄρους ¹²
 τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱε-
 ρουσαλήμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε εἰσῆλ- ¹³ Mt 10,2ss
 θον, εἰς τὸ ὑπερῶον ἀνέβησαν οὗ ἦσαν κατα-
 μένοντες, ὃ τε Πέτρος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἰάκω-
 βος καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρ-
 θολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου
 καὶ Σίμων ὁ ζηλωτῆς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου.
 οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμα- ¹⁴ L 8,2; J 7,3.5
 δὸν τῇ προσευχῇ σὺν γυναιξὶν καὶ Μαριὰμ τῇ
 μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέ- ¹⁵
 τρος ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος
 ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡσεὶ ἑκατὸν εἴκοσι· Ἄν- ¹⁶
 δρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ἣν

⁹ κ. ταυτα ειποντος αυτου νεφ. υπεβαλ. αυτ. κ. απηρθη
 απο οφθ. D sa (syp) | ~ αυτων βλεπ. B | ¹⁰ εσθητι λευκη
 33s D-255 917sss 623ss rel. pl. syph Ωρ Aug | ¹¹ βλε-
 ποντες BS* 33 E 1518ss 257 1739 623s 808ss Eus] εμβλεπ.
 rel. | ¹⁴ προσευχη + κ. τη δησει Ψss 1611 917 rel. pl. | τ.
 γυναιξι κ. τεκνοις D | του > B | συν² > SC*ss D 1765 876
 88s al. 547s 1758 lat ar co | ¹⁵ αδελφ.] μαθητων Ψ 326
 81 Ds 1611r 917 al. 623s al. 920 pl. rel. sy | ωσει S-Ψ
 104ss 1891 917 1898sss 1827s] ως rel. | ¹⁶ δει D lat bo
 Ir Aug | γραφην + ταυτην Ψs D-255 917 623 1873-226
 al. rel. vl sy Ir |

- προεῖπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δα-
 L 22,47 υῖδ περιὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλ-
 17 λαβοῦσιν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι κατηριθμημένος ἦν ἐν
 ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύ-
 Mt 27,3-10 18 τῆς. οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ
 τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνῆς γενόμενος ἐλάκησεν μέ-
 19 σος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· καὶ
 γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσα-
 λήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ δια-
 λέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμάχ, τοῦτ' ἔστιν χωρίον
 Ps 68,26 20 αἵματος. γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν·
*γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος,
 καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ.*
 Ps 108,8 καί· τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λαβέτω ἕτερος.
 21 δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ
 χρόνῳ ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ
 10,37 22 Κύριος Ἰησοῦς ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσμα-
 τος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη
 ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ σὺν
 23 ἡμῖν γενέσθαι ἓνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο,
 Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπε-
 24 κλήθη Ἰοῦστος, καὶ Μαθθίαν. καὶ προσευξά-
 μενοι εἶπαν· σὺ Κύριε καρδιογνώστα πάντων,
 ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἓνα
 25 ἵλαβεῖν τὸν τόπον τῆς διακονίας ταύτης καὶ
 ἀποστολῆς, ἀφ' ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι
 26 εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔδωκαν κλήρους
 αὐτοῖς, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Μαθθίαν, καὶ
 συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

16 τον > BSC*s Eus Did | 18 αδικιας + αυτου D t syh+
 sa Eus Aug | 19 inc. ο και S* D¹ t Aug (syp sa) | ιδια
 * > B*S D lat syh ar co Aug | 20 αυτου¹] αυτων 81 440
 1838 69* t vg syh^m | 22 εως] αχρι SA 104 1175s 1739s
 307 | 23 εστησεν D* g Aug | Βαρναβ. D 1831 gptw |
 25 τοπον¹ BC*As D 915 lat syh^m gg co Aug] κληρον
 rel. | 26 ενδεκα] δωδεκα D Eus |

impleri Scripturam, quam praedixit Spiritus sanctus per os David de Iuda, qui fuit dux eorum, qui comprehenderunt Iesum; qui con- 17 numeratus erat in nobis et sortitus est sortem ministerii huius. Et hic quidem possedit agrum 18 de mercede iniquitatis et suspensus crepuit medius, et diffusa sunt omnia viscera eius. Et 19 notum factum est omnibus habitantibus Hierusalem, ita ut appellaretur ager ille lingua eorum Haceldama, hoc est ager sanguinis. Scrip- 20 tum est enim in libro Psalmorum:

*Fiat commoratio eorum deserta,
et non sit qui inhabitet in ea;
et episcopatum eius accipiat alter.*

Oportet ergo ex his viris, qui nobiscum sunt 21 congregati in omni tempore, quo intravit et exivit inter nos Dominus Iesus, incipiens a 22 baptisate Iohannis usque in diem, qua assumptus est a nobis, testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum ex istis. Et statuerunt duos, 23 Ioseph, qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est Iustus, et Matthiam. Et orantes dix- 24 runt: Tu Domine, qui corda nosti omnium, ostende, quem elegeris ex his duobus unum
¹ accipere locum ministerii huius et aposto- 25 latus, de quo praevaricatus est Iudas, ut abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis, et ce- 26 cidit sors super Matthiam, et adnumeratus est cum undecim apostolis.

---

17 qui] quia GA^sISOThK^r e | 19 Acheldemach CDl-UBssW(AsOKT) | 20 commor.] habitatio AIss^c OV dg p* t Ir | inhabitet GAsMUThV cd gt Ir Aug] habit. rel. | alter ADThVW eg pt Ir^l] alius rel. | 21 sunt congr. FSsKsW] ~ congr. sunt rel.

---

18 Mt 27,3-10; 2 P 2,15; Sir 10,9 | 20 Ps 68,26; 108,9 | 21 J 15,27 | 22 A 10,37; 2,32; 3,15; 4,33; 5,32; 10,41; 13,31; 26,22s | 24 1Sm 16,7 | 26 Pr 16,33

2,1-47 *Festum Pentecostes, Ecclesiae initia*

3 Et cum complerentur dies Pentecostes, erant
 2 omnes pariter in eodem loco; et factus est re-
 pente de caelo sonus tamquam advenientis
 spiritus vehementis et replevit totam domum
 3 ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis disper-
 titae linguae tamquam ignis, seditque supra
 4 singulos eorum. Et repleti sunt omnes Spiritu
 sancto et coeperunt loqui variis linguis, prout
 5 Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem
 in Hierusalem habitantes Iudaei viri religiosi
 6 ex omni natione, quae sub caelo est. Facta
 autem hac voce, convenit multitudo et mente
 confusa est, quoniam audiebat unusquisque lin-
 7 gua sua illos loquentes. Stupebant autem omnes
 et mirabantur dicentes: Nonne ecce omnes isti,
 8 qui loquuntur, Galilaei sunt? Et quomodo nos
 audivimus unusquisque linguam nostram, in
 9 qua nati sumus? Parthi et Medi et Elamitae,
 et qui habitant Mesopotamiam, Iudaeam et
 10 Cappadociam, Pontum et Asiam, ¹ Phrygiam,
 et Pamphyliam, Aegyptum et partes Libyae,
 quae est circa Cyrenen, et advenae Romani,
 11 ¹Iudaei quoque et proselyti, Cretes et Arabes:

1 omnes † discipuli UW, apostoli p* t

4 omnes > D Var

variis] *aliis GCFSUOKsR d dm e g Leo

sanctus * > DR* d t Aug

5 religiosi] timorati d e t Hier

est] sunt G*sITTh d e Hier

7 mirabantur † ad invicem GI*W e g p* t S

~ omnes ecce GA^cIO

8 lingua nostra AsISKV

9 Mesopot. MW c d dm g p t Aug] † et pl.

1 Lv 23,15-21; A 4,31 | 2 1 P 1,12; J 3,8 | 3 Mt 3,11 |
 4 A 10,44ss; 19,6; Mc 16,17; 1 C 12-14

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς 2 Lv 23,15-21
 πεντηκοστῆς ἦσαν πάντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.
 καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὡσπερ 2 Mt 3,11
 φερομένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον
 τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι, καὶ ὠφθησαν 3 4,31; 10,44s
 αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλώσσαι ὡσεὶ πυρός,
 καὶ ἐκάθισεν ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν, ¹καὶ ἐπλήσ- 4
 θησαν πάντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο
 λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδί-
 δου ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς.

²Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰου- 5
 δαῖοι ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν
 ὑπὸ τὸν οὐρανόν. γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύ- 6
 τῆς συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον
 εἷς ἕκαστος τῆ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν.
 ἐξίσταντο δὲ καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες· οὐκ ἰδοὺ 7
 ἅπαντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ 8
 πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῆ ἰδίᾳ διαλέκτῳ
 ἡμῶν ἐν ἧ ἐγεννήθημεν, Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ 9
³Ἐλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποτα-
 μίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον
 καὶ τὴν Ἀσίαν, ⁴Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, 10
 Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυ-
 ρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, ⁵Ἰουδαῖοί 11

1 κ. εγεν. εν τ. ημερ. εκειναις του συμπληρ. την ημ. τ.
 πεντ. οντων αυτων παντων επι D | τας ημερας lat trl syp
 ar Aug¹ | παντες > S* E X^o | ομου B-A 81 323 P lat]
 ομοθυμαδον rel. | 2 βιαιας + et odor suavitatis effusus
 est Ef (LG Isod) | 3 εκαθισαν S*D¹ syph sa Eus | 4 παν-
 τες B*SA 81 Ds 88s] απαντ. rel. Did | 5 εν] εις SA*
 1175 88s 241 | 6 ηκουσεν BS E 614 917s 241 | τη ιδ. δ.
 λαλ.] λαλουντας τ. γλωσσαις D syph^m Aug | 7 δε +
 παντες Sss 33^r E 1611^s 257 1891 1739s 181ss 1838^s 919
 al. lat pl. syph ar gg co | λεγοντ. + προς αλληλους 33s
 D-614 2147-226 rel. vl sy ar gg Aug | ουχι B | 9 Ιου-
 δαιαν] Ιουδαιοι syp Aug¹, Συριαν Hier, Armeniam
 Tert An^o |

τε καὶ προσήλυτοι, Κρηῆτες καὶ Ἰσραῆλ, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις
 12 τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; ἐξίσταντο δὲ πάντες· καὶ
 διηποροῦντο, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί
 13 θέλει τοῦτο εἶναι; ἕτεροι δὲ διαχλευάζοντες ἔλεγον
 ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν.

14 Σταθεῖς δὲ ὁ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρεν
 τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς·

ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ πάντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ
 15 ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς
 ὑπολαμβάνετε οὗτοι μεθύουσιν, ἔστιν γὰρ ὥρα
 16 τρίτη τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ τοῦτο ἔστιν τὸ εἰρημέ-
 J1 3,1-5 νον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ

17 Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει
 ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ
 πᾶσαν σάρκα,
 καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν,
 καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὄρασεις ὄψονται,
 καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται·

18 καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δού-
 λας μου
 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν.

12 διηποροῦντο BSA 076] -ποροῦν rel. | αλλον †επι τω γεγονοτι D syh^m Aug¹ | 13 γλευκους † ουτοι D t, (~ vg syri bo Aug¹) | 14 ενδεκα † αποστολοις D g p r t tpl syr sa¹ Aug¹ | επηρην † πρωτος D*(E) tpl | αυτοις > D g p r Aug | 15 ουσης ωρας τ. ημ. τριτης D¹* e p t vg Ir | 16 Ιωηλ > D r Ir Rebapt Hil Aug¹ | 17 και¹ > D g p r syr co Ir Hil Aug | εν-ημερ.] μετα ταυτα B syi sa Cy¹ (C 467 1319 ar) | ο θς] K₅ Ds 242 467 1845 lat tpl Ir | 18 εν τ. ημ. εκ. > D g r Rebapt | κ. προφητευσ. > D p r Tert Rebapt Prisc |

audivimus eos loquentes nostris linguis magna-
 nalia Dei. Stupebant autem omnes et mira- 12
 bantur ad invicem dicentes: Quidnam vult hoc
 esse? Alii autem irridentes dicebant: Quia 13
 musto pleni sunt isti.

Stans autem Petrus cum undecim levavit 14
 vocem suam et locutus est eis:

Viri Iudaei, et qui habitatis Hierusalem uni-
 versi, hoc vobis notum sit, et auribus percipite
 verba mea. Non enim, sicut vos aestimatis, hi 15
 ebrii sunt, cum sit hora diei tertia; sed hoc est, 16
 quod dictum est per prophetam Ioel:

*Et erit in novissimis diebus, dicit Dominus, 17
 effundam de Spiritu meo super omnem
 carnem,*

*et prophetabunt filii vestri et filiae vestrae,
 et iuvenes vestri visiones videbunt,
 et seniores vestri somnia somniabunt.*

*Et quidem super servos meos et super 18
 ancillas meas
 in diebus illis effundam de Spiritu meo,
 et prophetabunt;*

---

11 ~ loquentes eos GssITV d e g t

12 ~ hoc vult FI^cSK^rW dm Aug

13 pleni] repleti D d e g p t Aug^l

14 elevavit CFSTOKBRW c d p t Aug

18 super² > CFMKBRW g Hier

---

13 Job 32,18s O'; 1 C 14,23

15 Job 32,11 O'

16 Jl 2,28-32 (3,1-5)

17 R 5,5; Tt 3,6

- 19 *et dabo prodigia in caelo sursum,
et signa in terra deorsum,
sanguinem et ignem et vaporem fumi.*
- 20 *Sol convertetur in tenebras,
et luna in sanguinem,
antequam veniat dies Domini magnus et
manifestus.*
- 21 *Et erit: omnis, quicumque invocaverit nomen
Domini, salvus erit.*
- 22 Viri Israhelitae, audite verba haec: Iesum
Nazarenum, virum approbatum a Deo in vobis
virtutibus et prodigiis et signis, quae fecit
Deus per illum in medio vestri, sicut et vos
23 scitis, hunc definito consilio et praescientia
Dei traditum per manus iniquorum affligentes
24 interemistis; quem Deus suscitavit, solutis do-
loribus inferni, iuxta quod impossibile erat te-
25 neri illum ab eo. David enim dicit in eum:
*Providebam Dominum in conspectu meo
semper,
quoniam a dextris est mihi, ne commovear.*
- 26 *Propter hoc laetatum est cor meum,
et exsultavit lingua mea,
insuper et caro mea requiescet in spe,*
- 27 *quoniam non derelinques animam meam
in inferno,
nec dabis Sanctum tuum videre corruptio-
nem.*

---

21 erit¹ > IsTOTH t | 22 verba † mea DTh (Ir) | ~
per illum Deus *codd.* | 23 affligent. DW] *adfig. *rel.*
pl. c e g p* t | 25 in consp. meo IsTTh d p t Ir] coram
me *rel.* | est mihi AMUsVW c p t] meis est *rel.* |
26 laetatum] delectatum AIsV p t | requiescit GAS
ISOV | 27 nec] neque GsFSsOTHKsRW c d e g t

---

19 A 5,12 | 20 Ap 6,12 | 21 R 10,13 | 22 J 3,2;
5,36 | 23 A 4,28; J 19,11; 1 P 1,20 | 24 A 3,15;
Ps 17,6 O' | 25 Ps 15,8-11 | 27 A 13,35

καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω 19 5,12
καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,
αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ.
ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος 20 Ap 6,12
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα,
πρὶν ἔλθειν ἡμέραν Κυρίου
τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.
καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἐὰν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα 21 R 10,13
Κυρίου σωθήσεται.

Ἄνδρες Ἰσραηλιῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους 22
τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀποδε-
δειγμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ
τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ
Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς αὐτοὶ οἴδατε, ἰτοῦ- 23
τον τῆ ὠρισμένη βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ
ἐκδοτον διὰ χειρὸς ἀνόμων προσπήξαντες ἀνεί-
λατε, ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ 24 Ps 17,6; 114,3
θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι
αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· 25 Ps 15,8-11

*Προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ
παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ
σαλευθῶ.*

διὰ τοῦτο ηὐφράνθη μου ἡ καρδία 26
καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου,
ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλ-
πίδι,
ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, 27
οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.

19 αιμα - καπνου > D g pr Prisc | 20 πριν + η BΨ 104
1518s 257^s 917ss rel. pl. | κ. επιφανη > S D g pr Prisc |
21 > S* | εαν B E 255 1891 1739 1827 547] αν rel. | 22 η-
μας D* 1518 1831 876 489 547 Eus | 23 εκδοτον + λαβοντες
Ψs 1175 D-536 440-1898 1829 rel. syh | 24 θανατ.] αδου
D lat tpl syr bo Pol lr Ef Ep | 25 Kv + μου S D syr |
27.31 αδου Ψss E-255 pl. 431 623s 920-226 al. P^r |

- 28 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς,
 πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.
- 29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔξδὸν εἶπεῖν μετὰ παρη-
 σίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυίδ, ὅτι
 καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνήμα αὐτοῦ
- 30 ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. προφή-
 της οὖν ὑπάρχων καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκω ὤμοσεν
 αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καθ-
- 31 ἴσαι ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, προῖδὼν ἐλάλησεν περὶ
 τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὔτε ἐγκατε-
 λείφθη εἰς ἄδην οὔτε ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν δια-
- 32 φθοράν. τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεός,
 33 οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. τῇ δεξιᾷ οὖν
 τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύ-
 ματος τοῦ ἁγίου λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξέχεεν
- 34 τοῦτο ὃ ὑμεῖς καὶ βλέπετε καὶ ἀκούετε. οὐ γὰρ
 Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός·
 εἶπεν Κύριος τῷ Κυρίῳ μου·
 κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
- 35 ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
- 36 ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι
 καὶ Κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ἐποίησεν ὁ Θεὸς
 τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.
- 37 Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τὴν καρδίαν,
 εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς
 ἀποστόλους· τί ποιήσωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί;

Ps 88,4s
 2 Sm 7,12s

Ps 15,10

Ps 109,1

30 οσφ.] κοιλιας 1311 gpr syri ar gg Ir Vict, καρδιας
 D*|αυτου¹ B-A D^c lat syr ar co Ir Eus] + το κατα σαρκα
 αναστησειν τ. Xv (E 1739) rel. | 31 εγκατελ. + η ψυχη αυ-
 του Ψss E rel. syh ar | 32 τουτον + ουν D*s 241 491
 gpr | 33 τουτο + το δωρον E prt syph* sa Ir Amb Did|
 o + νυν Ψss E 1765 1891 pl. 917s 623s 467 P^r syih Ir|
 και¹ B D 88s p] > rel. | 37 inc. τοτε παντες οι συνελθοντες
 κ. ακ. D syh^m | ειπον τε] ειποντες S D^{1c} 1611^s 876 917s
 467 al. | λοιπους > D 241 gr Aug | τι + ουν D g sa Ir
 Aug | αδελφ. + υποδειξατε ημιν Ds vl pr tpl-syh^m Aug|

Notas mihi fecisti vias vitae, 28

et replebis me iucunditate cum facie tua.

Viri fratres, liceat audenter dicere ad vos de 29
patriarcha David quoniam defunctus est et
sepultus, et sepulcrum eius est apud nos
usque in hodiernum diem. Propheta igitur cum 30
esset et sciret quia iureiurando *iurasset illi*
Deus *de fructu lumbi eius sedere super se-*
dem eius, providens locutus est de resurrec- 31
tione Christi, quia *neque derelictus est in in-*
ferno, neque caro eius vidit corruptionem. Hunc 32
Iesum resuscitavit Deus, cuius omnes nos testes
sumus. Dexteram igitur Dei exaltatus, et pro- 33
missione Spiritus sancti accepta a Patre, effu-
dit hunc, quem vos videtis et auditis. Non 34
enim David ascendit in caelum; dixit autem
ipse:

Dixit Dominus Domino meo: sede a dex-
tris meis,

donec ponam inimicos tuos scabellum pedum 35
tuorum.

Certissime sciat ergo omnis domus Israhel, quia 36
et Dominum eum et Christum fecit Deus
hunc Iesum, quem vos crucifixistis.

His autem auditis, compuncti sunt corde 37
et dixerunt ad Petrum et ad reliquos apos-

---

28 ~ fecisti mihi GFIOKR d t | 29 quoniam + *et
GssIsTsV et Fulg | sepultus CT p Ir] + est *rel.* |
30 lumbi] ventris AV g p Ir Vict | 32 cuius] cui G
FISsOThB | 33 hunc quem] hoc donum quod CDM
TThW c dm e p t tpl Amb (Ir) | 34 caelum IsTR c]
caelos *rel.* | dixit¹ T d g] dicit *rel.* | 36 fecit Deus g]
~ Deus fecit *codd.* | 37 *autem AI] > *rel.*

---

29 A 13,36; J 8,52; 3 Rg 2,10 | 30 Ps 131,11; 88,4s;
2 Sm 7,12s | 31 Ps 15,10 | 32 A 1,22 | 33 A 5,31;
Phil 2,9; A 1,4 | 34 Ps 109,1; Mt 22,44

38 tolos: Quid faciemus, viri fratres? ¹Petrus vero
ad illos: Paenitentiam, inquit, agite, et bap-
tizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu
Christi in remissionem peccatorum vestrorum,
39 et accipietis donum Spiritus sancti. Vobis enim
est repromissio et filiis vestris et omnibus,
qui longe sunt, quoscumque advocaverit Domi-
40 *nus Deus noster.* Aliis etiam verbis plurimis
testificatus est et exhortabatur eos dicens:
41 Salvamini a generatione ista prava. Qui ergo
receperunt sermonem eius baptizati sunt, et
appositae sunt in die illa animae circiter tria
milia.

42 Erant autem perseverantes in doctrina apos-
tolorum et communicatione fractionis panis et
43 orationibus. Fiebat autem omni animae timor,
multa quoque prodigia et signa per apostolos
in Hierusalem fiebant, et metus erat magnus in
44 universis. Omnes etiam, qui credebant, erant
45 pariter et habebant omnia communia. Posses-
siones et substantias vendebant et dividebant
46 illa omnibus, prout cuique opus erat. Cotidie
quoque perdurantes unanimiter in templo et
frangentes circa domos panem sumebant ci-

---

38 vestrum > FISO Var
vestrorum > d e g p* Ir Cyp Lcf Amb Aug
Spirit. sancti RTh c dm g p t] ~ sancti Sp. *rel.*
40 plurimis AISOV e p Aug] pluribus *rel.*
43 ~ fiebant in Ierus. *codd.*
44 etiam] enim AOV
45 *inc.* *et poss. C e g m p

---

38 A 3,19; Mc 16,16; A 8,16; 10,48
39 J1 2,32; Is 57,19
40 Dt 32,5; Ph 2,15
41 A 4,4; 5,14; 6,7
42 A 20,7; 27,35
43 A 5,12-16 | 44 A 4,32

Πέτρος δὲ πρὸς αὐτούς· μετανοήσατε, φησίν, καὶ 38
 βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
 Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, καὶ
 λήμψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος.
 ὑμῖν γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις 39 Is 57,19
 ὑμῶν καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακρὰν, ὅσους ἂν προσ-
 καλέσῃται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. ἑτέροις τε 40
 λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρατο καὶ παρεκάλει
 αὐτούς λέγων· σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκο-
 λιᾶς ταύτης. οἱ μὲν οὖν ἀποδεξάμενοι τὸν λό- 41
 γον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι.

Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν 42
 ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ, τῇ κλάσει τοῦ ἄρ-
 του καὶ ταῖς προσευχαῖς.

Ἐγένετο δὲ πάση ψυχῇ φόβος· πολλὰ δὲ 43
 τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο.
 πάντες δὲ οἱ πιστεύσαντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ 44
 εἶχον ἅπαντα κοινά, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς 45
 ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν,
 καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν. καθ' ἡμέραν τε 46
 προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
 κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τρο-

38 φησιν Sss 81s 1739s 88s 307 226 al. vg (D p Ir), ~
 εφη προς rel. pl., > B 36 218 | επι] εν BC D 1891s 1739s
 lat Cy Ep | ονομ. + τ. Ku Ds 614 1891s al. 1739 241 pr
 sy ar gg sa Cy Thdt | υμων² > Ψss 1175 D rel. pl. gr r
 sy ar gg Cyp Lcf | 39 ημιν, ημων D Aug | 41 ουν + ασμε-
 νως Ψss E rel. pl. sy ar Aug | αποδεξ.] πιστευσαντες D
 (pr) syh^m Aug | 42 προσκαρτ.] + ομοθυμαδον 614 257
 307s | αποστ. + εν ιλημ D | 43s εγινετο² + εν Ιερ. φοβος
 τε ην μεγας επι παντας κ. παντ. S-Ψ 326s 242 88 307s
 5 460 t vg | 44 πιστευοντες C-E 383 917sss 623s 467-
 241 al. rel. | ησαν, και > g m p r Ωρ | 45 inc. κ. οσοι κτ.
 ειχον η υπ. D (syp) | 45s ~ αυτα καθ ημερ. D* g p r |
 46 παντες τε προσεκαρτερουν εν τω ιερω κ. κατ οικους
 επι το αυτο κλωντες τε αρτ. D |

- 47 φῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, αἰ-
νοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον
τὸν λαόν. ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζο-
μένους καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ αὐτό.
- 3 Πέτρος δὲ καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ
ἱερόν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην
2 καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν
πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὠραίαν
τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομέ-
3 νων εἰς τὸ ἱερόν. ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάν-
νην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερόν ἠρώτα ἐλεη-
14,9 4 μοσύνην λαβεῖν. ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν
5 σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπεν· βλέψον εἰς ἡμᾶς. ὁ δὲ ἐπ-
6 εῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. εἶ-
πεν δὲ Πέτρος· ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρ-
χει μοι, ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνό-
ματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου περιπάτει.
- 1,34 7 καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν αὐ-
τόν· παραχρῆμα δὲ ἔστερεώθησαν αἱ βάσεις αὐ-
8 τοῦ καὶ τὰ σφυδρά, ἡ καὶ ἔξαλλόμενος ἔστη, καὶ πε-

47 λαον] κοσμον D | τοις σωζομενοις 33 syrh ar bo | ημερ.
B-A 33 326^s lat ar co] + (εν) τη εκκλησια (D 181 1838
1311 209) rel. syrh | 3,1 inc. επι το αυτο δε Π. (cf. 2,47)
Ψss D-255 365 pl. 917-241 rel. pl., εν δε τ. ημεραις ταυ-
ταις D pr, κ. εγενετο οτε syr | ιερον + το δειλινον D |
2 και + ιδου D* syr | υπαρχων > D vl | θυραν] πυλην
E 1891s 323ss 181 460 | 3 inc. ουτος ατενισας τ. οφθαλ-
μοις αυτου κ. D h | μελλ. εισ.] εισερχομενους g r r syr ar
bo Lcf | ηρωτα + αυτους D hr syr co | λαβειν + παρ
αυτων E 1845^c gg bo, > Ψ D 1611^s 917s 383 al. 623 pl.
920 pl. P^r h vg syh Lcf | 4 ατενισας, βλεψον] εμβλεψ.,
ατενισον D | 5 επειχεν] ατενισας D¹ (h) | 6 ~ Π. δε ειπεν
CA G 2147 88s 307 610s t vg co | Πετρο. + προς αυτον
hr r syrh^m co | τ. Ναζωρ. BS D sa Ath] + εγειρε κ. rel.
Ωρ Eus Bas | 7 κ. παραχρ. εσταθη κ. D h | σφυδρα B*
S*C*A 1827] σφυρα rel. | 8 περιεπατ. + χαιρομενος
D(s) h |

bum cum exultatione et simplicitate cordis
 1 collaudantes Deum et habentes gratiam ad 47
 omnem plebem. Dominus autem augebat qui
 salvi fierent cotidie in idipsum.

3,1-26 *Sanatio claudi, Petri sermo*

Petrus autem et Iohannes ascendebant in 3
 templum ad horam orationis nonam. Et qui- 2
 dam vir, qui erat claudus ex utero matris suae,
 baiulabatur; quem ponebant cotidie ad por-
 tam templi, quae dicitur speciosa, ut peteret
 elemosynam ab introeuntibus in templum. Is 3
 cum vidisset Petrum et Iohannem incipientes
 introire in templum, rogabat ut elemosynam
 acciperet. Intuens autem in eum Petrus cum 4
 Iohanne dixit: Respice in nos. At ille intende- 5
 bat in eos sperans se aliquid accepturum ab
 eis. Petrus autem dixit: Argentum et aurum 6
 non est mihi; quod autem habeo, hoc tibi do:
 in nomine Iesu Christi Nazareni surge et am-
 bula. Et apprehensa manu eius dextera, alle- 7
 vavit eum et protinus consolidatae sunt bases
 eius et plantae. Et exsiliens stetit et ambula- 8
 bat et intravit cum illis in templum ambulans

2 et + ecce C d p^c

3 incipient. introire] ingressuros CT (g p r Lcf)

4 aspice CT d g p r Lcf

6 ~ do tibi FM-UKss dm g h r Ir Amb Prisc

7 eius¹] ei GADIsTh

manu eius CFT ch Cyp] ~ eius manu *rel.*

bases] gressus CT e h p Ir, pedes g r Lcf

1 A 10,3.9.30

2 A 14,8; J 9,1

4 A 14,9

6 A 3,16

7 A 9,34.41; 14,10

8 J 5,14

- 9 et exsiliens et laudans Deum. Et vidit omnis
 populus eum ambulans et laudans Deum.
 10 Cognoscebant autem illum, quod ipse erat, qui
 ad elemosynam sedebat ad speciosam portam
 templi, et impleti sunt stupore et extasi in eo,
 quod contigerat illi.
 11 Cum teneret autem Petrum et Iohannem,
 cucurrit omnis populus ad eos ad porticum,
 12 quae appellatur Salomonis, stupentes. Videns
 autem Petrus respondit ad populum: Viri Is-
 rahelitae, quid miramini in hoc aut nos quid
 intuemini, quasi nostra virtute aut potestate
 13 fecerimus hunc ambulare? *Deus Abraham et*
Deus Isaac et Deus Iacob, Deus patrum nos-
trorum glorificavit Filium suum Iesum, quem
 vos quidem tradidistis et negastis ante faciem
 14 Pilati, iudicante illo dimitti. Vos autem sanc-
 tum et iustum negastis et petistis virum ho-
 15 micidam donari vobis, auctorem vero vitae in-
 terfecistis, quem Deus suscitavit a mortuis,
 16 cuius nos testes sumus. Et in fide nominis
 eius hunc, quem vos vidistis et nostis, con-
 firmavit nomen eius; et fides, quae per eum

---

8 saliens CT g p Ir Lcf
 Deum] dominum GssITTh
 9 ~ eum omnis populus CTR e g h p Lcf
 10 quod¹] quoniam *codd.*
 11 tenerent AlsOVs g
 quae] qui GssDIssT c d e
 12 aut potestate > I Ir, potestate W h p^o] pie-
 tate *rel.*
 16 vidistis I d] *videtis *rel.*

---

11 A 5,12; J 10,23

12 A 14,15

13 Ex 3,6.15; A 3,26

14 Mt 27,20s; L 23,15

15 A 2,23s; 5,31; 13,31; Hb 2,10

ριεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν
 περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν.
 καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν περιπατοῦντα καὶ αἰ- 9
 νοῦντα τὸν Θεόν· ἐπεγίνωσκον δὲ αὐτόν, ὅτι 10
 οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἔλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ
 τῇ ὥραία πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμ-
 βους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

Κρατοῦντος δὲ αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰω- 11
 ἀννην συνέδραμεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ
 τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος ἔκθαμβοι.
 ἰδὼν δὲ ὁ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· 12 5,12
 Ἰ 10,23
 Ἄνδρες Ἰσραηλιῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ
 ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ
 πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; ὁ Θεὸς Ἄβ- 13
 ραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων
 ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς
 μὲν παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε κατὰ πρόσωπον
 Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν· ὑμεῖς δὲ 14
 τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ἠτήσασ-
 θε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἄρχη- 15
 γὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ
 νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. καὶ ἐπὶ τῇ 16
 πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον, ὃν θεωρεῖτε
 καὶ οἴδατε, ἔστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ πίσ-

Ex 3,6.15
Is 53,11

περιπατων κ. αλλομ. κ. > D h | 10 αυτον > S* 1311 g p r
 syp Lcf | 11 inc. εκπορευομενου δε τ. Π. κ. I. συνεξεπο-
 ρευετο κρατων αυτους· οι δε θαμβηθεντες εστησαν εν τη
 στοα D (h) | αυτου] τ. ιαθεντος χωλου 33s D 614-470
 206 pl. 440ss 917ss 623^r c p^c t p l gg | 12 inc. αποκριθεις
 δε ο Π. ειπεν πρ. αυτ. D (g syp sa) | ως † ημων τη ...
 τουτο πεποιηκοτων D g h p syh (co) | 13 Iν † Xν D h |
 παρεδωκ. † εις κρισιν D(s) h p syh^m Ir | κριναντ.] θε-
 λοντος h Ir Ef | απολυειν † αυτον θελοντος D* | 14 ηρ-
 νησασθε] εβαρυνατε D Ir, onerastis et neg. Aug, spre-
 vistis et neg. Ef | ητησασθε † μαλλον E syh^m | φονεα †
 ζην κ. E h Aug | 16 επι > BS* 81 | ον >, οιδατε † οτι D I* |
 στερεωσεν τ. αυτου inse confirmavit et cepavit syp (ho) |

τις ἢ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν
 17 ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελ-
 φοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ
 18 οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. ὁ δὲ Θεὸς ἃ προκατήγγειλεν
 L 24,27 διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν, παθεῖν τὸν
 19 Χριστὸν αὐτοῦ, ἐπλήρωσεν οὕτως. μετανοήσατε
 οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν
 20 τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξε-
 ως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀποστείλῃ
 21 τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν, ὃν
 δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀπο-
 καταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ
 στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν.
 Mt 18,15.19 22 Μωϋσῆς μὲν εἶπεν ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
 7,37 Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς
 ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλή-
 23 σῃ πρὸς ὑμᾶς. ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ ἣτις ἔαν μὴ
 Lv 23,29 ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ἐξολεθρευθήσεται
 24 ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ προφηῆται ἀπὸ
 Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν καὶ
 12,3;22,18 25 κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. ὑμεῖς ἔστε οἱ
 G 3,8 υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς ὁ Θεὸς
 διέθετο πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν, λέγων πρὸς
 Ἄβραάμ· καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθή-

17 ανδρες αδελ. επισταμεθα D h p w (ar¹ Ef) | επραξατε
 +το πονηρον D g h p w syh^m Ir Ambst, τουτο syp co Ef |
 18 α] ο D¹ h, ως syp ar | παθειν τ. Xv > A 431 | 19 εις |
 προς BS | 20 επελθωσ. D¹ h, +υμιν syph⁺ bo Ir Ef, ~
 Eh Tert | του > E 1611 614 431 36 927s 226*ss 69 | 21 στο-
 ματ. +παντων Ψs E 255 1522 al. 917 P^r syh | απ αιωνος
 > D 1108 467 g h p ar gg Ir | 22 μεν +γαρ 1611 pl. 1891^s
 917s al. 623s 920^s p syp | ειπ. B-A 326ss 2298 307^s
 syp bo] +προς τ. πατερας ημων 33 D 255 88s 642 g h p
 tplar gg sa Ir, ~ Ψ 104 P al. (syh), (υμων S^cA 81 D 917
 307^s 927s 808s al.) | 24 προκατηγγειλ. C^o 206 255 1891s
 1739^s al. 5-467 226 al. | 25 υμων] ημων S*sΨs 0165 D
 1611-383 al. 623 467s 920ss al. P^r vl sy ar¹ gg bo Ir |
 ευλογ. BA*s 383 1758ss 1739s 307 1610s |

est, dedit integram sanitatem istam in con-
 spectu omnium vestrum. Et nunc, fratres, scio 17
 quia per ignorantiam fecistis, sicut et princi-
 pes vestri. Deus autem, quae praenuntiavit per 18
 os omnium prophetarum pati Christum suum
 sic implevit. Paenitemini igitur et converti- 19
 mini, ut deleantur peccata vestra, ¹ ut, cum 20
 venerint tempora refrigerii a conspectu Do-
 mini, et miserit eum, qui praedicatus est vo-
 bis Iesum Christum, ¹ quem oportet qui- 21
 dem caelum suscipere usque in tempora re-
 stitutionis omnium, quae locutus est Deus per
 os sanctorum suorum a saeculo prophetarum.
 Moyses quidem dixit: Quoniam *prophetam sus-* 22
citabit vobis Dominus Deus vester de fratri-
bis vestris tamquam me, ipsum audietis iuxta
omnia quaecumque locutus fuerit vobis. Erit 23
autem, omnis anima, quae non audierit pro-
phetam illum, exterminabitur de plebe. Et om- 24
 nes prophetae a Samuel et deinceps, qui lo-
 cuti sunt, annuntiaverunt dies istos. Vos estis 25
 filii prophetarum et testamenti, quod disposuit
 Deus ad patres nostros dicens ad Abraham:
Et in semine tuo benedicentur omnes familiae

16 dedit + illi GT g p (d e h Ir)

18 quae] qui OV^cRW c g Vig

19 peccata vestra CDT d g h m p Ir Tert] ~ ves-
 tra peccata *rel.*

20 praedicatus] *praedestinitus D e p* (g, d Tert,
 h Ir)

21 quidem caelum Ir] ~ caelum quidem *codd.*

22 suscitavit AFMsOTh*B d e p*

23 quae GADIsTh c dm] quaecumque *rel.*

25 nostros] vestros GFISUOTh e

17 A 13,27; L 23,34; 1 T 1,13 | 18 L 24,27

19 A 2,38 | 21 A 1,11; Ap 10,7

22 Dt 18,15.19; A 7,37 | 23 Lv 23,29

24 A 10,43; Hb 11,32

25 R 15,8; Gn 22,18; G 3,8

26 *terrae*. Vobis primum Deus suscitans Filium suum misit eum benedicientem vobis, ut convertat se unusquisque a nequitia sua.

4,1-31 *Petrus et Iohannes coram synedrio, fidelium fiducia*

4 Loquentibus autem illis ad populum, supervenerunt sacerdotes et magistratus templi
2 et sadducaei ¹ dolentes quod docerent populum et annuntiarent in Iesu resurrectionem
3 ex mortuis, et iniecerunt in eos manus et posuerunt eos in custodiam in crastinum, erat
4 enim iam vespera. Multi autem eorum, qui audierant verbum, crediderunt; et factus est numerus virorum quinque milia.

5 Factum est autem in crastinum, ut congregarentur principes eorum et seniores et scribae in Hierusalem ¹ et Annas princeps sacerdotum et Caiphas et Iohannes et Alexander, et
7 quotquot erant de genere sacerdotali. Et stantes eos in medio interrogabant: In qua virtute aut in quo nomine fecistis hoc vos?
8 Tunc repletus Spiritu sancto Petrus dixit ad
9 eos: Principes populi et seniores, audite: ¹Si nos hodie diiudicamur in benefacto hominis
10 infirmi, in quo iste salvus factus est, ¹ notum

2 dolentes] indignantes e p
Iesum FI^rThKRW h p Lcf

3 in eos DMUTh c g Lcf] eis *rel.*

4 virorum + circiter CT, fere g p, ad d h (e)

6 sacerdotali] pontificali d h

8 ~ Petrus repletus Sp. s. *codd.*

audite ThW c e g p^c Cyp] > *rel.*

9 iudicamur FsSU*K^r e p^c

26 A 13,46; 4,27.30 | 4,1 A 5,24ss; L 22,4.52 |
2 A 23,3.8 | 3 A 3,1 | 4 A 2,41.47; 6,7 | 5 A 5,21 |
7 Mt 21,23 | 8 A 2,4; Mt 10,19s

σονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. ὑμῖν πρῶτον 26 13,46
ἀναστήσας ὁ Θεὸς τὸν παῖδα αὐτοῦ ἀπέστειλεν
αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκασ-
τον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέσ- 4 L 22,4.52
τησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱε-
ροῦ καὶ οἱ σαδδουκαῖοι, διαπονούμενοι διὰ 2 23,8
τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν
ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν, καὶ 3 3,1
ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τή-
ρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. πολ- 4 2,41.47
λοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν,
καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὥσει χι-
λιάδες πέντε.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐ- 5
τῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ
τοὺς γραμματεῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄννας ὁ 6
ἀρχιερεὺς καὶ Καϊάφας καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀλέξ-
ανδρος καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ.
καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο· 7 Mt 21,23
ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦ-
το ὑμεῖς; τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου 8 Mt 10,19
εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσ-
βύτεροι, εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐ- 9
εργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέ-

26 αυτου Bss 326^r Ds lat syph ar co Ir] + Iv rel. | εξ-
απεστειλ. D | αυτον > D 2138 g p h Ir | 4,1 λαον] οχλον
0165, + τα ρηματα ταυτα Ds 1611 2138 sg h p syph^m | αρχ-
ιερ. BC 467 ar | οι στρατηγοι syph ar co, > D | 2 αναγγ.
τ. Iv εν τη αναστασει D (Ψ) | την εκ] των Ψ 0165 D 1611^r
206s 440 431 917 920 pl. P^r vl ar sa | 3 επιβαλοντες D^l
(h) | επαυριον D 181 | 4 εγενετο 0165 1874 1827 | ο >
BS D | ως B 0165 D 1611ss, > SA 81s t vg bo Ef | 5 αυρ.
ημεραν συνηχθησαν οι αρχ. κ. οι πρ. κ. οι D (syp, bo) |
6 Ιωανν.] Ιωναθας D 0165 tpl, -than gp | ιερατικ. 1311
69* e tpl vg ar | 8 πρεσβυτ. BSA 1175 0165 88 vg co |
+ του Ιηλ rel.] + ακουσατε E 88 307^s 1319 g syp Cyp |
9 ανακρινομ. + αφ υμων D-2138 88s g h p sy Cyp |

- 3,6.13-16 10 σωσται, γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ
λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ
Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρ-
Mt 21,42 11 ἔστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιῆς. αὐτός ἐστιν ὁ λί-
Ps 117,22 θος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδόμων,
12 ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. καὶ οὐκ ἔστιν
Mt 1,21 ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία. οὐδὲ γὰρ ὄνομά
ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν
ἄνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.
13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν
καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι
ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπε-
γίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν,
3,8s 14 ἴτόν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα
15 τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. κε-
λεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελ-
16 θεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους ἰλέγοντες· τί
J 11,47 ποιήσωμεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν
γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶ-
σιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ
5,28 17 οὐ δυνάμεθα ἀρνεῖσθαι ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ
πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλησώμεθα
αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ
18 μηδενὶ ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς

10 ονομ.+τ. Κυ E h | υμεις+μεν 0165 sa | υμων+σημε-
ρον E | υγιης+κ. εν αλλω ουδενι E h syh^m Cyp | 11 οικο-
δομουντ. Ψss E614^s 206ss 440 -431 623 920 pl. P^r | 12 και
-σωτηρια > h Ir Cyp (D p) | ημας > syp bo | 13 δε+οι
Ιουδαιοι 1758 917-181 1311 69 | κ. ιδιωται > D | τε] δε
0165* D 307ss | 14 βλεποντ.] θεωρουντες 33s 440s 917-181
5s 460 | ειχον+ποιησαι η D¹ h | 15 απελθ.] απαχθησαι
D¹ h sa (bo) | 17 πλεον+τι D p | λαον+τα ρηματα ταυτα
E g (h) Lcf (syh^m) | απειλησ. BSA 326ss 1739s D 1891s
242 g h p t t p l v g syp ar co Lcf] απειλη απειλ. rel. |
ανθρωπω Ψs 383 206 1898 88s co | 18 inc. συνκατατι-
θεμενων δε αυτων τη γνωμη φωνησαντες αυτους παρηγ-
γειλαντο κατα το μη D syh^m (g h Lcf) |

sit omnibus vobis et omni plebi Israhel: quia in nomine Domini nostri Iesu Christi Nazareni, quem vos crucifixistis, quem Deus suscitavit a mortuis, in hoc iste adstat coram vobis sanus. Hic est *lapis, qui reprobatus est a vobis aedificantibus, qui factus est in caput anguli*. Et non est in alio aliquo salus; nec enim aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.

Videntes autem Petri constantiam et Iohannis, comperto quod homines essent sine litteris et idiotae, admirabantur et cognoscebant eos quoniam cum Iesu fuerant. Hominem quoque videntes stantem cum eis, qui curatus fuerat, nihil poterant contradicere. Iusserunt autem eos foras extra concilium secedere et conferebant ad invicem ¹dicentes: Quid faciemus hominibus istis? quoniam quidem notum signum factum est per eos, omnibus habitantibus Hierusalem manifestum est, et non possumus negare. Sed ne amplius divulgetur in populum, comminemur eis, ne ultra loquantur in nomine hoc ulli hominum. Et vocantes eos

10 Domini nostri] * > *codd.*

adstat † hodie CT e

12 aliud nomen D g] ~ nomen aliud *rel.*

oportet GsFsU*OKW d e g p* Cyp

16 habitantibus † in GsFsIUstTh c

10 A 3,6.13-16

11 Ps 117,22; Mt 21,42

12 Mt 1,21; 12,21; J 1,12; 14,6

14 A 3,8s | 15 A 5,34

16 J 11,47 | 17 A 5,28

denuntiaverunt ne omnino loquerentur neque
 19 docerent in nomine Iesu. Petrus vero et Iohan-
 nes respondentes dixerunt ad eos: Si iustum
 est in conspectu Dei vos potius audire quam
 20 Deum, iudicate; non enim possumus quae vi-
 21 dimus et audivimus non loqui. At illi commi-
 nantes dimiserunt eos non inventes, quo-
 modo punirent eos propter populum, quia om-
 nes clarificabant id, quod factum fuerat, in eo
 22 quod acciderat. Annorum enim erat amplius
 quadraginta homo, in quo factum fuerat signum
 istud sanitatis.

23 Dimissi autem venerunt ad suos et annun-
 tiaverunt eis quanta ad eos principes sacerdo-
 24 tum et seniores dixissent. Qui cum audissent,
 unanimiter levaverunt vocem ad Deum et di-
 xerunt: Domine, tu es qui *fecisti caelum et*
 25 *terram, mare et omnia, quae in eis sunt,* ¹qui
 Spiritu sancto per os patris nostri David pueri
 tui dixisti:

*Quare fremuerunt gentes,
 et populi meditati sunt inania?*

26 *Adstiterunt reges terrae,
 et principes convenerunt in unum
 adversus Dominum et adversus Christum
 eius.*

---

21 id] *Deum CT d dm e g p Lcf
 id quod factum fuerat, in eo quod acciderat *codd.*
 pl. c p^c] in eo quod factum erat D p* (d e g Lcf)
 23 eis] * > d e g
 24 Deum] Dominum FsI*UOKVsW p Lcf
 es > *codd.*

---

19 A 5,29

20 A 22,15; 1 P 5,1; 2 P 1,16ss

24 Ex 20,11; Ps 145,6; Is 37,16; Jr 32,17; Ap 10,6

25 Ps 2,1s

παρήγγειλαν καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ δι-
 δάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πέ- 19
 τρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες εἶπον πρὸς αὐ-
 τούς· εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν 5,29
 ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυ- 20
 νάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν 1 P 5,1
 μὴ λαλεῖν. οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν 21 1 J 1,1ss
 αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσονται
 αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν
 Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι· ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων 22
 τεσσεράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ
 σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ 23
 ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
 οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν. οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμο- 24 Ex 20,11
 θυμαδὸν ἤραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπαν· Ps 145,6
 Δέσποτα, σὺ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν Is 37,16
 καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ διὰ Jr 32,17
 πνεύματος ἁγίου διὰ τοῦ στόματος Δαυὶδ παιδός L 2,29
 σου εἰπών· 25 Ap 6,10
 Ps 2,1s

*Ἴνα τί ἐφρούραξαν ἔθνη,
 καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά·
 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, 26
 καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.*

παρηγγ. B-33 326^r D-2138 614 pl. 242 1739^s 181^{ss} 307^s
 1873^{ss}] + αυτοις g syr co Lcf | 19 ει τουτο υμιν δικ. φαι-
 νεται E | 20 μη > D* | 21 μη ευρισκ. αιτιαν D p tpl syr
 bo | δια] φοβουμενοι E | 22 γεγονει B D | τουτο > D¹
 g p tpl Lcf | 23 απηγγειλ. S 206 1838 209] + αυτοις 1874
 p vg syrh⁺ co | 24 ακουσ. + κ. επιγοντες την τ. θυ ενεργ-
 γειαν D | συ BSA tpl vg bo] Ke 33 917-181 915 5s 460,
 + ο θς rel. | 25 ο + τ. πατρος ημ. B^r E 1108 1891^s 1739^{ss}
 88^s 307^s 467 | δια τ. στοματ. τ. πατρος ημ. Δαυ. (D syr
 lat) ar co Ir | ~ δια τ. στομ. ... δια πνς αγ. syh ar | πνς
 αγιου > 2138^r 206^s 470^s 917-181 623^s 489^s 920^s P^r Ef |
 εν στοματι syrh ar co | Δαυ. + ψρι bo |

- L 23,12 27 *συνήχθησαν* γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας,
Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος σὺν ἔθνεσιν
2,23 28 *καὶ λαοῖς* Ἰσραήλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ
29 ἡ βουλή προώρισεν γενέσθαι. καὶ τὰ νῦν, Κύριε,
E 6,19 ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δού-
λοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λό-
30 γον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρα ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν
καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνό-
2,2.4 31 ματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ. καὶ δεη-
16,26 θέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν
συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες τοῦ ἁγίου
πνεύματος, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ
μετὰ παρρησίας.
2,44 32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν καρ-
δία καὶ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρ-
χόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς
2,47 33 πάντα κοινά. καὶ δυνάμει μεγάλη ἀπεδίδουν
τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ
τῆς ἀναστάσεως, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάν-
2,45 34 τας αὐτούς. οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ἦν ἐν αὐτοῖς·
ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον,
πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων
35 ἰκαὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.
διεδίδετο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.
Ἰωσήφ δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν
11,22.24 36 Ἰωσήφ δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν
13,4; 15,39 27 εν τη πολει τ. Ir Tert pl.] > 614sss 206^s 917-431 920 pl.
Pr | λαος E¹ Hil Aug, λαω e tpl syph sa | **28** βουλη BA*
1175 242 1739 323 467 e* g ar Hil Lcf Aug] + σου rel. |
30 χειρα BA 1175 d g] + σου rel. | **31** παρρησ. + παντι
τω θελοντι πιστευειν Ds Iq Ef Aug | **32** μια + κ. ουκ ην
διακρισις εν αυτοις ουδεμια D(E) Cyp Amb | η καρδ. κ.
η ψ. Ψss 81s E rel. pl. | **33** Iv Xu τ. Kv SA 1175 307^s
vg (Ds 1891 pl. 467 al.) | **34** ην] υπηρχεν Ψss P⁸ D-255
917-1100 623 pl. 920 pl. | κτητορ. + ησαν D tpl ar | υπηρ-
χον > S* D^c ar | **35** διεδιδοντο 1108 t tpl ar co | δε + ενι
D¹ e g p | καθο 1611 255 522 226* 1319s 69 Eus | **36** Ιω-
σης Ψs 326 1611^r 522^s 440^s 623ss al. 920^s Pr syh sa |

convenerunt enim vere in civitate ista adver- 27
sus sanctum puerum tuum Iesum, *quem un-*
xisti, Herodes et Pontius Pilatus cum *genti-*
bus et populis Israhel, facere quae manus tua 28
et consilium tuum decreverunt fieri. Et nunc, 29
Domine, respice in minas eorum et da servis
tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum, in 30
eo quod manum tuam extendas ad sanitates
et signa et prodigia fieri per nomen sancti
Filii tui Iesu. Et cum orassent, motus est lo- 31
cus, in quo erant congregati, et repleti sunt
omnes Spiritu sancto et loquebantur verbum
Dei cum fiducia.

4,32-5,16 *Unio caritatis, Ananias et Sa-*
phira, ecclesiae incrementa

Multitudinis autem credentium erat cor 32
unum et anima una, nec quisquam eorum,
quae possidebat, aliquid suum esse dicebat,
sed erant illis omnia communia. Et virtute mag- 33
na reddebant apostoli testimonium resurrec-
tionis Iesu Christi Domini nostri; et gratia
magna erat in omnibus illis. Neque enim quis- 34
quam egens erat inter illos. Quotquot enim
possessores agrorum aut domorum erant ven-
dentes afferebant pretia eorum, quae vende-
bant ¹et ponebant ante pedes apostolorum. Di- 35
videbatur autem singulis prout cuique opus
erat. Ioseph autem, qui cognominatus est Bar- 36

---

28 tuum > GA*DITTh c e* g Hil Lcf Aug
decreverunt] praefinivit e g p* Lcf (d Ir Aug)
32 possidebant, dicebant GsIsOR d m
33 nostri Th] * > *rel.*
35 dividebantur GsFIssOThKB*R c (DT tpl)

---

27 L 23,12 | 28 A 2,23 | 29 E 6,19 | 31 A 2,2ss;
16,26; 5,42 | 32 A 2,14; J 17,21 | 33 A 1,22; 2,47 |
34 A 2,45 | 35 A 5,2 | 36 A 9,27; 11,22.30; 12,25;
13,1-15,39; 1 C 9,6; G 2,1-13; C 4,10

nabas ab apostolis, quod est interpretatum Filius consolationis, Levites, Cyprius genere, 37 ¹cum haberet agrum, vendidit eum ¹et attulit pretium et posuit ante pedes apostolorum.

5 Vir autem quidam nomine Ananias cum 2 Saphira uxore sua vendidit agrum et fraudavit de pretio agri, conscia uxore sua, et afferens partem quamdam ad pedes apostolorum 3 posuit. Dixit autem Petrus: Anania, cur tentavit satanas cor tuum, mentiri te Spiritui 4 sancto et fraudare de pretio agri? Nonne manens tibi manebat et venundatum in tua erat potestate? Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Non es mentitus hominibus, sed Deo. 5 Audiens autem Ananias haec verba cecidit et exspiravit. Et factus est timor magnus super 6 omnes, qui audierunt. Surgentes autem iuvenes amoverunt eum et efferentes sepelierunt. 7 Factum est autem quasi horarum trium spatium, et uxor ipsius nesciens quod factum fuerat introivit. Dixit autem ei Petrus: Dic mihi mulier, si tanti agrum vendidistis? At illa dixit: Etiam tanti. ¹Petrus autem ad eam: Quid utique convenit vobis tentare Spiritum Domini? Ecce pedes eorum, qui sepelierunt virum

---

1(3.5) Annanias ADITTh*BW

3 agri] praedii d g Lcf Var

5 super c d e g Lcf] in *codd.*

8 dixit¹ CTR d g p Lcf] respondit *rel.*

mulier FSsK^rW p^c] * > *rel.*

vendidisti TB p* Lcf

9 autem + ait DTRTh c(e p)

---

2 A 4,35.37

5 A 5,11; 19,17

6 Lv 10,4s

ἀποστόλων, ὃ ἔστιν μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως, Λευίτης, Κύπριος τῷ γένει, ἕπαρχος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν πρὸς τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνθρωπος δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφίρη τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτήμα, καὶ ἔνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίης καὶ τῆς γυναικός, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος Ἀνανία, διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῆ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις ἀλλὰ τῷ Θεῷ. ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξεν. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας. ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὠρῶν τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ πρὸς αὐτὴν Πέτρος εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπεν· ναί, τοσούτου. ὁ δὲ Πέτρος πρὸς αὐτήν· τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα Κυρίου; ἴδου οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄν-

~ Κυπρ. Λευ. D sa¹ | 37 αγρου] χωριου D | 5,1 Σαπφειρα B D 1611s 257 206 pl. 307^s 919-241 al., Παμφιωρη S* 491 | 3 δε + προς αυτον E syp, ~ 1611 pl. p syh⁺ co | Αναν.] προς Αν. Ψ D vg¹ | επληρ.] επειρασεν vg Ath Did Ep | νοσφισ.+σε Ψ D 206 242s 216 467 920 pl. Pr | 4 σου + ποιησαι πονηρον τουτο D tpl sa | 5 inc. κ. ευθεως ακ. E | τουτους + παραχημα D p | ακουοντ. + ταυτα Ψ 104 E 1611^r 522 pl. 440s 623 pl. 920^s Pr syh ar bo | 6 δε + παραχημα E | 8 απεκρ.] ειπεν Ds gprt tpl syp co | ειπε μοι] επερωτησω σε ει αρα D¹ | 9 Πετρ. + ειπεν A-326 81s E-1891 536ss 917^r Pr r tpl vg¹ syp h ar co |

- 10 δρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσίν σε. ἔπεσεν
δὲ παραχρῆμα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέ-
ψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν
νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα
11 αὐτῆς. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκ-
κλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.
- 3,11 12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο
σημεῖα καὶ τέρατα πολλὰ ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἦσαν
ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος·
13 τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς,
2,47; 6,7 14 ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσ-
21,20 ετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν
19,11s 15 τε καὶ γυναικῶν· ὥστε καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐκ-
Mc 6,56 φέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλιναρίων
καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἦ
16 σκιά ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. συνήρχετο δὲ καὶ
τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων Ἱερουσαλήμ, φέ-
ροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμά-
των ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.
- 4,1.6 17 Ἄναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν
αὐτῷ, ἣ οὕσα αἴρεσις τῶν σαδδουκαίων, ἐπλήσ-
18 θησαν ζήλου ἰκαὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς
ἀποστόλους καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δη-
12,7 19 μοσίᾳ. ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ νυκτὸς ἤνοιξε
σου + ειστανται E r(gt tpi Lcf) | 10 προς¹ BSA 1175 D
2147 915 623 1838] παραrel.[αυτου]τ.αποστολων 1611sss
1765 (syp, syh*) | εξενεγκ.] συνστειλαντες εξηνεγκαν D¹
syp | 12 δε] τε B 0189 syp ar | παντες BA E 0189] + εν
τω ιερω D(E) sa | 14 προσετιθ. + οι A 33 88 623 syp sa |
15 και¹ > Ψ 104 D 1611^s 364 206 440^s 917s 920 pl.
Pr verss. Lcf | ασθεν. + αυτων D 307^s p tpi | τιθεν. +
εμπροσθεν αυτων E | σκια + αυτου 33 E 1891 t tpi vg
sy ar co | αυτων+απηλασσοντο γαρ απο πασης ασθε-
νειας ως ειχεν εκαστος αυτων D p (E g vg¹ Lcf) | 16 Ιε-
ρουσ. BSA 0189 2147 927s vg¹ sy co] εις Ιερ. rel. c | οι-
τινες] και D¹ 206 226^e g p t syp co Lcf | 17 inc. κ. ταυτα
βλεπων αναστας ο E | 18 δημοσια + κ. επορευθη εις
εκαστος εις τα ιδια D | 19 inc. τοτε δια νυκτος αγγ. D
syp (ar) | ανοιξας SA 1175 1898s 307^s 460 |

tuum ad ostium et efferent te. Confestim ce- 10
cidit ante pedes eius et exspiravit. Intrans
autem iuvenes invenerunt illam mortuam, et
extulerunt et sepelierunt ad virum suum. Et 11
factus est timor magnus in universa ecclesia
et in omnes, qui audierunt haec.

Per manus autem apostolorum fiebant sig- 12
na et prodigia multa in plebe. Et erant una-
nimiter omnes in porticu Salomonis. Cetero- 13
rum autem nemo audebat se coniungere illis,
sed magnificabat eos populus. Magis autem 14
augebatur credentium in Domino multitudo vi-
rorum ac mulierum, ita ut in plateas eice- 15
rent infirmos et ponerent in lectulis ac gra-
batis, ut, veniente Petro, saltem umbra illius
obumbraret quemquam illorum et liberarentur
ab infirmitatibus suis. Concorrebat autem et 16
multitudo vicinarum civitatum Hierusalem affe-
rentes aegros et vexatos a spiritibus immun-
dis; qui curabantur omnes.

5,17-42 *Apostolorum constantia*

Exsurgens autem princeps sacerdotum et 17
omnes qui cum illo erant, quae est haeresis
sadducaeorum, repleti sunt zelo ¹et iniecerunt 18
manus in apostolos et posuerunt eos in cus-
todia publica. Angelus autem Domini per noc- 19

13 se coniungere AMs t] ~ coniungere se *rel.*

14 augeb. cred.] addebantur credentes g p Lcf (d e)

15 ac] et *codd.*

saltem FM^cB^cW] saltim *rel.*, vel d e g p Lcf

et liberarentur - suis T^cThW(MR^c,ADO c g Lcf)]

* > *rel.*

11 A 5,5; 19,17 | 12 A 2,19; 4,30; 6,8; 8,7; 14,3;
19,11s | 13 A 3,11 | 14 A 2,47 | 15 A 19,12 | 17 A 4,1-6;
13,45 | 19 A 12,7

tem aperiens ianuas carceris et educens eos
 20 dixit: Ite, et stantes loquimini in templo plebi
 21 omnia verba vitae huius. Qui cum audissent,
 intraverunt diluculo in templum et docebant.
 Adveniens autem princeps sacerdotum et qui
 cum eo erant convocaverunt concilium et om-
 nes seniores filiorum Israhel, et miserunt ad
 22 carcerem ut adducerentur. Cum autem venis-
 sent ministri, et aperto carcere non invenissent
 23 illos, reversi nuntiaverunt ^l dicentes: Carce-
 rem quidem invenimus clausum cum omni di-
 ligentia et custodes stantes ante ianuas, ape-
 24 rientes autem neminem intus invenimus. Ut
 autem audierunt hos sermones magistratus tem-
 pli et principes sacerdotum, ambigebant de illis
 25 quidnam fieret. Adveniens autem quidam nun-
 tiavit eis: Quia ecce viri, quos posuistis in car-
 cerem, sunt in templo stantes et docentes po-
 pulum.

26 Tunc abiit magistratus cum ministris et
 adduxit illos sine vi; timebant enim populum
 27 ne lapidarentur. Et cum adduxissent illos, sta-
 tuerunt in concilio. Et interrogavit eos prin-
 28 ceps sacerdotum ^l dicens: Praecipiendo prae-

---

20 ~ in templo loquimini DSss g Lcf

21 adveniens] audiens FSTK^r

24 ~ audierunt autem GssMTs g p

fieret] factum esset D, esset CS*T g h p Lcf] +
 istud CT, hoc p (e h, g Lcf)

---

20 A 7,38

21 A 4,5

24 A 4,1

28 A 4,18; Mt 27,25

τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἔξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶ-
 πεν· πορεύεσθε καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱε- 20
 ρῶ τῷ λαῶ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.
 ἀκούσαντες δὲ εἰσηλθὼν ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ 21
 ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιε-
 ρεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον
 καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ
 ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμοτήριον ἀχθῆναι αὐτούς.
 οἱ δὲ παραγενόμενοι ὑπηρέται οὐχ εὗρον αὐ- 22
 τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ. ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγει-
 λαν ἰλέγοντες ὅτι τὸ μὲν δεσμοτήριον εὗρομεν 23
 κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλα-
 κας ἐστῶτας ἐπὶ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω
 οὐδένα εὗρομεν. ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους 24
 τούτους ὁ τε στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιε-
 ρεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν τί ἂν γένοιτο τοῦτο.
 παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι 25
 ἰδοὺ οἱ ἄνδρες, οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν
 ἐν τῷ ἱερῶ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν.
 Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέ- 26
 ταις ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο γὰρ
 τὸν λαόν, μὴ λιθασθῶσιν· ἀγαγόντες δὲ αὐτούς 27
 ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς
 ὁ ἀρχιερεὺς ἰλέγων· οὐ παραγγελία παρηγγείλα- 28 4,18

21 *inc.* ἐξεληθοντες δε εκ τ. φυλακης εισηλθον E (syp) |
 συνεκαλ.] εγερευεντ. το πρωι κ. συναλεσαμενοι D (Ef) |
 22 υπηρετ. + κ. ανοιξαντες τ. φυλακην D 1611 2138 p t
 tpl vg syh⁺ | εν τη φυλ.] εσω D, > vg | 23 μεν > BSA
 D 917s* 1611sss 1765 242 917s 1838 e | επι] προ Ψsss E
 623-209 P^r syh | 24 τε + ιερεις κ. ο Ψsss (E) 1611-614
 257^s 1831^s 440^s 917s 623-69 al. P^r syh | αρχιερ. + εθαυ-
 μαζον κ. E tpl | γενοιτο] θελοι ειναι E | 25 αυτοις +
 λεγων 1891 242 917 307^s vl tpl | 26 απηλθον οι στρ. syp |
 στρατηγ. + εν τω ιερω E | ηγεν BS D^c 88s, ηγαγον syp
 co | φοβουμενοι D¹ | λαον + ινα As 104 614-913 917s
 307^s 1891^r 467^s 920^s P^r sy ar | 27 ιερεις D* g Lcf, prae-
 tor h | 28 ου > BS* 81s dg tpl vg bo |

- μεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ,
καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδα-
χῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ
Mt 27,25
4,19; Dn 3,18 29 αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ἀποκριθεὶς δὲ Πέ-
τρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπαν· πειθαρχεῖν δεῖ
Dt 21,22 30 Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ὁ Θεὸς τῶν πατέ-
3,15 ρων ἡμῶν ἠγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσα-
Hb 2,10; 12,2 2,33 31 θε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχη-
γὸν καὶ σωτήρα ὑψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ τοῦ δοῦ-
ναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
L 24,48 32 καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων,
J 15,26s καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς
7,54 33 πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρί-
οντο καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς.
22,3 34 Ἄναστὰς δὲ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ φαρισαῖος
ὀνόματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ
τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ τοὺς ἀνθρώπους
35 ποιῆσαι, ἔειπέν τε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες Ἰσραη-
λίται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τού-
21,38 36 τοις τί μέλλετε πράσσειν. πρὸ γὰρ τούτων τῶν
ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν,

διδασκ.] λαλεῖν A Xp Thdt Cy | ἐπληρώσατε SA 2147
307^s 467 Xp | 29 inc. πειθαρχ. - ἀνθρώποις, ο δε Π. ειπεν
πρ. αυτους D* | cui obaudire oport. deo an hom. ille
autem ait deo. et dixit P. ad eum h(g w pr Lcf) | 30 ηγειρ.
+ τ. παιδα αυτου E 1522 Beda | 31 δεξια] δοξη D* g p sa
Ir Aug | του B S* 915 Xp] > rel. | αμαρτιων + εν αυτω
D* h p sa | 32 ημεις + εν αυτω B 1765 1891s 1758s 242
1739s Ir | μαρτυρ. + παντων D* h p | πειθαρχ.] πιστευ-
ουσιν g h syp Ir | 33 ακουσ. + ταυτα E g vg co, τα ρη-
ματα ταυτα 1611 614 431 h p syph+ | εβουλοντο BAs 104
E^l 2138 614s 431 1838 co | 34 εκ τ. συνεδριου D^ls h p
bo | εν τ. συν. > syp | βραχυ + τι 33s 1518 353sss 206s
440s 1874 1873^r ar | ανθρωπ. BSA P⁴⁵ 5 p tpl vg ar bo]
αποστολους rel. | 35 αυτους] τ. αρχοντας κ. τ. συνεδριους
D sa, totum concilium h | απο τ. ανθρωπων τουτων E
g h p vg^l | 36 εαυτον + μεγαν A^c 326s 1175 Ds 614 440
255 522 1758ss 307^s 623 g h syp Ωρ Cy Ef |

cepimus vobis ne doceretis in nomine isto, et
 ecce replestis Hierusalem doctrina vestra et
 vultis inducere super nos sanguinem hominis
 istius. Respondens autem Petrus et apostoli 29
 dixerunt: Oboedire oportet Deo magis quam
 hominibus. Deus patrum nostrorum suscitavit 30
 Iesum, quem vos interemistis, *suspendentes in*
ligno. Hunc principem et salvatorem Deus 31
 exaltavit dextera sua ad dandam paenitentiam
 Israheli et remissionem peccatorum. Et nos su- 32
 mus testes horum verborum et Spiritus sanc-
 tus, quem dedit Deus omnibus oboedientibus
 sibi.

Haec cum audissent, dissecabantur et co- 33
 gitabant interficere illos. Surgens autem qui- 34
 dam in concilio pharisaeus nomine Gamaliel,
 legisdoctor honorabilis universae plebi, iussit
 foras ad breve homines fieri ¹dixitque ad illos: 35
 Viri Israhelitae attendite vobis super hominibus
 istis quid acturi sitis. Ante hos enim dies ex- 36
 stitit Theodas dicens se esse aliquem, cui con-
 sensit numerus virorum circiter quadringento-

---

32 omnibus * > d e g h Ir Var

---

28 introducere FK-R*W Lcf

29 hominibus † at illi dixerunt Deo DTh^m (g h)

34 Gamalihel CFI-UK^rTh e

fieri] secedere CDTs g

36 ~ enim hos ADMO p

~ esse se GAIOT^h p

aliquem † magnum G^cCDIB^cTh d e g h Hier (W)

---

29 A 4,19; Dn 3,18

30 A 2,23; G 3,13; Dt 21,22

31 A 2,33; 10,43; 13,38

32 A 1,22; L 24,48; J 7,39; 15,26s

33 A 7,54

34 A 22,3; 4,15

36 A 21,38

rum; qui occisus est, et omnes, qui credebant
 37 ei, dissipati sunt et redacti ad nihilum. Post
 hunc exstitit Iudas Galilaeus in diebus profes-
 sionis et avertit populum post se; et ipse peri-
 it et omnes, quotquot consenserunt ei, dis-
 38 persi sunt. Et nunc itaque dico vobis, disce-
 dite ab hominibus istis et sinite illos; quoniam
 si est ex hominibus consilium hoc aut opus,
 39 dissolvetur; si vero ex Deo est, non poteritis
 dissolvere illud, ne forte et Deo repugnare in-
 40 veniamini. Consenserunt autem illi. ¹Et convo-
 cantes apostolos, caesis denunciaverunt, ne om-
 nino loquerentur in nomine Iesu, et dimiserunt
 41 eos. Et illi quidem ibant gaudentes a conspectu
 concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine
 42 Iesu contumeliam pati. Omni autem die non
 cessabant in templo et circa domos docentes
 et evangelizantes Christum Iesum.

6,1-8,3 *Diaconorum electio, Stephanus,
 persecutio*

6 In diebus autem illis, crescente numero dis-
 cipulorum, factum est murmur Graecorum ad-

---

39 illud G^m Ss c] *eos *rel.*

41 Iesu] Christi CFT p, > d e g Lcf

42 ~ Iesum Christum ASsO c e p

6,1 factum CAF^cITsW c g] factus *rel.*

---

37 L 2,2

38 Mt 15,13

41 Mt 5,10ss; 1 Th 2,13s; Hb 10,33s; 1 P 4,13

42 A 18,5

6,1 A 4,35

ὧ̄ προσεκλίθη ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς τετρακοσί-
 ων· ὃς ἀνηρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ
 διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. μετὰ τοῦτον 37 L 2,2
 ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
 ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν λαὸν ὀπίσω αὐτοῦ·
 κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐ-
 τῷ διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπό- 38 Mt 15,13
 στητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἄφετε αὐ-
 τοὺς· ὅτι ἐὰν ἦ ἐξ ἀνθρώπων ἢ βουλή αὕτη ἢ τὸ
 ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, 39 9,5; Sap12,
 οὐ δυνήσεσθε καταλῦσαι αὐτούς, μή ποτε καὶ θεο-
 μάχοι εὗρεθῆτε. ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ. ἰ καὶ προσ- 40 22,19
 καλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες παρήγ-
 γειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ καὶ
 ἀπέλυσαν. οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ 41 Mt 5,10ss
 προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι κατηξιώθησαν I P 4,13
 ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ἀτιμασθῆναι. πᾶσάν τε ἡμέραν 42 18,5
 ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσ-
 κοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων 6 4,35
 τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνισ-

προσεκλήθη (C*)Ψ D 383 522s 623 al. 920ss 1s, -εκολλ-
 ληθη 33s 1611-614 257s 1891 323s 1827s al. 226 al. | ανη-
 ρεθη] διελυθη αυτος δι αυτου D¹ | διελυθησ. > D* | 37 λαον
 + ικανον A^{cs} 326s 307^s al. m. g p sy ar (bo), ~ 33s E
 1611ss 614 623s al. h w, πολυν C D¹ | παντες > P⁴⁵ D
 209* g h p | 38 τα > B* E | νυν + εισιν D*, αδελφοι D h |
 αφετε B-Ψ 81s 88s] εασατε rel. | αυτους + μη μιαναντες
 τ. χειρας D(s) h | 39 δυνασθε A 104 1518 383sss 536-216
 431 920 pl. P^r sy ar bo | αυτους] αυτο C*Ψsss 1518 353sss
 206^s 440s 1874s 623ss 920 pl. syp bo, + ουτε υμεις ουτε
 βασιλευς ουτε τυραννος, απεχεσθε ουν απο τ. ανθρωπ.
 τουτων D 1611ss 614 h syh⁺, E | και > D* 2138 1311
 p sy co | 40 δειραντ. + αυτους E d sy co Lcf | λαλειν+
 τινη E h (g) Lcf | απελυσαν + αυτους Ψss rel. | 41 ουν+
 αποστολοι D 1611 614 1765 431 p syh Ambst | ονοματ.
 του Iu Ψs 1611^r 242 pl. 623 pl. 920 pl. (E), αυτου 1518
 255 917-915 808s Ef (bo) | 42 τον+Kv 1175 D 1898 g h p
 syp co Lcf | αυτ. Kv C 22 257 490s |

- τῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐ-
 2 τῶν. προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆ-
 θος τῶν μαθητῶν εἶπαν· οὐκ ἄρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ δια-
 1 T 3,7s 3 κονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε δέ, ἀδελφοί, ἄν-
 δρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπὶ πλήρεις πνεύ-
 ματος καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς
 4 χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ
 8,5 5 διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. καὶ ἤρε-
 σεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους, καὶ
 ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ
 πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον
 καὶ Νικάνορα καὶ Τίμονα καὶ Παρμενᾶν καὶ
 1,24; 13,3; 14,23 6 Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, οὓς ἕστησαν
 ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέ-
 θηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
 19,20 7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανεν, καὶ ἐπλη-
 θύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσα-
 λῆμ σφόδρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπή-
 κουνον τῇ πίστει.
 8 Στέφανος δὲ πλήρης χάριτος καὶ δυνάμεως
 ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.

1 αυτων + εν τη διακονια τ. Εβραιων D* (h) | 2 ειπον + προς αυτους D h syr co | 3 inc. τι ουν εστιν αδελφου επισκ. D h p | δε BS] δη A, ουν rel. | επισκεψομεθα B, επιλεξασθε 257 307 g (syr) ar Ωρ|αδελφ. > A 33 Or|πνς Bss 1175 P⁸ D 1611ss 614 913 g vg^l sy(p)h bo]+αγιου rel. | 4 δε + εσομεθα... προσκαρτερουντες Dslat syr ar| διακ. τ. λ.] τω λογω t | 5 λογος + ουτος D g h t sy sa| πληθ. + τ. μαθητων D h | πληρη BC^e 1611 257ss 1891-1831 307^s 623ss al. 226ss 808s 209] πληρης rel. | 6 inc. ουτοι εσταθησαν D^l p (syr) | 7 θυ] Κυ Ψ Ds 2138 431 hpt tpl syh Xρ|μαθητ.] μανθανοντ. E ht|ιερωων] Ιουδαιων S* 255 440 1827 547s syr, εν τω ιερω h | 8 χαριτ.] πιστεως 206 440s 1108^s al. 917s 920 pl. syh (E) | μεγαλα] πολλα 1898s 460, > 1765 h syr | λαω + δια τ. ονοματος (τ.) Κυ Ιυ Χυ 33 Dss 614 257ss 88s 623ss al. vl syh⁺ Did Bas |

versus Hebraeos, eo quod despicerentur in ministerio cotidiano viduae eorum. Convocantes 2 autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt: Non est aequum nos derelinquere verbum Dei et ministrare mensis. Considerate 3 ergo, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem plenos Spiritu sancto et sapientia, quos constituamus super hoc opus. Nos vero 4 orationi et ministerio verbi instantes erimus. Et placuit sermo coram omni multitudine, et 5 elegerunt Stephanum, virum plenum fide et Spiritu sancto, et Philippum et Prochorum et Nicanorem et Timonem et Parmenam et Nicolaum advenam antiochenum. Hos statuerunt ante conspectum apostolorum, et orantes imposuerunt eis manus.

Et verbum Domini crescebat, et multiplicabatur numerus discipulorum in Hierusalem valde; multa etiam turba sacerdotum oboediebat fidei.

Stephanus autem plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in po-

---

eo > GsFSsK-R* c d g p*

3 sancto DSsT^cK-RW c e h t] * > *rel.*

5 Timonem] Timotheum FS*Kss(R*)

7 Domini] Dei GssDI*MTsTh g

---

2 Ex 18,17-23

3 1 T 3,7s

4 A 2,42

5 A 8,5-40; 21,8

9 pulo. Surrexerunt autem quidam de synagoga,
 quae appellatur Libertinorum et Cyrenensium
 et Alexandrinorum et eorum qui erant a Ci-
 10 licia et Asia disputantes cum Stephano ¹et
 non poterant resistere sapientiae et Spiritui
 11 qui loquebatur. Tunc summiserunt viros, qui
 dicerent se audivisse eum dicentem verba blas-
 12 phemiae in Moysen et in Deum. Commove-
 runt itaque plebem et seniores et scribas, et
 concurrentes rapuerunt eum et adduxerunt in
 13 concilium, ¹et statuerunt falsos testes, qui di-
 cerent: Homo iste non cessat loqui verba ad-
 14 versus locum sanctum et legem; audivimus
 enim eum dicentem, quoniam Iesus Nazareus
 hic destruet locum istum et mutabit traditio-
 15 nes, quas tradidit nobis Moyses. Et intuentes
 eum omnes, qui sedebant in concilio, viderunt
 faciem eius tamquam faciem angeli.

7 Dixit autem princeps sacerdotum: Si haec
 2 ita se habent? Qui ait: Viri fratres ^{et} patres,
 audite: *Deus gloriae* apparuit patri nostro

10 qui] quo GsDT d e h

11 in² D d e tpl] > *rel.*

se audivisse] *audivimus d e g h p

12 adduxer. + eum DU* g t

13 qui dicerent GAI s h t] dicentes *rel.*

locum + hunc CT t (h, p)

7,1 sacerdotum + Stephano CDTThW d e g h p
 t w Beda

habeant A(R*), haberent FIs h p t

2 et patres > DI*O

10 L 21,15

11 Mt 26,59ss

12 Mt 10,17

13 Jr 26,11; A 21,28

14 Mc 14,58; J 11,48

7,1 A 17,11; 24,9

2 Ps 28,3; Gn 11,31; 15,7

ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς 9
 λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξ-
 ανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συζη-
 τοῦντες τῷ Στεφάνῳ, καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστηναὶ 10 L 21,15
 τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε ὑπέβα- 11 Mt 26,59-66
 λον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λα-
 λούντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν
 Θεόν· συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσ- 12
 βυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συν-
 ῆρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ἕστη- 13 Jr 26,11
 σάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· ὁ ἄνθρωπος
 οὗτος οὐ παύεται λαλῶν ῥήματα κατὰ τοῦ τόπου
 τοῦ ἁγίου τούτου καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ 14
 αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος
 καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη
 ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. καὶ ἀτενίσαντες εἰς 15
 αὐτὸν πάντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶ-
 δον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέ-
 λου. ἔειπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς· εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει; 7
 ὁ δὲ ἔφη· 2

Ps 28,3
 Gn11,31;15,7

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ
 Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ

9 inc. καθο ανεστησ. E¹ (et) | τ. λεγομενων SA 33 326
 0175 1898s 5ss g | κ. Ασιας > A D* | 10 και¹] οιτινες A
 ht | σοφια + τη ουση εν αυτω Ds h | πνι + τω αγιω Ds
 88s vl | ελαλει + δια το ελεγχεσθαι αυτους υπ αυτου μετα
 πασης παρρησιας. μη δυναμενοι ουν αντοφθαλμειν τη
 αληθεια D(E) ht tpl syh^m | 11 λεγοντες SA 0175 D* | λα-
 λουντ.] λεγοντος S* 623 t vg syp | βλασφημιας S* D¹
 verss. | 12 κ. ταυτα ειποντες συνεκιν. E | επισταντες > S* |
 13 ψευδεις + κατ αυτου D h | λεγοντες S 0175 | ρημ. +
 βλασφημα Ψ-326 E-257 206^s 440-5 920 pl. P^r t tpl ar |
 τουτου > SAs 1175 0175 Ds 1611^r 206 440ss 920s al. P^r
 vg ar | 15 inc. κ. ητενιζον δε αυτω παντ. οι καθημ.. κ.
 ειδον D* | απαντες Ψsss D^c 1108 614 913s 522^s 440s
 917-915 623 pl. 920^s P^r | αγγελ. + εστωτος εν μεσω αυτων
 D h t | 7,1 ειπεν] interrogavit h syp | αρχιερ. + τω Στε-
 φανω Ds vl tpl (syp, co) | ει + αρα Ψ-1175 D -913 242^s
 440s 1898-431 5 pl. 920^s P^r syh ar |

- ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐ
 Gn 12,1; 15,7 3 τὸν ἐν Χαρρᾶν, ¹καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐ
 τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦ
 Gn11,32;12,5 4 ρο εἰς τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. τότε ἔξελθὼν ἐ
 γῆς Χαλδαίων κατώκησεν ἐν Χαρρᾶν. καθεῖθε
 μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετώκι
 Gn 12,7; 5 οικεῖτε. καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐ
 13,15; 17,8; αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός. καὶ ἐπηγγείλατο δοῦνα
 48,4 αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐ
 Dt 2,5 τοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησε
 Gn 15,13 6 δὲ οὕτως ὁ Θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ
 Ex 2,22;12,4 πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτοί
 Ex 3,12 7 καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια· καὶ τὸ ἔθνος αὐ
 ἐὰν δουλεύσουσιν κρινῶ ἐγώ, ὁ Θεὸς εἶπεν, κα
 μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσιν μο
 Gn 7,10; 21,4 8 ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκη
 περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ
 περιέτεμεν αὐτόν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ Ἰσαὰκ
 τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας
 Gn 37,11,28; 9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ
 39,1s 21; 45,4 ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐ
 Sap 10,14 10 τοῦ, καὶ ἐξείλατο αὐτόν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων
 Gn 39,21; αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναν
 41,38-45 τίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν
 αὐτόν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὄλον τὸν οἶ-

3 εκ² > B D¹ sa | σου² + κ. εκ τ. οικου τ. πατρος σου
 (Gn 12,1) E 218 Aug | την B-A 1175s Ds 1765 181 623
 467] > rel. | 4 τοτε + Αβρααμ D syp | εν] εις Ψ 383 913
 440 917 88s 1827s 218s 69 P | κατοικ. + κ. οι πατερες
 υμων προ υμων (Ds) 1611 2138 913s syh⁺ | 5 και²] αλλ
 D g sa Ir | 6 ουτως] αυτω S 2147 917 623s 489 H g1
 vg¹, ρr. αυτω E 1898sss syp sa, ~ 383 216 d Ir | αυ
 του] σου S 88s 307^s tpl syp co | κακωσ. + αυτο C 33
 syrh⁺, -τους gr tpl vg co | 7 εξελουσ. + εκειθεν E |
 8 Ισαακ², Ιακωβ² + εγεννησεν (E) p syp bo | 10 Αιγυπ
 του + κ. ην ο θς Αιγυπτου 242 |

Abrahae cum esset in Mesopotamia, prius quam moraretur in Charran, ¹et dixit ad illum: *Exi* ³*de terra tua et de cognatione tua, et veni in terram, quam monstravero tibi.* Tunc exiit de ⁴terra Chaldaeorum et habitavit in Charran. Et inde, postquam mortuus est pater eius, transtulit illum in terram istam, in qua nunc vos habitatis. Et *non dedit* illi hereditatem in ea ⁵*nec passum pedis*, sed repromisit *dare illi eam in possessionem et semini eius post ipsum*, cum non haberet filium. Locutus est autem ei Deus: ⁶*Quia erit semen eius accola in terra aliena, et servituti eos subicient et male tractabunt eos annos quadringentis, ¹et gentem, cui servierint, ⁷iudicabo ego*, dixit Dominus; *et post haec exhibunt et servient mihi in loco isto.* Et dedit illi ⁸*testamentum circumcisionis*; et sic genuit Isaac et *circumcidit eum in die octavo*, et Isaac Iacob, et Iacob duodecim patriarchas.

Et patriarchae aemulantes Ioseph venderunt in Aegyptum, et erat Deus cum eo; ⁹¹ et eripuit eum ex omnibus tribulationibus ¹⁰eius: et *dedit ei gratiam* et sapientiam in conspectu Pharaonis regis Aegypti, et constituit

2.4 Charram CssIOB

⁵ sed ADIsRThW c d g Ir] et *rel.*

⁶ ei CI^cSU*TRW c dm g] > *rel.*

Deus † sic D g (~ d e p Ir), ita CT

⁷ ~ ego iudicabo GAIsOW dm

Dominus CAIsOVsTh^cW c d g p w Ir] Deus *rel.*

servient FSU^cK-R*W g Ir] *deserv. rel.* c d dm p

¹¹ Aegypti] -tiorum AIM

³ Gn 12,1; 48,4 | ⁴ Gn 11,32; 12,5 | ⁵ Gn 12,7; 13,15; 17,8; 48,4; Dt 2,5 | ⁶ Gn 15,13s; Ex 2,22; 12,40 | ⁷ Ex 3,12 | ⁸ Gn 17,10; 21,4 | ⁹ Gn 37,11.28; 39,1s.21; 45,4; Sap 10,14 | ¹⁰ Gn 39,21; 41,38-45

eum praepositum super Aegyptum et super
 11 omnem domum suam. Venit autem fames in
 universam Aegyptum et Chanaan et tribulatio
 magna; et non inveniebant cibos patres nostri.
 12 Cum audisset autem Iacob esse frumentum in
 13 Aegypto, misit patres nostros primum; ¹et in
 secundo cognitus est Ioseph a fratribus suis,
 14 et manifestatum est Pharaoni genus eius. Mit-
 tens autem Ioseph accersivit Iacob patrem suum
 et omnem cognationem suam in animabus sep-
 15 tuagintaquinque. Et descendit Iacob in Aegyp-
 tum et defunctus est ipse et patres nostri.
 16 Et translati sunt in Sichem et positi sunt in
 sepulcro, quod emit Abraham pretio argenti
 a filiis Hemor filii Sichem.
 17 Cum autem appropinquaret tempus promissio-
 nis, quam confessus erat Deus Abrahae,
 crevit populus et multiplicatus est in Aegypto,
 18 ¹quoadusque surrexit alius rex in Aegypto, qui
 19 non sciebat Ioseph. Hic circumveniens genus
 nostrum afflixit patres nostros, ut exponerent
 20 infantes suos, ne vivificarentur. Eodem tempore
 natus est Moyses et fuit gratus Deo, qui nu-
 tritus est tribus mensibus in domo patris sui.

11 aegyptum] terram aegypti GI e g p

12 aegypto] -tum CB e p

13 in > CMTB p

14 arcessivit CADTsBTh

16 sunt² > K^r

Hemor] Emmor (Emor) codd. d dm e

Sichem] qui erat in Sich. CT (e Beda)

17 promissionis W d g] repromissionis rel.

19 nostros > A*sIOTTh d

11 Gn 41,54; 42,5 | 12 Gn 42,2 | 13 Gn 45,3.16 |
 14 Gn 45,9ss; 46,27; Ex 1,5; Dt 10,22 | 15 Gn 46,6;
 49,33; Ex 1,6 | 16 Gn 23,16s; 33,19; 45,9; 50,13;
 Jos 24,32 | 17 Ex 1,7 | 19 Gn 24,7; Ex 1,9ss.22 |
 20 Ex 2,2; Hb 11,23

- κον αὐτοῦ. ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ Χαναὰν καὶ θλίψις μεγάλη, καὶ οὐχ ἠϋρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σιτία εἰς Αἴγυπτον ἔξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον· καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ, ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. καὶ κατέβη Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὼρ ἐν Συχέμ.
- Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὠμολόγησεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠϋξήσεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ἤδει τὸν Ἰωσήφ. οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας τοῦ ποιεῖν τὰ βρέφη ἕκθετα αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωϋσης, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ Θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς·
- 11 Gn 41,54;42,5
12 Gn 42,2
13 Gn 45,3.16
14 Gn 45,9ss
46,27; Ex 1,5
Dt 10,22
15 Gn 46,6;49,33
Ex 1,6
16 Gn 23,16s
33,19; 45,9;
50,13
Jos 24,32
17 Ex 1,7
18 Ex 1,8
19 Ex 1,10.22
20 Ex 2,2
Hb 11,23

11 Αἴγυπτον B-A 81s P⁴⁵ 257 383 88s vg syp co (D*)] γην Αἴγυπτου rel. | 12 δε] ουν D¹ g | σιτα Ψ^{sss} 1611-257 206s 440ss 917s 1873^s 920^s P^r | 13 εγνωρισθη BA p tpl vg | του Ιωσ.] αυτου SA E 1898s tpl vg ar | 15 εις Αἴγυπτ. > B | ετελευτ. + εκει E syp | 16 μετετεθησ.] μετηχθησαν D | Αβρ. + ο πατηρ ημων E p tpl | εν²] του Ψ^{sss} D 1611-470 1831-323 431 623 pl. 920 pl. P^r p tpl vg, του εν S^cA E syh | εν Συχ. > syp | 17 ωμολογ.] επηγγειλατο P⁴⁵ Ds p syh^m, ωμοσεν Ψ^{sss} 81 1611 rel. g syph* bo | 18 αχρι B*^c D] -ρις rel. | επ Αιγ. > Ψ^s 326s Ds 1611-913 206 216 431 623ss 920 pl. P^r syh* | ηδει τον] εμνησθη του Ds g p | 19 πατερας BS 1175 D vg¹] + ημων rel. | ζωογον. + τα αρρενα E g | 20 πατρ. + αυτου 33s D-364 257ss 522 1758ss 2298ss 1898^s 623 pl. 808 460 verss. |

- Ex 2,5.10 21 ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ ἀνείλατο αὐτὸν ἡ θυ-
τηρ Φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἐαυτῆ
22 υἱόν. καὶ ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς πάση σοφίᾳ
γυπτίων, ἣν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργ
Ex 2,11 23 αὐτοῦ. ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακοντι-
της χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐ-
σκέψασθαι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱ-
Ex 2,12 24 Ἰσραήλ. καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον ἡμύνα
καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ
25 τάξας τὸν Αἰγύπτιον. ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι το-
ἀδελφούς αὐτοῦ ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ
Ex 2,14 26 δωσιν σωτηρίαν αὐτοῖς· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν.
τε ἐπιούση ἡμέρα ὄφθη αὐτοῖς μαχομένοις,
συνήλλασσεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών· ἄνδρ
L 12,14 27 ἀδελφοί ἐστε· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; ὁ
ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπόσατο αὐτὸν εἰπών·
σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶ
28 μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὄν τρόπον ἀνεῖλες ἐχί-
Ex 3,2; 18,3s 29 τὸν Αἰγύπτιον; ἔφυγεν δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λό-
τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροιχος ἐν γῆ Μάδιαμ,
ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.
- Dt 33,16 30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα ὄφ
αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος
31 φλογὶ πυρὸς βάτου. ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ἐθαύμα-
σεν τὸ ὄραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατ-

21 inc. εκτεθεντα αυτον Ψs 326 E-614 431 623 rel. pl. |
του + παρα τ. ποταμον D 88s tpl, εις E vg^l syh⁺, υπε-
μητρος αυτου syp | εις > B | 22 Μωυσ. + εν Sss E g p |
Thdt | πασαν τ. σοφιαν D* Cl Xp | 24 αδικουμ. + εκ-
γενους (αυτου) Ds syrh⁺ | Αιγυπτ. + κ. εκρυσεν αυτον
τη αμμω D | 25 αυτου^l + τ. υιους Ιηλ syrh^m, > Bss 9
g vg | 26 μαχομεν. + κ. ειδεν αυτους αδικουντας D* |
πων + τι ποιειτε D | 27 και] η E g p bo | 29 inc. (ουτ
και) εφυγαδευσεν δε Μωυσην E(D, g) | 30 inc. κ. με-
ταυτα πλησθεντων αυτω ετη D* | αγγελ. B-A 81s 22
g vg co] + Ky rel. | ~ πυρι φλογος CA 81 E 1758-3
88^s vg syp | 31 εθαυμασεν] -ζεν SΨ 104 81 D-2138 6
913s 1827 al. 920 pl. P^r |

Exposito autem illo, *sustulit eum filia Pha-* 21
raonis et nutrit eum *sibi in filium*. Et eru- 22
 ditus est Moyses omni sapientia Aegyptiorum
 et erat potens in verbis et in operibus suis.
 Cum autem impleretur ei quadraginta annorum 23
 tempus, ascendit in cor eius ut visitaret *fratres*
suos filios Israhel. Et cum vidisset quendam in- 24
 iuriam patientem, vindicavit illum et fecit ul-
 tionem ei, qui iniuriam sustinebat, *percusso*
Aegyptio. Existimabat autem intellegere fratres, 25
 quoniam Deus per manum ipsius daret salutem
 illis; at illi non intellexerunt. Sequenti vero 26
 die apparuit illis litigantibus et reconciliabat
 eos in pace dicens: Viri, fratres estis, ut quid
 nocetis alterutrum? *Qui autem iniuriam faciebat* 27
proximo, reppulit eum dicens: *Quis te consti-*
tuit principem et iudicem super nos? numquid 28
interficere me tu vis, quemadmodum interfecisti
heri Aegyptium? Fugit autem Moyses in verbo 29
isto et factus est advena in terra Madian, ubi
 generavit filios duos.

Et expletis annis quadraginta, *apparuit illi* 30
in deserto montis Sina angelus in igne flam-
mae rubi. Moyses autem videns admiratus est 31
 visum, et accedente illo ut consideraret, facta

---

21 nutrit DMS g p] enutrit *rel.*

23 implerentur IKsR* p

25 fratres + suos MTR^e c d e p
 manum] manus GDMW c d p^e

27 proximo + suo ADSsKV g

29 Madiam AFI d e

---

21 Ex 2,5.10

23 Ex 2,11

24 Ex 2,12

26 Ex 2,13

27 Ex 2,14; L 12,14

29 Ex 2,15.22; 18,3s

30 Ex 3,2; Dt 33,16

32 est ad eum vox Domini dicens: ¹ *Ego sum
Deus patrum tuorum, Deus Abraham, Deus
Isaac et Deus Iacob.* Tremefactus autem Moy-
33 ses non audebat considerare. *Dixit autem illi
Dominus: Solve calceamentum pedum tuorum;
34 locus enim, in quo stas, terra sancta est. Vi-
dens vidi afflictionem populi mei, qui est in
Aegypto, et gemitum eorum audiui et descendi
liberare eos. Et nunc veni, et mittam te in
Aegyptum.*

35 Hunc Moysen, quem negaverunt dicentes:
Quis te constituit principem et iudicem? hunc
Deus principem et redemptorem misit cum
36 manu angeli, qui apparuit illi in rubo. Hic
eduxit illos faciens *prodigia et signa in terra
Aegypti* et in rubro mari et *in deserto annis*
37 *quadraginta.* Hic est Moyses, qui dixit filiis
Israhel: *Prophetam suscitabit vobis Deus de fra-
tribus vestris tamquam me, ipsum audietis.*
38 Hic est, qui fuit in ecclesia in solitudine cum
angelo, qui loquebatur ei in monte Sina et
cum patribus nostris, qui accepit verba vitae

---

31 ad eum MTW(Th) c] > rel.

dicens DThW d dm p Aug (e)] > rel.

32 sum DSsThW c d dm g p Aug] > rel.

34 et⁴ > FMOR^c d dm e g

35 iudicem + super nos GsIS*ssThW c d dm e g p

37 suscitavit AMOBTh* d e

~ vobis suscitab. *codd.*

audietis] audite CSSTh e^c p

ipsum aud. * > G*F

---

32 Ex 3,6; Mt 22,32 | 33 Ex 3,5

34 Ex 3,7.10; 2,24

35 Ex 2,14

36 Ex 7,3.10; 14,21; Nu 14,33

37 A 3,22; Dt 18,15

38 A 7,53; Ex 19,3; Dt 9,10; 32,30'

νοῆσαι ἐγένετο φωνὴ Κυρίου· ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν 32 Ex 3,6
πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰα-
κώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα
κατανοῆσαι. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· λῦσον τὸ 33 Ex 3,5
ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ
ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν 34 Ex 3,7.10;
τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ 2,24
αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς·
καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε εἰς Αἴγυπτον.
Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν, ὃν ἠρνήσαντο εἰπόν- 35 Ex 2,14
τες· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν;
τοῦτον ὁ Θεὸς καὶ ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέ-
σταλκεν σὺν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ
ἐν τῇ βάρῳ. οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς ποιήσας 36 Ex 7,3.10;
τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῆ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν ἐρυ- 14,21
θραῖ θαλάσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσεράκοντα. Nu 14,33
οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὃς εἶπας τοῖς υἱοῖς Ἰσ- 37 3,22
ραήλ· προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ὁ Θεὸς ἐκ τῶν Dt 18,15
ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. οὗτός ἐστιν ὁ γενόμε- 38 Ex 19,3
νος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγ- Dt 9,10
γέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ
τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦ-

εγεν. φωνη Κυ] ο Κς ειπεν αυτω λεγων D (syp) | Κυ] εκ τ. ουρανου λεγουσα E, + προς αυτον DΨsss E 2138^r 206 440 917s 88ss 5 al. 920^r Pr | 32 και^{1.2} + ο θς 33s Ds 1518 383^s 623-1522 pl. Pr | 33 inc. κ. εγενετο φωνη προ. αυτον D | εφ] εν Ψsss E rel. pl. | 34 inc. κ. ιδων γαρ D* | αυτων] αυτου B D 1838 syp | αποστελω Ψsss 383ss 206ss 440^s 917-1829 623^r Pr | 35 δικαστ. + εφ ημων SC 326ss D 370^s 623s 256 (33 E 1891^r al.) lat¹ syph⁺ ar co | αρχοντα²] αρχηγον A 206 | λυτρωτ.] δικαστην S* 255 | 36 γη Αιγυπτω SA E al.] -πτου D¹ 1611 522 1739 al. lat sy ar bo, τη Αιγ BC 242 255 38 69 sa | 37 αναστησει + Κς CΨss 1175 E^r rel. pl. | θς + ημων 1175 E 1518 614 623s 226sss al. ar, υμων 33ss 429s 216 431 1873^s 920 1 P | εμε + αυτου ακουσεσθε C 33 Ds 1611-364 257^s 1891^r 623 pl. al. verss. | 38 εδεξατο] εξελεξατο B | λογια + θυ 547s Iq (ζωντος) |

- Nu 14,3 39 ναι ὑμῖν, ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν
- Ex 32,1.23 40 ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἄαρῶν· ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί ἐγένετο αὐτῷ.
- Ex 32,4.6 41 καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν
- Jr 7,18 O'; 42 τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἔστρεψεν δὲ ὁ
19,13
Am 5,25ss Θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν·
- 43 μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσεράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ Ῥεφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς; καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος.
- Ex 25,40 44 ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῆ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἔω-
- Gn 17,8; 48,4 45 ράκει· ἦν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πα-
Dt 32,49
Jos 3,14; 18,1 τέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῴσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυίδ· ὃς εὗ-
2 Sm 7,2 46 ρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἤτήσατο εὐ-
- Ps 131,5

υμιν BS 2138 257s 1838s 489 p co Iq] ημιν rel. | 39 ω] οτι D¹ Iq | απεστράφ. D¹ 69 vg | εν > Ψ^r D-257 1765^r 264s 623 rel. | 40 ουτος + ο ανθρωπος S | 42 εν τη ερημω > B* 241 | Ισρ. + λεγει K_s C | 43 θυ B D 255 307^s g syp ar sa Iq Ωρ] + υμων rel. | Ραφαν 1611 917s 1898s 1827 1311, Ρομφα B (S*), Ρεμφαμ D h vg (1518 88s 920 1s al., 81 218 ar Iq) | επεκεινα] επι τα μερη D* g(ep) | Βαβυλ. + λεγει K_s ο θς ο παντοκρατωρ ονομα αυτω 1611 913 431 (614 1831 syh) | 44 ην + εν 104 D*E¹ 1611ss 257 1891s 429s 440ss 1898^s 623s al. 1311 460 syh ar sa |

dare nobis. Cui noluerunt oboedire patres nos- 39
tri, sed reppulerunt et *aversi sunt* cordibus
suis *in Aegyptum* ¹ *dicentes ad Aaron: Fac* 40
nobis deos, qui praecedant nos; Moyses enim
hic, qui eduxit nos de terra Aegypti, nescimus
quid factum sit ei. Et vitulum fecerunt in die- 41
bus illis et *obtulerunt hostiam* simulacro et
laetabantur in operibus manuum suarum. Con- 42
vertit autem Deus et tradidit eos servire *mi-*
littiae caeli, sicut scriptum est in libro Pro-
phetarum:

Numquid victimas et hostias obtulistis mihi
annis quadraginta in deserto, domus Israhel?
Et suscepistis tabernaculum Moloch, 43
et sidus Dei vestri Rempham,
figuras, quas fecistis adorare eas.

Et transferam vos trans Babylonem.

Tabernaculum testimonii fuit cum patribus nos- 44
tris in deserto, sicut disposuit illis Deus *lo-*
quens ad Moysen, ut faceret illud secundum
formam quam viderat. Quod et induxerunt, 45
susipientes patres nostri cum Iesu *in posses-*
sionem gentium, quas expulit Deus a facie
patrum nostrorum, usque in diebus David,
¹qui invenit gratiam ante Deum et petiit ut 46

39 reppuler. † eum G^cCDT dm g p^c

40 Moysi enim huic ITh c

41 diebus illis M e Ir] ~ illis dieb. rel.

43 trans Bab.] in partes Babylonis d e g p

44 cum A^cS p^c] > rel.

39 Nu 14,3 | 40 Ex 32,1.23

41 Ex 32,4.6

42 Jr 7,18 O'; 19,13; Am 5,25ss

44 Ex 25,40

45 Gn 17,8; 48,4; Dt 32,49; Jos 3,14; 18,1

46 2 Sm 7,2; Ps 131,5

- 47 *inveniret tabernaculum Deo Iacob. Salomon*
 48 *autem aedificavit illi domum. Sed non Excel-*
sus in manufactis habitat, sicut propheta dicit:
 49 *Caelum mihi sedes est,*
terra autem scabellum pedum meorum.
Quam domum aedificabitis mihi, dicit Do-
minus?
aut quis locus requietionis meae est?
 50 *Nonne manus mea fecit haec omnia?*
 51 *Dura cervice et incircumcisis cordibus et au-*
ribus, vos semper Spiritui sancto resistitis; sic-
 52 *ut patres vestri, ita et vos. Quem propheta-*
rum non sunt persecuti patres vestri? Et oc-
ciderunt eos, qui praenuntiabant de adventu
Iusti, cuius vos nunc proditores et homicidae
 53 *fuistis, qui accepistis legem in dispositione*
angelorum et non custodistis.
 54 *Audientes autem haec dissecabantur cordi-*
 55 *bus suis et stridebant dentibus in eum. Cum*
autem esset plenus Spiritu sancto, intendens in
caelum vidit gloriam Dei et Iesum stantem
 56 *a dextris Dei. Et ait: Ecce video caelos aper-*
tos et Filium hominis stantem a dextris Dei.
 57 *Exclamantes autem voce magna continuerunt*
aures suas et impetum fecerunt unanimiter in
 58 *eum. Et eicientes eum extra civitatem lapi-*

---

49 scabillum G*FSVB,I | 51 duri GA°DM (p)| in-
 circumcisi corde G°CDT e m Aug (g h L cf Aug^l) | re-
 stitistis GADIsTThRW c g m p w Lcf Hier Aug| ita
 Lcf (O)] >rel. | et vos >T c dm g h t Aug | 53 dis-
 positionem GAF*ISK^r c | 55 esset + Stephanus G°
 MssW (m) | 56 stantem a dextris Dei BR°ThW c e
 g m p t Amb Aug] ~ a dextr. stantem Dei rel.

---

47 3 Rg 6,1 | 48 Is 16,1s | 51 Ex 32,9: 33,3; Nu 27,14;
 Jr 9,26; 6,10; Is 63,10 | 52 2 Par 36,16; Mt 23,31 |
 53 Ex 20; G 3,19; Hb 2,2; A 7,38 | 54 A 5,33 |
 55 L 22,69; R 8,34; Hb 1,3 | 58 A 22,20

ρεῖν σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν δὲ οἰ- 47 3 Rg 6,1
κοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος ἐν χει- 48
ροποιήτοις κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει· Is 66,1s

ὁ οὐρανός μοι θρόνος, 49

ἢ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου.

ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε μοι, λέγει Κύριος,

ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;

οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 50

Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι καρδίαις καὶ 51 Ex 32,9; 33,3
τοῖς ὤσιν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀν-
τιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. τίνα 52 Is 63,10
τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν;
καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκιταγγείλαντας περὶ τῆς
ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδότες
καὶ φονεῖς ἐγένεσθε, οἵτινες ἐλάβετε τὸν νό- 53 Ex 20
μον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.
Hb 2,2

Ἰησοῦν εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδεν δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν
ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, ἵ και εἶπεν· ἰδοὺ 56
θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς διηνοιγμένους καὶ τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ Θεοῦ.
κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα 57
αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν,
ἵ και ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. και 58 22,20

46 θω] οικω BS* D 429 H | 47 εαυτω C 1891 1898s 915
1311 A | 48 inc. ο δε υψιστος ου κατοικει εν D g h (p) tpl
co | χειροποιητ. + ναις 33ss 1518 913s 1891s 440s 88s
623c pl. rel. ar | 49 οικοδομησατε B 1611* 1319 | τις] ποιος
D¹ h | 51 καρδιας] τη καρδια Ψ^r E rel. pl. g h t co | 52 οι
πατ. υμων] εκεινοι D* h | απεκτειν. + αυτους D lat(-h) |
54 ακουσαντες D¹ h syp ar bo Lcf | 55 δε + Στεφανος Ψ
326 614 323s 431 307s 209s | πληρ. + πιστεως κ. S 1175
1891s 429 323s 307s syp (522 bo) | Iv + τ. Kv D h p |
58 εκβαλ. + αυτον A 33s 242 623 489 h p t tpl vg syph⁺
co | ελιθοβολ. + αυτον D h p t syph⁺ co |

οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρ
 Ps 30,6 59 τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου. κα
 L 23,46 ἔλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον κα
 λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μο
 L 23,34 60 θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· Κύρι
 μὴ στήσης αὐτοῖς ταύτην τὴν ἁμαρτίαν. κα
 7,58; 22,20 8 τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. Σαῦλος δὲ ἦν συνευδι
 κῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς
 μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις
 πάντες δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰου
 11,19 2 δαίας καὶ Σαμαρείας πλὴν τῶν ἀποστόλων. συ
 εκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς κα
 9,1; 22,4 3 ἐποίησαν κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῶ. Σαῦλος ἔ
 ἔλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰς
 πορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκα
 παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγε
 6,5 5 λιζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν
 εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς
 6 τὸν Χριστόν. προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγο
 μένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ
 ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίη
 Mc 16,17 7 πολλοὶ γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα
 βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχοντο· πολλοὶ δὲ πο

οι μαρτυρ.] falsi testes g p t dubl cav ox Ef | αυτων> 323s 1891^s 920 pl. P^r | νεανιου + τινος D g p t syp a
 59 Iu + Xc C* 326 913 1758 323 1898-915 642 sa Ath Xc
 60 inc. quique iam deficiens t | φωνη μεγ.> S* | με
 + λεγων D 88s g t pl vg syp bo¹ | Kc + Iu syh^m | κοιμηθ
 + εν ειρηνη 1898s 460 | 8,1 μεγας + κ. θλιψις D, ~ h sa
 αποστολ. + μον. οι εμειναν εν Ιλημ 1175 sa, D* g h t Aug
 3 τ. οικους] τ. εκκλησιας syp | 4 διηλθ.] ηλθον S e g p t
 Aug | λογον + τ. θυ E t w t pl vg¹ syp Aug, + circa c
 vitates et castella Iudaeae p w t pl (sa) | 5 την BSA 117
 1898s 460* 69 t pl ar] > rel. | 6 ως δε ηκουον παν οι οχλο
 πο. D¹* (svn) | 7 inc. πολλων Ψsss 1611-431 623^r rel

dabant, et testes deposuerunt vestimenta sua
 secus pedes adulescentis, qui vocabatur Saulus.
 Et lapidabant Stephanum invocantem et di- 59
 centem: Domine Iesu, suscipe spiritum meum.
 Positis autem genibus, clamavit voce magna 60
 dicens: Domine, ne statuas illis hoc peccatum.
 Et cum hoc dixisset, obdormivit in Domino.
 Saulus autem erat consentiens neci eius. 8

Facta est autem in illa die persecutio mag-
 na in ecclesia, quae erat Hierosolymis, et om-
 nes dispersi sunt per regiones Iudaeae et Sa-
 mariae praeter apostolos. Curaverunt autem 2
 Stephanum viri timorati et fecerunt planctum
 magnum super eum. Saulus autem devastabat 3
 ecclesiam per domos intrans et trahens viros
 ac mulieres tradebat in custodiam.

8,4-25 *Samaritanorum conversio*

Igitur qui dispersi erant pertransibant evan- 4
 gelizantes verbum Dei. Philippus autem descen- 5
 dens in civitatem Samariae praedicabat illis
 Christum. Intendebant autem turbae his, quae 6
 a Philippo dicebantur, unanimiter audientes et
 videntes signa quae faciebat. Multi enim eo- 7
 rum, qui habebant spiritus immundos, claman-
 tes voce magna exhibant. Multi autem paraly-

60 dicens > GFs'Γh e h t

peccatum † quia nesciunt quid faciunt W
 in Domino KssW p w] * > rel.

8,3 autem M d e g] vero rel.

tradebat] trahebat A*D g

4 Dei ADMTsR^c c e p^c t w Aug] * > rel.

59 Ps 30,6; L 23,46

60 L 23,34

8,1 A 7,58; 22,20; 11,19

3 A 9,1; 22,4

5 A 6,5

7 M^c 16 17

8 tici et claudi curati sunt. Factum est ergo
gaudium magnum in illa civitate.

9 Vir autem quidam nomine Simon qui ante
fuerat in civitate magus, seducens gentem Sa-
10 mariae dicens se esse aliquem magnum, cui
auscultabant omnes a minimo usque ad maxi-
mum dicentes: Hic est virtus Dei, quae vo-
11 catur magna. Attendebant autem eum, propter
quod multo tempore magiis suis dementasset
12 eos. Cum vero credidissent Philippo evangeli-
zanti de regno Dei in nomine Iesu Christi,
13 baptizabantur viri ac mulieres. Tunc Simon et
ipse credidit, et cum baptizatus esset, adhae-
rebat Philippo. Videns etiam signa et virtutes
maximas fieri stupens admirabatur.

14 Cum autem audissent apostoli, qui erant
Hierosolymis, quod recepisset Samaria verbum
15 Dei, miserunt ad eos Petrum et Iohannem: Qui
cum venissent, oraverunt pro ipsis, ut accipe-
16 rent Spiritum sanctum; nondum enim in quem-
quam illorum venerat, sed baptizati tantum
17 erant in nomine Domini Iesu. Tunc impone-
bant manus super illos, et accipiebant Spiri-
18 tum sanctum. Cum vidisset autem Simon quia

---

8 ergo] autem CDSR

9 magus] magnus DV (p*)

~ esse se aliquem GssITTh

11 magicis *codd.*] + artibus DOR tpi

12 in] *et CAIS-OKs (G d e g)

14 quod W g] quia *rel.*

recepisset MW] recepit *rel. pl.* (d e p, g)

16 Iesu + Christi A*Is d

---

8 J 4,40ss

9 A 5,36

12 Mt 28,19

14 A 11,1.22

ραλελυμένοι και χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν· ἐγένετο 8 J 4,40ss
δὲ πολλὴ χαρὰ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Ἄνῆρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν ἐν 9
τῇ πόλει μαγεύων και ἐξιστάνων τὸ ἔθνος τῆς Σα-
μαρείας λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν, ᾧ προσ- 10
εἶχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες·
οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ καλουμένη
μεγάλῃ. προσεἶχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱκανῶ χρό- 11
νῶ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ὅτε δὲ 12 Mt 28,19
ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ και τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε και γυναῖκες. ὁ 13
δὲ Σίμων και αὐτὸς ἐπίστευσεν, και βαπτισθεὶς
ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε ση-
μεῖα και δυνάμεις μεγάλας γινομένας ἐξίστατο.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπό- 14 3,1
στολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτούς Πέτρον και Ἰωάν-
νην, οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν 15
ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον· οὐδέπω γὰρ ἦν 16
ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπ-
τισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰη-
σοῦ. τότε ἐπετίθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, 17 1 T 4,14
και ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. ἰδὼν δὲ ὁ Σί- 18

εθεραπευοντο 33 D ar | 8 εγεν. - χαρα B-A 81s al. vg^l]
χαρα τε μεγαλη εγεν. D^l g tpl syp sa, κ. εγεν. rel. | 9 εξι-
στανων B-A 81s 1898s 467 460*] εξιστων rel. | 10 παντες
> Ψ 383s 1739^r 920 pl. P^r Ir | μεγαλου+αυτων 2138 614
syh sa | καλουμενη > Ψ 104s 614^s 522^s 440s 88^s 489s 920
pl. L^r syp sa | 11 εξιστακ. Css E 614 440 917 1 69 H |
12 του Φ. ευαγγελιζομενου S* 1838 g | τα περι 33ss 1108-
257 1891^r 1898s 431 rel. pl. | 13 μεγαλας > Ψ 1611-913
206 917s 920 pl. L^r syh⁺ | 16 ουπω 104s 383s 206s 440s 489s
920^s 206 al. L^r | επιπεπτ.] επεληλυθος 623 1311 lat (sy)
ar co | Κυ] Χυ Ψ 623s al. 920 pl. L^r | 17 επιτιθουν As
104s P⁴⁵ D* 1611-913 623-1522 pl. 917s lat Iq | 18 ιδων]
θεασαμενος 104s 383s 920 pl. L^r Bas |

μων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα, προσήνεγκεν αἱ
 19 τοῖς χρήματα ἰ λέγων· δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ὡς εἰάν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνω
 20 πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτῆσαι.
 Ps 77,37 21 οὐκ ἔστιν σοι μερίς οὐδὲ κληῖρος ἐν τῷ λαῷ λέγω
 E 5,5 τούτῳ· ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν ἐνθεῖ
 22 ἔναντι τοῦ Θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Κυρίου, εἰ ἄρα ἀνο
 Dt 29,18 23 εθήσεταιί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· εἰ
 Is 58,6 Hb 12,15 γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὄρω
 24 σε ὄντα. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως με
 25 δὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε. Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὑπέστρεφον εἰς Ἱεροσόλυμα, πολλὰς ἰκ
 26 ῥώμας τῶν Σαμαριτῶν εὐηγγελίζοντο.
 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσα
 Is 56,3-7 27 λήμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. καὶ ἀνοστάς ἐπορεύθη. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοοῦ

πνα BS sa] + το αγ. P⁴⁵ rel. | 19 inc. παρακαλων κ. λε D g p | επιθω + καγω D p | 20 ειη > 614 1874 88s 183 1845 Bas | 21 γαρ > D* 522 sa' | 22 Κυ] θυ 33ss 383 1891-1739 431^s 5 920 pl. L^r tpl vg syp | 23 εν γ. πικρια χολη κ. συνδεσμο D* | ορω] θεωρω Ds 2138 614 Xc 24 ειπεν + προς αυτους D, + παρακαλω D 1611^s 614 913 g r syh⁺ | Κυ] θυ 33s D 1611-614 913 1758 440 2298 43 5 927s 920 209 69 p syh* | επελθη μοι τουτων τ. κακω D(E tpl) | ειρηκ. + (μοι) ος πολλα κλαιων ου διελιμπε νεν D* syh^m (Ef) | 25 Κυ] θυ As 326 t tpl syp ar bo κωμας] χωρας 1874 rt tpl vg | 26 αναστ. κ.] αναστας I 181 | πορευθητι C D 257 181 460 | κατα] προς E 1611s 614 913 |

per impositionem manus apostolorum daretur Spiritus sanctus, obtulit eis pecuniam ¹dicens: 19 Date et mihi hanc potestatem, ut cuicumque imposuero manus, accipiat Spiritum sanctum. ¹Petrus autem dixit ad eum: Pecunia tua te- 20 cum sit in perditionem, quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri. Non est tibi pars 21 neque sors in sermone isto; *cor* enim tuum *non est rectum* coram Deo. Paenitentiam ita- 22 que age ab hac nequitia tua et roga Deum, si forte remittatur tibi haec cogitatio cordis tui. In *felle* enim *amaritudinis* et *obligatione* 23 *iniquitatis* video te esse. Respondens autem 24 Simon dixit: Precamini vos pro me ad Dominum, ut nihil veniat super me horum, quae dixistis. Et illi quidem testificati et locuti ver- 25 bum Domini redibant Hierosolymam, et multis regionibus Samaritanorum evangelizabant.

8,26-40 *Aethiopsis eunuchi fides*

Angelus autem Domini locutus est ad Phi- 26 lippum dicens: Surge et vade contra meridianum ad viam, quae descendit ab Hierusalem in Gazam, haec est deserta. Et surgens abiit. 27 Et ecce vir Aethiops, eunuchus, potens Can-

---

20 donum] gratiam Tert Cyp Rebapt Amb
 24 Dominum] Deum AsMW c p
 25 multis region.] per multa castella g (e p)
 27 vir + quidam GsDTW g t

---

20 Mt 10,8

21 A 13,10; Ps 77,37

22 Dt 29,18 O'; Is 58,6; Hb 12,15

25 L 9,52; J 4,35; A 1,8

27 Ps 67,32; Is 56,3-7; A 24,11; J 12,20

dacis reginae Aethiopum, qui erat super omnes gazas eius, venerat adorare in Hierusalem
 28 ¹et revertebatur sedens super currum suum
 29 legensque Esaiam prophetam. Dixit autem Spiritus Philippo: Accede et adiunge te ad currum istum. Accurrens autem Philippus audivit eum legentem Esaiam prophetam et dixit:
 31 Putasne intellegis quae legis? ¹Qui ait: Et quomodo possum, si non aliquis ostenderit mihi? Rogavitque Philippum ut ascenderet et sederet secum. Locus autem Scripturae, quam legebat, erat hic:

*Tamquam ovis ad occisionem ductus est,
 et sicut agnus coram tondente se sine voce,
 sic non aperuit os suum.*

33 *In humilitate iudicium eius sublatum est.
 Generationem eius quis enarrabit,
 quoniam tolletur de terra vita eius?*

34 Respondens autem eunuchus Philippo dixit: Obsecro te, de quo propheta dicit hoc? de se
 35 an de alio aliquo? Aperiens autem Philippus os suum et incipiens a Scriptura ista evangelizavit illi Iesum. Et dum irent per viam, venerunt ad quandam aquam; et ait eunuchus: Ecce aqua, quid prohibet me baptizari?
 37 Dixit autem Philippus: Si credis ex toto corde, licet. Et respondens ait: Credo, Filium
 38 Dei esse Iesum Christum. Et iussit stare cur-

---

33 generationem † autem ITW e g p t Ir
 tolletur CADIUssRTh c dm e p t Ir] -itur *rel.*
 de] a ADITTh dm e t Ir
36 *quid GssI*UsK e] quis *rel.*
37 *> GsA*sIssK

---

31 (J 16,13)

32 Is 53,7s

35 (A 10,34; Mt 5,2)

36 A 10,47

χος δυνάστης Κανδάκης βασιλίσης Αἰθιοπῶν,
 ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει
 προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἦν δὲ ὑποστρέ- 28
 φων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ καὶ
 ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. εἶπεν δὲ 29
 τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· πρόσελθε καὶ κολλή-
 θητι τῷ ἄρματι τούτῳ. προσδραμῶν δὲ ὁ Φί- 30
 λιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος Ἡσαΐαν
 τὸν προφήτην, καὶ εἶπεν· ἄρα γε γινώσκεις ἃ
 ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπεν· πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, 31 J 16,13
 ἔὰν μή τις ὁδηγήσει με; παρεκάλεσέν τε τὸν
 Φίλιππον ἀναβάντα καθίσει σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ 32 Is 53,7s
 περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη·

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη,

*καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν
 ἄφωνος,*

οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.

*ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· 33
 τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται;*

ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.

ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπεν· 34
 δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο;
 περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τινός; Ἄνοιξας δὲ 35
 ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ
 τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰη-
 σοῦν. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον 36
 ἐπὶ τι ὕδωρ, καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ, 10,47
 τί κωλύει με βαπτισθῆναι; Ἄκαὶ ἐκέλευσεν στή- 38

27 βασιλ. + τινος D | ος² > S*C*A D* 915 p vg | 28 ανα-
 γινωσκων (και² >) D pt vg sa | 30 προσελθων 181 460
 syp sa | 31 γαρ > E 242 440 g p r t tpl syp ar co | 32 ου-
 τως] ουτος 33 1611s 255 440 917ss 1 1319ss HL | 33 αυ-
 του¹ > BSA 1739 lat | δε > B-A 241 tpl vg syh sa | 34 σου]
 Κε Ψ | 36 επορευ. + συζητουντες μετ αλληλων 467 | ευ-
 νουχ. + τω Φιλιππω 489 p w | τι] τις cg r t tpl vg¹ Hil
 Aug Beda | 37 ειπεν δε ο Φιλ. ει πιστευεις εξ ολης τ.
 καρδιας εξεστιν. αποκριθεισ δε ειπεν· πιστευω τ. υιον τ.

ναι τὸ ἄρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ
 ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτι-
 3 Rg 18,12 39 σεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦ-
 μα Κυρίου ἤρπασεν τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν
 αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν
 21,8s 40 ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ἄζω-
 τον, καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις
 πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.
 1-29: 9 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φό-
 22,3-21;
 26,9-20
 8,3 2 τῷ ἀρχιερεῖ ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς
 Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως εἰάν τινες
 εὕρη τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας,
 1 C 15,8 3 δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. ἐν δὲ τῷ
 πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ,
 ἑξαίφνης τε αὐτὸν περιήστραψεν φῶς ἐκ τοῦ οὐ-
 4 ρανοῦ, καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν
 λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις;
 5,39 5 Ἐἶπεν δέ· τίς εἶ, Κύριε; ὁ δέ· ἐγὼ εἰμι Ἰη-
 6 σοῦς ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελ-
 θε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταιί σοι ὅ τι σε
 Sap 18,1 7 δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐ-
 τῷ εἰστήκεισαν ἔνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς,

θυ ειναι τ. Iv (E) 257ss 1891ss 1739s 307^s 467 1522 gr
 rtw tpl vg^l syh⁺ ar^l Iq Cyp | 39 εκ] απο Ψ E^l 1611-
 614 913 440 181sss 623s 241 1 | πνα αγιον επεπεσεν επι
 τ. ευνουχον. αγγελος δε A 913s 1891 1739s 307^s 467 p w
 (tpl) syh⁺ ar Ef | 9,1 ετι > S* 2147 920 sa^l | 2 οδου +
 ταυτης 181 1838 lat syph ar | 4 διωκ. + σκληρον σοι
 προς κεντρα λακτιζειν (A 26,14) E syph⁺ | 5 δε² + Ks
 ειπεν 104s 1611^r 206s 440s 1898ss 623 pl. 920^s h syph
 sa (ΨE al. t, S 81 al. ar bo), et vox ad eum r | Iς + ο
 Ναζωραιος Cs 104 E 917 1838s h p t tpl syph⁺ | διωκ. +
 σκληρον - λακτ. 431 vl tpl vg^l] + τρεμων τε κ. θαμβων
 περι τ. γεγονοτος αυτω ειπεν· Κε τι με θελεις ποιησαι;
 κ. ο Κs προς αυτον h syh⁺ (p t tpl ar Ef) | 6 και²] κακει
 1831 257 181 623s h p r tpl syph (1611-614) | σε > 242
 1874 489 ar |

rum, et descenderunt uterque in aquam, Philippus et eunuchus, et baptizavit eum. Cum 39 autem ascendissent de aqua, Spiritus Domini rapuit Philippum, et amplius non vidit eum eunuchus. Ibat autem per viam suam gaudens. Philippus autem inventus est in Azoto, et per- 40 transiens evangelizabat civitatibus cunctis, donec veniret Caesaream.

9,1-30 *Sauli vocatio*

Saulus autem adhuc spirans minarum et 9 caedis in discipulos Domini accessit ad principem sacerdotum ¹et petiit ab eo epistulas 2 in Damascum ad synagogas, ut si quos invenisset huius viae viros ac mulieres, vinctos perduceret in Hierusalem. Et cum iter faceret, 3 contigit ut appropinquaret Damasco, et subito circumfulsit eum lux de caelo. Et cadens in 4 terram audivit vocem dicentem sibi: Saule, Saule, quid me persequeris? Qui dixit: Quis 5 es Domine? Et ille: Ego sum Iesus, quem tu persequeris, durum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens dixit: Domine, quid me vis facere? Et Dominus ad eum: ¹ Surge et ingredere civitatem, et ibi di- 6 cetur tibi quid te oporteat facere. Viri autem 7 illi, qui comitabantur cum eo, stabant stupefacti audientes quidem vocem, neminem autem

---

39 autem² MssU* cdm p Aug] enim *rel.* | 9,1 aspirans AIKssR*(FD) | 2 petit GAssIO | in² > GFK^r W c p | 4 persequeris † durum tibi est contra stimulum calcitrare A^cM e | 5 durum - ad eum G^cFD UOKBVRW cdm p tpl] * > *rel.* | 6 ibi Mss h p] * > *rel.*

- 8 videntes. Surrexit autem Saulus de terra aper-
 9 tisque oculis nihil videbat. Ad manus autem
 10 illum trahentes introduxerunt Damascum. Et
 11 erat ibi tribus diebus non videns, et non man-
 12 ducavit neque bibit.
- 10 Erat autem quidam discipulus Damasci, no-
 mine Ananias, et dixit ad illum in visu Do-
 minus : Anania. At ille ait : Ecce ego, Domine.
 11 Et Dominus ad eum : Surge et vade in vicum,
 qui vocatur rectus, et quaere in domo Iudae
 Saulum nomine Tarsensem, ecce enim orat.
 12 (Et vidit virum Ananiam nomine introeuntem
 et imponentem sibi manus ut visum recipiat).
 13 Respondit autem Ananias : Domine, audivi a
 14 tuis in Hierusalem ; et hic habet potestatem a
 principibus sacerdotum alligandi omnes, qui in-
 15 vocant nomen tuum. Dixit autem ad eum Do-
 minus : Vade, quoniam vas electionis est mihi
 iste, ut portet nomen meum coram gentibus
 16 et regibus et filiis Israhel. Ego enim ostendam
 illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati.
 17 Et abiit Ananias et introivit in domum et
 imponens ei manus dixit : Saule frater, Do-

---

10 (17) Annanias ADISOB*Th* h

11 surge et] surgens G*ssI*U*sKsV*R*W c e g t

12 videt CFUs t] † in visu D (e*)

15 ~ mihi est iste ISsOW c e

---

10 A 10,3.17; 27,23

11 A 21,39

14 A 22,5; 1 C 1,2; 2 T 2,22

16 2 C 11,23-28; 1 Th 2,2; Ph 1,30; 2 T 3,11s;
 C 1,24

μηδένα δὲ θεωροῦντες. ἠγέρθη δὲ Σαῦλος 8
ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεωγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτοῦ οὐδὲν ἔβλεπεν· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν
εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς 9
μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῶ ὀνόματι 10 10,17; 16,9
Ἀνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὄραματι ὁ
Κύριος· Ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε.
ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτὸν· ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ 11
τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθειᾶν καὶ ζήτησον 21,39
ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα· ἰδοὺ
γὰρ προσεύχεται. καὶ εἶδεν ἐν ὄραματι ἄνδρα 12
Ἀνανίαν ὀνόματι εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ
χεῖρας, ὅπως ἀναβλέψη. ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας· 13
Κύριε, ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς
τούτου, ὅσα κακὰ τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν ἐν Ἰε-
ρουσαλήμ· καὶ ᾧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχ- 14 1 C 1,2
ιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνο- 22,16; 2 T2,22
μά σου. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· πορεύου, 15 R 1,5
ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ἐστίν μοι οὗτος τοῦ βαστάσαι 25,13; 27,24
τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν τε καὶ βασιλέων
υἱῶν τε Ἰσραὴλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα 16 9,23.29
δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπ- 17 2 C 11,23-28
ἤλθεν δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν,
καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν· Σαοὺλ

7 θεωρ.] ορωντες S*, + qui loqueretur p tpi (hg), + et
ait ad illos levate me de terra. et cum levassent illum
nihil videbat apertis oculis hpw (Ef) | 8 ουδεν BSA*
1611^r 242 915 919 lat syph sa] ουδενα rel. | 9 ην] sic
mansit h, erat ibi tpi ar (sa) bo | 11 αναστα B 1838
226* 1* gr vg^l | ονοματι + τω γενει 307^s hp | 12 > h |
~ ανδρα εν οραματι BC 1175 bo | οραματι > SA 81
1874s lat sa | χειρα Ψ 1175 1611^r 323ss 1898s 431^s
623^r L^r | 13 ηκουσα BA 1175s E 917^s] ακηκοα rel. |
απο > 1765 242 1739s | 15 ενωπιον + των BC* 1245 |
17 inc. τοτε εγερθεις Αν. απηλθ. 1611^s 614 913s p
(h syp) |

ἀδελφέ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέν με, Ἰησοῦς ὁ
 ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέ-
 18 ψης καὶ πλησθῆς πνεύματος ἁγίου. καὶ εὐ-
 θέως ἀπέπεσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὡς
 λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη,
 19 καὶ λαβὼν τροφήν ἐνισχύθη.

Ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθη-
 20 τῶν ἡμέρας τινάς, καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγω-
 γαῖς ἐκήρυσσεν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς
 9,1.14; 8,1; 21 τοῦ Θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ
 26,10 ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσα-
 λὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ
 ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς
 18,28 22 ἀγάγη ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐν-
 εδυναμοῦτο καὶ συνέχυνεν τοὺς Ἰουδαίους τοὺς
 κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗ-
 23,12-29 23 τός ἐστιν ὁ Χριστός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι
 ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐ-
 23,16 24 τόν. ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλή αὐτῶν.
 παρετηροῦντο δὲ καὶ τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ
 2 C 11,32s 25 νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν. λαβόντες δὲ οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτός διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν
 αὐτὸν χαλάσαντες ἐν σφυρίδι.

G 1,17ss 26 Παραγενόμενος δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπέειραζεν
 κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο
 27 αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητῆς. Βαρ-

Ις > Ψ 326 383s 255 431 489s 920* pl. L^r sa^l | η ηρχου
 > S* 2147* | 18 τε + παραρημα C^c E 1611-364 257ss
 1891^r 1898-431 623^s 1319sss L h p tpl syh ar^l co | 19 εν-
 ισχυθη BC* 1175 P⁴⁵ 1611s 1891s 1739ss 467] ενισχυ-
 σεν rel. | δε+ο Σαυλος 104 383ss 255 323^s 88ss 623^r L^r
 tpl | τινας] ικανας P⁴⁵ h | 20 εκηρυσ. + cum omni fidu-
 cia h Iq | 21 εν] εις SA 1898s | Ιερ. + παντας 1898s h p tpl
 syp sa | 22 ενεδυναμ. + (εν) τω λογω C E 467 h p | τους^l
 > BS* 1175 | συμβιβ. + κ. λεγων E p r | 24 αυτ. ανελωσ.]
 πιασωσιν αυτ. A 242 323 1898s | 25 αυτον οι μαθ. νυκτ.
 Ψsss 1175 E 1611-2147 1891 pl. 1898s 431^s 623^r vg^l sy
 ar co | αυτου > 522 1758ss 307^s 209* | σφυριδι SC |

minus misit me Iesus, qui apparuit tibi in via,
qua veniebas, ut videas et implearis Spiritu
sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis eius 18
tamquam squamae, et visum recepit et sur-
gens baptizatus est. Et cum accepisset cibum, 19
confortatus est.

Fuit autem cum discipulis, qui erant Da-
masci, per dies aliquot. Et continuo in syna- 20
gogis praedicabat Iesum, quoniam hic est Fi-
lius Dei. Stupebant autem omnes, qui audie- 21
bant, et dicebant: Nonne hic est, qui expug-
nabat in Hierusalem eos, qui invocabant no-
men istud, et huc ad hoc venit, ut vinctos illos
duceret ad principes sacerdotum? Saulus au- 22
tem multo magis convalescebat et confunde-
bat Iudaeos, qui habitabant Damasci, affirmans quo-
niam hic est Christus. Cum autem implerentur 23
dies multi, consilium fecerunt in unum Iudaei,
ut eum interficerent. Notae autem factae sunt 24
Saulo insidiae eorum. Custodiebant autem et
portas die ac nocte, ut eum interficerent. Ac- 25
cipientes autem eum discipuli nocte per mu-
rum dimiserunt eum submittentes in sporta.

Cum autem venisset in Hierusalem, tentabat 26
se iungere discipulis, et omnes timebant eum
non credentes quod esset discipulus. Barnabas 27

---

19 aliquot]—quos ADI*S e^c t

22 multo AMssV c] > *rel.*

23 in unum > *codd.* g h p t p l

25 eum discipuli U^c c e g] discip. eius *rel. pl.*, >
eum G^cU*VW

---

19 A 27,36

20 G 1,16

21 A 8,1

22 A 18,28

23 A 23,12-29

24 2 C 11,32s

26 G 1.17ss

autem apprehensum illum duxit ad apostolos
 et narravit illis, quomodo in via vidisset Do-
 minum et quia locutus est ei et quomodo in
 28 Damasco fiducialiter egerit in nomine Iesu. Et
 erat cum illis intrans et exiens in Hierusalem,
 29 et fiducialiter agens in nomine Domini. Loque-
 batur quoque gentibus et disputabat cum
 Graecis, illi autem quaerebant occidere eum.
 30 Quod cum cognovissent fratres, deduxerunt
 eum Caesaream et dimiserunt Tarsum.

9,31-19,48 *Petri ministerium, Cornelius*

31 Ecclesia quidem per totam Iudaeam et Ga-
 lilaeam et Samariam habebat pacem et aedi-
 ficabatur ambulans in timore Domini et con-
 solatione sancti Spiritus replebatur.
 32 Factum est autem, ut Petrus dum pertrans-
 iret universos, deveniret ad sanctos, qui ha-
 33 bitabant Lyddae. Invenit autem ibi hominem
 quendam, nomine Aeneam, ab annis octo ia-
 34 centem in grabato, qui erat paralyticus. Et ait
 illi Petrus: Aenea, sanat te Dominus Iesus
 Christus, surge et sterne tibi. Et continuo
 35 surrexit. Et viderunt eum omnes, qui habita-
 bant Lyddae et Saronae, qui conversi sunt
 36 ad Dominum. In Ioppe autem fuit quaedam
 discipula, nomine Tabitha, quae interpretata

---

27 egerit] ageret CAUs

28 et³ > FSK^rW c p Hier

29 gentibus * > GssIsTTh dm g p Hier

30 eum † nocte CDO g (e p)

32 Petrum, devenire G*(D)MU^cB^cTh p*

34 sanat] sanet SUKsR^cW c p w Amb

dominus AIsTsThB^cW c g p t Amb] > rel.

36 Tabitas GFSssKB*Vt (ITh,DO,C e)

νάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν Κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος 28 καὶ ἐκπορευόμενος εἰς Ἱερουσαλήμ, παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. ἐλάλει τε καὶ 29 συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν ἀνελεῖν αὐτόν. ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ 30 κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ ἔξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχεν εἰρήνην οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνετο. 31

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων 32 κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδα. εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπὸν τινα ὀνόματι Αἰνέαν ἕξ ἐτῶν ὀκτῶ κατακείμενον ἐπὶ κροβάττου, ὃς ἦν παραλελυμένος. καὶ εἶπεν 34 αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα, ἰαταί σε Ἰησοῦς Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη. καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον. 35

Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη 36

28 κ. εκπορευομ. > 614ss 255 242 440 431 920 pl. | Ier. + και Ψsss E-257 1891^r 88 1838^s 920 pl. L^r | Κυ+Ιυ Ψsss 1518 364 pl. 88^s rel. pl. p bo | 29 Ελληνας A | 30 Καισαρ. + νυκτος E 1611^s 913s 431 467 g p tpl syph⁺ sa | αυτον² > A Ess 242 323 88ss 467 lat | 31 αι εκκλησiai, ειχον, οiκοδομουμεναι, πορευ., επληθυνοντο 104s E 1611^r 522^s 440ss 1838ss 489^r syh | 32.35 Λυδδα BSA 326 623 463 1845] -δαν rel. | 34 σε + ο Ks A 1175 181 307^s 1838 vl ar sa | 35 Ασσαρωνα 33 104 206s 919-241 1-337 L^r |

ἦν πλήρης ἔργων ἀγαθῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν
 37 ἐποίει. ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθε-
 νήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν
 38 ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ. ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδας τῇ
 Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν
 ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν πα-
 ρακαλοῦντες· μὴ ὀκνήσης διελθεῖν ἕως ἡμῶν.
 39 ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγε-
 νόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῶον, καὶ παρέστη-
 σαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύ-
 μεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν
 Mc 5,40s 40 οὔσα ἡ Δορκάς. ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντα ὁ Πέ-
 τρος καὶ θεῖς τὰ γόνατα προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέ-
 ψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν· Ταβιθά, ἀνάστηθι. ἡ δὲ
 ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν
 41 Πέτρον ἀνεκάθισεν. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστη-
 σεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χή-
 42 ρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. γνωστὸν δὲ ἐγένε-
 νετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ ἐπίστευσαν πολ-
 10,6 43 λοι ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐγένετο δὲ αὐτὸν ἡμέρας ἱκα-
 νὰς μεῖναι ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.
 27,1 10 Ἄνῆρ δέ τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορ-
 Mt 8,5 νήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμέ-
 2 νης Ἰταλικῆς, εὐσεβῆς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν
 σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ἐλεημοσύνας

37 αυτην² > B 1898 307^s (g r t) | εν²+τω CA 33 1175 E
 257ss 1891^r 917-88 307-927 38° Ωρ | 38 δυο ανδρας > Ψ
 104s 383s 536 440s 920 pl. L^r | οκνησης, ημων] οκνησαι,
 αυτων Ψsss P⁴⁵ 1611-216 88s 431 rel. sy ar | 39 περιε-
 στησαν αυτον 1518 lat pl. tpl syph ar Bas Xρ | Δορκ.
 + αυτη ην πληρης εργων 1898 | 40 αναστ. + εν τω ονο-
 ματι τ. Κυ ημ. Iu Xu g m p r syh⁺ ar sa Cyp Amb |
 δε² + παραχορημα E g m p r sa | διηνοιξεν 257 5 467s
 489s 256s 460 | 42 εγεν. + τουτο 467 g m p tpl syph co |
 43 αυτον > BS* 1175 1739 216 209* | ικανας] τινας C
 307^s | 10,1 τις + ην 1108-1765 242-429 88 431 489 al.

dicitur Dorcas. Haec erat plena operibus bonis et elemosynis, quas faciebat. Factum est 37 autem in diebus illis, ut infirmata moreretur. Quam cum lavissent, posuerunt eam in cenaculo. Cum autem prope esset Lydda ad Ioppen, 38 discipuli audientes quia Petrus esset in ea, miserunt duos viros ad eum rogantes: Ne pigriteris venire usque ad nos. Exurgens autem 39 Petrus venit cum illis. Et cum advenisset, duxerunt illum in cenaculum, et circumsteterunt illum omnes viduae flentes et ostendentes ei tunicas et vestes, quas faciebat illis Dorcas. Eiectis autem omnibus foras, Petrus 40 ponens genua oravit et conversus ad corpus dixit: Tabitha, surge. At illa aperuit oculos suos, et viso Petro resedit. Dans autem illi 41 manum erexit eam. Et cum vocasset sanctos et viduas, assignavit eam vivam. Notum autem 42 factum est per universam Ioppen, et crediderunt multi in Domino. Factum est autem, 43 ut dies multos moraretur in Ioppe apud Simonem quendam coriarium.

Vir autem quidam erat in Caesarea, nomine Cornelius, centurio cohortis, quae dicitur Italica, ¹religiosus ac timens Deum cum omni ²domo sua, faciens elemosynas multas plebi

---

38 ad Ioppen g p*] ab. Ioppe *codd.*

39 ei MSB^c] > *rel.*

illis² + *cum esset cum eis e m p

43 ~ quendam Simonem G-FSssK^rW

10,2 ac W] et *rel.*

---

40 Mc 5,40s; Mt 10,8

41 A 3,7s

42 A 19,17

43 A 10,6

10,1 A 27,1

2 L 7,5

3 et deprecans Deum semper; is vidit in visu
 manifeste quasi hora diei nona angelum Dei
 introeuntem ad se et dicentem sibi: Corneli.
 4 At ille intuens eum timore correptus dixit:
 Quid est, Domine? Dixit autem illi: Orationes
 tuae et elemosynae tuae ascenderunt in me-
 5 moriam in conspectu Dei. Et nunc mitte viros
 in Ioppen et accersi Simonem quendam, qui
 6 cognominatur Petrus; hic hospitatur apud Si-
 monem quendam coriarium, cuius est domus
 iuxta mare; hic dicet tibi, quid te oporteat
 7 facere. Et cum discessisset angelus, qui loque-
 batur illi, vocavit duos domesticos suos et mi-
 litem metuentem Dominum ex his, qui illi pa-
 8 rebant. Quibus cum narrasset omnia, misit illos
 in Ioppen.
 9 Postera autem die, iter illis facientibus et
 appropinquantibus civitati, ascendit Petrus in
 10 superiora, ut oraret circa horam sextam. Et
 cum esuriret, voluit gustare. Parantibus autem
 11 illis, cecidit super eum mentis excessus, et vi-
 dit caelum apertum et descendens vas quod-
 dam, velut linteum magnum quattuor initiis
 12 submitti de caelo in terram, in quo erant om-

---

3 is] > *codd.*

diei nona ThW] ~ nona diei *rel. pl.*

4 quid est] quis es GITRW c p (A*M)

5 quendam > d dm e g p Beda

6 hic² - facere > C-FSssK^s d e g p*

7 parebant] adhaerebant DIO (e p)

---

3 A 3,1

6 A 9,43

9-48 A 11,5-17

πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διὰ παν-
 τός, ¹εἶδεν ἐν ὄραματι φανερωῶς, ὥσει περὶ ὥραν 3 3,1
 ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελ-
 θόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ · Κορνή-
 λιε. ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμβροτος γενό- 4
 μενος εἶπεν · τί ἐστίν, Κύριε; εἶπεν δὲ αὐτῷ ·
 αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέ-
 βησαν εἰς μνημόσυνον ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ.
 καὶ νῦν πέμψον ἄνδρας εἰς Ἰόππην καὶ μετά- 5
 πεμψαι Σίμωνά τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος.
 οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ 6 9,43
 ἐστὶν οἰκία παρά θάλασσαν. ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ 7
 ἄγγελος ὁ λαλῶν αὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν οἰκε-
 τῶν καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτε-
 ρούντων αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος ἅπαντα αὐ- 8
 τοῖς ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ 9
 τῇ πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα
 προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην. ἐγένετο δὲ 10
 πρόσπεινος καὶ ἤθελεν γεύσασθαι · παρασκευα-
 ζόντων δὲ αὐτῶν ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ἕκστασις,
 καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον καὶ κατα- 11 11,5-17
 βαῖνον σκευῶς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν
 ἀρχαῖς καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν 12

3 ὡσει > 1518 808s ar co | περι > Ψ 326 383ss 181 920
 pl. L^r | 5 τινα > SΨsss E 1611-383 323ss 623^r al. d g p
 syph* sa Ir | τ. επικαλουμενον Πετρο. Ψsss E 1611^r 323s
 88s 623^r L^r | 6 κ. αυτος εστιν ξενιζομενος 1611^s 614 d
 Xq | θαλασσ. + ος λαλησει ρηματα προς σε εν οισ σωθη-
 ση συ κ. (πας) οικος σου (A 11,14) 257 88s 467, ουτος λα-
 λησ. σοι τι σε δει ποιειν 1611-913 69^m p^c tpl vg^l | 7 αυτω]
 τω Κορνηλιω Ψsss 453 88s 623^r L^r syh | 10 εγεν.²] επε-
 πεσεν Ψsss E-255 536 440ss 623-1311 L^r tpl d lat syph
 sa | 11 καταβαιν. + επ αυτον 104s 1611 614ss 242ss 440ss
 623 al. 920^s L^r | μεγαλ.] splendidum d g p syh^m, > C
 915 Ep | αρχαις BSC^cA 1175 E-431 tpl vg bo Ωρ Cy
 Thdt] + δεδεμενον κ. rel., ~ Ψ P⁴⁵ 623ss al. g syh |

πάντα τὰ τετράποδα καὶ ἔρπετὰ τῆς γῆς καὶ
 13 πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐ-
 Ez 4,14 14 τόν· ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. ὁ δὲ Πέ-
 Lv 11 τρος εἶπεν· μηδαμῶς, Κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφα-
 Mt 15,11 15 γον πᾶν κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον. καὶ φωνὴ πάλιν
 Mc 7,15.19 ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισεν
 16 σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ
 17 ὧς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν
 εἶη τὸ ὄραμα ὃ εἶδεν, ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπε-
 σταλμένοι ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες
 τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυ-
 18 λῶνα, καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων
 13,2; 15,28 19 ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. τοῦ
 δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὄραματος
 εἶπεν τὸ πνεῦμα· ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε·
 20 ἄλλὰ ἀναστάς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐ-
 τοῖς μηδὲν διακρινόμενος, ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα
 21 αὐτούς. καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας
 εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ εἶμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἢ αἰτία
 22 δι' ἣν πάρεστε; οἱ δὲ εἶπαν· Κορνήλιος ἑκα-
 τοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν
 Θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὄλου τοῦ ἔθνους
 τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου
 μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦ-

12 τετραπ. + κ. τα θηρια CΨss 323^s 431^s 623^r L^r (E 69 88s) | 15 inc. φωνησας δε παλιν D¹ | εκ δευτερου > 383 g Amb Aug | 16 ευθυς] παλιν Ψss D 1611-1765 1891^r 623 rel. egr syh*, > 1175 P⁴⁵ 307^s d syr ar co | το σκευος] απαντα 1891s 1739 | 17 εαυτω + εγενετο D p | ιδου] ηλθον syr | 18 επυθοντο BC | 19 τρεις] δυο B, > Ψ 326 D 1611-257 536 440ss 917s 623 pl. 920 pl. L^r mp* syh* Amb Aug (ar) | ζητουντες BS 81 | 20 αναστα D* 1838 vg sy ar bo | 21 inc. τοτε καταβας Ds syr | τ. ανδρ.] αυτους C* g ar, + απεσταλμενους απο (τ.) Κορνηλιου πρ. αυτον 69 H al. | ζητειτε + κ. τι θελετε η D (syh) | 22 ειπαν + πρ. αυτον D tpl syr sa |

nia quadrupedia et serpentina terrae et volatilia caeli. Et facta est vox ad eum: Surge, 13 Petre, occide et manduca. Ait autem Petrus: 14 Absit Domine, quia numquam manducavi omne commune et immundum. Et vox iterum se- 15 cundo ad eum: Quod Deus purificavit, tu commune ne dixeris. Hoc autem factum est per 16 ter, et statim receptum est vas in caelum.

Et dum intra se haesitaret Petrus, quidnam 17 esset visio, quam vidisset, ecce viri, qui missi erant a Cornelio, inquirentes domum Simonis adstiterunt ad ianuam. Et cum vocassent, inter- 18 rogabant, si Simon, qui cognominatur Petrus, illic haberet hospitium. Petro autem cogitante 19 de visione, dixit Spiritus ei: Ecce viri tres quaerunt te. Surge itaque, descende et vade 20 cum eis nihil dubitans, quia ego misi illos. Descendens autem Petrus ad viros dixit: Ec- 21 ce ego sum, quem quaeritis; quae causa est, propter quam venistis? Qui dixerunt: Cor- 22 nelius centurio, vir iustus et timens Deum et testimonium habens ab universa gente Iudaeorum, responsum accepit ab angelo sancto accersire te in domum suam et audire

---

13 Petre † et GCF*sKV

14 omne > CFSUKB* g Amb

15 quod Amb Hier] quae *codd.* vl

~ ne commune CS^rThW c Ir Amb Hier Aug

20 itaque OB^c] † et *rel. pl.*

22 (29) arcessire Gss*ET^cR c e

---

23 verba abs te. Introducens ergo eos recepit
hospitio.

24 Sequenti autem die surgens profectus est
cum illis et quidam ex fratribus ab Ioppe co-
mitati sunt eum. Altera autem die introivit
Caesaream. Cornelius vero exspectabat illos con-
25 vocatis cognatis suis et necessariis amicis. Et
factum est, cum introisset Petrus, obvius venit
ei Cornelius et procidens ad pedes eius ado-
26 ravit. Petrus vero elevavit eum dicens: Surge,
27 et ego ipse homo sum. Et loquens cum illo
intravit et invenit multos, qui convenerant
28 ^ldixitque ad illos: Vos scitis quomodo abo-
minatum sit viro Iudaeo coniungi aut accedere
ad alienigenam; sed mihi ostendit Deus ne-
minem communem aut immundum dicere ho-
29 minem. Propter quod sine dubitatione veni ac-
cersitus. Interrogo ergo, quam ob causam ac-
30 cersistis me? Et Cornelius ait: A nudiusquarta
die usque ad hanc horam orans eram hora
nona in domo mea, et ecce vir stetit ante me
31 in veste candida ^let ait: Corneli, exaudita est

---

23 ergo W dm] igitur *rel.*

25 venit G^cCMTW c p^c] > *rel.*

adoravit † eum DSUOB^c d dm p t w

26 elevavit Sss e t] levavit *rel.*

28 sed CDIsTsThW c dm t Aug] *et *rel.*

29 accersisti FUB*W(Th) c d

30 quarta] quartana G*CADMO^cTh dm g

ad] in GssDIstr*Th c dm e g p

---

25 Mt 8,8; L 5,8; Ap 19,10

28 G 2,12

σαι ῥήματα παρὰ σοῦ. εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐ- 23 11,12
τοὺς ἐξένισεν.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθεν σὺν αὐ-
τοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης
συνῆλθον αὐτῷ. τῇ δὲ ἐπαύριον εἰσῆλθεν εἰς 24
τὴν Καισάρειαν· ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδο-
κῶν αὐτούς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐ-
τοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. Ὡς δὲ ἐγέ- 25
νετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας
αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσ-
εκύνησεν. ὁ δὲ Πέτρος ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· 26 14,15
ἀνάστηθι· καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. καὶ 27 Ap 19,10
συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὗρίσκει συνε-
ληλυθότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς 28
ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ
κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ· καὶ μοι ὁ
Θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέ-
γειν ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον 29
μεταπεμφθεῖς. πυνθάνομαι οὖν· τίνι λόγῳ μετ-
επέμψασθέ με; καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· ἀπὸ τε- 30
τάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην τὴν
ἐνάτην προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ
ἄνῆρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, καὶ 31

23 προσκαλεσαμ. E 440, εισαγαγων D lat(-g) tpi syriac | ουν] τοτε Ds 181, > 1829 syriac arabic | αναστας > Ψ 104s 383s 917s 1838s 920 pl. Lr | εξηλθ. + εις Καισαρειαν 33 623 | 24 προσδεχομενος αυτ. κ. ... φιλους περιεμεινεν D syriac | 25 inc. προσεγγιζοντος δε του Π. εις τ. Κ. προδραμων εις τ. δουλων διεσαφησεν παραγεγονεναι αυτον· ο δε Κ. εκπηδησας κ. συν. D syriac (g) | προσεκυνησ. + αυτον D* 181 ptw tpi vg^l sa | 26 αναστηθι] τι ποιεις D, pr. pw syriac | ειμι + ως κ. συ D*s gptw tpi | 27 inc. κ. εισελθων τε κ. ευρεν D* | 28 υμεις + βελτιον D Aug^l | αλλοφυλω + ανδρι D^l syriac sa | 29 μεταπεμφθ. + υφ υμων Ds 88s 623 p tpi | 30 τεταρτ.] της τριτης D* | ταυτης τ.] της αρτι D | ημην + νηστευων κ. Ψsss 1175 D-536 440-491 Lr gt sa | ενατην + ωραν Ψsss 1175 1611-1891 522^s 216s 917s 88^s 623^r Lr | προσευχ. απο εκτης ωρας εως ενατης E | εναντιον 429s 1739s

φησίν· Κορνήλιε, εισηκούσθη σου ἡ προσευχή
καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον
32 τοῦ Θεοῦ. πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετα-
κάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος
ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασ-
33 σαν. ἔξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σέ, σύ τε καλῶς
ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ
προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ Κυρίου.

34 Ἐπινοήσας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν· Ἐπι-
ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσ-
35 ωπολήμπτης ὁ Θεός, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φο-
βούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην
36 δεκτὸς αὐτῷ ἔστιν· τὸν λόγον [ὄν] ἀπέστειλεν
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἐστιν πάντων Κύριος.
37 ἡμεῖς οἶδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς
Ἰουδαίας, ἀρχάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ
38 τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης, Ἰησοῦν τὸν
ἀπὸ Ναζαρέθ, ὃς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς πνεύ-
ματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν
καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους
ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ.
39 καὶ ἡμεῖς μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τε τῇ
40 χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἰερουσαλήμ. ὃν καὶ
ἀνεῖλαν κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. τοῦτον ὁ Θεὸς

31 ἐμνησθ.] ανεβησαν 2138s 614 913s 1838 | 32 θαλασσο. BSA 81 P⁴⁵ 1831 431-623 1311 vg bo] + ος παραγενο-
μενος λαλήσει σοι rel. | 33 σε + παρακαλων ελθειν (σε)
πρ. ημας D p syh⁺ | εποιησ. + εν ταχει D | τ. θυ] σου
D* p t tpl vg syr sa | παρεσμεν] βουλομενοι D* g(t) tpl
syr | 35 εσται A 1522 | 36 τον+γαρ C* D¹ 1611 1518
614 p t syph⁺ sa | ον > BS^cA 81 1611-614 1739 623 467
lat ar co | 37 αρχαμενος B-A Ds 522 1739 181s H Ir]
-νον P⁴⁵ rel., + γαρ A D lat Ir | βαπτισμα] κηρυγμα B* |
38 ως, αυτον] ον D* vl syph ar | ος] ως S* 33 383, ουτος
D vl, pr. syr co Ir | 39 ημεις+εσμεν 33ss 1611 pl. 206s
440ss 917s 88s 5s 489 rel. | ον+reiecerunt Iudaei syh⁺ |

oratio tua, et elemosynae tuae commemoratae sunt in conspectu Dei. Mitte ergo in Ioppen 32 et accersi Simonem, qui cognominatur Petrus; hic hospitatur in domo Simonis coriarii iuxta mare. Confestim ergo misi ad te, et tu bene 33 fecisti veniendo. Nunc ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus audire omnia, quaecumque tibi praecepta sunt a Domino.

Aperiens autem Petrus os suum dixit: In 34 veritate comperi quia *non est personarum acceptor Deus*, sed in omni gente qui timet eum 35 et operatur iustitiam, acceptus est illi. *Verbum* 36 *misit* Deus filiis Israhel *annuntians pacem* per Iesum Christum; hic est omnium Dominus. Vos scitis quod factum est verbum per uni- 37 versam Iudaeam; incipiens enim a Galilaea post baptismum, quod praedicavit Iohannes, ¹Iesum 38 a Nazareth, quomodo *unxit* eum *Deus Spiritu* sancto et virtute, qui pertransiit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo, quoniam Deus erat cum illo. Et nos testes sumus 39 omnium, quae fecit in regione Iudaeorum et Hierusalem, quem occiderunt *suspendentes in*

---

33 ergo¹ d dm] igitur *codd.* | 34 suum > G^rITsV R* d | 35 eum] Deum DU* c g Hier | 36 Deus W dm] > *rel.* | 37 enim > D c g Hil | 39 et + in AKVs ep Ir

---

34 Dt 10,17; 1 Sm 16,7; R 2,11

35 J 9,31

36 Is 52,7; Na 2,1; Mt 28,18; E 2,17; 6,15

37 A 1,22; Mt 4,12-17

38 A 4,27; L 4,18; Is 61,1

39 A 1,8

40 *ligno*. Hunc Deus suscitavit tertia die et dedit
 41 eum manifestum fieri ¹non omni populo, sed
 testibus praeordinatis a Deo, nobis qui man-
 ducavimus et bibimus cum illo postquam re-
 42 surrexit a mortuis. Et praecepit nobis praedi-
 care populo et testificari quia ipse est, qui
 constitutus est a Deo iudex vivorum et mor-
 43 tuorum. Huic omnes prophetae testimonium
 perhibent remissionem peccatorum accipere per
 nomen eius omnes, qui credunt in eum.
 44 Adhuc loquente Petro verba haec, cecidit
 Spiritus sanctus super omnes, qui audiebant
 45 verbum. Et obstupuerunt ex circumcissione fi-
 deles, qui venerant cum Petro, quia et in na-
 46 tiones gratia Spiritus sancti effusa est. Audie-
 bant enim illos loquentes linguis et magnifi-
 47 cantes Deum. Tunc respondit Petrus Num-
 quid aquam quis prohibere potest, ut non bap-
 tizentur hi, qui Spiritum sanctum acceperunt
 48 sicut et nos? Et iussit eos baptizari in nomi-
 ne Domini Iesu Christi. Tunc rogaverunt eum
 ut maneret apud eos aliquot diebus.

11,1-18 *Petri apologia*

II Audierunt autem apostoli et fratres, qui
 erant in Iudaea, quoniam et gentes receperunt
 2 verbum Dei. Cum autem ascendisset Petrus

41 praeord.] praedestinatiis T d e g t Ir (p)

45 obstipuer. *codd. pl.* + qui erant CST d p Var

48 ~ in nomine Iesu Chr. baptizari *codd.*

apud eos DMTK^rW (I c g)] > *rel.*

11,2 autem ascendisset M e] ~ asc. autem *rel.*

Petrus + in GAssSssTh e

40 A 2,23; G 3,13|40s 1 C 15,4-7; A 1,3s; L 24,30.43;
 J 21,13 | 42 A 17,31; R 14,9s | 43 Is 33,24; 53,5s;
 Jr 31,34; Ez 34,16; Dn 9,24 | 46 A 2,4; 19,6; Mc 16,17|
 48 J 4,40

ἤγειρεν ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν 1 C 15,4-7
ἐμφανῆ γενέσθαι, ὁὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρ- 41 J 14,19,22;
τυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, 15,27
1,4
ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐ-
τῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ 42 17,31
R 14,9s
1P4,5; 2T4,1
παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρ-
τύρασθαι ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν. τούτῳ πάντες 43 Is33,24; 53,5s
Jr 31,34
Ez 34,16
Dn 9,24
οἱ προφηῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεςιν ἁμαρτιῶν
λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πισ-
τεύοντα εἰς αὐτόν.

Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα 44
ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς
ἀκούοντας τὸν λόγον. καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περι- 45
τομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ
ἐπὶ τὰ ἔθνη ἢ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέ-
χυται· ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις 46 2,4; 19,6
Mc 16,17
καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. τότε ἀπεκρίθη Πέ-
τρος· μήτι τὸ ὕδωρ δύναται κωλύσαί τις τοῦ μὴ 47
βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγι-
ον ἔλαβον ὡς καὶ ἡμεῖς; προσέταξεν δὲ αὐτοὺς 48
ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτισθῆναι. J 4,40
τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ 11
οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη
ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ὅτε δὲ ἀνέβη 2

40 μετα τ. τριτην ημερ. D* t | 41 αυτω + κ. συν(αν)εστρα-
φημεν D g p syh | νεκρ. + δι ημερων τεσσαρακοντα E
g t Ef (D sa), ~ p syh+ | 43 ονοματος] αιματος 307s | 44 ε-
πεσεν A 33 D 323 431 460 lat pl. | 45 οσοι] οι B lat(-g
Rebapt) ar co | 46 ειπεν δε ο Π. D syp | 48 inc. τοτε
προσεταξ. D p syp | αυτοις SA syp ar co | Iu Xu] τ.
Ku 104 383s 917s al. 920 pl. Lr (81* D 1311 p vg¹ ar¹) |
αυτον + προ. αυτους D tpl syph co Ef (88, g vg, ar) |
11,1 inc. ακουστον δε εγενετο τ. αποστολοις κ. τ. αδελ-
φοις εν τη Ιουδαια D syp | θυ + κ. ευλογησαν τ. θυ g p
tpl vg¹ syh+ |

- 10,28; 2,12; E2,11 3 Πέτρος εἰς Ἱερουσαλήμ, διεκρίνοντο πρὸς αὐ-
τὸν οἱ ἐκ περιτομῆς ἰ λέγοντες ὅτι εἰσήλθες πρὸς
ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας καὶ συνέφαγες αὐ-
τοῖς.
- 10,9-48 4 Ἀρξάμενος δὲ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθε-
5 ξῆς λέγων· Ἐγὼ ἦμην ἐν πόλει Ἰόππη προσευ-
χόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἑκστάσει ὄραμα, καταβαῖ-
νον σκευῶς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρ-
χαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι
6 ἐμοῦ. εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ
τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετά
7 καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ἤκουσα δὲ καὶ φω-
νῆς λεγούσης μοι· ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ
8 φάγε. εἶπον δέ· μηδαμῶς, Κύριε, ὅτι κοινὸν ἦ
ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσήλθεν εἰς τὸ στόμα μου.
9 ἀπεκρίθη δὲ ἐκ δευτέρου φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·
10 ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένε-
το ἐπὶ τρίς, καὶ ἀνεσπάσθη πάλιν ἅπαντα εἰς
11 τὸν οὐρανόν. καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέ-
στησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἦμεν, ἀπεσταλμένοι
12 ἀπὸ Καισαρείας πρὸς με. εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμά μοι
συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρίναντα. ἦλθον δὲ
σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν

2 inc. ο μεν ουν Π. δια ικανου χρονου ηθελησεν πορευθη-
ναι εις Ιεροσολ. κ. προσφωνησας τ. αδελφ. κ. επιστηριξας
αυτους πολυν λογον ποιουμενος δια τ. χωρων διδασκων
αυτους ος κ. κατηντησεν αυτοις κ. απηγγειλεν αυτοις τ.
χαριν τ. θυ. οι δε εκ περιτομης αδελφοι διεκριν. πρ. αυτ.
D (p w tpi syh) | 3 εισηλθεν, συνεφαγεν B 33 81s P⁴⁵
1611-614 522 431^a 623ss 467 226* L syph* ar¹] - ηλθες,
- φαγες rel. | 4 καθεξης > 383s 1838 L* bo | 7 και¹ > Ψ
1175 D 1611^r 206 216s 917s 88s 623^r L^r sy ar | 8 οτι+
παν 104s 383ss 917s 88s 489s 920^a L^r | κοινον + τι 913s
1891 522 1758s 1739^a ar bo | 9 inc. εγενετο φωνη εκ τ.
ουρανου πρ. με D¹ (syp) sa|δε+μοι Ψsss 1175 Ds 1611^r
522^a 440ss 917s 623^r L^r syph ar sa | 11 ημεν BSA D¹
255 2298 1898s 1873s 38 1 (d) dubl] ημην P⁴⁵ rel. |
12 μηδεν διακριν. > P⁴⁵ D p syh |

Hierosolymam, disceptabant adversus illum, qui erant ex circumcissione ¹dicentes: Quare in- 3 troisti ad viros praeputum habentes et manducasti cum illis?

Incipiens autem Petrus exponebat illis or- 4 dinem dicens: Ego eram in civitate Ioppe 5 orans et vidi in excessu mentis visionem, descendens vas quoddam velut linteum magnum quattuor initiis summitti de caelo, et venit usque ad me. In quod intuens considerabam 6 et vidi quadrupedia terrae et bestias et reptilia et volatilia caeli. Audivi autem et vocem 7 dicentem mihi: Surge Petre, occide et manduca. Dixi autem: Nequaquam Domine, quia 8 commune aut immundum numquam introivit in os meum. Respondit autem vox secundo de 9 caelo: Quae Deus mundavit, tu ne commune dixeris. Hoc autem factum est per ter, et re- 10 cepta sunt omnia rursus in caelum. Et ecce 11 viri tres confestim adstiterunt in domo, in qua eram, missi a Caesarea ad me. Dixit autem 12 Spiritus mihi ut irem cum illis nihil haesitans. Venerunt autem mecum et sex fratres isti, et ingressi sumus in domum viri. Narra- 13

5 mentis † meae T

6 quod] quo CAITKB*s p°

9 ~ commune ne CAIT g p

10 omnia rursus C] ~ rurs. omnia *rel.*

11 ~ confestim tres viri *codd.*

eram] *eramus DI

12 et¹ > FSU°Ts g

vit autem nobis, quomodo vidisset angelum
 in domo sua stantem et dicentem sibi: Mitte
 in Ioppen et accersi Simonem, qui cognomi-
 14 natur Petrus, ¹qui loquetur tibi verba, in qui-
 15 bus salvus eris tu et universa domus tua. Cum
 autem coepissem loqui, cecidit Spiritus sanctus
 16 super eos, sicut et in nos in initio. Recordatus
 sum autem verbi Domini, sicut dicebat: Iohan-
 nes quidem baptizavit aqua, vos autem bap-
 17 zabimini Spiritu sancto. Si ergo eandem gra-
 tiam dedit illis Deus sicut et nobis, qui cre-
 didimus in Dominum Iesum Christum, ego
 18 quis eram, qui possem prohibere Deum? His
 auditis, tacuerunt et glorificaverunt Deum di-
 centes: Ergo et gentibus paenitentiam dedit
 Deus ad vitam.

11,19-30 *Ecclesia Antiochena, Barnabas
et Saulus*

19 Et illi quidem, qui dispersi fuerant a tri-
 bulatione, quae facta fuerat sub Stephano, per-
 ambulaverunt usque Phoenicem et Cyprum
 et Antiochiam nemini loquentes verbum nisi
 20 solis Iudaeis. Erant autem quidam ex eis viri
 Cyprii et Cyrenaei, qui cum introissent An-
 tiochiam, loquebantur et ad Graecos, annun-
 21 tiantes Dominum Iesum. Et erat manus Do-
 mini cum eis, multusque numerus credentium
 22 conversus est ad Dominum. Pervenit autem

15 cecidit S^cUBRW c d dm e g Aug] decidit *rel.*

17 credimus G^cCDSU*Ts p*

possem] possim DMO*KssThW d g

18 ~ Deus paenit ad vitam dedit *codd.*

20 et² > G^cFsSsKBW c d e g

εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. ἀπήγγειλεν δὲ ἡμῖν πῶς 13
εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ
εἰπόντα· ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην καὶ μετάπεμψαι
Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει 14
ῥήματα πρὸς σέ, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶ-
κός σου. ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσεν 15
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς ὥσπερ καὶ ἐφ'
ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. ἐμνήσθη δὲ τοῦ ῥήματος τοῦ Κυ- 16 1,5
ρίου, ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,
ὕμεις δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. εἶ 17
οὔν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς
καὶ ἡμῖν, πιστεύσασι ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν
Χριστόν, ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς κωλύσαι τὸν
Θεόν; ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἠσύχασαν, καὶ ἐδό- 18 14,27
ξασαν τὸν Θεὸν λέγοντες· ἄρα καὶ τοῖς ἔθνεσιν
ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν εἰς ζωὴν ἔδωκεν.

Οἱ μὲν οὔν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως 19 8,1.4
τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διήλθον ἕως Φοι-
νίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λα-
λοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. ἦσαν 20
δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρη-
ναῖοι, οἵτινες ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν
καὶ πρὸς τοὺς Ἑλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν
Κύριον Ἰησοῦν. καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐ- 21 2,47
τῶν, πολὺς τε ἀριθμὸς ὁ πιστεύσας ἐπέστρεψεν
ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ 22

13 αγγελ. + τ. θυ 1765 1891ss 536^s | ειποντα BSA 81 547
bo] + αυτω rel. | αποστειλ.] πεμψον B | Ιοππ. + ανδρας
Ψss E 1611^r 536 323^s 917s 88s 623-1522 pl. L^r syh | 17 ο
θς > D Rebart Aug | θν + του μη δουναι αυτοις πνα αγ.
πιστευσασι επ αυτω D 467 p trl syh⁺ Aug | 18 εδοξαζον
Ass 326 E 206 323 917s 88s 623ss 920^s ar | 19 Στεφανου
Ass E 1898s 623s (D) | μονοις D 1518 614 1739 lat |
20 εισελθοντ. 326 1611-614 913 1831s 917s 88 927^s 920s
241^s L^r lat pl. syp ar | Ελληνας S^cA D* 1611^s Eus verss.]
-ιστας rel. | Ιν + Χν D 1831 460s w | 21 αυτων + του
ιασθαι αυτους 913s 1891ss 536^s 1522 |

4,36 ὅτα τῆς ἐκκλησίας τῆς οὔσης ἐν Ἱερουσαλῆμ
 13,43 23 περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν ἕως Ἀν-
 6,5 24 τιοχείας· ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν
 τὴν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προ-
 5,14 θέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἦν
 9,30 25 ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ
 G 2,11 26 πίστεως. καὶ προσετέθη ὄχλος ἰκανὸς τῷ Κυρίῳ.
 26,28 Ἰεξεῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν ἀναζητῆσαι Σαῦλον, ἰ
 P 4,16 καὶ εὐρῶν ἤγαγεν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ αὐτοῖς
 13.1; 15,32 27 καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
 21,10 28 καὶ διδάξαι ὄχλον ἰκανόν, χρηματίσαι τε πρῶ-
 τως ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.
 21,10 28 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ
 21,10 28 Ἱεροσολύμων προφηῆται εἰς Ἀντιόχειαν· ἀνα-
 στας δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμα-
 νεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν μεγάλην μέλλειν
 ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἣτις ἐγένετο
 G 2,10 29 ἐπὶ Κλαυδίου. τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπο-
 ρεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν
 πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελ-
 12,25 30 φοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς
 πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

22 ουσης> A 33s D 383s 913ss 1891^r 917s 1838s 920 pl.
 rel. | Ἱερουσ. +τα E 623 489 X^o | Βαρναβ. BSA 81 1891
 1739 tpl vg syp ar bo] +διελθειν rel.] 23 την² BSA 927]
 > rel. | προσμεν. +εν BΨ lat syh ar co| 24 τω Kω]> B* |
 25s ακουσας δε οτι Σ. εστιν εις Ταρ. εξηλθ. αναζητων
 αυτον. κ. ως συντυχων παρεκαλεσεν ελθειν εις Α. οιτινες
 παραγενομενοι ενιαυτον ολον συνεχυθησαν οχλον ικανον.
 κ. τοτε πρωτον εχρηματισεν εν Α. οι μαθηται χριστιανοι
 D*¹ (d g p syh^m) | 26 ολον > E sa X^o | πρωτως BS D^c
 2138* 2147ss 216s 1829^s 38] -τον rel. | χρηστ. S* 440 |
 28 inc. ην δε πολλη αγαλλιασις συνεστραμμενων δε ημων
 εφη εις ... σημαινων D p w Aug | εσημαιν. B lat(-g) | με-
 γαν, οστις Ψss (D*) 1518-257 522^s 440^s 431^s 5^r L^r | ητις
 +και Ψ 104s E 2138-913 522^s 216s 917ss 431^s 5^r L^r |
 Κλαυδ. + καισαρος Ψ 104 1175 E 1611^r 522^r 917s 88^s
 623^r L^r sy | 29 οι μαθηται, ευπορουντο D p (syp co) |
 ωρισεν A 209* |

sermo ad aures ecclesiae, quae erat Hierosoly-
 mis super istis, et miserunt Barnabam usque
 ad Antiochiam. Qui cum pervenisset et vidis- 23
 set gratiam Dei, gravisus est et hortabatur
 omnes in proposito cordis permanere in Do-
 mino, quia erat vir bonus et plenus Spiritu 24
 sancto et fide. Et apposita est multa turba
 Domino. Profectus est autem Barnabas Tarsum, 25
 ut quaereret Saulum, ¹quem cum invenisset, 26
 perduxit Antiochiam. Et annum totum conver-
 sati sunt ibi in Ecclesia et docuerunt turbam
 multam, ita ut cognominarentur primum An-
 tiochiae discipuli Christiani.

In his autem diebus supervenerunt ab Hie- 27
 rosolyms prophetae Antiochiam, et surgens 28
 unus ex eis nomine Agabus significabat per
 spiritum famem magnam futuram in universo
 orbe terrarum, quae facta est sub Claudio. Dis- 29
 cipuli autem, prout quis habebat, proposue-
 runt singuli in ministerium mittere habitanti-
 bus in Iudaea fratribus. Quod et fecerunt mit- 30
 tentes ad seniores per manus Barnabae et Sauli.

22 Barnaban *codd.*

ad² DMRW dm p^c] > *rel.*

23 in¹ G^cR g p^c] > *rel.*

24 ~ turba multa *codd.*

25 Barnabas A^cO e tpl] > *rel.*

Saulum + audiens autem quod ibi esset exiit quae-
 rere eum R g (p)

26 ibi > *codd.*

28 Claudio + caesare GR e p tpl Aug

29 singuli GCT d g] > *rel.*

23 A 13,43 | 24 A 6,5; 5,14

25 A 9,30

26 G 2,11; A 26,28; 1 P 4,16

27 A 13,1 | 28 A 21,10

29 G 2,10; R 15,27; 1 C 16,2; 2 C 8,12

30 A 12,25

12,1-25 *Iacobi martyrium, Petri liberatio*

12 Eodem autem tempore misit Herodes rex
 2 manus, ut affligeret quosdam de ecclesia. Oc-
 cidit autem Iacobum fratrem Iohannis gladio.
 3 Videns autem quia placeret Iudaeis, apposuit
 ut apprehenderet et Petrum. Erant autem dies
 4 azymorum. Quem cum apprehendisset, misit
 in carcerem, tradens quattuor quaternionibus
 militum custodiendum volens post Pascha pro-
 5 ducere eum populo. Et Petrus quidem serva-
 batur in carcere. Oratio autem fiebat sine in-
 termissione ab ecclesia ad Deum pro eo.

6 Cum autem producturus eum esset Hero-
 des, in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter
 duos milites vinctus catenis duabus, et cus-
 7 todes ante ostium custodiebant carcerem. Et
 ecce angelus Domini adstitit, et lumen refulsit
 in habitaculo, percussoque latere Petri, exci-
 tavit eum dicens: Surge velociter. Et cecide-
 8 runt catenae de manibus eius. Dixit autem an-
 gelus ad eum: Praecingere et calcea te caligas
 tuas. Et fecit sic. Et dixit illi: Circumda tibi
 9 vestimentum tuum et sequere me. Et exiens
 sequebatur eum et nesciebat quia verum est

---

3 ut apprehend. KsW (g Lcf)] adprehendere *rel.*
 4 tradens] tradensque A^cFMssKsRW c p
 custodiendum BR*W c dm g p Lcf (Ss)] custodire
 eum *rel.*

7 habitaculo + carceris SR p^c tpl
 excitavit FKssW^c] suscitavit *rel.*

8 calcia *codd.*
 galliculas CAO (Beda)

9 eum > GsFsTsB d p

---

1 A 4,3 | 2 Mt 20,22s | 3 A 24,27; 25,9 | 4-10 A 5,18-23 |
 5 Ja 5,16 | 7 A 5,19; 3 Rg 19,5 | 9 A 10,17

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης 12 4,3
 ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν
 ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν 2
 ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρη. ἰδὼν δὲ ὅτι ἀρεσ- 3
 τὸν ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις προσέθετο συλλαβεῖν
 καὶ Πέτρον, ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων· ὃν 4
 καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδοὺς τέσ-
 σαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν,
 βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ
 λαῷ. ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυ- 5 Ja 5,16
 λακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενωῶς γινομένη ὑπὸ
 τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν περὶ αὐτοῦ. Ὅτε 6 5,22s
 δὲ ἤμελλεν προαγαγεῖν αὐτὸν ὁ Ἡρώδης, τῇ
 νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ
 δύο στρατιωτῶν δεδεμένος ἀλύσεσιν δυσίν, φύ-
 λακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν.
 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμ- 7 5,19
 ψεν ἐν τῷ οἴκῳ. πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν
 τοῦ Πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· ἀνάστα ἐν
 τάχει. καὶ ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν
 χειρῶν. εἶπεν δὲ ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· ζῶ- 8
 σαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. ἐποίησεν
 δὲ οὕτως. καὶ λέγει αὐτῷ· περιβαλοῦ τὸ ἱμά-
 τιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι. καὶ ἐξελθὼν ἤκο- 9
 λούθει, καὶ οὐκ ἤδει ὅτι ἀληθές ἐστὶν τὸ γινό-

1 εκκλησι. + εν τη Ιουδαια D p w trl syh⁺ | 3 Ιουδαιοις
 + η επιχειρησις αυτου επι τ. πιστους D p syh^m | δε²+αι
 CA 33ss Ds 614 2147^s 206^s 216s 917 431^s 1873^s 920ss
 808^r L^r | 4 ον και] τουτον D g bo Lcf | αυτον¹>D¹ g p |
 αγαγειν As 915 1838 460 | 5 φυλακη + a cohorte regis
 p ros syh⁺ | εκτενωσ BSA* 33 440s lat(-p) Lcf] -νης rel.,
 πολλη δε προσευχη ην εν εκτενεια D | πρ. τ. θν > B |
 6 προσαγαγ. BSΨs 323s 5 | προς τη θυρα A | 7 επεστη
 + τω Πετρω D p syh⁺ sa | εν τω οικηματι] επ αυτου
 1611ss | παταξας] νυξας D g Lcf | 8 περιζωσαι Ψ 326
 E 1611^s 2147^s 917s 1873-218 L^r p |

μενον δια τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα βλέ-
 10 πειν. διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευ-
 τέραν ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν
 φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ ἠνοίγη
 αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν,
 καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.
 11 Καὶ ὁ Πέτρος ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν·
 νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν ὁ Κύριος
 τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς
 Ἑρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ
 12 τῶν Ἰουδαίων. συνιδὼν τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν
 τῆς Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλου-
 μένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι
 13 καὶ προσευχόμενοι. κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν
 θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπ-
 14 ακοῦσαι ὀνόματι Ῥόδη, καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φων-
 νὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἠνοιξεν τὸν
 πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι
 26,24 15 τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. οἱ δὲ πρὸς αὐ-
 τὴν εἶπαν· μαίνη. ἡ δὲ διῖσχυρίζετο οὕτως
 16 ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον· ὁ ἄγγελός ἐστιν αὐτοῦ. ὁ
 δὲ Πέτρος ἐπέμενεν κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶ-
 13,16 17 δον αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. κατασείσας δὲ αὐ-
 τοῖς τῇ χειρὶ σιγαῶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ
 Κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπέν

9 δια] υπο A 1758 1831 257 917-181 1838 337 H syh^m
 ar | δε] γαρ D 307^s 209 g p tpl syr ar sa | 10 τ. φερ.
 -πολιν > L syr | ἐξελθ. + κατεβησαν τ. ζ' βαθμούς κ.
 D (p) | προσηλθ. D 209 L | 11 inc. τότε Πετρ. 1611 p
 syh^m | K₅] θς 1891-1758 1739s 431^s p | ἐξειλ.] ερρυσατο
 1898-915 1827 1311 | 12 της¹ B-A 326s D 1898 1837] >
 rel. | 13 αυτου] του Πετρου Ψ 104 E 1611^r 1891^r (-323)
 917s 623 pl. rel. syh bo | τ. πυλων.> D 1838 | προηλθεν
 BeS 209* p r tpl vg | 15 ελεγον + προς αυτην τυχον D
 syr (sa) | 16 Πετρ.> D p | επεμεν.] non cessabat sa |
 εξανοιξ. δε κ. ιδοντες αυτον D | 17 σιγαν] ινα σιγ(ασ)ωσιν
 εισηλθεν κ. δ. D p pr tpl syph⁺ | διηγησ. + αυτοις BΨ
 104 D-257 536 323ss 917-88 1829-436 808^s L^r |

quod fiebat per angelum; existimabat autem se visum videre. Transeuntes autem primam 10 et secundam custodiam venerunt ad portam ferream, quae ducit ad civitatem, quae ultro aperta est eis. Et exeuntes processerunt vicum unum, et continuo discessit angelus ab eo. Et Petrus ad se reversus dixit: Nunc scio 11 vere quia misit Dominus angelum suum et eripuit me de manu Herodis et de omni expectatione plebis Iudaeorum.

Consideransque venit ad domum Mariae, 12 matris Iohannis, qui cognominatus est Marcus, ubi erant multi congregati et orantes. Pul- 13 sante autem eo ostium ianuae, processit puella ad audiendum nomine Rhode. Et ut cognovit 14 vocem Petri, prae gaudio non aperuit ianuam, sed intro currens nuntiavit stare Petrum ante ianuam. ¹At illi dixerunt ad eam: Insanis. Illa 15 autem affirmabat sic se habere. Illi autem dicebant: Angelus eius est. Petrus autem per- 16 severabat pulsans. Cum autem aperuissent, viderunt eum et obstupuerunt. Adnuens autem 17 eis manu ut tacerent narravit quomodo Dominus eduxisset eum de carcere dixitque: Nun-

---

9 existimabat C dm g] aestimabat *rel.*
 autem] enim D*Ts d g p
 11 de² > DW d
 13 audiendum] videndum FSsKssW c
 16 aperuissent + ostium UK^r c
 17 enarravit GsFUssTh d dm e p

---

12 A 12,25; 13,5.13; 15,37; C 4,10; Phm 24; 2 T 4,11;
 1 P 5,13
 15 A 26,24

tiate Iacobo et fratribus haec. Et egressus abiit in alium locum.

- 18 Facta autem die, erat non parva turbatio inter milites, quidnam factum esset de Petro.
- 19 Herodes autem cum requisisset eum et non invenisset, inquisitione facta de custodibus, iussit eos duci descendensque a Iudaea in Caesaream ibi commoratus est. Erat autem iratus Tyriis et Sidoniis. At illi unanimes venerunt ad eum et, persuaso Blasto, qui erat super cubiculum regis, postulabant pacem, eo quod
- 20 alerentur regiones eorum ab illo. Statuto autem die Herodes vestitus veste regia sedit pro tribunali et contionabatur ad eos. Populus autem adclamabat: Dei voces et non hominis.
- 21 Confestim autem percussit eum angelus Domini, eo quod non dedisset honorem Deo, et consumptus a vermibus exspiravit.
- 22 Verbum autem Domini crescebat et multiplicabatur. Barnabas autem et Saulus reversi sunt ab Hierosolymis, expleto ministerio, adsumpto Iohanne, qui cognominatus est Marcus.

---

18 ~ de Petro factum esset *codd. pl.*, Petrus factus esset de p* Lcf, † aut quomodo exisset Th p^o tpl

21 autem > AsSsTh

22 adclamabat] clamabant AM* dm g Lcf

18 A 5,21s

20 3 Rg 5,11; Ez 27,17

21 Sir 11,4

22 Ez 28,2

23 Dn 5,20

24 A 6,7

25 A 11,29; 12,12

τε· ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

Γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ

εὔρων, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς

Καισάρειαν διέτριβεν. ἦν δὲ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν

πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ἤτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ

τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος

ἔσθῃτα βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος

ἔδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει·

Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. παραχρῆμα δὲ

ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκεν τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ γενόμενος σκοληκόβρωτος ἐξέψυξεν.

Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠΰξανεν καὶ ἐπληθύνε-

το. Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἰε-

ρουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

18 ουκ ολιγ.] μεγας 1175 431^s syp ar sa, > D g p Lcf |

19 απαχθην.] αποκτανθην. D¹* syph ar bo Ef (sa) | Και-

σαρ. † εκει lat tpl ar co | διετριψεν A g vg | 20 δε†(ο)

Ηρωδης Ψ 1175 E-1874 88^s 623^r L^r syh ar | οι δε ομοθυ-

μαδ. D syh^m ar sa, † εξ αμφοτερων τ. πολεων D (614)

808 syh⁺ | χωραν] πολιν 33 E | 21 ο> 1765 1891 88 | και

> BS 1175^s 1898^s | 22 inc. καταλλαγεντος δε αυτου τ.

Τυριοις D (syh⁺, p) | φωναι D* lat syp Lcf | ανθρωπων

S* syp | 23 και † καταβας απο τ. βηματος γενομ. σκολ.

ετι ζων κ. ουτως εξεψ. D (Ef) | 24 θυ] Κυ B vg | 25 Σαυλ.

† ος επεκληθη Παυλος (A 13,9) 614 p syh⁺ | εξ A 33

913^s 1891-429 1739 1838 547 1319^{ss} lat syph* ar co] εις

rel. syh^m | Ιερ. † εις Αντιοχειαν 104 E 913^s 1891-1758

1739^s 1838 p tpl syp sa | επικληθεντα S 104 1175 D

1831 1739^s 431 al. 1838 pl. 920 pl L^r] επικαλουμενον

rel. | Μαρ. † et Lucam Cyren. (13,1) Ef |

- 11,27 13 Ἦσαν δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκ-
κλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι ὃ τε Βαρνά-
βας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λού-
κιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναὴν τε Ἡρώδου τοῦ τε-
10,19 2 τραάρχου σύντροφος καὶ Σαῦλος. Λειτουργούν-
των δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπεν
9,15 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν Βαρ-
νάβαν καὶ Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι
14,23; 6,6 3 αὐτούς. τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι
T 4,14; 5,22 καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν.
15,39 4 Αὐτοὶ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου
πνεύματος κατήλθον εἰς Σελεύκειαν, ἐκεῖθὲν τε
12,12,25 5 ἀπέπλευσαν εἰς Κύπρον, καὶ γενόμενοι ἐν Σα-
λαμίῳ κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν
ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ
6 Ἰωάννην ὑπηρέτην. Διελθόντες δὲ ὅλην τὴν
νῆσον ἄχρι Πάφου εὔρον ἄνδρα τινὰ μάγον
ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριη-
7 σοῦς, ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ,
ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρ-
νάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λό-
2 T 3,8 8 γον τοῦ Θεοῦ. ἀντίστατο δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας ὁ

1 δε + τινες Ψ E-255 536 440ss 917s 88s 623s 920 pl. Lr syh ar | ο τε] εν ος D* p tpi vg | επικαλουμ. D 2147 440 431s | 3 προσευξαμ. + παντες D | 4 αυτοι] ουτοι Ψsss D-257 536s 917-1898 88s 623r Lr | κατηλθ.] καταβαντες δε D¹ | 5 κατηγγειλαν D 1838 460s (81 al. L) | θυ] Κυ D¹ 623 g syp Lcf | ειχον δε] εχοντες μεθ εαυτων E bo | υπηρετουντα αυτοις D 614 p syh^m sa, εις διακονιαν E (tpi vg) | 6 inc. κ. περιελθοντων δε αυτων D* syp (ar) | ολην > Ψ 104 1518 383ss 536 440s 917s 88s 920 pl. Lr sa | ευρον + εκει C 1175 440 181 431s 467 ar | ανδρα > 104 1518 383ss 255 206 440s 917s 88s 920 pl. Lr | ονοματι καλουμενον D, Βαριησουν A 104s 81 D 1611ss 614 206 216 917 623ss al. 1835s al. syh^m, -σου S 181 460 242 vg ar bo, -iesuban Lcf, barsuma syp Ef | Βαρ. + ο μεθερμηνευεται Ελυμας E (paratus gw Lcf) | 8 Ελυμ.] Ετοιμας D* Lcf |

13,1-14,27 *Primum iter Pauli*

Erant autem in ecclesia, quae erat Antio- 13
 chiae, prophetae et doctores, in quibus Bar-
 nabas et Simon, qui vocabatur Niger, et Lu-
 cius Cyrenensis et Manahen, qui erat Herodis
 tetrarchae collactaneus, et Saulus. Ministran- 2
 tibus autem illis Domino et ieiunantibus dixit
 illis Spiritus sanctus: Segregate mihi Saulum
 et Barnabam in opus, ad quod adsumpsi eos.
 Tunc ieiunantes et orantes imponentesque eis 3
 manus dimiserunt illos.

13,4-12 *In Cypro insula*

Et ipsi quidem missi a Spiritu sancto abie- 4
 runt Seleuciam et inde navigaverunt Cyprum.
 Et cum venissent Salaminam, praedicabant 5
 verbum Dei in synagogis Iudaeorum. Habe-
 bant autem et Iohannem in ministerio. Et cum 6
 perambulassent universam insulam usque Pa-
 pphum, invenerunt quendam virum magum pseu-
 doprophetam Iudaeum, cui nomen erat Bar-
 iesu, qui erat cum proconsule Sergio Paulo 7
 viro prudente. Hic, accersitis Barnaba et Saulo,
 desiderabat audire verbum Dei. Resistebat au- 8

1 *Symeon *codd. pl.* c d e g tpl

2 illis² ThW c dm (e Var)] > *rel.*

segreg. AMOKVW c dm g m p Lcf] separate *rel.*

ad D dm Lcf Hier] > *rel. pl.*

5 Salaminam e p^c tpl (CTW)] -mina *rel.*

6 usque † ad DSsKss d

magum] magnum G*DSU*Kss p^{*}, > g Lcf

Barieu G^cMS^cUW c dm p^c (Hier)

7 *Saulo GOU dm p (d e g Lcf)] Paulo *rel.*

tem illis Elymas magus, sic enim interpretatur
nomen eius, quaerens avertere proconsulem a
9 fide. Saulus autem, qui et Paulus, repletus
10 Spiritu sancto intuens in eum ¹dixit: O plene
omni dolo et omni fallacia, fili diaboli, inimice
omnis iustitiae, non desinis subvertere *vias*
11 *Domini rectas?* Et nunc ecce manus Domini
super te, et eris caecus non videns solem us-
que ad tempus. Et confestim cecidit in eum
caligo et tenebrae, et circuiens quaerebat qui
12 ei manum daret. Tunc proconsul cum vidisset
factum, credidit admirans super doctrina Do-
mini.

13,13-52 *Antiochiae Pisidiae*

13 Et cum a Papho navigassent Paulus et
qui cum eo erant, venerunt Pergen Pamphy-
liae. Iohannes autem discedens ab eis reversus
14 est Hierosolymam. Illi vero pertranseuntes Per-
gen venerunt Antiochiam Pisidiae et ingressi
15 synagogam die sabbatorum sederunt. Post lec-
tionem autem legis et prophetarum miserunt
principes synagogae ad eos dicentes: Viri fra-
tres, si quis est in vobis sermo exhortationis
ad plebem dicite.
16 Surgens autem Paulus et manu silentium
indicens ait: Viri Israhelitae et qui timetis Deum,
17 audite: Deus plebis Israhel elegit patres nostros

12 doctrina GDM^cVThW c d dm e g p Lcf] -nam
rel.

13 erant CA^cDMTO*RW c dm p] > *rel.*

14 Pergen] a Perge(n) CT d e

17 plebis + huius d e g

10 Os 14,10

11 A 9,8s; J 9,39

13 A 12,12.25; 15,38

15 A 15,21 (Hb 13,22)

17 Is 1,2; Ex 6,1.6; 12,37; Nu 14,34; Dt 1,31

μάγος, οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ, ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ
 τῆς πίστεως. Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησ- 9
 θεὶς πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς αὐτὸν¹ εἶπεν· 10
 ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας,
 υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύ-
 ση διαστρέφων τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου τὰς εὐ- Os 14,9
 θείας; καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ 11 9,8; J 9,39
 ἔση τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ.
 παραχρῆμα δὲ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἄχλὺς καὶ σκό-
 τος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. τότε 12
 ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκ-
 πλησσομένης ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.

Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ Παῦ- 13 12,12.25
 λον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάν-
 νης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς
 Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς 14
 Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Πισι-
 δίαν, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέ-
 ρα τῶν σαββάτων ἐκάθισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνά- 15 15,21
 γνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστει-
 λαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες·
 ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ τις ἔστιν ἐν ὑμῖν λόγος πα-
 ρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.

Ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ 16
 εἶπεν· ἄνδρες Ἰσραηλῖται καὶ οἱ φοβούμενοι
 τὸν Θεόν, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου 17

πιστεως + επειδη ηδιστα ηκουεν αυτων D* (E) syh⁺ |
 10 πασης¹ > D* 383s g ar Or Lcf | του BS* 383] > rel. |
 11 επεπεσ. C 104 E-1765 1891^r 917 1898-1311 460^s L^r |
 επ αυτον > B | 12 inc. ιδων δε D¹ g tpl syr Lcf | γεγον.
 + εθαυμασεν κ. Ds (g Lcf) | επιστ. + τω θω D | 13 inc.
 Παυλ. δε κ. Βαρναβας syr | αναχωρ. E 431 1838 | 14 inc.
 Π. δε κ. Βαρν. E | τ. Πισιδιαν B-A 1175 P⁴⁵] της Πισι-
 διας rel. | ελθοντ. BS* C 81s 1611 1838 241 tpl bo | εισελθ.
 rel. | συναγωγ. + τ. Ιουδαιων 431^s | 15 λογος + σοφιας D |
 16 χειρι + σιγαν 489 d lat tpl |

- Is 1,2
 Ex 6,1.6;
 12,37.41;
 14,8
 Ex 16,35
 Nu 14,34 18
 Dt 1,31
 Dt 7,1 19
 Jos 14,2
 Jdc 2,16 20
 1 Sm 3,20
 1 Sm 8,5; 21
 10,21.24
 Ps 88,21 22
 Is 44,28
 1 Sm 16,12s;
 13,14
 2 Sm 7,12 23
 Is 11,1
 L 3,3 24
 J 1,20.27 25
 L 3,16
 Mc 1,7
 13,46 26
- Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὑψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῆ Αἰγύπτου, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς, καὶ ὡς τεσσερακονταετή χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῆ Χαναὰν κατεκληρονόμησεν τὴν γῆν αὐτῶν ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα. καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σαμουὴλ προφήτου. καὶ κεῖθεν ἠτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ἔτη τεσσεράκοντα. καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἠγειρεν τὸν Δαυίδ αὐτοῖς εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας· εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου.
- Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν, προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ. ὡς δὲ ἐπλήρου Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγεν· τί ἐμὲ ὑπονοεῖτε εἶναι, οὐκ εἰμὶ ἐγώ· ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν

17 Ιηλ > 104s E 1611-913 536 440s 917sss 927^r L^r syph|
 18 ως > Ds lat tpl sy p co | ετροφοφορ. C*Ass E 242 181
 1827ss 256 dg sy ar co | 19 κατεκληροδοτησ. 81 255
 1891ss 1739s 1873s | αυτων] τ. αλλοφυλων D* syh⁺|
 20 inc. μετα ταυτα ως Ψ 104 D-1898 623 pl. rel. | ως]
 εως D*, > 614 sy p bo | μετα ταυτα > D* 1611^s 614 g sy
 sa| 22 του] υιον D|ανδρα > B Ath, ανδρα-ος > E| 23 inc.
 ο θς ουν απο τ. σπερμ. αυτου D | ηγαγεν] ηγειρ. C 33s
 D 1611^s 614 1891^r 181 307^s 623^s 808s g syph ar sa Xp|
 σωτηρα Iv] σωτηριαν 33ss 257ss 1891-323 917ss 88s
 920 pl. L^r | 24 παντι, λαω > Ψ 383ss 255 206 323s 917s
 88s 920 pl. L^r| 25 τι εμε] τινα με CΨ 104s D-88 1829 rel. |
 εγω + ο Xς E 88s g (323) | αξιος] ικανος 181 307^s 460s|
 26 και > B P⁴⁵ |

et plebem exaltavit cum essent incolae in terra
 Aegypti, et *in brachio excelso eduxit eos ex*
ea, et per quadraginta annorum tempus *mo-* 18
res eorum sustinuit in deserto. Et destruens 19
gentes septem in terra Chanaan sorte distri-
buit eis terram eorum ¹quasi post quadringen- 20
 tos et quinquaginta annos, et post haec dedit
 iudices usque ad Samuel prophetam. Et exinde 21
 postulaverunt regem, et dedit illis Deus Saul
 filium Cis, virum de tribu Benjamin, annis qua-
 draginta. Et amoto illo, suscitavit illis David 22
 regem, cui testimonium perhibens dixit: *In-*
veni David filium Iesse, *virum secundum cor*
meum, qui faciet omnes voluntates meas.

Huius Deus ex semine secundum promissio- 23
 nem eduxit Israhel salvatorem Iesum, prae- 24
 dicante Iohanne ante faciem adventus eius bap-
 tismum paenitentiae omni populo Israhel. Cum 25
 impleret autem Iohannes cursum suum, dicebat:
 Quem me arbitramini esse, non sum ego, sed
 ecce venit post me, cuius non sum dignus cal-
 ceamenta pedum solvere. Viri fratres, filii ge- 26
 neris Abraham, et qui in vobis timent Deum,

---

20 dedit + illis CT g (e Beda)

21 Deus > GDSOR* g

22 cui DMO p] + *et *rel.*

25 ego + Christus CDTs e g Beda

---

19 Dt 7,1; Jos 14,2

20 Jdc 2,16; 1 Sm 3,20

21 1 Sm 8,5; 10,21.24

22 1 Sm 16,12s; 13,14; Ps 88,21; Is 44,28

23 2 Sm 7,12; Is 11,1

24 L 3,3

25 J 1,20.27; L 3,16

26 A 13,46

27 vobis verbum salutis huius missum est. Qui
 enim habitabant Hierusalem et principes eius
 hunc ignorantes et voces prophetarum, quae
 per omne sabbatum leguntur, iudicantes im-
 28 plevenerunt, et nullam causam mortis invenien-
 tes in eo, petierunt a Pilato, ut interficerent
 29 eum. Cumque consummassent omnia, quae de
 eo scripta erant, deponentes eum de ligno po-
 30 suerunt eum in monumento. Deus vero susci-
 31 tavit eum a mortuis tertia die; qui visus est
 per dies multos his, qui simul ascenderant cum
 eo de Galilaea in Hierusalem, qui usque nunc
 sunt testes eius ad plebem.

32 Et nos vobis annuntiamus eam, quae ad
 33 patres nostros repromissio facta est, quoniam
 hanc Deus adimplevit filiis nostris resuscitans
 Iesum, sicut et in Psalmo secundo scriptum
 est: *Filius meus es tu, ego hodie genui te.*
 34 Quod autem suscitavit eum a mortuis, amplius
 iam non reversurum in corruptionem, ita dixit:

---

27 habitant CDORW c dm t
 28 eo MU^cR^c c d g] eum *rel.*
 29 eum² D c] > *rel.*
 30 tertia die * > G*CFsSssTh d e g p
 31 usque * > g (e)
 32 eam GA^cDMUVW c d dm e p] ea *rel.*
 33 nostris] vestris CT p Hil
 34 suscitavit W d g (e) Hil] -taverit *rel.*

---

27 A 3,17; J 16,3
 28 Mt 27,22s
 29 Mt 27,59s
 30s A 1,3; 3,15; 10,40s; 1 C 15.5s
 32 A 13,23
 33 Ps 2,7; Hb 1,5
 34 Is 55,3

φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἡμῖν ὁ λόγος τῆς σω- Ps 106,
τηρίας ταύτης ἐξαπεστάλη. οἱ γὰρ κατοικοῦν- 27 3,17; J
τες ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦ-
τον ἀγνοήσαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν
τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρί- 28 Mt 27,
ναντες ἐπλήρωσαν, καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανά-
του εὐρόντες ἠτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι
αὐτόν· ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γε- 29 Mt 27,
γραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς
μνημεῖον. ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· 30 3,15; 11
ὃς ὠφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συνάναβᾶσιν 31 1,3
αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵ-
τινες νῦν εἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.

Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς 32
τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύ- 33
την ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις αὐτῶν
ἡμῖν ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ
γέγραπται τῷ δευτέρῳ· *υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σή- Ps 2,7*
μερον γεγέννηκά σε. ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν 34
ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς
διαφθοράν, οὕτως εἶρηκεν ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ Is 55,3

θν+ακουσατε E|ημιν] υμιν CΨ 104 P⁴⁵ E 383-256 808^r
L^r lat syph* ar bo | λογ.+ουτος C 431^s 808s syh ar|
ταυτης > C 1891 917 431 t syph ar | 27 εν > C 33 326s
E 1611ss 364ss 536 216 431^s 5s 1837ss lat | φωνας] γρα-
φας D*s syr | 28 ευρισκ.+εν αυτω D 1611 614 lat syh⁺
co | ητησ.-αυτον] κρειναντες αυτον παρεδωκαν Πιλατω
ινα εις αναιρεσιν D*¹ | 29 γεγραμμ.+εισιν ητουντο τ.
Πιλατον τουτον μεν σταυρωσαι κ. επιτυχοντες παλιν κ.
καθελ. D* (syh^m) | ξυλου] σταυρου E syr | 30 ον ο θς
ηγειρ. D | 31 ουτος ωφθη τ. συναναβαινουσιν αυτω... εις
I. εφ ημερας πλειονας D | νυν pr. αχρι D 1611^s 614 913s
lat(-g) syh, > B E 383ss 255 536 440ss 917s 623ss 920
pl. L^r | 33 αυτων ημιν] ημων BSC*ss D lat, > bo|ημιν
>1175 2147 g sa | ως κ.] ουτως γαρ D] δευτερω] πρωτω
D g Hil | σε+αιτησαι παρ εμου κ. δωσω σοι εθνη τ.
κληρονομιαν σου κ. τ. κατασχεσιν σου τα περατα τ. γης
D syh^m | 34 αυτου+ο θς Ψ E tpl syr |

- 7; Ps 15,10 35 ὅσα Δαυὶδ τὰ πιστά. διότι καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει·
 36 οὐ δώσει τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. Δαυὶδ
 μὲν γὰρ ἰδία γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ
 3 Rg 2,29
 2,10 βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πα-
 37 τέρας αὐτοῦ καὶ εἶδεν διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ Θεὸς
 10,43 38 ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν. γνωστὸν οὖν
 ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν
 9,9;10,1-4 ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάν-
 των ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν νόμῳ Μωϋσέως δι-
 39 καιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιού-
 40 ται. βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρη-
 R 10,4 μένον ἐν τοῖς προφήταις·
 Hab 1,5 41 Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφα-
 νίσθητε,
 ὅτι ἔργον ἐργάζομαι ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν,
 ἔργον δ' οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται
 ὑμῖν.
 42 Ἐξιόντων δὲ αὐτῶν παρεκάλουν εἰς τὸ με-
 ταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦ-
 11,23 43 τα. λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν
 πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσ-
 ηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῃ, οἵτινες

35 διοτι] διο CΨsss rel. pl., > D | εν ετερω] ετερος D
 g t vg | 37 ηγειρ. + εκ νεκρων 431^s t tpl | 38 ανδρες>
 1518 2147 88s t | τουτου] τουτο B* 1175 431^s 1838 al. |
 και+μετανοια D (syh⁺), > SC*s 1838 lat(-g) sa | 39 του-
 τω+ουν D 1611 614 syh^m | δικαιουται+παρα θω D 1611
 614s 257 (tsyh^m) | 40 εφ υμας > BS 33 D 1108 307^s | 41 θαυ-
 μασ.+κ. επιβλεψατε Ψ 1108 522sss 536ss, ~ E 1611-257
 242 88s 1873ss | εργον² > 104s D-913 1831s 323ss 88s
 920 pl. L^r g p syrh | υμιν+κ. εσιγησαν D, -σεν 614 syh⁺ |
 42 αυτων] εκ τ. συναγωγης τ. Ιουδαιων 1518 383ss 536
 1827 919-436 al., + εκ - Ιουδ. 257 1831 440s 917s 88s 5
 al. 920 al. | παρεκαλ. + τα εθνη Ψ 383^s 1831s 917s 88s
 5 920 pl. L^r | εις το μετ. σαββ. ηξιουν B | μεταξυ] εξης
 D, επιον 241 | ταυτα > Ψ 104s 917ss 920s al. L^r (bo) |
 43 Βαρν. + αξιουντες βαπτισθηναι 614sss syh⁺ |

Quia *dabo vobis sancta David fidelia*. ¹Ideoque 35
 et alias dicit: *Non dabis Sanctum tuum videre*
corruptionem. David enim in sua generatione 36
 cum administrasset voluntati Dei, dormivit et
 adpositus est ad patres suos et vidit corrup-
 tionem. Quem vero Deus suscitavit a mortuis 37
 non vidit corruptionem. Notum igitur sit vobis, 38
 viri fratres, quia per hunc vobis remissio pec-
 catorum annuntiatur; et ab omnibus, quibus
 non potuistis in lege Moysi iustificari, in hoc 39
 omnis qui credit iustificatur. Videte ergo ne 40
 superveniat vobis quod dictum est in prophetis:

Videte, contemptores, et admiramini et dis- 41
perdimini;

quia opus operor ego in diebus vestris,
opus quod non credetis, siquis enarraverit
vobis.

Exeuntibus autem illis rogabant ut sequenti 42
 sabbato loquerentur sibi verba haec. Cumque 43
 dimissa esset synagoga, secuti sunt multi Iu-
 daeorum et colentium advenarum Paulum et
 Barnabam, qui loquentes suadebant eis ut per-

36 in CKVsW c dm] > *rel.*

37 a mortuis t]* > *codd.*

38 *et CT e g] > *rel.*

40 vobis > CAMT d

41 creditis G*CFsMssBTh d e p

43 colentium † Deum DU dm e Beda

35 Ps 15,10; A 2,27

36 3 Rg 2,10; A 2,29

38 A 10,43; Hb 9,9; 10,1-4

39 R 10,4

40 Hab 1,5

43 A 11,23

44 manerent in gratia Dei. Sequenti vero sabbato
 pene universa civitas convenit audire verbum
 45 Dei. Videntes autem turbas Iudaei, repleti sunt
 zelo et contradicebant his, quae a Paulo di-
 46 cebantur, blasphemantes. Tunc constanter Pau-
 lus et Barnabas dixerunt: Vobis oportebat pri-
 mum loqui verbum Dei; sed quoniam repel-
 litis illud et indignos vos iudicatis aeternae
 47 vitae, ecce convertimur ad gentes; sic enim
 praecepit nobis Dominus:

*Posui te in lucem gentium,
 ut sis in salutem usque ad extremum terrae.*

48 Audientes autem gentes gavisae sunt et
 glorificabant verbum Domini, et crediderunt
 quotquot erant praeordinati ad vitam aeternam.
 49 Disseminabatur autem verbum Domini per uni-
 50 versam regionem. Iudaei autem concitaverunt
 mulieres religiosas et honestas et primos ci-
 vilitatis, et excitaverunt persecutionem in Pau-
 lum et Barnabam et eiecerunt eos de finibus
 51 suis. At illi, excusso pulvere pedum in eos, ve-
 52 nerunt Iconium. Discipuli quoque replebantur
 gaudio et Spiritu sancto.

---

44 Dei W e] Domini *rel.*

46 repulistis AMR^c d g p w Tert Hier Aug (DBR*)
 iudicatis GsFsMUOBTh^c d g p Cyp Hier Aug

47 lucem CW dm Cyp Hier] lumen *rel.*

*gentium CW] gentibus *rel.*

50 ~ religiosas mulieres *codd.*

52 quoque] vero D d g, autem e

---

45 A 13,50; 14,2

46 A 3,26; 18,6; Mt 10,6

47 Is 49,6

48 A 11,18; R 8,29s

50 2 T 3,11

51 A 18,6; Mt 10,14

προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς προσμέ-
 νειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ. τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαβ- 44
 βάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι
 τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς 45 13,50; 14,2
 ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς
 ὑπὸ τοῦ Παύλου λαλουμένοις βλασφημοῦντες.
 παρρησιασάμενοί τε ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας 46 3,26; 18,6
 εἶπαν· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν
 λόγον τοῦ Θεοῦ. ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ
 οὐκ ἀξιούς κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς,
 ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. οὕτως γὰρ ἐντέ- 47 Is 49,6
 ται τῇ ἡμῖν ὁ Κύριος· *τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν*
τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
 Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον 48 11,18
 τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι R 8,29s
 ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον· διεφέρετο 49
 δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. οἱ 50
 δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖ-
 κας τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πό-
 λεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ
 Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὀρίων
 αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν 51 18,6; Mt 10
 ποδῶν ἐπ' αὐτοὺς ἦλθον εἰς Ἰκόνιον, οἳ τε μα- 52
 θηται ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

θυ + εγενετο δε καθ ολης τ. πολεως διελθειν τ. λογον (τ. θυ) D E w trl syh^m | 44 εχομενω C^eA 33 E* 181 1837 | τ. λογον] Παυλου πολυν τε λογον ποιησαμενου περι τ. Κυ D | 45 τ. οχλους] το πληθος D syr ar sa | τοις+λογοις τοις Ds g syr | του > BSAs 2138s 614ss | λαλουμ. +αντιλεγοντες κ. 104 D 1611^r 917ss 1873-436 300-1525 P^r syh, εναντιουμενοι κ. E g | 46 δε > BS* D* 307^s syh co | 47 εντεταλκεν D* 181 1838 1522 Cy Thdt | 48 εχαιρε 1838 489 920 1319-1837 460^s L^r | επιστευσ.+τω λογω τ. Κυ 2138sss 2147sss syh | 49 δι] καθ SA 33s 1891-1831 1739 1898s 623ss 467sss 241 | 50 επηγειρ.+θλιψιν μεγαλην κ. D(E) | 51 κονιορτ.+απο Es 2138^s 383s 913ss 1838 241 38 808 d g syh ar bo¹ | [ηλθον] κατηνητησαν D¹ | 52 πνς αγιου] ευφροσυνης 915 |

- 14 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε
 13,45 2 καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπειθήσαντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειράν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς
 11; Hb 2,4 3 τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ἱκανὸν μὲν Mc 16,20 οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, δίδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ
 4 τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ
 19; 2T3,11 5 δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. ὡς δὲ ἐγένετο ὄρμη τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν
 Mt 10,23 6 αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας
 7 Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περίχωρον· καὶ κεῖ εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν.
 3,2; 9,33 8 Καί τις ἀνὴρ ἀδύνατος ἐν Λύστροις τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὃς

1 ουτως + πρ. αυτους D (E~) syr | ωστε] θαυμασαι I. τε κ. E. πολυπλ. πιστευσαι E | 2 inc. οι δε αρχισυναγωγοι τ. Ιουδαιων κ. οι αρχοντες τ. συναγωγης επηγαγον αυτοις διωγμον κατα τ. δικαιων κ. D E syh^m (1611 2147 g w Ef) | απειθουντ. 104 E-255 917s 88s 1827ss 920 pl. L^r | αδελφ. + ο δε K_ς εδωκεν ταχυ ειρηνην D(E) g p w tpl syh^m | 3 διετριβον A ar, διατριψαντες D g] + εκει E g syph⁺ co | επι² S^{*}A] > rel. | 4 inc. ην δε εσχισμενον D syr ar | αποστολ. + κολλωμενοι δια τ. λογον τ. θυ D syh^m | 5 et iterum excitaver. persecutionem secundo Iudaei cum gentibus et lapidantes eos eiecer. eos ex civitate et fugientes pervener. in Lycaoniam in civitat. quandam quae vocatur Lystra et Derben syh^m | 6 Lyc. civitates + sicut Iesus dixerat eis LXXII h | Λυκαον. + εις C^{*} D^{*} | περιχωρον + ολην Ds lat tpl | 7 ησαν + κ. εκινηθη ολον το πληθος επι τη διδαχη. ο δε Π. κ. Βαρν. διετριβον εν Λυστροις D(E) h w tpl | 8 εν Λυστρ. > Ds h w sa^l | χωλος + ετι 1108-2147, > D g | αυτου + υπαρχων Ψ 104s 257sss 365ss 2147^s 917s 88s 5ss 927-436 808^s L^r co |

14,1-27 *Praedicatio in Lycaonia, reditus*

Factum est autem Iconii, ut simul introi- 14
 rent in synagogam Iudaeorum et loquerentur,
 ita ut crederet Iudaeorum et Graecorum co-
 piosa multitudo. Qui vero increduli fuerunt 2
 Iudaei suscitaverunt et ad iracundiam concita-
 verunt animas gentium adversus fratres. Multo 3
 igitur tempore demorati sunt fiducialiter agen-
 tes in Domino, testimonium perhibente verbo
 gratiae suae, dante signa et prodigia fieri per
 manus eorum. Divisa est autem multitudo ci- 4
 vitatis, et quidam quidem erant cum Iudaeis,
 quidam vero cum apostolis. Cum autem factus 5
 esset impetus gentilium et Iudaeorum cum
 principibus suis, ut contumeliis afficerent et
 lapidarent eos, intellegentes confugerunt ad 6
 civitates Lycaoniae Lystram et Derben et
 universam in circuitu regionem, et ibi evan- 7
 gelizantes erant.

Et quidam vir Lystris infirmus pedibus se- 8
 debat claudus ex utero matris suae, qui num-

---

1 in Iconio G^oADOKTh dm e p
 in AlSTh d dm e g p] > *rel.*

2 fratres † dns autem dedit cito pacem Th(D) dm
 g p w

5 afficerent] adfligerent AIW

7 erant † et commota est omnis multitudo in doc-
 trina eorum. Paulus autem et Barnabas morabantur
 (in) Lystris Th d e w tpl Beda (h)

8 vir AKVW c g] † in *rel.*

---

1 A 13,14

2 A 13,45

3 A 19,11; Hb 2,4; Mc 16,20

5 A 14,19; 2 T 3,11

6 Mt 10,23; A 11,19s

8 A 3,2; 9,33

9 quam ambulaverat. Hic audivit Paulum lo-
 (8) quentem. Qui intuitus eum, et videns quia fi-
 10 dem haberet ut salvus fieret, dixit magna
 voce: Surge *super pedes tuos* rectus. Et exsi-
 11 livit et ambulabat. Turbae autem cum vidis-
 sent quod fecerat Paulus, levaverunt vocem
 suam Lycaonice dicentes: Dii similes facti ho-
 12 minibus, descenderunt ad nos. Et vocabant
 Barnabam Iovem, Paulum vero Mercurium,
 13 quoniam ipse erat dux verbi. Sacerdos quoque
 Iovis, qui erat ante civitatem, tauros et co-
 ronas ante ianuas afferens, cum populis volebat
 14 sacrificare. Quod ubi audierunt apostoli Bar-
 nabas et Paulus, conscissis tunicis suis exsilie-
 15 runt in turbas clamantes ¹et dicentes: Viri,
 quid haec facitis? et nos mortales sumus, si-
 miles vobis homines, annuntiantes vobis ab his
 vanis converti ad Deum vivum, *qui fecit cae-
 lum et terram et mare et omnia quae in eis*
 16 *sunt*, qui in praeteritis generationibus dimisit
 17 omnes gentes ingredi vias suas. Et quidem
 non sine testimonio semetipsum reliquit bene-

9 haberet fidem *codd.*

11 Paulus + signum SU

13 anteferens ad ianuas FKss(S)

15 et⁴ > GAMTsRThW c m Ir

16 ingredi + in G*FSKVsTh h p

9 Mt 9,28

11 A 28,6

15 A 10,26; Ja 5,17; Ex 20,11; Ps 145,6; Is 37,16;
 Jr 32,17

16 A 17,30

17 Ps 146,8; Jr 5,24

οὐδέποτε περιεπάτησεν. οὗτος ἤκουσεν τοῦ Παύ- 9 3,4; Mt 9,28
λου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι
ἔχει πίστιν τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη φωνῇ· 10
ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. καὶ ἦλατο Ez 2,1
καὶ περιεπάτει. οἱ τε ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν 11 28,6
Παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λυκαονιστὶ
λέγοντες· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέ-
βησαν πρὸς ἡμᾶς. ἐκάλουν τε τὸν Βαρνάβαν 12
Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ
ἡγούμενος τοῦ λόγου. ὃ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ 13
ὄντος πρὸ τῆς πόλεως, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ
τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύ-
ειν. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ 14
Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν ἐξεπή-
δησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες¹ καὶ λέγοντες· 15 10,26; Ja 5,1
Ἐξ 20,11
Ps 145,6
Is 37,16
Jr 32,17
Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιο-
παθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι
ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ
Θεὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·
ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἶασεν πάντα τὰ 16 17,30
ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοι οὐκ 17
ἀμάρτυρον αὐτὸν ἀφῆκεν ἀγαθουργῶν, οὐρανό-
θεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφό-

9 ουτος+libenter h|ηκουεν BC 104s 536 88 927ss 226 P|
λαλ. υπαρχων εν φοβω. ατενισας δε αυτω ο Π. D| 10 φω-
νη+σοι λεγω εν τω ονοματι τ. Κυ Ιυ Χυ CΨs 1175 Ds
614^s 1891^r 1898ss 431^s 467 h syph^m ar sa | ορθος+κ.
περιπατει D h syph^m | και¹+ευθεως παραχημα D(E)
syh^m, ευθ. συν τω λογω αναστας 1838 | 12 Διαν 81s D
1108 1739 917^s LPH | 13 inc. οι δε ιερεις τ. οντος Δ. προ
πολεως ταυρ. αυτοις... ενεγκαντες... ηθελον επιθυειν D
(g Ef) | 14 ακουσας δε Β. κ. Π. D (g h syr) | εισεπηδησ.
104s 383s 255 323ss 917s 88s 927^r L^r | 15 λεγοντ.] φω-
νουντες D* | υμας] υμιν τ. θν D m Ir, + αποστηναι P⁴⁵
co, οπως απο... επιστρεψητε Ds g (h) tpl Ir| 17 καιτοιγε
S*C^cΨ 104s 1611^r 1831s 323^s 623^r, κ. γε P⁴⁵ Ds| αγαθο-
ποιων D-255 323ss 917s 88s 489^r L^r | υμιν] ημιν 1611s
614ss 917 88s 226s al., αυτοις syr co, > S^cA 33 81 tpl vg|

Ps 146,8
Jr 5,24

- ρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρ-
 18 δίας ὑμῶν. καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν
 19 τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. Ἐπῆλθον δὲ
 2 C 11,25 ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πεί-
 2 T 3,11 σαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον
 ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίζοντες αὐτὸν τεθνη-
 20 κέναι. κυκλωσάντων δὲ τῶν μαθητῶν αὐτὸν ἀνα-
 στάς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ τῇ ἑπαύριον
 ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.
 21 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ
 Mt 28,19 μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύσ-
 22 τραν καὶ εἰς Ἰκόνιον καὶ εἰς Ἀντιόχειαν, ἐπιστη-
 11,23; 1Th3,3 ρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦν-
 Mt 7,14 τες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλί-
 ψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 13,3; 20,17 23 Θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς κατ' ἐκκλησίαν
 Tt 1,5 πρεσβυτέρους, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν
 παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκει-
 24 σαν. καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς τὴν
 25 Παμφυλίαν, καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον

υμων] ημων A-326 1108 383-323 88s 920 pl. L^r g, αυτων
 syp sa | 18 μογισ D | κατεπαυσαν] επεισαν 917sh | αυ-
 τοις+αλλα πορευεσθαι εκαστον εις τα ιδια C 33sss 614
 2147ss 2278 88s 431^s 623ss 69 al. syh^m ar | 19 inc.
 διατριβοντων δε αυτων κ. διδασκ. επηλθον CΨ 81s Ds
 913-536 323-1827 808 al. h syh^m ar | πεισαντες] επισει-
 σαντ. D e g h syp | πεισ. τ. οχλους] διαλεγομενων αυ-
 των παρρησια επεισαν τ. οχλους αποστηναι απ αυτων
 λεγοντες οτι ουδεν αληθες λεγουσιν αλλα παντα ψευ-
 δονται C 104^s 913-2298 88s 623 pl. 241 1837^s 209 69 ar
 (33, 307^s h syh^m) + και πεισαντες τ. οχλους 104 913s
 1758 88s 623 1827 467 489s 241 | λιθοβολησαντ. A
 431^s | 20 αυτον + et cum discessisset populus ves-
 pere h (sa Ef) | Λυστραν πολιν D, ~ h | 21 ευαγγελι-
 ζομενοι A Ds 206 547 460* PH | τ. πολιν εκεινην]
 τους εν τη πολει D h syp | 22 και + λεγοντες 1611 h tpl
 syh^m sa | 25 εις τ. Περγην S*(A) 81 | λογον BΨ 104 D
 1611 713-216 917s 431^s 920s 919-436 808^s L^r co] + τ.
 Κυ rel. |

faciens de caelo, dans pluvias et tempora fructifera, implens cibo et laetitia corda nostra. Et haec dicentes vix sedaverunt turbas ne sibi 18 immolarent. Supervenerunt autem quidam ab 19 Antiochia et Iconio Iudaei et, persuasis turbis, lapidantesque Paulum traxerunt extra civitatem existimantes eum mortuum esse. Circum- 20 dantibus autem eum discipulis surgens intravit civitatem et postera die profectus est cum Barnaba in Derben.

Cumque evangelizassent civitati illi et do- 21 cuissent multos, reversi sunt Lystram et Iconium et Antiochiam, confirmantes animas discipulorum exhortantesque ut permanerent in fide, et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei. Et cum constituis- 23 sent illis per singulas ecclesias presbyteros et orassent cum ieiunationibus, commendaverunt eos Domino in quem crediderunt, transeun- 24 tesque Pisidiam venerunt in Pamphyliam, et 25 loquentes verbum Domini in Perge descende-

---

17 nostra I g Leo] vestra *rel.*

19 existimantes d dm] aestimantes *codd.*

22 et † dicebant SU w (h)

24 in > GFIMO*R dm g

25 ~ in Pergen verbum Domini *codd.*

---

19 2 C 11,25; 2 T 3,11

21 Mt 28,19

22 A 11,23; 1 Th 3,3; Mt 7,14

23 A 13,3

26 runt in Attaliam ¹et inde navigaverunt Antio-
chiam, unde erant traditi gratiae Dei in opus,
27 quod compleverunt. Cum autem venissent et
congregassent ecclesiam, rettulerunt quanta fe-
cisset Deus cum illis, et quia aperuisset gen-
28 tibus ostium fidei. Morati sunt autem tempus
non modicum cum discipulis.

15,1-35 *Concilium apostolorum*

15 Et quidam descendentes de Iudaea doce-
bant fratres: Quia nisi circumcidamini secun-
2 dum morem Moysi, non potestis salvari. Facta
ergo seditione non minima Paulo et Barnabae
adversus illos, statuerunt ut ascenderent Pau-
lus et Barnabaset quidam alii ex aliis ad apo-
stolos et presbyteros in Hierusalem super hac
3 quaestione. Illi ergo deducti ab ecclesia per-
transibant Phoenicem et Samariam narrantes
conversionem gentium et faciebant gaudium
4 magnum omnibus fratribus. Cum autem venis-
sent Hierosolymam, suscepti sunt ab ecclesia
et ab apostolis et senioribus annuntiantes

---

27 et² CAIsTs d dm e g] > *rel.*

15,1 de] a R* d e g

salvi fieri GssDJsTThW c d dm e g p

2 aliis] *illis CFS^cT (e) g p

3 ergo] igitur *codd*

Phoenicem FUVTh d e] -cen *rel.*

conversionem] -sationem AF*DI-UK^rW e

4 et² † a G^cFS*K^rW e

---

26 A 13,1s

15,1 G 5,2

2 A 11,30; G 2,1

4 A 14,27

κατέβησαν εἰς Ἀτταλίαν, καὶ κεῖθεν ἀπέπλευσαν 26 13,1s
 εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χά-
 ρι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. παρα- 27 1 C 16,9
 γενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, 11,18
 ἀνήγγελλον ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ
 ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. διέτρι- 28
 βον δὲ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδί- 15 G 5,2
 δασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ἐὰν μὴ περιτμηθῆ-
 τε τῷ ἔθει τῷ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι.
 γενομένης δὲ στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης 2 11,30; G 2,1
 τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῳ πρὸς αὐτούς, ἔτα-
 ξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τι-
 νας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ
 πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήμα-
 τος τούτου. οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ 3
 τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τὴν τε Φοινίκην καὶ
 Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν
 ἔθνῶν, καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς
 ἀδελφοῖς. παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα 4 14,27
 παρεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀπο-
 στόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε

Ατταλ. + ευαγγελιζομενοι αυτους D 614sss syh⁺ | 26 απ-
 επλευσαν > B* | 27 ο θς εποι. αυτοις μετα τ. ψυχων αυ-
 των D g | 28 δε + εκει 104 E-1765 1891-7 88 623^r L^r g
 syrh co | 15,1 Ιουδ. + τ. πεπιστευκοτων απο τ. αιρεσεως
 τ. φαρισαιων Ψ 614ss 467 syh^m | nisi creditis secundum
 praedicationem Petri et sociorum eis Ef | περιτμηθ. και
 τω εθει Μωυσ. περιπατητε D syh^m sa | 2 κ. ζητησεως >
 E 917 1898 lat(-g) trl bo | αυτους + ελεγεν γ. ο Π. μενειν
 ουτως καθως επιστευσαν δισχυριζομενος, οι δε εληλυθο-
 τες απο Ιερουσ. παρηγγειλαν αυτοις τω Π. κ. Β. κ. τισιν
 αλλοις αναβαινειν D syh^m (g w Ef) | τουτου + οπως κρι-
 θωσιν επ αυτοις D 257sss syh⁺ | 3 πασιν > 1898 467 241
 491 g | 4 απεδεχθησαν C E 614 2147-1891 522ss 536-7
 88s 1827ss 920^s L^r] + μεγαλως C D 1611ss 614sss syh⁺
 sa Amb | υπο] απο BC 326s 431^s |

- 5 ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. ἐξανέστησαν δέ
 τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἵρέσεως τῶν φαρισαίων πε-
 πιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς
 παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.
- 6 Συνήχθησάν τε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσ-
 7 βύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. πολλῆς
 δὲ ζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν
 .0,44; 11,15 πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε
 ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο
 ὁ Θεὸς διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη
 8 τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. καὶ
 ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς
 10,34 9 καὶ οὐδὲν διέκρινεν μεταξύ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν,
 10 τῇ πίστει καθάρισας τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν
 G 3,10; 5,1 οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν
 Mt 11,30 ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ
 πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι;
 G 2,16 11 ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πισ-
 E 2,4-10 τεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.
 12 Ἐσίγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον Βαρ-

αυτων+κ. οτι ηνοιξεν τ. εθνεσι θυραν πιστεως C^o 104
 614s 257 1891^s 216 1827ss 547 1 460s (sa Ef) | 5 inc. οι
 δε παραγγελαντες αυτοις αναβαινειν πρ. τ. πρεσβυτερους
 εξανεστησαν (contra apostolos) λεγοντες τινες D syh^m
 (Ef) | 6 πρεσβυτ.+συν τω πληθει 614 2147s syh | λογου]
 ζητηματος D-614 257 g syh | 7 συζητησ. CΨ 104 Ds
 1611ss 614-913 2278^s 88s 623 pl. 920 pl. L^r | Πετρ.+εν
 πνι αγιω (D*) 614 257 syh^m | υμιν] ημιν Ψ 104 D-1765
 1891s 323 216 88s 5 pl. 920 pl. 206 al. 440-913 L^r lat syh |
 8 αυτοις¹> E lat(-g) tpl sa Amb | αυτοις²> BSA 33 81s
 g tpl Did | 9 ουθεν B 104s 614sss 323 216 1829 927-226*
 1 al. LPH | 10 inc. κ. νυν E 536 syp Tert | 11 αλλα] αλλ' η
 2138s 614sss 917 88s | Iv+Xv CΨs 1175 D 913s 522ss
 536ss 431^s 467 69 g syp ar Ir Aug | 12 inc. συνκατατι-
 θεμενων δε τ. πρεσβυτερων τοις υπο τ. Π. ειρημενοις
 εσιγ. D syh⁺ Ef | απαν 33 E 1891^s 2298 69, > 242 1739
 1838 |

quanta Deus fecisset cum illis. Surrexerunt au- 5
tem quidam de haeresi pharisaeorum, qui cre-
diderunt, dicentes: Quia oportet circumcidi eos,
praecipere quoque servare legem Moysi.

Conveneruntque apostoli et seniores videre 6
de verbo hoc. Cum autem magna conquisitio 7
fieret, surgens Petrus dixit ad eos: Viri fratres,
vos scitis quoniam ab antiquis diebus Deus in
nobis elegit per os meum audire gentes ver-
bum evangelii et credere. Et qui novit corda 8
Deus, testimonium perhibuit dans illis Spiri-
tum sanctum sicut et nobis, et nihil discrevit 9
inter nos et illos fide purificans corda eorum.
Nunc ergo quid tentatis Deum imponere iu- 10
gum super cervices discipulorum, quod neque
patres nostri neque nos portare potuimus? Sed 11
per gratiam Domini Iesu Christi credimus sal-
vari quemadmodum et illi. Tacuit autem omnis 12
multitudo, et audiebant Barnabam et Paulum

---

5 quidam + viri CT
crediderant G-FMTsK^r

6 conven. autem IM d e g

7 conquisitio] quaestio CD p

~ in nobis elegit Deus *codd.*

10 Deum] Dominum Tert Hil Tyc, > U Hier
(Ambst Aug)

cervices AMR d dm] -cem *rel.* c e g p Ir Hier

11 Christi Th d g Ir Aug] > *rel.*

credimus + nos g Tert Aug, nos posse CT Ir

---

7 A 10,44; 11,15

9 A 10,34

10 G 3,10; 5,1; 6,13; Mt 11,30

11 G 2,16; E 2,4-10

narrantes quanta Deus fecisset signa et prodigia in gentibus per eos.

13 Et postquam tacuerunt, respondit Iacobus
14 dicens: Viri fratres, audite me. ¹Simon narravit quemadmodum primum Deus visitavit sumere
15 ex gentibus populum nomini suo. Et huic concordant verba prophetarum, sicut scriptum est:

16 *Post haec revertar
et reaedificabo tabernaculum David, quod decidit,
et diruta eius reaedificabo et erigam illud,
17 ut requirant ceteri hominum Dominum,
et omnes gentes, super quas invocatum est nomen meum,
dicit Dominus faciens haec.*

18 *Notum a saeculo est Domino opus suum.*
19 Propter quod ego iudico non inquietari eos,
20 qui ex gentibus convertuntur ad Deum, ¹sed scribere ad eos ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum et fornicatione et suffocatis et sanguine. Moyses enim a temporibus antiquis habet in singulis civitatibus qui eum praedicent in synagogis, ubi per omne sabbatum legitur.

12 ~ fecisset Deus *codd.*

14 Simon ADUsVThW(KM)] ~ Simeon *rel.*

16 reaedificabo¹ G^sMTTh c dm g Ir] aedific. *rel.*
decidit] cecidit CFsISsTh^o c d dm e g Ir

19 iudico] dico FS*B

Deum] Dominum ADI-TTh dm p

20 sanguine † et quaecunq. nolunt sibi fieri alii
ne faciant D Ir (d)

13 A 21,18; G 2,9

14 L 1,68

16 Am 9,11 O'; Jr 12,15

18 Is 45,21

20 Gn 9,4; Lv 3,17; 5,2; 17,10-16

21 A 13,15

νάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν.

Μετὰ δὲ τὸ σιγήσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰά- 13 21,18; G
κωβος λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου.
Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπε- 14
σκέψατο λαβεῖν ἐξ ἔθνῶν λαὸν τῷ ὀνόματι αὐ-
τοῦ. καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προ- 15
φητῶν, καθὼς γέγραπται·

Am 9,11s

Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω 16 Jr 12,15

τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν,

καὶ τὰ κατεστραμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω

καὶ ἀνορθώσω αὐτήν,

ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν 17

ἀνθρώπων τὸν Κύριον,

καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ
ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς,

λέγει Κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα ἰγνωστὰ ἀπ' αἰῶνος. 18 Is 45,21

διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν 19

ἔθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἀλλὰ ἐπι- 20 Gn 9,4
στεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι [ἀπὸ] τῶν ἀλισγη-
μάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ πνικ-
του καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν 21 13,15

ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει
ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀνα-
γινωσκόμενος.

13 αυτους + αναστας Ιακ. ειπεν D syr | 14 εξελεξατο
1611-614 255 (33, E) | λαον+επι 104s 1611ss 614sss 913
1891s 1739s 88ss 1873-1 460^s | 15 τουτω] ουτως D* g sa
Ir | 16 κατεστραμμ. (B)S 33s 915 co] -εσκαμμ. rel. tpl|
ανοικοδομησω + καθως αι ημεραι τ. αιωνος 383 440 |
17 επ αυτους> vg ar co | ο > BS*Ψ D* | ταυτα + παντα
104s 1611 913 1891 pl. 88s 623 pl. 920 pl. sy ar, ~ E-614
1874 467 1310s LP syh | 18 α εστιν γνωστα απ αι. αυτου
522sss | αιων. + εστιν τω θω παντα τα εργα αυτου 104s
D 913 216 917-431 623^r g tpl sy Ir | 20 απο > BS 81s
P⁴⁵ D¹ 431sss 467 226 | κ. τ. πνικτου > D g Arist Ir
Ambst Ef | αιματ. + κ. οσα αν μη θελωσιν αυτοις γενε-
σθαι ετεροις μη ποιειν D 1δ91^r 1522 sa Arist Ir Eus Ef |

- 22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσ-
 βυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄν-
 δρας ἕξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ
 Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν καλούμενον
 Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν
 23 τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν
 [τάδε]. Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἀδελ-
 φοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ
 15,1 24 Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἕξ ἔθνῶν χαίρειν. Ἐπει-
 δὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἕξ ἡμῶν ἐξεληθέντες
 ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυ-
 25 χὰς ὑμῶν, οἷς οὐ διεστείλαμεθα, ἔδοξεν ἡμῖν
 γενομένοις ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένοις ἄνδρας
 26 Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδω-
 κόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ
 27 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν
 οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου
 Mt 23,4 28 ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. ἔδοξεν γὰρ τῷ πνεύ-
 ματι τῷ ἁγίῳ καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσ-
 θαι ὑμῖν βάρος πλὴν τούτων τῶν ἐπάναγκες,
 29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτῶν

22 εκλεξαμενοις 33 1611ss 614 1891sss 323 808 | επικα-
 λουμ. 104s 1611-1829 1838^s 920 pl. P^r | Βαραββαν D |
 23 γρ. +επιστ. εχουσαν τ. τυπον τουτον Ψ | αυτων+επι-
 στολην(κ. πεμψαντες) περιεχουσαν 614sss syh^m, C D g w
 tpl sa | ταδε> BS*As P⁴⁵ vg bo | πρεσβ. BS*ss 33 81 D
 lat tpl sa bo¹ Ωρ Ir Ath] + και οι rel. | αδελφ. >2138^c
 467 sa bo¹ Or|24 ημων]υμ. S* 383s 915 1838 69*]ημων
 + profecti sunt ad vos syh^m | εξελθ.> BS* 1175 88s ar
 Ath Xρ | υμων+ λεγοντες περιτεμνεσθαι κ. τηρειν τ.
 νομον CΨ 104s E rel. (g tpl Ir) syph ar | 25 εκλεξαμε-
 νους SC 104s D-255 917-5 920-547 al. Ir | 26 τ. ψυχην
 D tpl bo Ir | Xu + εις παντα πειρασμον Ds 614sss syh^m
 Beda| 27 λογου+πολλου E| τα αυτα] ταυτα Ψ D 1611ss
 614 257 917-915 1838s syh sa, nostram sententiam Ir|
 28 τουτων> A 1611 2138^s 431s 610s Cl Ep Cy | 29 κ.
 πνικτων> D vg¹ Ir Tert¹ Cyp Ambst Hier^c | πνικτου
 S^cA^c-326 Ds 1518 913s 917^s 623^r 206^r L^r |

Tunc placuit Apostolis et senioribus cum 22
 omni ecclesia, eligere viros ex eis et mittere
 Antiochiam cum Paulo et Barnaba Iudam,
 qui cognominabatur Barsabas, et Silam vi-
 ros primos in fratribus, scribentes per manus 23
 eorum :

Apostoli et seniores fratres his, qui sunt
 Antiochiae et Syriae et Ciliciae fratribus ex
 gentibus salutem. Quoniam audivimus quia 24
 quidam ex nobis exeuntes turbaverunt vos
 verbis evertentes animas vestras, quibus non
 mandavimus, placuit nobis collectis in unum 25
 eligere viros et mittere ad vos cum carissimis
 nostris Barnaba et Paulo, 'hominibus, qui tra- 26
 diderunt animas suas pro nomine Domini nos-
 tri Iesu Christi. Misimus ergo Iudam et Si- 27
 lam, qui et ipsi vobis verbis referent eadem.
 Visum est enim Spiritui sancto et nobis nihil 28
 ultra imponere vobis oneris quam haec ne-
 cessaria: ut abstineatis vos ab immolatis si- 29
 mulacrorum et sanguine et suffocato et

---

22 ex eis] ex his D, ex se CT, > g
 cognominabatur CRW dm g] -minatur *rel.*
 23 manum ISK^r e
 eorum † epistolam continentem haec DI^c c g w
 tpl (d)
 24 evertentes] avertentes S, destruentes dg Ir
 27 Sileam G^csMTR(D g)
 28 ultra] amplius d e g Ir Tert Var Pac Vig
 necessaria A^cDB (Ir e p^c)] -rio *rel.*
 29 et² > AFIS*ThKssR*W p*
 suffocato > d Ir Tert Cyp Ambst Pac Hier^c

---

24 A 15,1

26 A 20,24; 21,13; R 16,4

28 Mt 23,4

fornicatione, a quibus custodientes vos bene agetis. Valetis.

- 30 Illi ergo dimissi descenderunt Antiochiam et, congregata multitudine, tradiderunt epistulam.
- 31 Quam cum legissent, gavisi sunt super consolatione. Iudas autem et Silas, et ipsi cum essent prophetae, verbo plurimo consolati sunt
- 32 fratres et confirmaverunt. Facto autem ibi aliquanto tempore, dimissi sunt cum pace a
- 33 tribus ad eos, qui miserant illos. Visum est autem Silae ibi remanere, Iudas autem solus
- 34 abiit Hierusalem. Paulus autem et Barnabas demorabantur Antiochiae docentes et evangelizantes cum aliis pluribus verbum Domini.

15,36-18,22 *Secundum iter*

15,36-16,5 *Itineris initia Timotheus*

- 36 Post aliquot autem dies dixit ad Barnabam Paulus: Revertentes visitemus fratres per universas civitates, in quibus praedicavimus verbum Domini, quomodo se habeant. Barnabas autem volebat secum adsumere et Iohannem, qui
- 37 cognominabatur Marcus. Paulus autem rogabat eum ut qui discessisset ab eis de Pamphylia

---

29 fornicatione + et quae vobis fieri non vultis aliis ne feceritis DTh d p w^c tpl Ir Cyp

agitis CFISU d p* Tert

33 aliquanto DIsOR c dm (G)] * > *rel.*

34 > AFISOKssW e p

37 et > DOTH d p

38 ut > G*ssDU*OTh e

---

32 A 11,27; 13,1

36 1 Th 3,5

37 A 12,12.25

38 A 13,13; C 4,10; 2 T 4,11

καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ
πράξετε. ἔρρωσθε.

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες κατήλθον εἰς Ἄν- 30
τιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδω-
καν τὴν ἐπιστολήν. ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν 31
ἐπὶ τῇ παρακλήσει. Ἰούδας τε καὶ Σίλας, 32 11,27; 13,
καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ
παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν·
ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ' εἰρή- 33
νης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστείλαντας
αὐτούς. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον 35
ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμε-
νοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ
Κυρίου.

Μετὰ δέ τινος ἡμέρας εἶπεν πρὸς Βαρνά- 36
βαν Παῦλος· ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα
τοὺς ἀδελφοὺς κατὰ πόλιν πᾶσαν ἐν αἷς κατηγ-
γείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσιν.
Βαρνάβας δὲ ἐβούλετο συμπαραλαβεῖν καὶ τὸν 37 12,12.25
Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρκον· Παῦλος δὲ 38 13,13
ἦξιου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυ- C 4,10

πορνειας + κ. οσα μη θελετε εαυτοις γινεσθαι ετεροις μη
ποιειν D 614 1891-1831 536ss 216 1522 p tpl syh⁺ sa Ir
Tert (Ef) | πραξετε+φερομενοι εν τω αγ. πνι D Ir Tert
Ef | 30 απολυθ.+εν ημεραις ολιγαις D* | επιστολ.+Ιου-
δας κ. Σιλας syh⁺ | 32 οντες+πληρεις πνς αγιου D | 33 α-
ποστειλ. αυτους] αποστολους E-1/65 917s 88s 623 pl. 920-
436 L^r syph ar | 34 εδοξεν δε τω Σιλα επιμειναι αυτου
C 33s 1175 D 1611s 614sss 181^s 623 pl. 1837s al. g w tpl
vg^l syh⁺ ar co Ef] + μονος δε Ιουδας επορευθη D g w
tpl (Ef), + hierosolyma w Ef | 36 τινος] ολιγας Ef,
πολλας Ψ | αδελφ. + ημων Ψ 104s 257ss 88s 5s al.
920^s L^r, +τους D 1611 2138-913 431^s 919 460s | εχου-
σιν + placuit autem consilium Barnabae syh⁺ Ef |
37 εβουλευσατο Ψ 104^s 383s 1765s 917s 88s 5ss 489-
1525 L^r (D^l) | επικαλουμ. S^cCΨsss 81 D 1611-1739
917-431 1838-489 241 808s | 38 ηξιου] ουκ εβουλετο
λεγων D (e, syr) |

- λίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον,
 39 μὴ συμπαλαμβάνειν τοῦτον. ἐγένετο δὲ παρ-
 οξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλ-
 4,36; 13,4 λήλων, τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μᾶρ-
 40 κὸν ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον. Παῦλος δὲ ἐπιλε-
 ξάμενος Σίλαν ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι
 41 τοῦ Κυρίου ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. διήρχετο δὲ τὴν
 Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.
 7,14; 19,22 16 Κατήντησεν δὲ καὶ εἰς Δέρβην καὶ εἰς Λύσ-
 2 Γ 1,5 τραν. καὶ ἰδοὺ μαθητῆς τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι
 Ph 2,19-22 Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς Ἰουδαίας πιστῆς, πα-
 6,3 2 τρὸς δὲ Ἕλληνας, ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν
 3 Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. τοῦτον ἠθέλη-
 σεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν
 περιέτεμεν αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας
 ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἤδεισαν γὰρ ἅπαντες
 15,23-29 4 ὅτι Ἕλληνας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διεπο-
 ρεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδοσαν αὐτοῖς φυλάσ-
 σειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστό-
 5 λων καὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις. αἱ
 μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ
 ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.
 18,23 6 Διῆλθον δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν χώ-
 ραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λα-
 εργον + εἰς ο ἐπεμφθησαν D w trl vg^l | συμπαλαμβειν
 326 Ds 383 913^s 323^s 917s 88s 489 920^s L^r | μη² -τουτον]
 τουτον μη ειναι συν αυτοις D | 39 inc. δια τουτο εγ. syr
 Ef | αποχωρησαι E-614 (257) | τοτε B. παραλαβων...,
 επλευσεν D (c g trl sy co) | 40 Κυ] θυ CΨ 104 E-1874
 88^s 623 pl. L^r g trl sy ar bo | 41 εκκλησ. + παραδιδους
 τ. εντολας των πρεσβ. D (g trl vg^l syh^m, Ef) | 16,1 inc.
 διελθων δε τα εθνη ταυτα κατηντ. εις D (g) trl vg^l syh^m |
 Ιουδ.] χηρας gr trl vg^l (1838), > E Ef | 4 inc. διερχο-
 μενοι δε D g | παρεδιδουσαν] εκηρυσσον κ. παρεδιδουσαν
 αυτοις μετα πασης παρησιας τ. Kn Iv Xv αμα παραδι-
 δοντες κ. τ. εντολας (τ.) αποστολων κ. D syh^m | κεκρυμμ.
 104 81 1518 1765 1874ss 69 | 5 τη πιστει > D | 6 διελ-
 θοντες Ψ 104 383s 1765 1874 5ss 920-1837 al. L^r | πνς
 + μηδενι D Ef (g m) |

et non isset cum eis in opus, non debere recipi. Facta est autem dissensio, ita ut discerent ab invicem, et Barnabas quidem, adsumpto Marco, navigaret Cyprum. Paulus vero, electo Sila, profectus est, traditus gratiae Dei a fratribus. Perambulabat autem Syriam et Ciliciam confirmans ecclesias, praecipiens custodire praecepta apostolorum et seniorum.

Pervenit autem Derben et Lystram. Et ecce discipulus quidam erat ibi nomine Timotheus, filius mulieris Iudaeae fidelis, patre gentili. Huic testimonium bonum reddebant qui in Lystris erant et Iconio fratres. Hunc voluit Paulus secum proficisci et adsumens circumcidit eum propter Iudaeos, qui erant in illis locis; sciebant enim omnes quod pater eius erat gentilis. Cum autem pertransirent civitates, tradebant eis custodire dogmata, quae erant decreta ab apostolis et senioribus, qui erant Hierosolymis. Et ecclesiae quidem confirmabantur fide et abundabant numero cotidie.

16,6-40 *Initia evangelii in Macedonia, Philippis*

Transeuntes autem Phrygiam et Galatiae regionem vetati sunt a Spiritu sancto loqui

---

38 recipi + eum G^oADIsURTh(C) c e p | **39** quidem > GADIsOTh dm e p | **40** Dei BW e g tpl] Domini *rel.* | **41** praecipiens - seniorum FDSUOK^rW c dm g tpl] * > *rel.* | **16,1** autem + in GsFsI^rBR^oThW c dm e p | **2** bonum CFSsBW g] > *rel.* | **3** ~ gentilis esset *codd.* | **4** erant² DSsO dm e p^o] essent *rel.* | **6** ~ sancto Spiritu GsFS^rKVsTh d e m p

---

39 A 4,36; 13,4 | **16,1** A 17,14; 19,22; 2 T 1,5; Ph 2,19-22 | **2** A 6,3 | **4** A 15,23-29 | **6** A 18,23

7 verbum Dei in Asia. Cum venissent autem
 in Mysiam, tentabant ire in Bithyniam, et non
 8 permisit eos Spiritus Iesu. Cum autem per-
 transissent Mysiam, descenderunt Troadem,
 9 ^let visio per noctem Paulo ostensa est: Vir
 Macedo quidam erat stans et deprecans eum
 et dicens: Transiens in Macedoniam adiuva
 10 nos. Ut autem visum vidit, statim quaesivimus
 proficisci in Macedoniam, certi facti quod vo-
 casset nos Deus evangelizare eis.

11 Navigantes autem a Troade recto cursu
 venimus Samothraciam et sequenti die Nea-
 12 polim ^let inde Philippos, quae est prima partis
 Macedoniae civitas, colonia. Eramus autem in
 13 hac urbe diebus aliquot conferentes. Die au-
 tem sabbatorum egressi sumus foras portam
 iuxta flumen, ubi videbatur oratio esse, et se-
 dentes loquebamur mulieribus, quae convene-
 14 rant. Et quaedam mulier nomine Lydia, pur-
 puraria civitatis Thyatirenorum, colens Deum,
 audivit; cuius Dominus aperuit cor intendere

---

13 videbatur] *putabamus

Dei DOTH* d m] > *rel.*

7 in² OW Hier e g] > *rel.*

9 et³ > FMSUTW d

10 quod FSsK^rW e] quia *rel.*

12 Philippos I*U* dm (e)] -ppis *rel.*

prima] primae Th c

conferentes] consistentes FSK^r

14 audivit] audiebat verbum CT g p (D)

---

9 A 18,9

13 A 13,14

14 Ap 2,18-29; J 6,44

λῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ. ἔλθόντες δὲ κατὰ 7
τὴν Μυσίαν ἐπέιραζον εἰς τὴν Βιθυνίαν πορευ-
θῆναι, καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα Ἰη-
σοῦ, παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς 8
Τρωάδα. καὶ ὄραμα διὰ νυκτὸς τῷ Παύλῳ 9
ᾧφθη, ἄνθρωπος Μακεδῶν τις ἦν ἑστὼς καὶ παρα-
καλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· διαβὰς εἰς Μακεδο-
νίαν βοήθησον ἡμῖν. ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, 10
εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς Μακεδονίαν,
συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Θεὸς
εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ Τρωάδος εὐθυδρομή- 11
σαμεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Νεάν
πόλιν, ἡκεῖθεν εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν πρώ- 12
τη τῆς μερίδος Μακεδονίας πόλις, κολωνία.
Ἡμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέ-
ρας τινάς. τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλ- 13
θομεν ἔξω τῆς πύλης παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομι-
ζομεν προσευχὴν εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦ-
μεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξιν. καὶ τις γυνή 14
ὄνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατεί-
ρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ Κύριος
διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμέ-

14 Ap 2,18ss
J 6,44

λογον + τ. θυ D g m vg^l syr bo Ef | 7 επειρ.] ηθελαν D
syr | εις] κατα 104 1675 440s 1838 920 pl. L^r | Iu > 104s
1518 522^s 440s 614ss 917s 1838^r 206 pl. sa Ef | 8 διελ-
θοντ. D syh | κατεβησ.] κατηντησ. D^l, venimus lr | 9 εν
οραματι D^l e syr | ωφθη] εφανη 1611-614 257s, + ωσει
D syr sa Ef | εστως + κατα προσωπον αυτου D 614sss
syh⁺ sa | 10 inc. διεγερωθεις ουν διηγησατο το οραμα ημιν
κ. ενοησαμεν οτι D sa | αυτους] τους εν τη Μακεδ. D,
αυτοις A 33 323 181 623 al. 642 | 11 inc. τη δε επαυριον
αναχθ. απο D 614 257 syh^m | επιουση + ημερα D (lat sy) |
Νεαν πολ. BSA 1175 D^o 1739 1838s ar] Νεαπ. rel. | 12 πρω-
τη] κεφαλη D syr, primaе c tpi vg^l | τ. μεριδος] μερις
E^l ar sa, > D 2138s 614 242 460s 913 syph | 13 πυλης]
πολεως 104s Es 2138^r 323^r 917-181 623^r L^r sy(p)h ar bo^l |
ενομιζομεν B-33 81 1898s 1837 69 bo (sa)] -ζετο rel., εδο-
κει D | συνεληλυθυσαις D] + ημιν S* C E sa, + εκει syph⁺ |

- 15 νοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. ὡς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα· εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μένετε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.
- 19,24 16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς τὴν προσευχήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνα ὑπαντῆσαι ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν
- Mc 1,24.34 17 τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. αὕτη κατακολουθοῦσα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραξεν λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.
- Mc 19,13 16,17 18 διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπεν· παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς· καὶ ἐξῆλθεν
- 19 αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἴλκυσαν εἰς
- 3 Rg 17,6 18,17 20 τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας. καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπαν· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσιν. καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐ-

2 C 11,25
Ph 1,30
1 Th 2,2

14 του> B D | 15 εβαπτ. +αυτη S^c E 431^s 919 808s syph ar sa | και+πας D 913 522^s (g) co^l | μενετε BSA 33 81s Ds] μεινατε rel. | 16 πυθωνα B-A 326 81 D^c 1837 lat pl. ar Ωρ]-ωνος P⁴⁵ rel. g tpl Lcf | αυτης> D^l 917 | κυριοις +δια τουτου D* | 17 ημιν] τω Σιλα 1829 623 1827s 226 1311 L | ανθρ.> D* g Or Lcf | καταγγ.] ευαγγελιζονται D syph | υμιν] ημιν C-33 326s D 614-522 1758^r 917-915 623 pl. e sa | 18 inc. επιστρεψ. δε ο Π. τω πν. κ. διαπον. D | ο> BSA P⁴⁵ | ινα εξελθης D g tpl Lcf | εξηλθ. - ωρα] ευθεως εξηλθ. D^l | 19 ως δε ειδαν οι κυρ. τ. πεδισκης οτι απεστερησθαι τ. εργασιαις αυτων ης ειχαν δι αυτης επιλαβ. D | ειλκ.] εσυραν E^l | 21 εθνη] τα εθνη D* | 22 ο] πολυς D (g tpl Lcf) syph | πολ. οχλος συνεπεστησαν κατ αυτ. κραζοντες D |

his, quae dicebantur a Paulo. Cum autem 15
baptizata esset et domus eius, deprecata est
dicens: Si iudicastis me fidelem Domino esse,
introite in domum meam et manete. Et coe-
git nos.

Factum est autem, euntibus nobis ad ora- 16
tionem, puellam quandam habentem spiritum
pythonem obviare nobis, quae quaestum mag-
num praestabat dominis suis divinando. Haec 17
subsecuta Paulum et nos clamabat dicens:
Isti homines servi Dei excelsi sunt, qui ad-
nuntiant vobis viam salutis. Hoc autem fa- 18
ciebat multis diebus. Dolens autem Paulus et
conversus spiritui dixit: Praecipio tibi in no-
mine Iesu Christi exire ab ea. Et exiit eadem
hora. Videntes autem domini eius quia exivit 19
spes quaestus eorum, apprehendentes Paulum
et Silam perduxerunt in forum ad principes
et offerentes eos magistratibus dixerunt: Hi 20
homines conturbant civitatem nostram, cum
sint Iudaei, et annuntiant morem, quem non 21
licet nobis suscipere neque facere, cum simus
Romani. Et cucurrit plebs adversus eos, et 22

---

15 et¹ + omnis CT d (g)

16 pithonis CM(T e g) Lcf

18 exire] exi Th, ut exeas d e g Lcf

21 morem] sectam CT g Lcf

22 concurrit *codd.*

---

15 Mt 10,40

17 Mc 1,24.34

19 A 19,25

20 A 17,6; 3 Rg 18,17

22 2 C 11,25; Ph 1,30; 1 Th 2,2

magistratus, scissis tunicis eorum, iusserunt eos
 23 virgis caedi. Et cum multas plagas eis imposuissent, miserunt eos in carcerem praecipientes
 24 tes custodi, ut diligenter custodiret eos. Qui cum tale praeceptum accepisset, misit eos in interiorem carcerem et pedes eorum strinxit ligno.

25 Media autem nocte Paulus et Silas orantes laudabant Deum, et audiebant eos, qui in custodia erant. Subito vero terraemotus factus est magnus, ita ut moverentur fundamenta carceris. Et statim aperta sunt omnia ostia, et
 27 universorum vincula soluta sunt. Expergefactus autem custos carceris et videns ianuas apertas carceris, evaginato gladio, volebat se interficere
 28 aestimans fugisse vinctos. Clamavit autem Paulus voce magna dicens: Nihil tibi mali feceris;
 29 universi enim hic sumus. Petitoque lumine, introgressus est et tremefactus procidit Paulo
 30 et Silae ad pedes ¹et producens eos foras ait: Domini, quid me oportet facere, ut salvus fiam?
 31 At illi dixerunt: Crede in Dominum Iesum, et salvus eris tu et domus tua. Et locuti sunt

---

22 eos² > A*FsIsTh d e
 custodi + carceris CT d e g Lcf
 24 strinxit FSKssW] + in *rel.*
 25 orantes d g Cyp Lcf] adorantes *codd.*
 26 ~ et aperta sunt statim G^rTsTh dmp
 omnia ostia DSsK^rW c] ~ ostia omnia *rel.*
 27 ~ apertas ianuas *codd.* (W)
 28 ~ magna voce G-FI^sKTh
 ~ feceris tibi mali GFMssK^rThW d e p
 29 ad pedes > G*D e
 31 Domino Iesu GADIsTTh* d dm

---

26 A 12,6.10
 27 A 12,19
 30 A 2,37; L 3,10
 31 J 6,29; A 11,14

τῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρήξαντες αὐτῶν τὰ
 ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίσειν, πολλὰς δὲ ἐπιθέντες 23
 αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγεί-
 λαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς·
 ὃς παραγγελίαν τοιαύτην λαβὼν ἔβαλεν αὐτούς 24
 εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας
 ἠσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον.

Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας 25
 προσευχόμενοι ὕμνον τὸν Θεόν, ἐπηκροῶντο
 δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι· ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο 26 4,31
 μέγας ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσ-
 μωτηρίου· ἠνεώχθησαν δὲ παραχοῆμα αἱ θύραι
 πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. ἔξυπνος 27
 δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμέ-
 νας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος τὴν
 μάχαιραν ἤμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκ-
 πεφευγέναι τοὺς δεσμίους. ἐφώνησεν δὲ Παῦ- 28
 λος μεγάλη φωνῇ λέγων· μηδὲν πράξης σεαυτῷ
 κακόν, ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. αἰτήσας δὲ 29
 φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενόμενος
 προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ Σίλα, καὶ προαγα- 30 2,37
 γὼν αὐτούς ἔξω ἔφη· κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν
 ἵνα σωθῶ; οἱ δὲ εἶπαν· πιστευσον ἐπὶ τὸν 31 J 6,29
 Κύριον Ἰησοῦν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός
 σου. καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου 32
 A 11,14

καὶ²] τότε D syp | 23 τηρεῖσθαι D | 24 ος] ο δε D¹ syp
 sa | λαβων] ειληφως Ψ 104 1611^r 323ss 917ss 88s 623sss
 489^r L^r | εν τω ξυλω D 206* 623s | 25 το μεσονυκτ.] με-
 σον τ. νυκτος D | 26 παραχοημα > B g Lcf | ανειθη 1611-
 913 1891^s 440s 1873ss 808 209*, ανελυθη S* D* (460) |
 27 δεσμοφυλαξ + ο πιστος Στεφαναs 614 2147 | την BC
 81s D 226 trl (co)] > rel. | 29 γενομ.] υπαρχων C* Ψ D¹
 1611-614 257s 1898s 623s 927s | προσεπεσ. + προ. τ. πο-
 δας D* c g p trl vg¹ syrh⁺ bo Lcf | 30 προσαγαγ. 81
 1518 614 536 623, προσηγαγεν D | εξω + τ λοιπους ασφα-
 λισαμενος D syh⁺ (+ προσηγγισεν κ.) | 31 Iv BSA 33
 81 1765 1827 lat bo] + Xv rel. | και² + πας 33s A 1891-
 1739 431^s 467 syi ar | 32 Κυ] θυ BS* 255 927 |

- 33 σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ παρα-
λαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς
ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἔβαπτίσθη αὐτὸς
34 καὶ οἱ αὐτοῦ ἅπαντες παραχρῆμα, ἀναγαγόν τε
αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον παρέθηκεν τράπεζαν, καὶ
ἠγαλλιᾶσατο πανοικεῖ πεπιστευκῶς τῷ Θεῷ.
35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρα-
τηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες· ἀπόλυσον τοὺς
36 ἀνθρώπους ἐκείνους. ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμο-
φύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον,
ὅτι ἀπέσταλκαν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε.
37 νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ
22,25 Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· δείραντες ἡμᾶς δημο-
σία ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρ-
χοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν· καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς
ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς
38 ἔξαγαγέτωσαν. ἀπήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς
οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα. ἐφοβήθησαν
Mt 8,34 39 δὲ ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, καὶ ἐλθόντες
παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἔξαγαγόντες ἠρώτων
40 ἀπελθεῖν ἀπὸ τῆς πόλεως. ἐξελθόντες δὲ ἀπὸ

συν] και Ψ 104 E 1611^r 323-1874 623 pl. 920^s L^r tpl syh
ar bo | 33 ελουσεν+αυτους 623 467 927s 547 tpl syri sa |
oi] ο οικος 1898s, +οικειοι A | 34 παρεθ.+αυτοις E lat(-g)
syr ar co | πανοικει] συν τω οικω αυτου D lat syri, > E |
35 ημ. δε γ. συνηλθον οι στρατηγ. επι το αυτο εις τ. αγο-
ραν κ. αναμνησθεντες τ. σεισμον τ. γεγονοτα εφοβηθη-
σαν κ. απεστ. τ. ρ. λεγοντας D syh^m (Ef) | εκειν.+ους
εχθες παρελαβες D 614s syh | 36 inc. κ. ακουσας ο δ.
εισελθων ειπεν τ. λογ. τουτον τω Π. syr (D) | εν ειρηνη >
D g | 37 αυτους+αναιτιους D (tpl) | γαρ > 33 e g | ημας³
> Ds 1765 206^s 917s 1873s 920 pl. H^r | 38 ανηγγειλ. 104
917s 88s 920 pl. P^r | τα ρημ. > 522sss | ταυτα + τα
ρηθεντα πρ. τ. στρατηγους D (syr) | 39 inc. κ. παραγε-
νομενοι μετα φιλων πολλων εις τ. φυλακην παρεκαλ. αυτ.
εξελθειν ειποντες· ηγνοησαμεν τα καθ υμας· οτι εστε αν-
δρες δικαιοι D (syh⁺ Ef) | εξαγαγ. παρεκαλεσαν αυτους λε-
γοντες· εκ τ. πολεως ταυτης εξελθατε μηποτε παλιν συν-
στραφωσιν ημιν επικραζοντες καθ υμων D (614sss
syh⁺ Ef) |

ei verbum Domini cum omnibus, qui erant in
domo eius. Et tollens eos in illa hora noctis 33
lavit plagas eorum, et baptizatus est ipse et
omnis domus eius continuo. Cumque perduxis- 34
set eos in domum suam, apposuit eis mensam
et laetatus est cum omni domo sua credens Deo.

Et cum dies factus esset, miserunt magis- 35
tratus lictores dicentes: Dimitte homines illos.
Nuntiavit autem custos carceris verba haec 36
Paulo: Quia miserunt magistratus ut dimit-
tamini; nunc igitur exeuntes ite in pace. Paulus 37
autem dixit eis: Caesos nos publice indem-
natos, homines Romanos, miserunt in carcerem,
et nunc occulte nos eiciunt? Non ita, sed ve-
niant et ipsi nos eiciant. Nuntiaverunt autem 38
magistratibus lictores verba haec. Timuerunt-
que audito quod Romani essent, et venientes 39
deprecati sunt eos et educentes rogabant ut
egrederentur de urbe. Exeuntes autem de car- 40

---

33 plagas] *a plagis e g Lcf

omnis domus] omnes G*FM^cOTh p* (d e g)

35 dimitte SOT^hW c d dm e g] dimittite *rel.*

37 homines † cives CT e g

occulte] abscondite AO(C) dm

non † erit SU(D) p^o

39 de urbe] urbem GssITsTh p

---

34 A 8,39; Jdc 18,6

37 A 22,25

38 A 22,29

39 Mt 8,34

cere, introierunt ad Lydiam et, visis fratribus, consolati sunt eos et profecti sunt.

17,1-15 *Thessalonicenses et Beroeenses*

17 Cum autem perambulassent Amphipolim et Apolloniam, venerunt Thessalonicam, ubi
 2 erat synagoga Iudaeorum. Secundum consuetudinem autem Paulus introivit ad eos et per
 3 sabbata tria disserebat eis de Scripturis ¹adaperiens et insinuans quia Christum oportuit pati et resurgere a mortuis, et quia hic est
 4 Iesus Christus, quem ego annuntio vobis. Et quidam ex eis crediderunt et adiuncti sunt Paulo et Silae, et de colentibus gentilibusque multitudo magna, et mulieres nobiles non pau-
 5 cae. Zelantes autem Iudaei adsumentesque de vulgo viros quosdam malos, et turba facta, concitaverunt civitatem et adsistentes domui Iasonis quaerebant eos producere in populum.
 6 Et cum non invenissent eos, trahebant Iasonem et quosdam fratres ad principes civitatis clamantes: Quoniam hi, qui urbem concitant
 7 et huc venerunt, ¹quos suscepit Iason, et hi omnes contra decreta Caesaris faciunt regem

---

2 Paulus] *Paulo

---

2 ~ tria sabbata TTh g
 3 ~ Christus Iesus G-FI-TThK^r
 6 clamantes + et dicentes DR d g
 hi + sunt CDS-OT^hW d dm p t^{pl}
 urbem] *orbem GsFsTsKV*W d g

---

1 1 Th 2,2
 2 L 4,16; A 13,14
 3 L 24,26s.45s; A 4,2; 13,29; 18,5; 26,23
 4 A 13,43; 17,12
 6 A 16,20
 7 L 23,2; J 19,12

τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν 17 ^{1 Th 2,2}
 Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν
 συναγωγή τῶν Ἰουδαίων. κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς 2
 τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάβ-
 βατα τρία διελέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν,
 διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν 3 <sup>L 24,26s 45s
13,29; 2b,23</sup>
 ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι
 οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, ὁ Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ κατ-
 αγγέλλω ὑμῖν, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν 4
 καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλα,
 τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πλῆθος πολὺ, γυ-
 ναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. ζηλώσαν- 5
 τες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι τῶν
 ἀγοραίων ἀνδρας τινὰς πονηροὺς καὶ ὀχλοποιή-
 σαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν, καὶ ἐπιστάντες τῇ
 οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς προαγαγεῖν εἰς
 τὸν δῆμον. μὴ εὐρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον Ἰά- 6 ^{16,20}
 σονα καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,
 βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες
 οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεσιν, οὓς ὑποδέδεκται 7 <sup>L 23,2
J 19,12</sup>
 Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογ-
 μάτων Καίσαρος πράσσουσιν, βασιλέα ἕτερον

40 ἦλθον D e g | ιδοντ. τ. αδ. διηγησαντο οσα εποιησεν
 Κς αυτοις παρακαλεσαντες αυτους κ. D | 17,1 διοδευσ.]
 διελθοντες E | και+κατηλθον εις Απολλωνιδα κακειθεν
 εις Θ. D | 2 ο Παυλος D lat syr ar | διελεχθη Ψ Ds 1611-
 257 2298 1898s 431^s 1837, διελεγετο 104s 255 1891^r 917ss
 307^s 623 1838-241 al. LP lat | 4 επεισθ.] επιστευσαν 33
 E 2147 1898-1829 lat syr bo | Σιλαια τη διδαχη πολλοι
 τ. σεβομενων D | σεβομ.+και A 33 81 D 181 g | κ. γυ-
 ναικες D lat syrh bo | 5 inc. οι δε απειθουντες Ιουδ. συν-
 στρεψαντες τινας ανδρας τ. αγορ πονηρ. εθορυβουσαν
 D(Ψ 1765s 88 623 pl. 920 pl.) | αγαγειν 104s 1765s 88s
 920 pl. P^r, προσαγαγ. E 1518 614 2298, εξαγ. D 241 | 6 τι-
 νας] αλλους sa¹ bo, + αλλους E | βοωντ.+κ. λεγοντες
 D g | οικουμ. + ολην 431^s syr |

8 λέγοντες εἶναι Ἰησοῦν. ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον
9 καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα, καὶ λα-
βόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν
λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς.

9,25; 23,31 10

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ νυκτὸς ἐξέπεμψαν
τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν, οἵτι-
νες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰου-

J 5,39 11

δαίων ἀπήεσαν. οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι
τῶν ἐν Θεσσαλονίκη, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον
μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρί-

12 νοντες τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. πολλοὶ
μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνί-
δων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ

1 Th 2,14 13

ὀλίγοι. Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονί-
κης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροία κατηγγέλη
ὑπὸ τοῦ Παύλου λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κακεῖ

14 σαλεύοντες καὶ ταρασσόντες τοὺς ὄχλους. εὐθέως
δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ
πορεύεσθαι ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμεινάν

16,1

15 τε ὁ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. οἱ δὲ καθ-
ιστάνοντες τὸν Παῦλον ἤγαγον ἕως Ἀθηνῶν,

8 κ. εταρ. τ. πολιταρ. κ. τ. οχλον ακουσαντες D (1611^s) g
syp | τ. οχλον] τ. πολιν E | 10 δια νυκτος > A 81 | απη-
σαν] εισηεσαν E lat tpl syp (co) | 11 ευγενεις D¹ p | το >
Sss 33sss P⁴⁵ D-614 257s 255^r 1898-623 al. 226^c al. | ου-
τως + καθως Παυλος καταγγελλει 614ss g syh⁺ Ef | 12 πολ-
λοι] τινες D¹ | επιστ. + τινες δε ηπιστησαν D 614ss | Ελ-
ληνων κ. τ. ευσχημονων ανδρες κ. γυναικες ικανοι επι-
στευσαν D* (383s, syp) | 13 οτι λογος θυ καταγγελη εις
Βερ. κ. επιστευσαν κ. ηλθον εις αυτην κακει D* | κ. τα-
ρασσοντ. > Ψ 326 P⁴⁵ E 1765s 917s 88s 1873-337 L^r |
οχλους + ου διελιμπανον D, ~ syp | 14 inc. τον μεν ουν
Π. D¹ | τοτε] τον τε 2298 431^s 547, > 1611s 614ss 1898s
1838 syrh sa | πορευεσθ.] απελθειν D | εως] ως Ψ 326
1611 pl. 522^s 323 917s 307-1827 al. 920 pl. syh, > D
1518 440s 88s 919 al. g syp | 15 καθισταν. BA 326s (S
D*) 1898 1838s] -στωντες rel. pl. | ηγαγ.] ηλθον 206^r |
Αθηνων + παρηλθεν δε τ. Θεσσαλιαν· εκωλυθη γ. εις
αυτους κηρυξαι τ. λογον, λαβοντες δε D (Ef) |

alium dicentes esse, Iesum. Concitaverunt au- 8
tem plebem et principes civitatis audientes
haec. Et accepta satisfactione a Iasone et a 9
ceteris, dimiserunt eos.

Fratres vero confestim per noctem dimise- 10
runt Paulum et Silam in Beroeam; qui cum
venissent, in synagogam Iudaeorum introierunt.
Hi autem erant nobiliores eorum, qui sunt 11
Thessalonicae, qui susceperunt verbum cum
omni aviditate cotidie scrutantes Scripturas,
si haec ita se haberent. Et multi quidem cre- 12
diderunt ex eis et mulierum gentilium hones-
tarum et viri non pauci. Cum autem cogno- 13
vissent in Thessalonica Iudaei, quia et Beroeae
praedicatum est a Paulo verbum Dei, vene-
runt et illuc commoventes et turbantes multi-
tudinem. Statimque tunc Paulum dimiserunt 14
fratres, ut iret usque ad mare; Silas autem
et Timotheus remanserunt ibi. Qui autem de- 15
ducebant Paulum, perduxerunt eum usque Athe-

---

8 civitatis > D d

9 accepto satis ab G^rIs*S*TsThB p (d e g)

10 advenissent G^rIsTTh

11 haberent + quomodo Paulus adnuntiabat D g

12 ~ gentilium mulierum *codd.*

13 illuc] illic CAIM*TO d p*

15 eum > GsTsS^rTh g

---

10 A 9,25; 23,33

11 J 5,39

13 1 Th 2,14

14 A 16,1

nas, et accepto mandato ab eo ad Silam et
Timotheum, ut quam celeriter venirent ad il-
lum, profecti sunt.

17,16-34 *Paulus Athenis*

16 Paulus autem cum Athenis eos exspectaret,
incitabatur spiritus eius in ipso videns idolo-
17 latriae deditam civitatem. Disputabat igitur in
synagoga cum Iudaeis et colentibus et in foro
18 per omnes dies ad eos, qui aderant. Quidam
autem Epicurei et Stoici philosophi dissere-
bant cum eo, et quidam dicebant: Quid vult
seminiverbius hic dicere? Alii vero: Novorum
daemoniorum videtur annuntiator esse; quia
19 Iesum et resurrectionem annuntiabat eis. Et
apprehensum eum ad Areopagum duxerunt
dicentes: Possumus scire quae est haec nova,
20 quae a te dicitur, doctrina? Nova enim quae-
dam infers auribus nostris; volumus ergo scire,
21 quidnam velint haec esse. Athenienses autem
omnes et advenae hospites ad nihil aliud va-
cabant nisi aut dicere aut audire aliquid novi.

---

18 autem † *et d

---

16 incitabatur] concitab. g, inritabatur e Aug
idolatriae *codd.*

17 aderant] audierant FSsKssW

18 seminator verborum FSK^rW g p^c Aug (O)
eis * > d g

19.22.34 Ariopag.

---

17 A 13,14

18 1 C 4,12s

19 A 28,22

καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν ἐξήεσαν.

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς 16 τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντος κατείδωλον οὔσαν τὴν πόλιν. διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς 17 Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνον- 18 τας. τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων καὶ Στοϊ- κῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ, καὶ τινες ἔλεγον· τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέ- 19 γειν; οἱ δὲ ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγε- λεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. ἐπιλαβόμενοι δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν 19 Ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες· δυνάμεθα γνῶναι τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχὴ; ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς 20 ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι τίνα θέλει ταῦτα εἶναι. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπι- 21 δημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ἠῦκαίρουν ἢ λέγειν τι ἢ ἀκούειν τι καινότερον.

εντολην+παρα Παυλου D, απ αυτου E lat(-g) tpi syp ar sa | επιστολην E¹ syp | οπως εν ταχει D | 16 αυτους] αυτου S* D* 460, τ. Σιλαν κ. Τιμ. 1838 1311 | θεωρουντι Ψ 426 D 1518s 383s 913ss 1758 440s 917s 88s 5 920^s Lr | 17 κ. τ. σεβομ. > 522sss | και²+τοις D 614 2147 syh^m sa (bo) | 18 Στοικ.] Στωικ. BΨ 81s 2138s 522 440s 431s 226s 1 al. | θελη D* 1838 919, θελει 33 1518 181* 467 | οτι-ευηγγελ. > D g | 19 inc. μετα δε ημερας τινας επιλα- βομ. D 614sss syh⁺ [αυτου] οι Ιουδαιοι του Παυλου 1838 | ηγ. αυτ. επι Αρειον παγον πυνθανομενοι κ. λ. D | λεγ.+ ου 1518 383 440s 460^c c vg¹ | δυναμ.] θελομεν sa | λα- λουμ.] καταγγελλομενη D, λεγομ. 81 E | 20 εισφερει S*, φερει Ψ, φερεις D 522 914 + ρηματα D co, ~ E syph | τινα θελει] τι αν θελοι Ψ 326 Ds 383 al. 323 al. 917s 88s al. rel. pl. | 21 δε] γαρ ar sa | επιδημ. + εις αυτους D¹ sa, εκεισε syph bo | τι² B-Ψ 104 1838 241 lat] > rel |

- 22 Σταθείς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου
 πάγου ἔφη· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα
 23 ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. διερχό-
 μενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν
 εὔρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο· Ἀγνώστῳ
 θεῷ. ὃ οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτο ἐγὼ
 24 καταγγέλλω ὑμῖν. ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσ-
 μον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ
 καὶ γῆς ὑπάρχων κύριος οὐκ ἐν χειροποιήτοις
 25 ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων
 θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδούς
 Dt 32,8 26 πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα. ἐποίησέν
 τε ἔξ ἑνὸς πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ
 παντὸς προσώπου τῆς γῆς, ὄρισας προστεταγ-
 μένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας
 Is 55,6 27 αὐτῶν, ἵζητεῖν τὸν Θεόν, εἰ ἄρα γε ψηλαφή-
 σειαν αὐτὸν καὶ εὔροισιν, καί γε οὐ μακρὰν ἀπὸ
 Ps 144,18 28 ἑνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. ἐν αὐτῷ γὰρ
 Jr 23,23 ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἔσμεν, ὡς καὶ τινες
 τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν· τοῦ γὰρ καὶ
 Aratus,
 Phaen. 5
 9,26 29 γένος ἔσμεν. γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ
 Gn 1,27 οὐκ ὀφείλομεν νομίζεῖν χρυσοῦ ἢ ἀργύρου ἢ λίθου,
 Is 40,18 χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ
 30 θεῖον εἶναι ὅμοιον. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς
- 22 ο> BSA 326 917s 1837 | 23 αναθεωρ.] διστορων D*
 (Cl) | ο, τουτο BS*A* 81s D lat Ωρ] ον, τουτον rel. Cl |
 25 θεραπ.+ως S* 1829* 1838 d e g ar Ir Thdt, μη syp
 bo | και τα π.] κατα π. 104s 1611-536 440s 917-88 1827
 rel., > 33 syp bo | 26 ενος Ir] +αιματος Ψ 104s D-255
 242s 440-1874 88-642 Lr g syph ar Ir Ef | εθνος] γενοσ
 241 al. 1518 257 1891 206 lat syh^m Ir Cl | παντοσ προσ-
 ωπου BsA 33 81s D 181 307s Cl | παν το προσ. rel. |
 27 inc. μαλιστα ζητ. D^l | τ. θν] το θειον εστιν D Ir (g
 Cl), τ. Κν Ψ 1518 255 440ss 917ss 623s 920 pl. Pr |
 καιγε] καιτοιγε S 1891r 623s 256s (A-E) | μακραν ον αφ
 ενος εκαστ. ημ. D* lat Ir | ημ.] υμων A*Ψ 913 1829
 1873s 919 al. L | 28 εσμεν+το καθ ημεραν D | υμασ Ir
 Cl Ωρ] ημασ B 614 255 242 919 al. | ποιητων > D Ir |
 29 νομιζ.+ουτε D* | και] η D^l bo Ir Did, > sa |

Stans autem Paulus in medio Areopagi 22
ait: Viri Athenienses per omnia quasi supersti-
tiosiores vos video. Praeteriens enim et vi- 23
dens simulacra vestra inveni et aram, in qua
scriptum erat: IGNOTO DEO. Quod ergo igno-
rantes colitis, hoc ego annuntio vobis. *Deus,* 24
qui fecit mundum et omnia quae in eo sunt,
hic caeli et terrae cum sit Dominus, non in
manufactis templis habitat ¹nec manibus hu- 25
manis colitur indigens aliquo, cum ipse det
omnibus vitam et inspirationem et omnia;
fecitque ex uno omne genus hominum inhabi- 26
tare super universam faciem terrae, definiens
statuta tempora et terminos habitationis eo-
rum, quaerere Deum si forte attrectent eum 27
aut inveniunt, quamvis non longe sit ab uno-
quoque nostrum. In ipso enim vivimus et mo- 28
vemur et sumus, sicut et quidam vestrorum
poetarum dixerunt:

Ipsius enim et genus sumus.

Genus ergo cum simus Dei, non debemus aes- 29
timare auro aut argento aut lapidi sculptu-
rae artis et cogitationis hominis Divinum esse
simile. Et tempora quidem huius ignorantiae 30

---

22 superstitiosos FMSsKsRTh d dm e g Aug

24 inhabitat C-DIsTsTh c d m p Ir

27 adtractent *codd. pl.* (d g, e Ir)

28 vestrorum] vestrum *codd.*

29 lapidibus FIsS^cRTh

---

24 3 Rg 8,27; Is 42,5; Mt 11,25; A 7,48

25 Ps 49,10ss

26 Dt 32,8; Ps 73,17

27 Is 55,6; Ps 144,18; Jr 23,23

28 Aratus, Phaenom. 5

29 Gn 1,27; Is 40,18; A 19,26

30 A 17,23; 14,16; L 24,47

despiciens Deus, nunc annuntiat hominibus, ut
 31 omnes ubique paenitentiam agant, eo quod
 statuit diem, in quo *iudicaturus est orbem in*
aequitate, in viro, in quo statuit, fidem prae-
 32 bens omnibus suscitans eum a mortuis. Cum
 audissent autem resurrectionem mortuorum,
 quidam quidem irridebant, quidam vero dix-
 33 runt: Audiemus te de hoc iterum. Sic Paulus
 34 exivit de medio eorum. Quidam vero viri ad-
 haerentes ei crediderunt; in quibus et Diony-
 sius Areopagita et mulier nomine Damaris et
 alii cum eis.

18,1-22 *Gesta Corinthi, reditus*

18 Post haec egressus ab Athenis, venit Co-
 2 rinthum; et inveniens quendam Iudaeum no-
 mine Aquilam, Ponticum genere, qui nuper
 venerat ab Italia, et Priscillam uxorem eius,
 eo quod praecepisset Claudius discedere om-
 3 nes Iudaeos a Roma, accessit ad eos. Et quia
 eiusdem erat artis, manebat apud eos et ope-
 4 rabatur; erant autem scenofactoriae artis. Et
 disputabat in synagoga per omne sabbatum
 interponens nomen Domini Iesu suadebatque
 Iudaeis et Graecis.

31 quo¹ SsW p] qua *rel.*

32 audiamus DO

33 *inc.* et sic CT e

34 Dionysius + quidam Ch (d)

18,3 erant CA^cDUKV p] erat *rel.*

4 > GA*FI*-UOKsV p

interpon. nomen dni Iesu DThW c d dm g h tpl]

*> *rel.*

31 Ps 9,8s; 95,13; 97,9; A 10,42; R 10,14

18,2 A 18,26; R 16,3ss; 1 C 16,19; 2 T 4,19

ἀγνοίας ὑπεριδῶν ὁ Θεὸς τὰ νῦν παραγγέλλει
 τοῖς ἀνθρώποις πάντας πανταχοῦ μετανοεῖν, καθ- 31
 ὅτι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἣ ἔμελλει κρίνειν τὴν οἰ-
 κουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν, πίσ-
 τιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
 ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύ- 32
 αζον, οἱ δὲ εἶπαν· ἀκουσόμεθά σου περὶ τούτου
 καὶ πάλιν. οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐ- 33
 τῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευ- 34
 σαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ
 γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ ταῦτα χωρισθεὶς [ὁ Παῦλος] ἐκ τῶν 18
 Ἀθηναίων ἦλθεν εἰς Κόρινθον. καὶ εὗρών τινα 2
 Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει,
 προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ
 Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι
 Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους
 ἀπὸ τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς, καὶ διὰ τὸ 3
 ὁμοτέχνον εἶναι ἔμενεν παρ' αὐτοῖς, καὶ ἠργά-
 ζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τῇ τέχνῃ. διελέγετο 4
 δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπει-
 θέν τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας.

30 αγνοιας + ταυτης D* lat(-g) trl | παριδων D* | απαγγελλ. BS* 915 Ath | παντας] πασιν Ψ 104s 1611-216 917s 88s 623 rel. syh Ir | 31 εν η μελλει > D m Aug | ανδρι + Iv D Ir | 32 και > D lat syph ar, κ. παλ. > co | 34 εκολληθησαν D¹* g | Διον. + τις D h can | Αρεοπαγ. + ευσημων D | Δαμαλις h | γυνη + τιμια E | και²-Δαμ. > D | ετεροι + πολλοι 1873sss 808 255 h | 18,1 inc. αναχωρησας δε απο D h | ο Παυλ. > BS 33 D lat(-h) co | 2 αυτου + et salutavit eos h (g w vg¹) | τεταχ. S* 33 Ds 383-913 917s 88s 1838s al. 920 pl., προστεταχ. 522^s 241 1311 808s | Κλαυδ. > B | Ρωμης + οι κ. κατωκησαν εις τ. Αχαιαν D* (h) syh^m + Paulus autem agnitus est Aquilae h syh^m | αυτοις] αυτω ο Π. D* | 3 inc. et quia eiusdem gentis et eiusd. artis syh^m | ηργαζοντο B*S* bo Ωρ | ησαν-τεχνη > D g | 4 εισπορευομενος δε εις τ. συναγ. κ. π. σ. διελεγετο D h, + κ. εντιθεις το ονομα τ. Κυ Ιυ κ. επ. D* g h trl vg¹ syh^m | δε ου μονον Ιουδ. αλλα D h |

17,23; 14,1
 L 24,47
 Ps 9,9; 95,1
 97,9
 R 10,14

R 16,3ss
 1 C 16,19
 2 T 4,19

20,34; 1C 4,

- 17,14s 5 Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὃ τε Σί-
 λας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ λόγῳ ὁ Παῦ-
 λος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις εἶναι τὸν
 13,46.51; 20,26 6 Χριστὸν Ἰησοῦν. ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ
 βλασφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν
 πρὸς αὐτούς· τὸ αἶμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
 ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ εἶμι. ὁ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πο-
 7 ρεύσομαι. καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν
 τινὸς ὀνόματι Τιτίου Ἰούστου σεβομένου τὸν
 Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ.
 1 C 1,14 8 Κρῖσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ Κυ-
 ρίῳ σὺν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κο-
 1 C 2,3 9 ρινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶ-
 πεν δὲ ὁ Κύριος ἐν νυκτὶ δι' ὄραματος τῷ Παύ-
 λῳ· μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης, ¹διό-
 10 ^{Jos 1,5-9} ^{s 41,10; 43,5} ^{Jr 1,8} ^{J 10,16} ¹τι ἐγὼ εἶμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι
 τοῦ κακῶσαι σε, διότι λαὸς ἐστὶ μοι πολὺς ἐν τῇ
 11 πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισεν δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας
 ἕξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.
 12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπάτου ὄντος τῆς Ἀχαΐας
 13 λαὸν καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες

5 *inc.* παρεγενοντο δε απο τ. Μ. τοτε Σ. D¹ (h) | λογω] πνι 104ss 383s 1891^r 917s 88s 5ssss 927^r L^r ar | συνει-
 χετο - Iν>h | 6 *inc.* πολλου δε λογου γινομενου κ. γρα-
 φων διερμηνευομενων αντιτ. D h syh^m | το αιμα - υμων²
 >syр | απο του] αφ υμων D*, ~ h | πορευομαι D 36 L
 H h ar | 7 εκειθεν] απο τ. Ακυλα D* h (614 2147s)| Τι-
 του S E 36 453 syр ar co, >C-104 81 D*s 1611^r 242-1831
 323^s 307 610 623 pl. p | Ιουστ.>syр co | 8 *inc.* ο δε αρ-
 χισ. Κρ. επιστ. εις τ. Κν D (h) | επιστευον+δια τ. ονομα-
 τος τ. Κυ Iу Xу 614sss syh⁺ | εβαπτιζ.+πιστευοντες τω
 θω δια τ. ον. του - Xу D h | 9 εν νυκτι δι οραμ.] εν ορα-
 ματι A h syр | 11 *inc.* κ. εκαθ. εν Κορινθω εν. D h syрh⁺
 +ενα S syрh ar | δε+εκει 255 181 g ar sa | 12 ανθυπα-
 τευοντος Ψsss E-1874 88ss rel. pl. | τω Π.] συνλαλησαν-
 τες μεθ εαυτων επι τον Π. κ. επιθεντες τ. χειρας D h
 (syh⁺) Ef | αυτον+προς τ. ανθυπατον syh⁺ (h) | 13 *inc.*
 καταβωωντες κ. D h (Ef) |

Cum venissent autem de Macedonia Silas 5
 et Timotheus, instabat verbo Paulus testificans
 Iudaeis esse Christum Iesum. Contradicientibus 6
 autem eis et blasphemantibus, excutiens vesti-
 menta sua dixit ad eos: Sanguis vester super
 caput vestrum; mundus ego ex hoc ad gen-
 tes vadam. Et migrans inde intravit in do- 7
 mum cuiusdam nomine Titi Iusti, colentis
 Deum, cuius domus erat coniuncta synagogae.
 Crispus autem archisynagogus credidit Domi- 8
 no cum omni domo sua, et multi Corinthio-
 rum audientes credebant et baptizabantur. Di- 9
 xit autem Dominus nocte per visionem Paulo:
Noli timere, sed loquere et ne taceas; ¹prop- 10
ter quod ego sum tecum, et nemo apponetur
tibi ut noceat te, quoniam populus est mihi
multus in hac civitate. Sedit autem ibi annum 11
et sex menses docens apud eos verbum Dei.

Gallione autem proconsule Achaiae, insur- 12
 rexerunt uno animo Iudaei in Paulum et ad-
 duxerunt eum ad tribunal ¹dicentes: Quia con- 13

---

6 sua DMsRTh c d dm g] > *rel.*

7 intravit] introivit I d p, venit e

9 et > IT g Ambst

10 tibi > CT e

11 ibi TR(SU) c dm] > *rel.*

apud eos] in eis CADTsTh e p

---

5 A 17,14s

6 A 13,46.51; 20,26

8 1 C 1,14

9 1 C 2,3

10 Jos 1,5.9; Is 41,10; 43,5; Jr 1,8; Os 2,23;
 J 10,16

tra legem hic persuadet hominibus colere Deum.
 14 Incipiente autem Paulo aperire os, dixit Gallio
 ad Iudaeos: Si quidem esset iniquum aliquid
 aut facinus pessimum, o viri Iudaei, recte vos
 15 sustinerem. Si vero quaestiones sunt de verbo
 et nominibus et lege vestra, vos ipsi videritis:
 16 iudex ego horum nolo esse. Et minavit eos a
 17 tribunali. Adprehendentes autem omnes So-
 sthenem principem synagogae percutiebant
 eum ante tribunal, et nihil eorum Gallioni
 curae erat.
 18 Paulus vero cum adhuc sustinisset dies
 multos, fratribus valefaciens navigavit in Sy-
 riam, et cum eo Priscilla et Aquila, qui sibi
 totonderat in Cenchris caput; habebat enim vo-
 19 tum. Devenitque Ephesum et illos ibi reliquit.
 Ipse vero ingressus synagogam disputabat cum
 20 Iudaeis. Rogantibus autem eis ut ampliori tem-
 21 pore maneret non consensit, ¹sed valefaciens,

---

13 suadet FM*SKs e g h
 15 et² > CD*U^cTW c p
 lege vestra g h] legis vestrae *rel.*
 17 Sost(h)enen *codd.*
 eum > GF^lSO d e h p
 18 in¹ D d e g h] > *rel.*
 totonderant CF*I-TBTh c p
 habebant AF*ISRTh p^c Beda^c
 19 disputavit GssTTh p

---

14 A 25,18ss
 15 J 18,31; A 23,29
 17 1 C 1,1
 18 A 21,24; Nu 6,9.18
 19 A 19,8ss
 21 R 1,10; 15,32; 1 C 4,19; 16,7; Ja 4,15

ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἀναπειθεί οὗτος τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν. μέλλοντος δὲ τοῦ 14 25,18ss
 Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων
 πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· εἰ μὲν ἦν ἀδίκημά τι ἢ
 ῥαδιούργημα πονηρόν, ὧ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον
 ἀν' ἀνεσχόμην ὑμῶν. εἰ δὲ ζητήματά ἐστιν περὶ 15 J 18,31
 λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς,
 ὄψεσθε αὐτοί· κριτῆς [γὰρ] ἐγὼ τούτων οὐ βού-
 λομαι εἶναι. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήμα- 16
 τος. ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες Σωσθέ- 17 1 C 1,1
 νην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ
 βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ ἐμελεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἰκα- 18
 νάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν
 Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας,
 κειράμενος ἐν Κεγχρεαῖς τὴν κεφαλὴν· εἶχεν 21,24
 γὰρ εὐχὴν. κατήντησαν δὲ εἰς Ἔφεσον, καὶ 19
 κείνους κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς
 τὴν συναγωγὴν διελέξατο τοῖς Ἰουδαίοις. ἐρω- 20
 τῶντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι, οὐκ
 ἐπένευσεν, ἵ ἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ εἰπὼν· πάλιν 21 R 1,10
 I C 4,10
 Ja 4,15

αναπειθ.] ανατρεπει 536 218s | 14 μεν+ουν 104s 917s
 88s 1827s 489s 920 pl. | ω+ ανδρες D h p tpi vg | ανεσ-
 χομ. BS*A 33 326 913 1838] ηνεσχ. rel. | 15 ζ. εστιν]
 ζητημα εχετε D¹ (g)|γαρ> Bss 33 D 257 lat bo|16 απη-
 λασ.] -ελυσεν D¹* e g h | 17 απολαβομ. D | οι Ελλην.>
 Bss 323 1522* p vg | 18 ετι] εκει g h | επλευσεν D | Ακ.
 +qui votum cum fecisset Cen. caput totondit h|προσ-
 ευχην D¹* | 19 καταντησας D¹ h ar (sa), -ηνητησεν Ψ
 104ss 1611-1874 88^s 623 pl. L^r | και+τω επιοντι σαββα-
 τω εκεινους D 614sss syh⁺ sa | αυτου] εκει SA 33 326
 81 Ds 255 1898s 467s | διελεξατο B-A 33 81s 242-429
 536s] -λεγετο D 1873ss lat(-p) ar, -ελεχθη rel. | 20 μειναι
 +παρ αυτοις 104s Ds 614-1765 206s 323-1874 88s 5 pl.
 920 pl. syrh⁺ bo, εκει g ar sa | 21 απεταξατο, κ. ανηχθη
 Ψ 104ss 913s 522ss 536s 917s 88s al. | αποταξ.+αυτοις
 Ψ 104sss E rel. P^r | ειπων+δει με παντως τ. εορτην τ.
 ερχομενην ποιησαι εις Ιεροσ. παλιν δε Ψ 104sss (D*)
 1611^r 206s 323^s 917-431 623^r P^r g syrh (Ef) |

ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος, ἀνήχθη
 21,15 22 ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν,
 ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν κατέ-
 23 βη εἰς Ἀντιόχειαν. καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ
 ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν
 χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς
 μαθητάς.

1 C 3,6 24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξαν-

9,3; R 12,11 25 Ἐφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. οὗτος
 Ap 3,15 ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων
 τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ
 περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα

26 Ἰωάννου. οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν
 τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Πρίσκιλλα
 καὶ Ἀκύλας προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέσ-
 27 τερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. βου-
 2 C 3,1 C 4,10 λομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προ-
 τρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς
 ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνε-
 βάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάρι-
 9,22; 17,3 28 τος· εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο

21s Εφεσου + τ. δε Ακυλαν ειασεν εν Εφεσω · αυτος δε ανενεχθεις ηλθεν εις Καισαρ. κ. 614 (383s) syph^m | 22 τ. εκκλησ.] τ. αδελφους 522ssss 440s | 23 στηριζ. BsA 33 | 24 Απελλης S* 536 431s 610s ar bo | ονοματι Απολλωνιος γενει Αλ. D (33) | 25 κατηχημ. + εν τη πατριδι D (g) | τ. οδον] τ. λογον D 1891^r 431^s | του^t > B P⁴¹ 614 242 489 | απελαλει D* g | Iv] Ku 104 440ss 917ss 88s 1827sss 489s 920 pl. P^r | 26 τ. οδον] τ. λογον 1891^r | τ. θυ > D g | συναγ. + ενωπιον παντος τ. πληθους 1898s | 27 εν δε τη Εφ. επιδημουντες τινες Κορινθιοι κ. ακουσαντες αυτου παρεκαλουν διελθειν συν αυτοις εις τ. πατριδα αυτων. συνκατανευσαντος δε αυτου οι Εφεσιοι εγραψαν τοις εν Κορινθω μαθηταις οπως αποδεξωνται τ. ανδρα D syh^m (Ef) | ος επιδημησας εις τ. Αχαιαν πολυ(ν) συνεβαλλετο εν τ. εκκλησιαις D (614sss g syh) | δια τ. χαριτος > D 1611-614 lat syh |

et dicens: Iterum revertar ad vos Deo volente, profectus est ab Epheso. Et descendens Cæsaream ascendit et salutavit ecclesiam, et descendit Antiochiam.

18,23-21,16 *Tertium iter*

18,23-28 *Initium itineris, Apollo*

Et facto ibi aliquanto tempore, profectus est perambulans ex ordine galaticam regionem et Phrygiam confirmans omnes discipulos.

Iudaeus autem quidam Apollo nomine, Alexandrinus genere, vir eloquens devenit Ephesum, potens in Scripturis. Hic erat edoctus viam Domini, et fervens spiritu loquebatur et docebat diligenter ea quae sunt Iesu, sciens tantum baptisma Iohannis. Hic ergo coepit fiducialiter agere in synagoga. Quem cum audissent Priscilla et Aquila, adsumpserunt eum et diligentius exposuerunt ei viam Domini. Cum autem vellet ire Achaïam, exhortati fratres scripserunt discipulis ut susciperent eum. Qui cum venisset, contulit multum his, qui crediderant. Vehementer enim Iudaeos revin-

---

23 Galatiam MS^cUT d (Th p*)

24 genere W e Aug] natione *rel.*

25 sunt † de CDSsW d dm g (F e Aug)

26 Domini G^cCDRThW c dm e p Aug] Dei *rel.*

---

22 A 21,15

24 1 C 3,6; 16,12; Tt 3,13

25 R 12,11; Ap 3,15; A 19,3

26 A 18,2.18

27 2 C 3,1; C 4,10

28 A 9,22; 17,3

cebat publice ostendens per Scripturas esse Christum Iesum.

19,1-20,1 *Paulus Ephesi*

19 Factum est autem, cum Apollo esset Corinthi, ut Paulus, peragratis superioribus partibus, veniret Ephesum et inveniret quosdam
 2 discipulos ¹dixitque ad eos: Si Spiritum sanctum accepistis credentes? At illi dixerunt ad eum: Sed neque si Spiritus sanctus est audivimus. Ille vero ait: In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt: In Iohannis baptismo.
 4 Dixit autem Paulus: Iohannes baptizavit baptismo paenitentiae populum dicens: in eum, qui venturus esset post ipsum, ut crederent, hoc
 5 est in Iesum. His auditis, baptizati sunt in
 6 nomine Domini Iesu. Et cum imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos,
 7 et loquebantur linguis et prophetabant. Erant autem omnes viri fere duodecim.

8 Introggressus autem synagogam cum fiducia loquebatur per tres menses disputans et suadens de regno Dei. Cum autem quidam induerentur et non crederent maledicentes viam

1 ut] et FlssThW g (Hier)

2 dixerunt > G*-FTTh d e

3 in² > SU dm

4 baptisma *codd. pl.*

6 manum GssDIOTTh d dm

2 A 2,38

3 A 18,25

4 A 13,24; Mt 3,11

6 A 8,17; 2,4.11; 10,44ss; 11,15s

8 A 13,14; 18,26; 28,23.31

9 A 26,11; 2 T 1,15; Tt 3,10s; 2 C 6,17; 2 J 10

δημοσία ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κο- 19
ρίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη
ἔλθειν εἰς Ἔφεσον καὶ εὑρεῖν τινὰς μαθητάς, εἰ- 2 2,38
πέν τε πρὸς αὐτούς· εἰ πνεῦμα ἅγιον ἔλάβετε
πιστεύσαντες; οἱ δὲ πρὸς αὐτόν· ἄλλ' οὐδ' εἰ
πνεῦμα ἅγιον ἔστιν ἠκούσαμεν. εἶπέν τε· εἰς τί 3
οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπαν· εἰς τὸ Ἰωάννου
βάπτισμα. εἶπεν δὲ Παῦλος· Ἰωάννης ἐβάπτισεν 4
βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχό- Mt 3,11
μενον μετ' αὐτόν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν
εἰς τὸν Ἰησοῦν. ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν 5
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. καὶ ἐπιθέντος 6 8,17;10,4
αὐτοῖς τοῦ Παύλου χειρᾶς ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ ἐπρο-
φήτευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα. 7
Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζ- 8
ετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ
περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. ὥς δέ τινες ἐσκλη- 9 2 T 1,15
ρύνοντο καὶ ἠπειθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν Tt 3,10s
2 C 6,17
2 J 10

28 δημοσια+διαλεγόμενος κ. D 614sss, κ. κατ οικον E |
19,1 θελοντος δε τ. Παυλου κατα τ. ιδιαν βουλην πο-
ρευεσθαι εις Ιεροσ. ειπεν αυτω το πνα υποστρεφειν εις
τ. Ασιαν διελθων δε τα... ερχεται εις Ε. κ. ευρων D syh^m
(Ef) | Απελλην S* 536 431*s 610s bo | ανατολικά 460s |
2 εστιν] λαμβανουσιν τινες D* P⁴¹ syh^m sa | 3 τε+προς
αυτους 104s 383sss 323ss 1827^s 1835 pl. L^r syp sa (257
88s al.) | 4 Ιωανν.+μεν Ψ 104s E 2138^r 1758 440s 917s
88s 623 pl. 920 pl. L^r syh | μετανοιας+παντι 623 467
ar | 5 Ιυ+Χυ εις αφεσιν αμαρτιων P³⁸ D 614sss syh⁺
(g syp ar sa) | 6 χειρας BSA 326 D 1518 1829 920 al.
PH] τας χ. rel. | ηλθ.] ευθεως επεπεσεν P³⁸ D | γλωσ-
σαις+aliis et intellegebant eas ita ut etiam interpre-
tarentur eas hi ipsi, quidam aut. et prophetabant syh^m
(Ef) | 7 δεκάδυο 104s 1518 614 323^s 917s 1827 al. 920
pl. P^r | 8 δε+ο Παυλος D g trl syp | συναγ.+εν δυ-
ναμει μεγαλη D syh^m | τα > BΨ 1175 D | 9 inc. τινες
μεν ουν αυτων D (syp) |

- ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστάς ἀπ' αὐτῶν ἀφώ-
 ρισεν τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος
 10 ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου [τινός]: τοῦτο δὲ ἐγένετο
 ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας
 τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, Ἰου-
 14,3 11 δαίους τε καὶ Ἑλληνας. Δυνάμεις τε οὐ τὰς
 τυχούσας ὁ Θεὸς ἐποίει διὰ τῶν χειρῶν Παύλου,
 5,15 12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀποφέρεσθαι
 ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια
 καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τὰ
 τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι.
- L 9,49 13 Ἐπεχείρησαν δὲ τινες καὶ τῶν περιερχομέ-
 νων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς
 ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ
 Κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες· ὀρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν
 Mc 1,34 14 ὃν Παῦλος κηρῦσσει. ἦσαν δὲ τινος Σκευᾶ Ἰου-
 L 4,41 15 δαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. ἀπο-
 κριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν αὐτοῖς·
 τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίστα-
 16 μαι· ὑμεῖς δὲ τίνας ἐστέ; καὶ ἐφαλόμενος ὁ ἄν-
 θρωπος ἐπ' αὐτούς, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν
 κατακυριεύσας ἀμφοτέρων ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν,

πληθ. + τ. εθνων, τοτε (DE 1765) syrh⁺ | το καθ D 1611-2147 181 | Τυραννίου Ψ D 1898s 1845 | τινος + απο ωρας εως ωρ. δεκατης D 614sss g syh⁺ (Ambst)] > BSA 33 1739ss lat(-g) syp co | 10 εως παντες οι κατοικουντες τ. Α. ηκουσαν τ. λογους ... Ιουδαιοι κ. Ελλ. D* syp | 12 επιφερεσθ. Ψ 326 D 1611^r 206 440s 917s 467sss 920^s L^r Ef | εκπορευ.] εξερχεσθαι απ αυτων 104s 1611 383s 1758 440s 917s 88s 920 pl. L^r | 14 εν οις κ. υιοι Σκ. τινος ιερεως ηθελησαν το αυτο ποιησαι. εθος ειχαν τ. τοιουτους εξορκιζειν κ. εισελθοντες προς τ. δαιμονιζομενον ηρξαντο επικαλεισθαι το ονομα λεγοντες· παραγγελλομεν σοι εν Ιυον Π. εξελθειν κηρυσσει D syh^m (Ef) | τινος B Ds 257 255 1891 431^s syp ar bo] τινες rel. | 15 τον^l + μεν BC^e E^l P⁴¹ 1611-257 181 623s syh | τινες] τινος 33 536 36 794 | 16 εφαλομ. BS* A 1175 1835] εναλλομ. D, -αλλομ. rel. | αμφοτερ.] αυτων Ψ 326 383-1765 917s 453 1873^r L^r sy co, > E 1835 |

Domini coram multitudine, discedens ab eis segregavit discipulos cotidie disputans in schola Tyranni cuiusdam. Hoc autem factum 10 est per biennium, ita ut omnes qui habitabant in Asia audirent verbum Domini, Iudaei atque gentiles. Virtutesque non quaslibet faciebat 11 Deus per manum Pauli, ita ut etiam super 12 languidos deferrentur a corpore eius sudaria et semicinctia, et recedebant ab eis languores, et spiritus nequam egrediebantur.

Tentaverunt autem quidam et de circum- 13 euntibus Iudaeis exorcistis invocare super eos, qui habebant spiritus malos, nomen Domini Iesu dicentes: Adiuuro vos per Iesum, quem Paulus praedicat. Erant autem quidam Iudaei 14 Scevae principis sacerdotum septem filii, qui hoc faciebant. Respondens autem spiritus ne- 15 quam dixit eis: Iesum novi et Paulum scio: vos autem qui estis? Et insiliens in eos homo, 16 in quo erat daemonium pessimum, et dominatus amborum invaluit contra eos, ita ut nudi

9 Domini > GA*FISsOB d p

cuiusdam > G*sFISrB p

11 quaslibet] modicas G^cCDM*TRW c dm g p

~ Deus faciebat per manus *codd.*

12 et¹] vel *codd.*

14 quidam] cuiusdam c dm, cuidam p^e

~ Scevae Iudaei *codd.*

16 in eos homo d g] ~ homo in eos *codd.*

11 A 14,3

12 A 5,15; Mc 5,28; 6,56

13 Mc 9,38; L 9,49

15 Mc 1,34; L 4,41

17 et vulnerati effugerent de domo illa. Hoc autem notum factum est omnibus Iudaeis atque gentilibus, qui habitabant Ephesi; et cecidit timor super omnes illos, et magnificabatur nomen Domini Iesu. Multique credentium veniebant confitentes et annuntiantes actus suos. 19 Multi autem ex eis, qui fuerant curiosa sectati, contulerunt libros et combusserunt coram omnibus; et computatis pretiis illorum, invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta milium. Ita fortiter crescebat verbum Dei et confirmabatur.

21 His autem expletis, proposuit Paulus in Spiritu, transita Macedonia et Achaia ire Hierosolymam dicens: Quoniam postquam fuero 22 ibi, oportet me et Romam videre. Mittens autem in Macedoniam duos ex ministrantibus sibi, Timotheum et Erastum, ipse remansit ad tempus in Asia.

23 Facta est autem illo tempore turbatio non 24 minima de via Domini. Demetrius enim quidam nomine, argentarius faciens aedes argenteas Dianae, praestabat artificibus non modicum 25 quaestum. Quos convocans et eos qui huiusmodi erant opifices dixit: Viri, scitis, quia de 26 hoc artificio est nobis adquisitio; et videtis et

---

17 gentilibus] gentibus D, graecis d g

19 eis K^rW e] his *rel.*

fuerant... sectati] gesserunt d e g Hier

20 confirmab.] confortabatur GDSOR c p Hier

21 propos.] posuit GFISOTh p

23 autem + in GAFDM

Domini > G*AIsth e

25 ~ adquisitio est nobis *codd.*

---

17 A 5,5.11 | 20 A 2,47; 6,7; 12,24 | 21 A 23,11;
R 1,10-13; 15,22s | 22 A 17,14; R 16,23; 2 T 4,20 |
23 2 C 1,8s | 24 A 16,16

ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν
ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν 17 5,5,11
πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν τοῖς κατοικοῦ-
σιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάν-
τας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρί-
ου Ἰησοῦ. πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχον- 18
το ἔξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πρά-
ξεις αὐτῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων 19
συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον
πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ
εὔρον ἄργυρίου μυριάδας πέντε. Οὕτως κατὰ 20 6,7; 12,24
κράτος τοῦ Κυρίου ὁ λόγος ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν.

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος 21 23,11; R 1,
ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ
Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰπὼν ὅτι
μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην
ἰδεῖν. ἀποστείλας δὲ εἰς Μακεδονίαν δύο τῶν 22 17,14; R 16,
διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἐραστον,
αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάρα- 23 2 C 1,8s
χος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις 24 16,16
ὄνόματι, ἄργυροκόπος ποιῶν ναοὺς ἄργυροῦς
Ἀρτέμιδος παρείχετο τοῖς τεχνίταις οὐκ ὀλίγην
ἐργασίαν, οὗς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ 25
τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίστασθε
ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῖν ἐσ-
τιν, καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον 26

19 κατεκαυσαν E lat(-g) | 20 κατα κρατος > 614 ar (sa) |
κρατος ενισχυσεν κ. η πιστις τ. θυ ηυξανε κ. επληθυνε D |
21 inc. τοτε Π. εθετο εν D (Ef) | διελθειν A Ds 489 226
1311 P g syp ar sa Ef | 22 χρονον + ολιγον εν τη A. D¹
(1898s) | 23 οδου + θυ syph⁺, Κυ d g p tpl vg¹ | 24 αρ-
γυρους > B g | Αρτεμ. + ισως ως κιβωρια μικρα 33 915
Xp | παρειχε A* Ds 2147 919 218 | 25 ους, και] ουτος
D (1611^s 257) g tpl syph ar sa | εργατ.] τεχνιτας D e Ef |
ειπεν] εφη πρ. αυτους D syp sa | ανδρ. + συντεχνιται D
syh⁺ sa | 26 ~ ακουετε κ. θεωρ. D syp |

Ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦ-
 λος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων
 17,29 27 ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ
 μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπ-
 ελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς
 Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν
 τε καὶ καθαιρεῖσθαι τῆς μεγαλειότητος αὐτῆς,
 28 ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. ἀκού-
 σαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον
 29 λέγοντες· μεγάλη ἡ Ἀρτεμις Ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσ-
 θη ἡ πόλις τῆς συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυ-
 μαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ
 20,4; 27,2 Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου.
 30 Παύλου δὲ βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν
 31 δῆμον οὐκ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί· τινὲς δὲ
 καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῶ φίλοι, πέμψαν-
 τες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν
 21,34 32 εἰς τὸ θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκρα-
 ζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ
 πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκα συνεληλύθει-
 33 σαν. ἔκ δὲ τοῦ ὄχλου συνεβίβασαν Ἀλέξαν-
 δρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ
 Ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπο-
 34 λογεῖσθαι τῷ δήμῳ. ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰου-

Εφεσ.] εως Εφεσιου D | ουτος+τις τοτε D¹* | χειρων+
 ανθρωπων 1611-2147 1827 927s 256 (syp, Ef) | 27 κιν-
 δυνευσει S D^c lat(-g) bo | λογισθησεται A Ds lat bo | τ.
 μεγαλειοτητα CΨ 104s 81 D 1611 383s 1758 440s 917s
 1827ss 920 pl. L^r | τ. μεγαλ. αυτ. > D | 28 inc. ταυτα δε
 ακουσαντ. D g trl syp ar bo | θυμου+δραμοντες εις το
 αμφοδον εκρ. D 614sss syh^m | 29 κ. συνεχυθη ολη η πο-
 λις αισχυνης D* | πολισ+ολη Ψ 104s E-536 323-917
 1898s (431^s) rel. g syph sa | 30 inc. του δε Π. βουλ. Ψ
 104^r E-1873 1845 rel. | ουκ-μαθ.] οι μαθ. εκωλυον D
 syp Ef | 31 οντες] υπαρχοντες D | 32 εκκλησ.+ολη 2298
 1898s 915 1873^s 1 | 33 συνεβιβ. BSA 33 E 206-323] κατ-
 εβιβ. D*, προεβιβ. rel. | τη χειρι S^cΨ 104 D 255 181 5
 1838s | 34 επιγνοντων 1891s 206 1739 440s 307^s 209* |

auditis quia non solum Ephesi, sed paene totius Asiae Paulus hic suadens avertit multam turbam dicens: Quoniam non sunt dii, qui manibus fiunt. Non solum autem haec periclitabitur nobis pars in redargutionem venire, sed et magnae Dianae templum in nihilum reputabitur, sed et destrui incipiet maiestas eius, quam tota Asia et orbis colit. His auditis, repleti sunt ira et exclamaverunt dicentes: Magna Diana Ephesiorum. Et impleta est civitas confusione, et impetum fecerunt uno animo in theatrum, rapto Gaio et Aristarcho Macedonibus comitibus Pauli.

Paulo autem volente intrare in populum, non permiserunt discipuli. Quidam autem et de Asiae principibus, qui erant amici eius, miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum. Alii autem aliud clamabant; erat enim ecclesia confusa, et plures nesciebant qua ex causa convenissent. De turba autem detraxerunt Alexandrum, propellentibus eum Iudaeis. Alexander autem, manu silentio postulato, volebat reddere rationem populo. Quem ut co-

---

26 sed † et F dm g

27 magnae † deae CFM^cU*ss d e g p* Hier
deputabitur CADIss*T d e p

29 civitas † tota e, ~ d(g)

30 permiserunt † eum MTh dm e tpl

32 enim] autem SU

33 autem² W c d e g] ergo *rel.*

~ ration. reddere *codd.*

---

26 A 17,29

29 A 20,4; 27,2; R 16,23; 2 C 8,19

32 A 21,30s

gnoverunt Iudaeum esse, vox facta una est omnium quasi per horas duas clamantium :
35 Magna Diana Ephesiorum. Et cum sedasset scriba turbas dixit: Viri Ephesii, quis enim est hominum, qui nesciat Ephesiorum civitatem cultricem esse magnae Dianae Iovisque prolis?
36 Cum ergo his contradici non possit, oportet
37 vos sedatos esse et nihil temere agere. Ad-
duxistis enim homines istos, neque sacrilegos
38 neque blasphemantes deam vestram. Quod si Demetrius et qui cum eo sunt artifices habent adversus aliquem causam, conventus forenses aguntur et proconsules sunt, accusent
39 invicem. Si quid autem alterius rei quaeritis,
40 in legitima ecclesia poterit absolvi. Nam et periclitamur argui seditionis hodiernae, cum nullus obnoxius sit, de quo possimus reddere rationem concursus istius. Et cum haec dixisset, dimisit ecclesiam. Postquam autem cessavit tumultus, vocatis Paulus discipulis, et exhortatus eos valedixit et profectus est ut iret in Macedoniam.

---

34 una est W] ~ est una *rel.*

35 turbas] turbam CD g tpl (d p*)

enim > DS dm

37 vestram] nostram d e g

38 pro consulibus G*sA*sIS-OT^h p*

40 quo † non IS^cOT^h p*

---

38 A 13,7; 18,12

20,1 A 19,21; 2 C 2,13; 7,5

δαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς
ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη ἦ Ἄρτεμις
Ἐφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχ- 35
λον φησὶν· Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἀν-
θρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεω-
κόρον οὖσαν τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διο-
πετοῦς; ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων δέον 36
ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν
προπετὲς πράσσειν. ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τού- 37
τους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν
θεὸν ἡμῶν. εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ 38
τεχνῖται ἔχουσι πρὸς τινα λόγον, ἄγοραῖοι ἄγον-
ται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις.
εἰ δέ τι περαιτέρω ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ 39
ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυνεύομεν 40
ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς
αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα ἀπο-
δοῦναι λόγον περὶ τῆς συστροφῆς ταύτης. καὶ
ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον μετα- 20
πεμψάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ παρα- 2 C 2,13
καλέσας, ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν πορεύεσθαι εἰς
Μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ 2

κραζοντες SA | μεγαλη η A. Εφ.^{bis} B | 35 κατασεισας Ψ
Ds 2138s 614 1 | [γραμματ.] αρχων syr, + τ. πολεως syrh⁺
(Ef) | Εφεσιοι] αδελφοι S 255 | ανθρωπος Ψ D 257 440s
917s 920^s L^r g syh sa | Εφεσιων] ημετεραν D Ef | μεγαλης
+ θεας 104s 257ss 323ss 917s 927^r ar | διοσπετους D 623 |
37 τουτους + ενθαδε D 614ss syh^m ar co | θεαν D* E^c
-614 440 915 1827s 209 P | 38 Δημητ. + ουτος D syr
Ef | 39 περαιτερω B 33 242 1739s 1829^s 808s dg (E¹) |
περι ετερων rel. | ζητειτε E 1891sss 429-1739 431^s 1838
241 | τη εννομω] τω νομω D* 1827 | 40 περι τ. σημ. > D |
ου > D-536 1829^s 1873ss 642s lat(-p) co | αποδουν. λογ.]
απολογησασθαι 88s | ταυτης + κ. ει ταυτα ουτως εχει 33 |
20,1 μεταπεμψ.] -σειλαμ. 1891-1739, προσκαλεσαμ. AΨ
104s D 1611^r 917s 623^r L^r | και + πολλα D | παρακαλεσ.
> Ψ 257 440s 917ss 88s 927 436 al. L^r syr | πορευ. >
D 242 1739s g | 2 δε + παντα D |

- παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῶ ἦλθεν εἰς τὴν
 3 Ἑλλάδα, ἵποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης
 ἐπιβουλῆς αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι
 ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμης τοῦ
 4 ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. συνείπετο δὲ
 αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Πύρρου Βε-
 ροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ
 Σεκοῦνδος, καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος,
 16,8 5 Ἀσιανοὶ δὲ Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος· οὗτοι δὲ
 6 προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι· ἡμεῖς δὲ
 ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἄζύμων ἀπὸ
 Φιλίππων, καὶ ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν
 Τρωάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὓς διετρίψαμεν
 ἡμέρας ἑπτά.
 1 C 16,2 7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων
 2,42.46 ἡμῶν κλάσαι ἄρτον ὁ Παῦλος διελέγετο αὐ-
 τοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέν τε
 8 τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. ἦσαν δὲ λαμπά-
 δες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ οὓς ἤμεν συνηγμέ-
 9 νοι. καθεζόμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὐ-
 τυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὑπνω
 βαθεῖ, διαλεγόμενου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον,

παρακαλ. αυτ.] χρησαμενος D¹* | 3 μελλοντι] ηθελησεν
 D syh^m Ef | αναχθηναι D | εγεν. γνωμ. του] ειπεν δε το
 πνα αυτω D g syh^m Ef | γνωμη B^cΨ 1611-1891 522^a 440s
 917ss al. 623 rel. pl. | 4 inc. μελλοντος ουν εξιεναι αυτου
 μεχρι τ. Ασιας Σωπατρ. D (syh^m) | αχρι τ. Ασ.> BS 33
 lat(-g) co | Σωσιπατρ. 1518 383s 913s 1898s 5s 209 c g
 tpl vg¹ ar co | Πυρρου> Ψ 326 1611^r 1758 917ss 919-
 209 al. syph* | Δερβ.] Δουβερσιος D* g | Τιμοθ.+ Εφε-
 σιος 614ss, Lystrensis syr | Ασιανοι] Εφεσιοι D sa (syh^m) |
 Τυχικ.] Ευτυχος D | 5 προελθοντ. B^c D 1108-383 257-
 1891 536 323ss 623 226^c 642 al. verss.] προσελθ. rel. |
 ημας] αυτον D¹ | 6 αχρι ημερ. π.] πεμπταιιοι D | ου] οπου
 SA 33 E, εν η και D | 7 μια+πρωτη D¹ | ημων] τ. μα-
 θητων 326 257^a 1758s 1739s 917ss 88s 1838^r L^r | 8 υπο-
 λαμπαδες D | ημεν] ησαν 1518 489 1s | 9 νεανισκος 1611
 2147 | επι τη θυριδι κατεχομενος υπνω βαρει D |

20,2-21,16 *Gesta ultima et iter hierosolymitanum*

Cum autem perambulasset partes illas et 2
 exhortatus eos fuisset multo sermone, venit ad
 Graeciam; ubi cum fecisset menses tres, factae 3
 sunt illi insidiae a Iudaeis navigaturo in Sy-
 riam, habuitque consilium ut reverteretur per
 Macedoniam. Comitatus est autem eum Sopa- 4
 ter Pyrrhi Beroeensis, Thessalonicensium vero
 Aristarchus et Secundus, et Gaius Derbeus et
 Timotheus, Asiani vero Tychicus et Trophi-
 mus. Hi cum praecessissent, sustinuerunt nos 5
 Troade; nos vero navigavimus post dies azy- 6
 morum a Philippis et venimus ad eos Troa-
 dem in diebus quinque, ubi demorati sumus
 diebus septem.

Una autem sabbati, cum convenissemus ad 7
 frangendum panem, Paulus disputabat cum eis
 profecturus in crastinum protraxitque sermo-
 nem usque in mediam noctem. Erant autem 8
 lampades copiosae in cenaculo, ubi eram
 congregati. Sedens autem quidam adulescens 9
 nomine Eutychus super fenestram, cum mer-
 geretur somno gravi, disputante diu Paulo,

---

3 fecisset CDMTTh c dm] fuisset *rel.*

4 comitati sunt I g

Sosipater G^cDMssRW c dm g p^c Beda

beroeensis *codd. pl.*

5 sustinebant GssDMTsTh dm p

6 in dieb. quinque] iter dierum quinque CT, quin-
 tani d | diebus²] dies T d e

7 *inc.* in una GADIsORTTh Aug

cum² p] > *codd.*

eis + et confirmabat animas eorum IMR^cW dm g
 tpl

---

3 A 9,24; 20,19

4 A 17,10; 19,29; 16,1; E 6,21; A 21,29

5 A 16,8; 2 C 2,12

7 1 C 16,2; A 2,42.46

ductus somno cecidit de tertio cenaculo deor-
 10 sum et sublatus est mortuus. Ad quem cum
 descendisset Paulus, incubuit super eum et
 complexus dixit: Nolite turbari, anima enim
 11 ipsius in ipso est. Ascendens autem frangens-
 que panem et gustans satisque allocutus usque
 12 in lucem sic profectus est. Adduxerunt autem
 puerum viventem et consolati sunt non mi-
 nime.

13 Nos autem ascendentes navem navigavi-
 mus in Asson inde suscepturi Paulum; sic
 enim disposuerat ipse per terram iter facturus.
 14 Cum autem convenisset nos in Asson, adsumpto
 15 eo, venimus Mitylenen. Et inde navigantes se-
 quenti die venimus contra Chium, et alia ap-
 plicuimus Samum et sequenti die venimus Mi-
 16 letum. Proposuerat enim Paulus transnavigare
 Ephesum, ne qua mora illi fieret in Asia, fes-
 tinabat enim, si possibile sibi esset, ut diem
 Pentecostes faceret Hierosolymis.

17 A Mileto autem mittens Ephesum vocavit
 18 maiores natu ecclesiae. Qui cum venissent ad
 eum et simul essent, dixit eis: Vos scitis a

---

9 ductus] eductus GADIsU*OTh, deduct. CT e g
 sublatus † oblatus KBVW p^c

10 ipso IM d g] eo *rel.*

11 in] ad ADI-UOTh d g Aug
 lucem † et VW(SU)

13 enavigavimus GA

14 convenissemus DOTh c (S^cU*, MR^c, W)

15 alia GsDIstTh d dm] † die *rel.*

16 Pentecosten *codd.*

---

10 3 Rg 17,21

16 A 18,21

18 A 18,19; 19,10

κατενεχθεις ἀπο τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπο τοῦ τρι-
 στέγου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ 10 3 Rg 17,21
 Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συμπεριλαβὼν εἶπεν·
 μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν.
 ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας τὸν ἄρτον καὶ γευσάμε- 11
 νος, ἔφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρι αὐγῆς, οὕτως
 ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ 12
 παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

Ἡμεῖς δὲ προ(σ)ελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχ- 13
 θημεν ἐπὶ τὴν Ἑσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀνα-
 λαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ διατεταγ-
 μένος ἦν, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. ὥς δὲ συν- 14
 ἔβαλλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἑσσον, ἀναλαβόντες
 αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην. κακεῖθεν ἀπο- 15
 πλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρυς
 Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον, τῇ
 δὲ ἐχομένη ἤλθομεν εἰς Μίλητον. κεκρίκει γὰρ 16 18,21
 ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἐφεσον, ὅπως μὴ
 γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευ-
 ден γάρ, εἰ δυνατὸν εἶη αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς
 πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἐφεσον 17
 μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας.
 ὥς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς· 18 18,19; 19,10

κατενεχθ. - υπνου > 1891 206 p | 10 συμπεριλαβ. +
 αυτον (C) 1891sss 536-216 431^s sy ar co | 11 ουτως] τοτε
 syri ar | 12 inc. ἀσπαζομενων δε αυτων ηγαγεν τ.
 νεανισκον D | 13 προελθ. B^cSC 2138 614^s 1891^r 431^s
 808^s al. L e co, κατελθοντ. D¹ g | Θεσων (cf. 14) Ψ
 104 P⁴¹ 1611^{ss} 614 257^{ss} 917 623 38 al. LP syph (sa)|
 διατεταγμενον B* 489, εντεταλμενος C 307^s | 15 ετερα]
 εσπερα B 1175 307^s | Σαμον + κ. μειναντες εν Τρω-
 γυλλιω τη εχ. Ψ 104^s D P⁴¹ 1611^r 1758^s 323^s 917-915
 5^r L^r g sy sa | ερχομ. 1175 D* 2147 1891^s 206 209*-
 69 | 16 μηποτε γενηθη αυτω κατασχεσις τις D | ει-
 αυτω] εις D (H) | 17 μετεκαλεσατο] μετεπεμψατο D |
 18 αυτον + ομοσε οντων αυτων A D 1898^{sm} lat, ομο-
 θυμαδον E 623^s 467 |

- Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα
 20,3 19 χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς
 20 τῶν Ἰουδαίων, ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν τὴν εἰς Θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν.
 19,21 22 Καὶ νῦν ἰδοὺ δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντα ἔμοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται μοι λέγον ὅτι
 21,16; 21,4.11 23 δεσμὰ καὶ θλίψεις με μένουσιν. ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ποιῶμαι τὴν ψυχὴν τιμίαν ἑμαυτῷ ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτυρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.
 2 T 4,7 25 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες ἐν οἷς διῆλθον

επιστασθε + αδελφοι D 623 467 | Ασσαν + ως τριετιαν η κ. πλειον ποταπως μεθ υμων ην παντος χρονου D | 19 Kω + μεθ υμων C 1611-614 915 307^s syh Xρ | και¹ + πολλων CΨ 104s 1611-1874 307^s 623 pl. L^r syh ar | 21 δια τ. Κυ ημ. Ιυ Xu D¹ | Ιν BΨ 326 1611s 614 216 1874 307^s 927 920ss 226-1 al. L^r g syh sa] + Xv rel. | 22 νυν > 2138 2147 syh | συναντησ.] συμβησομενα C 1175 P⁴¹ 255 1891-1739 431^s | 23 κατα + πασαν D g syph (lat tpl) | διεμαρτυρατο S^cA 33 E¹ 181 467 | μενουσιν μοι εν Ιεροσολυμ. D P⁴¹ 614 g tpl syh⁺ sa Or Lcf | με] σε syp ar co | 24 λογον S^cA-326 D*-915 431 rel. | ποιουμαι + ουδε εχω Ψ 104s E 1874 88^s rel. pl. syh, ~ S^c A 33 D* 1108 1873^s vg | τελειωσω BS 917 | μου + μετα χαρας CΨ 104^r E 1898 88^s rel. pl. syh ar | διακον. + τ. λογου D g Ef | παρελαβον D 1611-383 440s 489 | διαμαρτ. + Ιουδαιοις κ. Ελλησιν D g sa Lcf Ef | 25 ιδου > E 1874 431 218 460s g Lcf |

prima die, qua ingressus sum in Asiam, qualiter vobiscum per omne tempus fuerim, ser- 19
viens Domino cum omni humilitate et lacrimis et tentationibus, quae mihi acciderunt ex insidiis Iudaeorum; quomodo nihil subtraxerim utilium, quominus annuntiarem vobis et docerem vos publice et per domos, 'testificans Iudaeis atque gentilibus in Deum paenitentiam et fidem in Dominum nostrum Iesum Christum.

Et nunc ecce alligatus ego spiritu vado in 22 Hierusalem, quae in ea ventura sint mihi ignorans, nisi quod Spiritus sanctus per omnes civitates mihi protestatur dicens quoniam vincula et tribulationes Hierosolymis me manent. Sed nihil horum vereor nec facio animam 24 meam pretiosiore quam me, dummodo consummam cursum meum et ministerium verbi, quod accepi a Domino Iesu, testificari evangelium gratiae Dei.

Et nunc ecce ego scio quia amplius non 25 videbitis faciem meam vos omnes, per quos

---

20 subtraxerim + vobis A*IsUOKsR c dm p

21 gentibus CDW, graecis d g Lcf

22 sint GsFK^{ess}] sunt *rel.*

23 ~ protestatur mihi *codd.*

in Hierosolymis GA*ThW c d g Lcf, > *rel.*

24 meam > G*FDSU*Th d e

verbi MTh d dm g Amb Lcf] > *rel.*

testificari + iudaeis et graecis d g Lct

---

19 A 20,3

22 A 19,21

23 A 9,16; 21,4.11

24 A 21,13; 2 T 4,7

26 transivi praedicans regnum Dei. Quapropter
 contestor vos hodierna die quia mundus sum
 27 a sanguine omnium. Non enim subterfugi, quo-
 minus annuntiarem omne consilium Dei vobis.
 28 Attendite vobis et universo gregi, in quo vos
 Spiritus sanctus posuit episcopos regere eccle-
 29 siam Dei, quam adquisivit sanguine suo. Ego
 scio quoniam intrabunt post discessionem meam
 30 lupi rapaces in vos non parcentes gregi. Et
 ex vobis ipsis exsurgent viri loquentes perversa,
 31 ut abducant discipulos post se. Propter
 quod vigilate memoria retinentes, quoniam per
 triennium nocte et die non cessavi cum lacrimis
 monens unumquemque vestrum.
 32 Et nunc commendo vos Deo et verbo gratiae
 ipsius, qui potens est aedificare et dare
 33 *hereditatem in sanctificatis omnibus*. Argentum
 et aurum aut vestem nullius concupivi, sicut
 34 ipsi scitis quoniam ad ea, quae mihi opus

---

26 omnium † vestrum U e

27 consilium] voluntatem T d g Lcf Hier

28 Dei] domini d e g p Ir Lcf Hier

29 rapaces FS*sKssW c] graves *rel.* d dm g Lcf
 Hier

33 et] aut G*AssIO e g

sicut * > *codd.*

---

26 A 18,6 | 28 Ps 73,2; 1 T 4,16; 1 P 5,2

29 Mt 7,15; 10,16; J 10,12

30 1 J 2,19; G 1,7; 4,17

31 Mc 13,35.37; 1 Th 2,11

32 Dt 33,3; E 1,18; C 1,12; Jud 24

33 Mt 10,8; 1 C 9,12; 1 Sm 12,3

34 A 18,3; 1 C 4,12; 2 C 12,13ss; 1 Th 2,9;
 2 Th 3,7ss

κηρύσσω τὴν βασιλείαν. διότι μαρτύρομαι 26 18,6
 ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς εἶμι
 ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ γὰρ ὑπεστειλά- 27
 μην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ
 Θεοῦ ὑμῖν. προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ 28 Ps 73,2
 ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο 1 T 4,16
 1 P 5,2
 ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ,
 ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου.
 ἐγὼ οἶδα ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου 29 Mt 7,15;
 λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμ- 10,16
 νίου, καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες 30 1 J 2,19
 λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μα- G 1,7; 4,17
 θητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύ- 31 1 Th 2,11
 οντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυ-
 σάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον.
 Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς τῷ Θεῷ καὶ 32 Dt 33,3s
 τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ οἴκο- Mt 10,8
 δομῆσαι καὶ δοῦναι τὴν κληρονομίαν ἐν τοῖς 1 C 9,12
 ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱμα- 33 1 Sm 12,3
 τισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα. αὐτοὶ γινώσκετε 34 18,3; C 4,1
 1 Th 2,9
 2 Th 3,7ss

τ. βασιλ.] το ευαγγελιον 33-1891-323 | βασιλ. + τ. Iv D
 sa, τ. Ku Iv g Lcf, τ. θυ 104ss E-1108 614-88 623 rel.
 trl vg bo | 26 inc. αχρῖ ουν τ. σημ. ημερας D* (Ef) | παν-
 των + υμων 104s E 1891-1739 547 808s syph ar¹ bo Ef |
 27 μη > D¹* 383 g syp ar Lcf | 28 προσεχ. + ουν CΨ
 326 E-1765 1891-429 1739^s 181ss 623ss al. 920^r L^r syph |
 θυ BS 1175 1611-383 1758s 917 218 vg syh* Bas Cy |
 Ku C-104 Ds 522^s 1739 1829 623 g p syh^m ar Lcf, Ku κ.
 θυ rel. | περιεποι. + εαυτω D sa Ir | 29 εγω SC*A 33
 1175s D 1891 1739 431^s lat syp (bo) Lcf | + γαρ (B) rel. |
 οίδα BSC*A 33 1175s D 255 1891-1739 431^s lat syp ar
 co | + τουτο rel. | 30 αυτων¹ > B 1522 ar co | αποστρε-
 φειν D | αυτων²] εαυτων BSA | 31 εκαστ. + υμων D-383
 1891 5 467sss 808s lat sy co | 32 υμας + αδελφοι CΨ
 104 E 257-453 1827 rel. (~ 1611 2138-383 623) | θω |
 Kw B 257 g sa¹ bo | δουναι + υμιν Ψ 104 1611-
 2298 1898^s rel. sy ar sa | πασι] τ. παντων D (sa¹), +
 αυτω η δοξα εις τ. αιωνας (τ. αιωνων) αμην 614ss
 syh⁺ | 33 ουθενος SA E] + υμων Ds ar |

- 35 ὅτι ταῖς χρεΐαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ
 ὑπηρετήσαν αἱ χεῖρες αὐται. πάντα ὑπέδειξα
 ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσ-
 θαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λό-
 γων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ὅτι αὐτὸς εἶπεν· μακά-
 21,5 36 ριὸν ἔστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν. Καὶ
 ταῦτα εἰπὼν, θεῖς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν
 37 αὐτοῖς προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ κλαυθμὸς ἐγένε-
 11,6; R 16,16
 1 C 16,20
 1 P 5,14 38 τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν, ὀδυνώμενοι μά-
 20,25 λιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλου-
 σιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον
 δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.
 21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασ-
 θέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἦλθομεν
 εἰς τὴν Κῶ, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον κακεῖ-
 2 θεν εἰς Πάταρα. καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν
 3 εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀναφάναν-
 τες δὲ τὴν Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν
 εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήλθο-
 11,11s; 20,23 4 μεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ τὸ πλοῖον ἦν ἀπο-
 φορτιζόμενον τὸν γόμον. ἀνευρόντες δὲ τοὺς
 μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ· οἵ-
 τινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ
 20,36 5 ἐπιβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὅτε δὲ ἐγένετο ἔξαρ-

34 τας χρειας D* 1838 | μου + πασιν D* g | αυται] μου
 D sa, + μου syr bo | 35 παντα] πασι D* | κοπιωντα
 εδει 1611 2138 614 syh | Iv > Sc 2147s 915 623* Bas
 Xc | ουτος ειπεν μακαριος D* g | 36 αυτοις > C* 431s
 ar | 38 ω ειρηκει > D* | 21,1 inc. κ. επιβαντες ανηχθη-
 μεν, αποσπασθεντων δε ημων D* (g) | αποσπασθεντες
 BΨ E^c 206 216 209 L | Kων 33ss 1739s 917ss 623s 1838s
 38ss 1*-69 L^r | την² > CΨs 1175 D 255 1898s 623ss |
 εξης] επιουση D | Παταρα + κ. Myra D (P⁴¹ g sa) |
 3 αναφαναντ. B*S 1518 383^c 522 429 323s 307ss 1827
 457s d] -φανεντ. rel. | κατηλθ.] κατηχθημεν CΨ 104
 1611-257 1765-915 307s 623 pl. rel. | 4 αυτου] αυτοις
 AE 489 L d syph co (255) |

erant et his, qui mecum sunt, ministraverunt manus istae. Omnia ostendi vobis, quoniam 35 sic laborantes oportet suscipere infirmos ac meminisse verbi Domini Iesu, quoniam ipse dixit: Beatius est magis dare, quam accipere. Et cum haec dixisset, positus genibus suis ora- 36 vit cum omnibus illis. Magnus autem fletus 37 factus est omnium, et procumbentes super col- lum Pauli osculabantur eum ¹dolentes maxi- 38 me in verbo, quod dixerat, quoniam amplius faciem eius non essent visuri. Et deducebant eum ad navem.

Cum autem factum esset ut navigaremus 21 abstracti ab eis, recto cursu venimus Coum et sequenti die Rhodum et inde Pataram. Et 2 cum invenissemus navem transfretantem in Phoenicen, ascendentes navigavimus. Cum ap- 3 paruissemus autem Cypro relinquentes eam ad sinistram, navigavimus in Syriam et venimus Tyrum; ibi enim navis expositura erat onus. Inventis autem discipulis, mansimus ibi diebus 4 septem; qui Paulo dicebant per Spiritum ne ascenderet Hierosolymam. Et expletis diebus pro- 5

35 verbi] verborum e g m Aug

36 ~ cum omnibus illis oravit *codd.*

21,1 Choum] Cho G^cAI p*(DOTh,G*, e Hier)

Patara AI^cM* e Hier

2 in > CADMTsTh c g p

3 paruissemus G-FIssTsTh

Cypro U^cTRW c dm g] † et *rel.*

exposit. erat IsO* dm p] ~ erat exposit. *rel.*

5 expletis] explicitis G*ssT

36 A 21,5

37 A 21,6; R 16,16; 1 C 16,20; 1 P 5,14

38 A 20,25

21,4 A 21,11s; 20,23

5 A 20,36

fecti ibamus, deducentibus nos omnibus cum
 uxoribus et filiis usque foras civitatem; et po-
 6 sitis genibus in litore, oravimus. Et cum va-
 lefecissemus invicem, ascendimus navem; illi
 autem redierunt in sua.

7 Nos vero navigatione expleta a Tyro de-
 scendimus Ptolemaidam et, salutatis fratribus,
 8 mansimus die una apud illos. Alia autem die
 profecti venimus Caesaream. Et intrantes do-
 mum Philippi evangelistae, qui erat unus de
 9 septem, mansimus apud eum. Huic autem
 10 erant quattuor filiae virgines prophetantes. Et
 cum moraremur per dies aliquot, supervenit
 quidam a Iudaea propheta nomine Agabus.
 11 Is cum venisset ad nos, tulit zonam Pauli et
 alligans sibi pedes et manus dixit: Haec dicit
 Spiritus sanctus: Virum, cuius est zona haec,
 sic alligabunt in Hierusalem Iudaei et tradent
 12 in manus gentium. Quod cum audissemus, ro-
 gabamus nos et qui loci illius erant, ne ascen-
 13 deret Hierosolymam. Tunc respondit Paulus et

---

6 ascendimus G^c c dm] + in *codd.*

7 expleta G^cI^cSs(O^c)] explicita *rel.*

Ptolomaida FKss(AU)

8 intrantes + in GssDI^sTsTh d dm e g p

unus > G*ssIsTs e g p

9 ~ filiae quattuor *codd.*

10 quidam + vir SU*

11 virum + hunc CT Amb Vig

---

8 A 6,5; 8,40; E 4,11; 2 T 4,5

10 A 11,28

11 A 20,23; 21,33

13 A 20,23s; R 15,31

τίσαι ἡμᾶς τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσευξάμενοι ἁψησάμεθα ἀλλήλους, καὶ ἐνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Ἐμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ἦλθομεν εἰς Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες τέσσαρες παρθένοι προφητεύουσαι. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους κατήλθεν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος, καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας ἑαυτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν· τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· τὸν ἄνδρα οὗ ἔστιν ἡ ζώνη αὕτη οὕτως δήσουσιν ἐν Ἰερουσαλήμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. τότε ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος· τί ποιεῖτε

5 ἐξελθ. + οι αποστολοι απο Τυρου ηλθον εις Καισαρ. 255, > A 242 1739 | εως > S d | προσηυξαμεθα κ. ασπασαμενοι Ψ 326 1611^r 1758s 323ss 917s 88s 623^s 920 pl. L^r | τα ιδια] in domos suas syp (ar) sa | 7 κατηνησ.] κατεβημεν S^oA E lat(-g) syi | 8 ἐξελθ. + οι περι τ. Παυλον ηλθον 326 257ss 242 522 917s 88s 1838s 920 pl. L^r, οι αποστολοι απο Τυρου 1838 1311 | κ. εμειναμ. π. αυτω post v. 9 προφητ. g | 9 παρθενοι > 2147 1898 X^o Ep | 10 ημων] αυτων S* 1175, > BC-33 2138 257 1873 489 1 H | 11 ταδε - αγιον > 307 453 | εθνων] εχθρων 242ss | 12 εντοπιοι + τ. Παυλον D g | 13 inc. ειπεν δε προς ημας ο Π. D | τοτε > Ψ 104s D 1611-1874 88s 623^s 920 pl. L^r | Π. + κ. ειπεν SA 33ss E 1891^r 1873ss 919^s lat syp i sa |

- κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν;
 ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν
 20,24 εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος
 14 τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ
 Mt 26,39 ἡσυχάσαμεν εἰπόντες· τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα γι-
 15 νέσθω. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευα-
 16 σάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα· συνῆλ-
 θον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν
 ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνί τινι
 Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.
 17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀσμέ-
 15,7; G 1,19 18 νως ἀπεδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῇ δὲ ἐπιούσῃ
 εἰσῆει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες
 19 τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. καὶ ἀσπασάμενος
 αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἕνα ἕνα ὡς ἐποίησεν ὁ
 Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ.
 15,1 20 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Θεόν, εἰπάν-
 τε αὐτῷ· Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες
 εἰσὶν ἐν τοῖς Ἰουδαίοις τῶν πεπιστευκότων,
 21 καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· κατ-
 ηγήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις

κλαιοντ. κ. > S* 1175 | συνθρυπ.] θορυβουντες D* gr
 Tert Hier | δεθηναι + βουλομαι D Tert | Iv + Xu C D
 g ar Tert Cy Thdt | 14 ειποντ. + προς αλληλους D | 15 με-
 τα δε τινας ημερας αποταξαμενοι D¹ | επισκεψαμ. 255
 1874s 467 H | αναβαιν. C D 383 38 g Xp, του αναβαι-
 νειν syi | 16 συνηλθον - μαθητων > D* | αγοντ.] ουτοι
 δε ηγαγον ημας D | αρχ. μαθ.] εξ αρχ. μαθητων syrih |
 16s ξενισθ. + και παραγενομενοι εις τινα κωμην εγενο-
 μεθα παρα Mn., κακειθεν εξιοντες ηλθομεν εις Ιερ. D
 syh^m | Μναςω B 1, Ιασονι S g p, Νασωνι D* bo | 17 υπε-
 δεξ. D 1898 | 18 επιουση] επαυριον 1891-2298 | παντες
 - πρεσβ.] ησαν δε παρ αυτω οι πρ. συνηγμενοι D* sa (tr1) |
 19 inc. ους ασπασαμενος διηγειτο ενα εκαστον ως D¹ |
 εν] ενα 307^s 1838 H* | 20 εδοξασαν τ. Κν ειποντες (S)
 D 88s 920 al. syh sa | εν τοις Ιουδ.] εν τη Ιουδαια D
 gp syr sa Aug, Ιουδαιων Ψ 104 1611^r 1891 pl. 917s al.
 623^s 920 L^r syh ar bo | παντες + ουτοι D g syr (sa) Ambst
 Aug | 21 κατηγησαν (D*) 181, audierunt vg syih sa |

dixit: Quid facitis flentes et adfligentes cor meum? Ego enim non solum alligari, sed et mori in Hierusalem paratus sum propter nomen Domini Iesu. Et cum ei suadere non possemus, quievimus dicentes: Domini voluntas fiat. Post dies autem istos praeparati ascendebamus in Hierusalem. Venerunt autem et ex discipulis a Caesarea nobiscum adducentes secum apud quem hospitaremur Mnasonem quendam Cyprium, antiquum discipulum.

21,17-28,31 *Pauli captivitas*

21,17-26 *Paulus coram Iacobo et senioribus*

Et cum venissemus Hierosolymam, libenter exceperunt nos fratres. Sequenti autem die introibat Paulus nobiscum ad Iacobum, omnesque collecti sunt seniores. Quos cum salasset, narrabat per singula, quae Deus fecisset in gentibus per ministerium ipsius.

At illi cum audissent, magnificabant Deum dixeruntque ei: Vides, frater, quot milia sunt in Iudaeis, qui crediderunt, et omnes aemulatores sunt legis. Audierunt autem de te quia

---

13 adflig.] conturbantes d g p Tert Hier
 15 in DTTh dm e] > *rel.*
 16 secum CMTR^c c] > *rel.*
 Nasonem CA*F*Ms*TKs(V) c, Iasonem G^cIORW
 (DU) dm g p
 17 exceperunt] suscep. T d e Hier
 19 ~ fecisset Deus *codd.*
 20 sunt⁴] sint FIMSTKBR d dm Hier

---

14 Mt 26,42

18 A 12,17

19 A 15,4

20 A 15,1

21 A 16,3; R 10,4

discessionem doceas a Moyse eorum, qui per
gentes sunt, Iudaeorum dicens non debere
eos circumcidere filios suos, neque secundum
22 consuetudinem ingredi. Quid ergo est? utique
oportet convenire multitudinem; audient enim
23 te supervenisse. Hoc ergo fac quod tibi dici-
mus: Sunt nobis viri quattuor votum haben-
24 tes super se. His adsumptis, sanctifica te cum
illis et impende in illis ut radant capita; et
scient omnes quia quae de te audierunt, falsa
sunt, sed ambulas et ipse custodiens legem.
25 De his autem, qui crediderunt ex gentibus
nos scripsimus iudicantes ut abstineant se ab
idolis immolato et sanguine et suffocato et
26 fornicatione. Tunc Paulus adsumptis viris, pos-
tera die purificatus cum illis intravit in tem-
plum annuntians expletionem *dierum purifi-
cationis*, donec offerretur pro unoquoque eo-
rum oblatio.

21,27-22,29 *Pauli comprehensio et apologia*

27 Dum autem septem dies consummarentur,
hi qui de Asia erant Iudaei, cum vidissent
eum in templo, concitaverunt omnem populum
28 et iniecerunt ei manus clamantes: ¹Viri Is-

21 ~ circumcidere eos GsMORTh dm p Aug

23 tibi > SKssW

24 scient] sciant D*KR (d) g

ambulans G*F*sIsUssKssW d p* Aug

25 iudicantes + nihil tale custodire eos nisi ut
observent se d e g Aug Beda

26 offerretur FsIssOBThW

27 de] ab GADIsR d g p

23 A 18,18

25 A 15,28s; 16,4

26 Nu 6,1-20; 1 C 9,20; 1 Mach 3,49s

28 A 6,13; Ez 44,7

ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰου- 16,3; R 10,4
 δαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα
 μηδὲ τοῖς ἔθουσιν περιπατεῖν. τί οὖν ἐστίν; 22
 πάντως ἀκούσονται ὅτι ἐλήλυθας. Ἰτοῦτο οὖν 23
 ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσ-
 σαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους πα- 24 18,18
 ραλαβῶν ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον
 ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρήσονται τὴν κεφαλὴν, καὶ
 γνώσονται πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ
 οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς φυλάσσω
 τὸν νόμον. περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἔθνῶν 25 15,20.29
 ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν κρίναντες φυλάσσεσθαι αὐ-
 τοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ αἷμα καὶ πνικτὸν
 καὶ πορνείαν. Τότε ὁ Παῦλος παραλαβῶν τοὺς 26 Nu 6,1-20
 ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς I C 9,20
 εἰσῆει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρω- I Mach 3,49s
 σιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ, ἕως οὗ προσ-
 ηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.
 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσ- 27
 θαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐ-
 τὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέ-
 βαλον ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, ἰκράζοντες ἄνδρες 28

παντας > A 33 D E lat bo | μη + οφειλειν E lat(-g) | μητε
 εν τ. εθνεσιν αυτου D* 242 1 (syih) | 22 παντως ακουσ.
 BS^cC* 1175 1611ss 614 1739* 431s 610s sy ar co] παντ.
 δει συνελθειν πληθος, ακουσ. γαρ rel. lat (syi) | 23 εφ]
 αφ BS 1831 460s Ωρ | 24 γνωσι Ψ 1611-1765 323ss 1874
 623s al. 920-436 218sss L^r syr | οτι + περι C 255 1898s
 431^s 1391-2298 | αλλ οτι πορευου αυτος D* | 25 εθνων
 + ουδεν εχουσι λεγειν προς σε, ημεις γαρ D g sa | απε-
 στειλ. BΨ D¹ 614 1898s 467 syh ar bo | κριναντ. + μηδεν
 τοιουτο τηρειν αυτους ει μη CΨ 104s D E-216 307^s rel.
 g syh ar | πνικτον > D g | απο ειδωλοθυτων κ. αιματος
 κ. πνικτου κ. πορνειας E (1838) verss. | 26 εχομ.] ερχομ.
 69 e, επιουση D | τ. ημερων > 522 1898s | εως ου] οπως
 D¹ | 27 τελειουσθαι 1611 2138-2147 | συντελουμενης
 δε τ. εβδομησ ημ. D | Ιουδ. + εληλυθοτες D | συνεχεον
 παντα] συνεκινησαν τε E¹ | επιβαλλουσιν D¹ | 28 κραζ.
 + κ. λεγοντες 223 467 g |

5,13; Ez 44,7 Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ
 κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου
 πάντας πανταχῇ διδάσκων, ἔτι τε καὶ Ἑλληνας
 εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγι-
 20,4; 2 T 4,20 29 ον τόπον τοῦτον. ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρό-
 φιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνό-
 30 μιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. ἐκινή-
 19,29 θη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λα-
 οῦ, καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἶλκον αὐτὸν
 ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύ-
 31 ραι. Ζητούντων τε αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φά-
 σις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης ὅτι ὅλη συγχύννε-
 32 ται Ἰερουσαλήμ. ὃς ἑξαυτῆς παραλαβὼν στρα-
 τιώτας καὶ ἑκατοντάρχας κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς·
 οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώ-
 20,23; 21,11 33 τας ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. τότε ἐγγί-
 σασ ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν
 δεθῆναι ἀλύσει δυσί, καὶ ἐπυνθάνετο τίς εἶη
 34 καὶ τί ἐστὶν πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐπεφώ-
 νουν ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυναμένου δὲ αὐτοῦ γνῶναι
 τὸ ἀσφαλές διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι
 35 αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς
 ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν
 22,22; L23,18 36 στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθει
 γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζοντες· αἶρε αὐτόν.

τοπου+αγιου C^cA | απανταχη 1891 1758 536 216 | κεκοι-
 νωνηκεν B^c 1175 E 614 242s 440s 467 209* | 29 ενομισα-
 μεν D¹ | 30 αι θυραι > S* | 31 συγχυνν. BS* A 33 D
 lat(-g)] συγκεχυται rel. | Ιλημ+vide igitur ne faciant
 seditionem syh⁺ | 32 λαβων B d | εκατονταρχας B-A
 33 326 81 D*s 1837] -χους rel. | 33 τις] τι E¹ 919 1311 |
 34 επεφων.] εβοων 326 383sss 323ss 181 al. 920 rel. pl.,
 επεβο. Ψ 104 1108ss 1874ss 623s 69 | μη δυναμενος γνω-
 ναι Ψ 104s 1611-1765 1891-1874 307^s 623-920 pl. | 35 βαστ.
 αυτον] τ. Παυλον βαστ. D | οχλου] λαου D lat syr | 36 τ.
 λαου] τ. οχλου 1611-383 913 1838 syh*, > D g | αναιρεισ-
 θαι D, tollite d | αυτον] inimicum nostrum g sa, +
 απο τ. ζωντων 1611 614ss |

rahelitae, adiuvate: hic est homo qui adversus
 populum et legem et locum hunc omnes ubi-
 que docens, insuper et gentiles induxit in tem-
 plum et violavit sanctum locum istum. Vide- 29
 rant enim Trophimum Ephesium in civitate
 cum ipso, quem aestimaverunt quoniam in tem-
 plum introduxisset Paulus. Commotaque est ci- 30
 vitas tota, et facta est concursio populi. Et
 apprehendentes Paulum trahebant eum extra
 templum, et statim clausae sunt ianuae. Quae- 31
 rentibus autem eum occidere, nuntiatum est
 tribuno cohortis, quia tota confunditur Hieru-
 salem. Qui statim adsumptis militibus et cen- 32
 turionibus, decurrit ad illos. Qui cum vidis-
 sent tribunum et milites, cessaverunt percutere
 Paulum. Tunc accedens tribunus apprehendit 33
 eum et iussit eum alligari catenis duabus et
 interrogabat quis esset et quid fecisset. Alii 34
 autem aliud clamabant in turba. Et cum non
 posset certum cognoscere prae tumultu, iussit
 duci eum in castra. Et cum venisset ad gra- 35
 dus, contigit ut portaretur a militibus propter
 vim populi. Sequebatur enim multitudo populi 36
 clamans: Tolle eum.

---

28 docens] docet D c d dm g

29 induxisset G*ssDTsTh c d m e p (d)

32 decurrit G-FIUssThK^r

33 ligari T d dm, alligare e | eum² > *codd.*
 et³] aut G^cCDT c dm

36 enim] autem CM-T

---

29 A 20,4; 2 T 4,20

30 A 19,29

33 A 20,23; 21,11

34 A 19,32

36 A 22,22; L 23,18; J 19,15

- 37 Et cum coepisset induci in castra Paulus,
dicit tribuno: Si licet mihi loqui aliquid ad te?
- 38 Qui dixit: Graece nosti? ¹Nonne tu es Aegyptius,
qui ante hos dies tumultum concitasti et
eduxisti in desertum quattuor milia virorum
39 sicariorum? Et dixit ad eum Paulus: Ego
homo sum quidem Iudaeus a Tarso Ciliciae,
non ignotae civitatis, municeps. Rogo autem
40 te, permitte mihi loqui ad populum. Et cum
ille permisisset, Paulus stans in gradibus, an-
nuit manu ad plebem et, magno silentio facto,
allocutus est lingua hebraea dicens:
- 22 Viri fratres et patres, audite quam ad vos
2 nunc reddo rationem. Cum audissent autem
quia hebraea lingua loqueretur ad illos, magis
3 praestiterunt silentium. Et dicit: ¹Ego sum vir
Iudaeus, natus in Tarso Ciliciae, nutritus au-
tem in ista civitate, secus pedes Gamaliel eru-
ditus iuxta veritatem paternae legis, aemulator
4 legis, sicut et vos omnes estis hodie, ¹qui hanc

---

38 nonne] non ergo
22,3 aemulator existens

---

37 dicit] dixit RTh c dm
40 ~ hebraea lingua *codd.*
hebraica CT c e g (OD d)
22,2 loquitur G-FI^rTh p*, loquebatur D dm
3 dicit] dixit *codd.*
in¹ dm e] > *codd.*
legis²] *dei e g Beda, > CITW

---

38 A 5,36s | 39 A 9,11
40 A 13,16
22,1s A 7,2; 13,26 | 2 A 21,40
3-21 A 9,1-29; 26,9-20
3 A 5,34; R 10,2; G 1,14 | 4 A 8,3

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ 37
 Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ· εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν
 τι πρὸς σέ; ὁ δὲ ἔφη ἑλληνιστὶ γινώσκεις;
 οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν 38 5,36s
 ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἔξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρη-
 μον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων;
 εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος· ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἶμι Ἰου- 39
 δαῖος, Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως 9,11
 πολίτης· δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλή-
 σαι πρὸς τὸν λαόν. ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ 40
 Παῦλος ἑστῶς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν
 τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης
 προσεφώνησεν τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων·

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ 22 7,2; 13,26
 μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας. ἀκούσαντες 2 21,40
 δὲ ὅτι τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐ-
 τοῖς μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. καὶ φησὶν·
 Ἐγὼ εἶμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν 3 3-21 :
 Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ 9,1-29;
 πόλει ταύτῃ, παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ πε- 26,9-20
 παιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῷου νό- 5,34; R 10,2
 μου, ζηλωτῆς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες
 ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ὅς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα 4 8,3

37 τω χιλιαρχω αποκριθεις ειπεν· ει D | ειπειν] λαλησαι
 D lat syp ar sa | τι > Ψ 104s D 383s 323 917s 88s 1838s
 920 pl. L^r g syp ar | 38 αρα > D lat tpl syp | εξανα-
 στωσ. E | 39 εν Ταρσω τ. K. γεγεννημενος D¹ tpl | επι-
 τρεψ.] συγχωρησαι D¹ | 40 αυτου] τ. χιλιαρχου D g sa |
 κατεσεισ.] κ. σεισας D¹ | τω λαω] προς αυτους D syp |
 σιγης] ησυχιας D | εβραιδι] ιδια A | 22,1 μου > 2147
 lat(-p) tpl syp | 2 προσφωνει Ds 1319s H lat, -φωνη-
 σεν 2138s 614ss 1891sss 536^r 1898sss 431^s 927s L | παρ-
 εσχ. ησυχιαν] ησυχησαν D syp | 3 εγω + μεν Ψ 104ss
 611-1675 2298^s 917-915 623-920 pl. P^r | Ταρσ.] (vir)
 a Tarso verss. | Γαμαλιηλου B Ψ 1175 1611ss 614* 1891
 1739s 307^s p X^o | παιδευομεν. D | τ. θυ] τ. νομου 88
 lat(-g), traditionum paternar. mearum syh⁺, > 1611
 2138-614 1845* | 4 ος] και D syp (sa) |

ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδούς εἰς φυ-
 5 λακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς
 μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν
 καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς εἰς
 Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε
 ὄντας δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμω-
 ρηθῶσιν.

6 Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι
 τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἑξαίφνης ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ περιεστράψαι φῶς ἰκανὸν περὶ ἐμέ,
 7 ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς λε-
 8 γούσης μοι· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; ἐγὼ
 δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶ, Κύριε; εἶπέν τε πρὸς
 με· ἐγὼ εἶμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ δι-
 Sap 18,1 9 ὠκεις. οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθε-
 άσαντο, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λα-
 16,30 10 λοῦντός μοι. Ἐἶπον δέ· τί ποιήσω, Κύριε; ὁ δὲ
 Κύριος εἶπεν πρὸς με· ἀναστὰς πορεύου εἰς
 Δαμασκόν, κακεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων
 11 ὧν τέτακται σοι ποιῆσαι. ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον
 ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμε-
 νος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλθον εἰς Δαμασκόν.
 12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ εὐλαβῆς κατὰ τὸν
 νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοι-

φυλακην Ψ D 431^s 460s g p tpi syph bo | 5 αρχιερ. +
 Ανανιας 1611 614ss syh⁺, et totum concilium g | εμαρ-
 τυρει B, επιμαρτ. 614ss, μαρτυρησει D cav tol | απαν
 181 1873 489, ολον D | παρα τ. αδελφων D (1898) | 6 inc.
 εγγιζοντι δε μοι μεσημβριας Δ. εξ. D* | (απο τ. ουρα-
 νου) περιεστραψεν (D) E 2138s 614 | 7 Σαυλε D 1838
 lat tpi sa | διωκ. + σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν
 (A 26,14) E 255 g dubl syh^m | 8 απεκρ. + κ. ειπα S syr |
 με] εμε BS* A | 9 εθ. + κ. εμφοβοι εγενοντο Ψ 104 D-1874
 88^s 1827-436 rel. (307 610s) g syh sa | 10 Κς > D 1873
 489 | περι - ποιησαι] τι σε δει ποιειν 1765 1838 209* H
 Xρ | 11 ως αναστας dg syh^m sa (1611) | εβλεπον B E
 623 | εισηλθον 1611-2147 5 1522 e sy ar | 12 ευσεβης E
 2147 920s 919s 241-436 460sss, > A lat(-g) |

viam persecutus sum usque ad mortem alligans et tradens in custodias viros ac mulieres, sicut princeps sacerdotum mihi testimonium 5 reddit et omnes maiores natu, a quibus et epistulas accipiens ad fratres Damascum pergebam, ut adducerem inde vinctos in Hierusalem ut punirentur.

Factum est autem, eunte me et appropinquante Damasco, media die subito de caelo circumfulsit me lux copiosa, et decidens in terram audivi vocem dicentem mihi: Saule, Saule, quid me persequeris? Ego autem respondi: Quis es, Domine? Dixitque ad me: Ego sum Iesus Nazarenus, quem tu persequeris. Et qui mecum erant, lumen quidem viderunt, vocem autem non audierunt eius, qui loquebatur mecum. Et dixi: Quid faciam, Domine? Dominus autem dixit ad me: Surgens vade Damascum, et ibi tibi dicetur de omnibus, quae te oporteat facere. Et cum non viderem prae claritate luminis illius, ad manum deductus a comitibus veni Damascum.

Ananias autem quidam, vir secundum legem testimonium habens ab omnibus cohabi-

---

5 inde] *eos qui illic erant

---

4 custodiam CT g p (AO)

5 princeps]- cipes G^cCIS*TRTh c dm e

~ testim. mihi GssDIstTh

7 persequeris + durum est tibi contra stimulum calcitrare D dm e g

10 ~ oporteat te FKssW

12 vir + *timoratus d, pius e, metuens g habitantibus *codd.*

---

13 tantibus Iudaeis, veniens ad me et adstans
 dixit mihi: Saule frater, respice. Et ego eadem
 14 hora respexi in eum. At ille dixit: Deus pa-
 trum nostrorum praeordinavit te, ut cognos-
 ceres voluntatem eius et videres Iustum et
 15 audires vocem ex ore eius; quia eris testis
 illius ad omnes homines eorum quae vidisti
 16 et audisti. ¹Et nunc quid moraris? Exsurge et
 baptizare et ablue peccata tua, invocato nomine
 17 ipsius. Factum est autem revertenti mihi in
 Hierusalem et oranti in templo, fieri me in stu-
 18 pore mentis ¹et videre illum dicentem mihi:
 Festina et exi velociter ex Hierusalem, quo-
 niam non recipient testimonium tuum de me.
 19 Et ego dixi: Domine, ipsi sciunt quia ego eram
 concludens in carcerem et caedens per syna-
 20 gogas eos, qui credebant in te. Et cum fundere-
 tur sanguis Stephani testis tui, ego adstabam
 et consentiebam et custodiebam vestimenta
 21 interficientium illum. Et dixit ad me: Vade,
 quoniam ego in nationes longe mittam te.
 22 Audiebant autem eum usque ad hoc ver-
 bum et levaverunt vocem suam dicentes: Tolle
 de terra huiusmodi; non enim fas est eum

13 adstans] stans IMB

14 dixit + mihi G^cSU* d

16 et² > G*ssDTO* d dm g

20 stabam FMs*TR*

21 in] ad FSsKsRW g Ambst Vig

22 eiusmodi G-FISsKrTh

14 A 3,14; G 1,15s

16 2 T 2,22

17 A 9,26; 11,30; G 1,18s

19 A 22,4

20 A 7,58; 8,1

21 A 9,15; 13,2; 26,16ss

22 A 21,36; 25,24

κούντων Ἰουδαίων, ἔλθων πρός με καὶ ἐπιστάς 13
 εἶπέν μοι· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεπον. καὶ γὰρ αὐ-
 τῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν· ὁ Θε- 14
 ὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι 3,14
 τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ
 ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ὅτι ἔση 15
 μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώ-
 ρακας καὶ ἤκουσας. καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστάς 16 ^{1 C 1,2}
 βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπι- ^{2 T 2,22}
 καλεσάμενος τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐγένετο δέ μοι 17 ^{9,26; 11,30}
 ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ προσευχομέ- ^{G 1,18s}
 νου μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει.
 Ἰ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι· σπεῦσον καὶ ἔξελθε 18
 ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ, διότι οὐ παραδέχονται
 σου μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. καὶ γὰρ εἶπον· Κύριε, 19 ^{22,4}
 αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ ^{26,10s}
 δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ
 σέ· καὶ ὅτε ἐξεχύννετο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ 20
 μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστῶς καὶ ^{7,58; 8,1}
 συνευδοκῶν καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀν-
 αιρούντων αὐτόν. καὶ εἶπεν πρός με· πορεύου, 21 ^{9,15; 13,2;}
 ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε. ^{26,16ss}
 Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, 22
 καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· αἶρε ^{21,36}
 ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆκεν

κατοικ. + εν Δαμασκω Ψ 1175 1611^r 1891^r 1898s 431s
*P*⁴¹ 623^s 226ss al. LH c tpl vg^l syh ar sa, εκει g syp
 bo| 13 εμε BSA|εις αυτον > *P*⁴¹ 5 d g sa| 14 ειπεν + μοι
*P*⁴¹ 1518 d tpl syp ar sa| 15 αυτου 1611 2138-383 209*ss
 d lat(-g) syh ar| 16 σου > E^l 307| αυτου] τ. Κυ 104s *P*⁴¹
 2147-1765 1758s 917s 88s 623^r L^r | 17 προσευχ. μου]
 προσευχομενω E 522sss 209 lat, -μενον 242s 1827s |
 18 ειδον S 431^s d | 20 εξεχυννετο B*SA (33 E al.), -χειτο
 rel. pl. | πρωτομαρτυρ. 1611 pl. 1891sss 429s 88s 453
 489 69 L syh | συνευδοκ. + τη αναιρεσει αυτου Ψ-1175
 1611-1874 88^s rel. syh ar, τ. αναιρουσιν αυτον κ. φ. τα ιμ.
 τ. αναιρ. αυτ. syp| 21 εξαποστελλω D 1522, αποστελω B
 (E) Xp| 22 ηκουσαν D g| καθηκει Ψ 1891ss 915 623 verss. |

23 αὐτὸν ζῆν. κραυγαζόντων τε αὐτῶν καὶ ῥιπ-
 τούντων τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων
 24 εἰς τὸν ἄερα, ἐκέλευσεν ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι
 αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν, εἶπας μάλιστα ἀνε-
 16,37; 23,27 25 τως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ὡς δὲ προέτειναν αὐτὸν
 τοῖς ἱμαῖσιν, εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα ἑκατόνταρ-
 χον ὁ Παῦλος· εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκα-
 26 τάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; ἀκούσας δὲ ὁ
 ἑκατόνταρχος προσελθὼν τῷ χιλίαρχῳ ἀπήγγει-
 λεν λέγων· τί μέλλεις ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος
 27 οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν. προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρ-
 χος εἶπεν αὐτῷ· λέγε μοι, σὺ Ῥωμαῖός εἶ; ὁ δὲ
 28 ἔφη· ναί. ἀπεκρίθη δὲ ὁ χιλίαρχος· ἐγὼ πολλοῦ
 κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. ὁ
 29 δὲ Παῦλος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. εὐθέως
 οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνε-
 16,38s 30 τάζειν· καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς
 ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι αὐτὸν ἦν δεδεκώς.
 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀ-
 σφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων,

23 κραζοντ. C 1108-2147 913 1758 323s 440s 467-489
 920 547s 256ss 1sss al. L^r | αυτων + επι πλειον 1891s
 206-1739 927 489s 1522, > D g | αερα] ουρανον D^l g
 syp Cass | 24 αγεσθ. 33ss 2147ss 1765s 323ss 917s 88
 920 pl. L^r | ανεταζειν D* 88s, εταζεσθ. E 1898s 69|γνω
 A 33 2147 307^s X^o | κατεφωνουν As D 2138s 614s | αυτω]
 περι αυτου D g syph bo | 25 προετεινεν 383 323s 917s
 623ss 1873^s 919ss 1 al. P, προσετ. C D 614 257 1898s H |
 εφεστωτα 242 206s 489s 1 lat tpl syp ar | ο Παυλ. > D
 2138 614s g syh X^o | 26 inc. τουτο ακουσ. ο D lat tpl |
 εκατονταρχ. + οτι Ρωμαιον εαυτον λεγει D 614 g tpl |
 απηγγ. + αυτω D 5 g tpl syph⁺ co | λεγων + ορα 104s
 D 1518 2147-536 323^s 917s 88s 5 pl. 920^s L^r tpl sa,
 > D 1611 2138-614 syh (g syp) | 27 τοτε προσ. ο χιλ.
 επηρωτησεν αυτον D | ο δε ειπεν· ειμι D g | 28 κ. απο-
 κριθεις ο χ. ειπεν· εγω οιδα ποσου κεφ. D | 29 inc. τοτε
 απεστ. D | δεδεκ. + κ. παραχρημα ελυσεν αυτον 1611
 614 syh⁺ sa | 30 Ιουδ. + πεμψας 1611 614ss syh⁺ |

vivere. Vociferantibus autem eis et proicien- 23
 tibus vestimenta sua et pulverem iactantibus
 in aerem, iussit tribunus induci eum in castra 24
 et flagellis caedi et torqueri eum, ut sciret
 propter quam causam sic adclamarent ei. Et 25
 cum adstrinxissent eum loris, dicit adstanti sibi
 centurioni Paulus: Si hominem Romanum et
 indemnatum licet vobis flagellare? Quo audito, 26
 centurio accessit ad tribunum et nuntiavit ei
 dicens: Quid acturus es? hic enim homo civis
 Romanus est. Accedens autem tribunus dixit 27
 illi: Dic mihi si tu Romanus es? At ille dixit:
 Etiam. Et respondit tribunus: Ego multa 28
 summa civilitatem hanc consecutus sum. Et
 Paulus ait: Ego autem et natus sum. ¹Protinus 29
 ergo discesserunt ab illo, qui eum torturi erant.
 Tribunus quoque timuit postquam rescivit, quia
 civis Romanus esset et quia alligasset eum.

22,30-23,22 *Apostolus coram synedrio, Iudaeorum
 coniuratio*

Postera autem die volens scire diligentius 30
 qua ex causa accusaretur a Iudaeis, solvit eum,

24 et¹ + *dicens e g

25 dixit *codd.*

26 ei SU dm g] > *rel.*

27 si GKBVRThW c dm] > *rel.*

28 civilitatem VW p^c Beda] civitat. *rel.*

29 ligasset FSKssW

24 A 21,34

25 A 16,22,37; 23,27

29 A 16,38s

et iussit sacerdotes convenire et omne concilium, et producens Paulum statuit inter illos.

23 Intendens autem in concilium Paulus ait: Viri fratres, ego omni conscientia bona conversatus sum ante Deum usque in hodiernum ² diem. Princeps autem sacerdotum Ananias praecipit adstantibus sibi percutere os eius. Tunc Paulus dixit ad eum: Percutiet te Deus, paries dealbate. Et tu sedens iudicas me secundum legem et contra legem iubes me percuti?

4 Et qui adstabant dixerunt: Summum sacerdotem **5** Dei maledicis? Dixit autem Paulus: Nesciebam, fratres, quia princeps est sacerdotum. Scriptum est enim: *Principem populi tui non maledices.*

6 Sciens autem Paulus quia una pars esset sadducaeorum et altera pharisaeorum, exclamavit in concilio: Viri fratres, ego pharisaeus sum, filius pharisaeorum, de spe et resurrectione mortuorum ego iudicor. Et cum haec dixisset, facta est dissensio inter pharisaeos **7** et sadducaeos, et soluta est multitudo. Sadducaei enim dicunt, non esse resurrectionem neque angelum neque spiritum; pharisaei **8** autem utraque confitentur. Factus est autem cla-

---

1 in¹ DM Lcf] > *rel.*

2 eius] Pauli CTR g Lcf

3 ~ ad eum dixit *codd.*

5 maledicis G*ssOV

8 utrumque GsFsM^rBTh c dm p

---

1 A 22,1; 24,16; 2 T 1,3; Hb 13,18

2 J 18,22s

3 Mt 23,27; Ez 13,10-15; Lv 19,15

5 Ex 22,28

6 A 4,2; 22,3; 26,5

8 Mt 22,23

ἔλυσεν αὐτόν, καὶ ἐκέλευσεν συνελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πᾶν τὸ συνέδριον, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

Ἐτενίσας δὲ τῷ συνεδρίῳ ὁ Παῦλος εἶ- 23 22,1; 24,16
πεν· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγα-
θῆ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέ-
ρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξεν τοῖς 2 J 18,22s
παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. τότε 3 Mt 23,27
ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν· τύπτειν σε μέλλει Ez 13,10-15
ὁ Θεός, τοῖχε κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάρη κρί- Lv 19,15
νων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κε-
λεύεις με τύπτεσθαι; οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπαν· 4
τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; ἔφη τε ὁ 5
Παῦλος· οὐκ ἤδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιε-
ρεὺς· γέγραπται γάρ ὅτι ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου Ex 22,28
οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶν 6 4,2; 22,3; 26,5
σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον φαρισαίων ἔκραζεν
ἐν τῷ συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ φαρι-
σαῖός εἰμι, υἱὸς φαρισαίων· περὶ ἐλπίδος καὶ
ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. τοῦτο δὲ 7
αὐτοῦ εἰπόντος ἐγένετο στάσις τῶν φαρισαίων
καὶ σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. Σαδ- 8
δουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν Mt 22,23
μήτε ἄγγελον μήτε πνεῦμα, φαρισαῖοι δὲ ὁμο-
λογοῦσιν τὰ ἀμφότερα. ἐγένετο δὲ κραυγὴ 9

ελυσ. αυτ. > sa | 23,1 ~ ο Π. τω συνεδρ. (B) Ψ 104^r 1611-1891 323ss 917^r L^r | ημερ.] ωρας 1891-1758 1739s | 2 επεταξ.] εκελευσ. C 1891-1758 1739s 88^r | 3 παρανομ.] παρα τ. νομον E 1898 lat tpl ar co | 6 εκραξεν Ass 326s E-915 623 rel. | υιος φαρισαιου 104s E-429 1739-323^s 917s 1827^r L^r syh ar sa bo^l | νεκρων > 1898 467 808 1522 Tert | εγω² > B g sa Tert | 7 ειποντ.] λαλουντος B 1108s 257 429 209, -ησαντ. CΨ 1611 pl. 88^s 417 920 pl. L^r syh | εγεν.] επεπεσε B*, επεσε B^c 2138s | κ. σαδδουκ. > 104s 1611-2147 917ss 1827s 920 547s al. H^r | 8 μεν > B 522 440 1874 lat |

- 25,25; 5,39 μεγάλη, καὶ ἀναστάντες τινὲς τῶν γραμματέων τοῦ μέρους τῶν φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες· οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ·
- 10 εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος; πολλῆς δὲ γινομένης στάσεως φοβηθεῖς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπασθῆ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβὰν ἄρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐ-
- 18,9; 19,21 11 τῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ
27,24;
28,23.31 νυκτὶ ἐπιστάς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπεν· θάρσει· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.
- 12 Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες συστροφήν οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν, ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν
- 13 Παῦλον. ἦσαν δὲ πλείους τεσσαεράκοντα οἱ ταύ-
- J 16,2s 14 τήν τὴν συνωμοσίαν ποιησάμενοι· οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν· ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτούς μηδενὸς γεύσασθαι, ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦ-
- 15 λον. νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως καταγάγῃ αὐτὸν εἰς ὑμᾶς ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ

9 τιν. τ. γραμματ.] (οι) γραμματεις 104s 2147-1765 242 1831ss 323ss 88s 5 pl. 920^s L^r | των 1 2 A 33 E vg bo | διεμαχ. + προς αλληλους S g(h) syp Ef | αγγελ. + μη θεομαχωμεν 104s 1611-536 323^s 917s 88^s 5^r L^r sa, quid est in hoc syp | 10 γινομ. BS 33 1175 522 429 467 808 h ar Lcf] γενομ. rel. | φοβηθ.] ευλαβηθεις 104s 2147-913 323ss 917ss 1873^r L^r | 11 θαρσει + Παυλε 104s 1518 2147^s 1758s 440s 917s 88s 623^r L^r hp tpl ar | 12 οι Ιουδ.] τινες των Ιουδ. 104s P⁴⁸ 383ss 1758s 917s 88s 623 pl. L^r gh tpl vg syp sa Lcf | αποκτειν.] ανελωσι A 226^c Xg | 14 μηθενος A 489 L | γευσ. + το συνολον P⁴⁸ gh Lcf | ου] οτου P⁴⁸, αν 242 1898s 623s | 15 inc. νυν ουν παρακαλουμεν τουτο ποιησατε ημιν (συγκαλεσαντες) το συνεδριον εμφανισ. τω χιλ. οπως P⁴⁸ h syh^m sa (g Lcf) | οπως + αυριον 104s 1611^r 1758s 323^s 917ss 88s 623^r L^r |

mor magnus. Et surgentes quidam pharisaeorum pugnabant dicentes: Nihil mali invenimus in homine isto: quid, si spiritus locutus est ei aut angelus? Et cum magna dissensio facta 10 esset, timens tribunus ne discerperetur Paulus ab ipsis, iussit milites descendere et rapere eum de medio eorum ac deducere eum in castra.

Sequenti autem nocte adsistens ei Dominus 11 ait: Constans esto; sicut enim testificatus es de me in Hierusalem, sic te oportet et Romae testificari.

Facta autem die collegerunt se quidam ex 12 Iudaeis et devoverunt se dicentes neque manducatu-
ros neque bibitu-
ros, donec occiderent Paulum. Erant autem plus quam quadraginta 13 viri, qui hanc coniurationem fecerant. Qui ac- 14
cesserunt ad principes sacerdotum et seniores et dixerunt: Devotione devovimus nos nihil gustatu-
ros, donec occidamus Paulum. Nunc 15
ergo vos notum facite tribuno cum concilio, ut producat illum ad vos, tamquam aliquid

---

9 exsurgentes FSs*Kss e g
pugnabant] litigabant CT e
11 esto + Paule G^cC h p Ambst Cass
in > G*AFIsTh dm g h p Ambst
et > CFSU*ssKssThW c
13 viri K^rW c] > *rel.*
14 gustatu-
ros] gustare e g Lcf (h)
15 adducat SKssW

---

9 A 25,25
11 A 18,9; 19,21; 27,24; 28,23.31
12 J 16,2
14 J 16,2s; R 9,3

- certius cognituri de eo. Nos vero prius quam appropiet, parati sumus interficere illum.
- 16 Quod cum audisset filius sororis Pauli insidias, venit et intravit in castra nuntiavitque
- 17 Paulo. Vocans autem Paulus ad se unum ex centurionibus ait: Adulescentem hunc perduc ad tribunum, habet enim aliquid indicare illi.
- 18 Et ille quidem adsumens eum duxit ad tribunalum et ait: Vincit Paulus rogavit me hunc adulescentem perducere ad te habentem aliquid loqui tibi. Apprehendens autem tribunus manum illius secessit cum eo seorsum et interrogavit illum: Quid est, quod habes indicare mihi? Ille autem dixit: Iudaeis convenit rogare te, ut crastina die producas Paulum in concilium, quasi aliquid certius inquisituri sint
- 21 de illo. Tu vero ne credideris illis, insidiantur enim ei ex eis viri amplius quam quadraginta, qui se devoverunt non manducare neque bibere, donec interficiant eum; et nunc parati
- 22 sunt exspectantes promissum tuum. Tribunus igitur dimisit adulescentem praecipiens, ne cui loqueretur quoniam haec nota sibi fecisset.

23,23-24,27 *Paulus Caesaream deductus, coram Felice se defendens*

- 23 Et vocatis duobus centurionibus, dixit illis: Parate milites ducentos ut eant usque Caesa-

16 insidias] + eorum SU g h p tpl

17 ~ ad se Paulus G*SU dm g p s

18 Paulus AKssV g] + *vocans *rel.* c dm e p

20 ~ Paulum producas *codd.*

21 vero] ergo dm g (h, tpl) | ei > ADSsOK g
quam > G-FISTTh p*

22 praecip. + ei CST (g)

αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν ἔτοιμοί
ἔσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν.

Ἐκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὴν 16
ἐνέδραν, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν
παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. προσκαλε- 17
σάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατονταρχῶν
ἔφη· τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλί-
αρχον, ἔχει γὰρ ἀπαγγεῖλαί τι αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν 18
παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλίαρχον
καὶ φησίν· ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμε-
νός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίσκον ἀγαγεῖν
πρὸς σέ, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. ἐπιλαβόμενος 19
δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ ἀναχω-
ρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο· τί ἐστὶν ὃ ἔχεις
ἀπαγγεῖλαί μοι; εἶπεν δὲ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συν- 20
έθεντο τοῦ ἐρωτῆσαι σε ὅπως αὖριον τὸν Παῦ-
λον καταγάγῃς εἰς τὸ συνέδριον ὡς μέλλων τι
ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. σὺ οὖν 21
μὴ πεισθῆς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ
αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσεράκοντα, οἵτινες ἀνε-
θεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν, ἕως
οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν εἰσὶν ἔτοιμοι προσ-
δεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν οὖν χι- 22
λίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίσκον, παραγγείλας μη-
δενὶ ἐκλαλήσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς με.

Καὶ προσκαλεσάμενός τινας δύο τῶν ἑκατον- 23
ταρχῶν εἶπεν· ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσί-

προ - αυτον² > h | αυτον³ + εαν δεη κ. αποθανειν 614s h
syh^m | 16 παρεμβ.] συναγωγην A 1175 | 17 απαγε BS 81
1831 323 181 1838 218 | 18 με > Ψ E¹ 1611 5 | σοι >
B* | 20 ~ εις το σ. καταγ. τον Π. 104s 1611-1765 323ss
917s 88s 1827sss 920 pl. L^r | μελλοντων S^cΨ 1175 1611-
614 913s 242 1739s 307ss 1873sss 920s al., -οντα 104s
88s al. L^r, -οντας 255 917 467 1319s, -τες 1518 536 226ss
al. gh sy ar sa Lcf | 22 με] εμε BS 429 | 23 τινας >
1831 1838 lat syp ar co | τινας δυο BS 33 81] ~ δυο
τιν. rel. | στρατιωτ. + ενοπλους 2298 88s 623ss 489 h |

ους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἑπ-
 24 απὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, ἵκτῆνη τε παρα-
 στήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασω-
 25 σωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα, γράψας ἐπιστο-
 L 1,3 26 λὴν ἔχουσαν τὸν τύπον τοῦτον· Κλαύδιος Λυσίας
 21,33; 22,25 27 τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. τὸν ἄνδρα
 τοῦτον συλλημφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ
 μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστάς σὺν τῷ
 22,30 28 στρατεύματι ἐξειλάμην, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός
 18,14s 29 ἐστίν. βουλόμενός τε ἐπιγνῶναι τὴν αἰτίαν δι'
 ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον εἰς τὸ συνέδριον
 24,8 30 αὐτῶν. ὃν εὔρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων
 τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ
 δεσμῶν ἔχοντα ἔγκλημα. μηνυθείσης δέ μοι ἐπι-
 βουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα ἔσεσθαι, ἐξαυτῆς ἔπεμψα
 πρὸς σέ, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν
 τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. ἔρρωσο.
 31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμέ-
 νον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ

εις Καισ. Ψ 1611 pl. 623s 209* | εβδομ.] εκατον 1611
 614 h syh^m sa | δεξιοβολουσ Α | 24 Παυλ. + νυκτος
 1611 614 (h) syh^m | διασωσ. + εις Καισ. 1611 614s syh⁺ |
 ηγεμονα + εφοβηθη γ. ο χιλ. μηποτε εξαρπασαντες αυ-
 τον οι Ιουδ. αποκτεινωσιν κ. αυτος μεταξυ εγκλημα εχη
 ως ειληφως αργυρια P⁴⁸ (614)s g p tpl dubl syh⁺ | 25 ε-
 γραψε δε 614s g(p) syh^m | περιεχουσαν Α 104s 2147^s
 917s 88^s 1827ss al. 920 pl. L^r lat(-g) | 27 εξειλαμ.] ερυ-
 σαμην P⁴⁸ | μαθων - εστιν] κραζοντα κ. λεγοντα εαυτον
 ειναι Ρωμαιον P⁴⁸ g | 28 δι > Ψ 1611 614 lat(-g) | κατ-
 ηγαγ. - αυτων > B* 81 | 29 νομου + Μωυσεως κ. Ιυ-
 τινος P⁴⁸ 614s g syh^m | εγκλημα + εξηγαγον αυτον μο-
 λισ τη βια 614s g syh⁺ | 30 εις τ. ανδρα > 431^s | ανδρα
 + μελλειν 104s 1518 383^s 242 1758s 440s 917s 88s 623^r
 L^r syh | εσεσθ. + υπο τ. Ιουδαιων 104s 2147^s 2298^s 917s
 88s 623^r L^r sa (g syp, tpl ar bo) | εξαυτης ΒΨ 104s 614^s
 1758s 2298^s 917s al. 623 pl. 920^s L^r syp co] εξ αυτων
 rel. | τα > BSA 33 1898s (syp), τα πρ. αυτ. > lat bo | ερ-
 ρωσο] -ωσθε 917s 88s 256 1311 1 PH, > BA 33 g vg^l co|

ream, et equites septuaginta et lancearios du-
centos a tertia hora noctis; et iumenta prae- 24
parate ut imponentes Paulum salvum perdu-
cerent ad Felicem praesidem. Timuit enim ne
forte raperent eum Iudaei et occiderent, et ipse
postea calumniam sustineret, tamquam accep-
turus pecuniam; ¹scribens epistulam continentem 25
haec: Claudius Lysias optimo praesidi Felici 26
salutem. Virum hunc comprehensum a Iudaeis 27
et incipientem interfici ab eis superveniens cum
exercitu eripui, cognito quia Romanus est; vo- 28
lensque scire causam, quam obiciebant illi,
deduxi eum in concilium eorum. Quem inveni 29
accusari de quaestionibus legis ipsorum, nihil
vero dignum morte aut vinculis habentem cri-
minis. Et cum mihi perlatum esset de insidiis, 30
quas paraverunt illi, misi eum ad te denuntians
et accusatoribus, ut dicant apud te. Vale.

Milites ergo secundum praeceptum sibi ad- 31
sumentes Paulum duxerunt per noctem in An-

---

24 timuit - pecuniam D(MR c) g p] * > *rel.*

25 scribens + ei FS^cUKss p

29 nihil] nullum D

crimen *codd.*

30 paraverunt AFsO p (dm)

illi] ei *codd.*

eum CMSUTRW dm g] > *rel.*

vale G^csDTTh* dm e] > *rel.*

---

26 A 24,3; 26,25; L 1,3

27 A 21,33; 22,25

28 A 22,30

29 A 23,6.9; 25,8.25; 26.31; 18,14s

30 A 23,20s

32 tipatridem. Et postera die, dimissis equitibus ut
 33 cum eo irent, reversi sunt ad castra. Qui cum
 venissent Caesaream et tradidissent epistulam
 34 praesidi, statuerunt ante illum et Paulum. Cum
 legisset autem et interrogasset de qua pro-
 35 vincia esset, et cognoscens quia de Cilicia, 'au-
 diam te, inquit, cum accusatores tui venerint.
 Iussitque in praetorio Herodis custodiri eum.

24 Post quinque autem dies descendit princeps
 sacerdotum Ananias cum senioribus quibus-
 dam et Tertullo quodam oratore, qui adie-
 2 runt praesidem adversus Paulum. Et citato
 Paulo coepit accusare Tertullus dicens: Cum
 in multa pace agamus per te, et multa corri-
 3 gantur per tuam providentiam, semper et ubi-
 que suscipimus, optime Felix, cum omni gra-
 4 tiarum actione. Ne diutius autem te protraham,
 5 oro breviter audias nos pro tua clementia. In-
 venimus hunc hominem pestiferum et conci-
 tantem seditiones omnibus Iudaeis in universo
 orbe et auctorem seditionis sectae Nazareno-
 6 rum; qui etiam templum violare conatus est,
 quem et apprehensum voluimus secundum le-
 7 gem nostram iudicare. Superveniens autem tri-
 bunus Lysias, cum vi magna eripuit eum de
 manibus nostris iubens accusatores eius ad te

---

32 ~ irent cum eo *codd.*

35 cum † et GAIss^oOT^h dm e
 custodire IS*OW g

24,2 prudentiam CFM*T

3 suscepimus G*CISUOK^rThW c g p

4 oro † ut FU

6 voluimus- venire (7) * > GsA*sS-OT^h p*s

---

34 A 22,3

24,1 A 23,2; 25,2.15

3 A 23,26

5s A 17,6s; 21,28

νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα· τῇ δὲ ἑπαύριον 32
 ἔασαντες τοὺς ἵππεῖς ἀπέρχεσθαι σὺν αὐτῷ,
 ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν. οἵτινες εἰσελ- 33
 θόντες εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν
 ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦ-
 λον αὐτῷ. ἀναγνοὺς δὲ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας 34 22,3
 ἐπαρχείας ἐστίν, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλι-
 κίας, Ἰδιακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατή- 35
 γοροί σου παραγένωνται· κελύσας ἐν τῷ πραι-
 τωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι αὐτόν.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς 24
 Ἀνανίας μετὰ πρεσβυτέρων τινῶν καὶ ῥήτορος
 Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι
 κατὰ τοῦ Παύλου. κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο 2
 κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων· πολλῆς εἰρήνης
 τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ διορθωμάτων γινομένων
 τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντη τε 3 23,26; 26,2
 καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ
 πάσης εὐχαριστίας. ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγ- 4
 κόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ
 σῇ ἐπιεικείᾳ. εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον 5 17,6
 λοιμὸν καὶ κινουῖντα στάσεις πᾶσιν τοῖς Ἰουδαί-
 οισ τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην πρωτοστάτην τε
 τῆς τῶν Ναζωραίων αἰρέσεως, ὅς καὶ τὸ ἱερόν 6 21,28
 ἐπέειρασεν βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, Ἰπαρῶ 8

32 απερχ.] πορευεσθ. Ψ 104ss 1611-1739 440s 917^s 623
 pl. rel. | 34 δε+τ. επιστολην 614s g syh^m bo, +o ηγε-
 μων 104s 1611^s 2147sss 522^s 440s 917s 88s 623^s 1835 pl.
 L^r sa | 34s επερωτησας -εφη] επερωτησε τ. Π. εκ π. επ.
 ει; εφη Κιλιξ, κ. πυθομ. εφη ακουσομαι 614s syh^m (g)|
 24,1 πεντε] τινας A | πρεσβυτ. τινων] των πρεσβ. 104s
 383sss 522^s 440s 1838s 920 pl. L^r syr co | 2 κατορθωματ.
 104ss 1108^s 383sss 1891^s 323^s 917-915 5sss al. 920^s L^r |
 γινομ. + πολλων 431^s lat syr | 4 εκκοπτω 104s 242 917s
 431s L^r | σε² > 1175 1891s 1898s 431^s 623 209* 69 L ar
 Xc | 5 γαρ > 2147 1522 lat(-g) | 6 και² + ευροντες 88s
 623s | εκρατησ. + κ. κατα τ. ημετερον νομον ηθειλησα-
 μεν κριναι, 7 παρελθων δε

- 23,30 οὗ δυνήση αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.
 9 συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.
 10 Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθύμως τὰ
 21,17 11 περὶ ἑμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, δυναμένου σου ἐπιγνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι δώδεκα ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ.
 12 καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινὰ διαλεγόμενον ἢ ἐπίστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς
 13 συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, οὐδὲ παραστῆσαι δύνανταί σοι περὶ ὧν νυνὶ κατηγοροῦ-
 24,5 14 σίν μου. ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἴρεσιν οὕτως λατρεύω τῷ πατρῷ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμένοις,
 Dn 12,2 15 ἰἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗ-
 J 5,28s τοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι δι-
 23,1 16 καίων τε καὶ ἀδίκων. ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν

7 Λυσίας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ τ. χειρων ημων απηγαγε, 8 κελευσας τ. κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε Ψ 104 E-2147 913-216 1898-5 1838s 226 460 69 al. c(g) tpi vg^l syph ar | 9 inc. ειποντος δε αυτου ταυτα συνεπεθ. 614 2147 syh⁺ | 10 ηγεμον. + defensio-nem habere pro se statum autem assumens divinum dixit syh^m (Ef) | κριτην + δικαιον Ψ 104 1175 E 2147 913 1891s 2298s 1898s 431^s 623 pl. 1522 syh | ευθυμοτε-ρον 326 383s 522^s 440s 917s 88s 489s 920-1837 1^s L^r | 11 ης + ημερας Ψ 209* | προσκυνησαι Ψ E 1611ss | 12 επι-στασ.] επισυστας. 104s 1611^r 242^s 323^s 917s 88^s 623-1522 pl. L^r | 13 σοι > 326 1611 pl. 522s 440s 917ss 467 920-226 241-337 L^r syh co | 15 πασι > B | τον > B 1829 Xq | εν τοις > Asss 2147ss 522-429 88s 467sss 920-460 al. L^r | 15 εσεσ-θαι + νεκρων Ψ 104s E-255 206^s 323-1874 88^s 1873ss 920^s (623s 467) sy | 16 εχων 326 1611^r 522^s 440s 917ss 431^s 467sss 920 pl. L^r | λεγειν] λαλειν 1611-2147 sy ar co |

venire; ¹a quo poteris ipse iudicans de omni- 8
bus istis cognoscere, de quibus nos accusamus
eum. Adiecerunt autem et Iudaei dicentes haec 9
ita se habere.

Respondit autem Paulus, adnente sibi 10
praeside dicere: Ex multis annis te esse iudi-
cem genti huic sciens bono animo pro me sa-
tisfaciam. Potes enim cognoscere quia non plus 11
sunt mihi dies quam duodecim ex quo ascendi
adorare in Hierusalem, et neque in templo in- 12
venerunt me cum aliquo disputantem aut con-
cursum facientem turbae, neque in synagogis,
neque in civitate, ¹neque probare possunt tibi 13
de quibus nunc me accusant. Confiteor autem 14
hoc tibi, quod secundum sectam, quam dicunt
haeresim, sic deservio Patri et Deo meo cre-
dens omnibus, quae in lege et prophetis
scripta sunt, ¹spem habens in Deum, quam et 15
hi ipsi expectant, resurrectionem futuram ius-
torum et iniquorum. In hoc et ipse studeo 16
sine offendiculo conscientiam habere ad Deum

---

10 dicere] ut diceret CT, dicens D g Cass
~ esse te *codd.*

11 mihi dies M e (D g)] ~ dies mihi *rel.*

13 ~ accusant me *codd.*

14 patri et Deo] patri Deo *codd. pl. c dm p s*, patrio
Deo G O T h e

---

8 A 23,30; 25,5

9 A 7,1

11 A 21,17; 8,27; J 12,20

14 A 24,5

15 A 26,8.23; Dn 12,2

16 A 23,1

17 et ad homines semper. Post annos autem plu-
res elemosinas facturus in gentem meam veni
18 et oblationes et vota, in quibus invenerunt me
purificatum in templo, non cum turba neque
19 cum tumultu. Quidam autem ex Asia Iudaei,
quos oportebat apud te praesto esse et accu-
20 sare, si quid haberent adversum me; aut hi ipsi
dicant si quid invenerunt in me iniquitatis, cum
21 stem in concilio, nisi de una hac solummodo
voce, qua clamavi inter eos stans: Quoniam
de resurrectione mortuorum ego iudicor hodie
a vobis.

22 Distulit autem illos Felix certissime sciens
de via hac dicens: Cum tribunus Lysias de-
23 scenderit, audiam vos. Iussitque centurioni cus-
todire eum et habere requiem nec quemquam
24 de suis prohibere ministrare ei. Post aliquot
autem dies veniens Felix cum Drusilla uxore
sua, quae erat Iudaea, vocavit Paulum et au-
divit ab eo fidem, quae est in Christum Iesum.
25 Disputante autem illo de iustitia et castitate

---

18 tumultu † et apprehenderunt me clamantes et
dicentes tolle inimicum nostrum DTh c dm p^c

19 autem > C dm (g)

20 stem] starem dm, stetissem c (g)

22 via] vi GsF*(S)UssTh*

hac MTh^c c dm] > *rel.*

23 custodiri G*ITh*

~ prohibere de suis *codd.* dm e g

24 Christ. Iesum DO dm e] ~ Iesum Chr. *rel.*

---

17 R 15,25s; 1 C 16,4; G 2,10

18 A 21,27

21 A 23,6

23 A 27,3

25 J 16,8

καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. δι' ἐτῶν δὲ 17 ^{R 15,25s}
 πλειόνων ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου ^{G 2,10}
 παρεγενόμενην καὶ προσφοράς, ἐν αἷς εὐρόν με 18 21,27
 ἠγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ
 θορύβου. τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, οὓς 19
 ἔδει ἐπὶ σου παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν
 πρὸς ἐμέ. ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν τί εὐρον 20
 ἀδίκημα στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, ἢ περὶ 21 23,6
 μιᾶς ταύτης φωνῆς ἧς ἐκέκραξα ἐν αὐτοῖς ἕστως
 ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σή-
 μερον ἐφ' ὑμῶν.

Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ, ἀκριβέστε- 22 23,26
 ρον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπας· ὅταν Λυ-
 σίας ὁ χιλιάρχος καταβῆ, διαγνώσομαι τὰ καθ'
 ὑμᾶς, διαταξάμενος τῷ ἑκατοντάρχη τηρεῖσθαι 23 27,3
 αὐτὸν, ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μηδένα κωλύειν τῶν
 ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν αὐτῷ. Μετὰ δὲ ἡμέρας τι- 24
 νὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ
 ἰδίᾳ γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαία μετεπέμψατο τὸν
 Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν
 Ἰησοῦν πίστεως. διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ 25
 δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος

καὶ²+ πρὸς Ψ 1611 2138^s 614s vg sy ar bo | 17 παρεγε-
 νομ.> A 467 | 18 οἱς 326 2147ss 522s 323s 917ss al. 489s
 920^s L^r | 19 των απο τ. Ασ. Ιουδαιων Ψ 104 E 2138s 614s
 242 440^s 1838^s 623s (C 1175 69 al.) | δει 326 383s 917ss
 489s 920 pl. LH^r sa | εμε B-A 33 81 E 337] με rel. | 20 τι
 ει τι 1611^s 614 522ss lat(-p) syh | ευρον+εν εμοι CΨ
 104s E-1874 88^s 623ss 489 rel. lat syph ar bo | εν τω
 συνεδριω 2298 88ss 920 1 | 22 inc. ακουσας δε ταυτα ο
 Φηλ. ανεβαλ. αυτ. Ψ 104s 1611 614^s 522^s 323^s 917s 88^s
 623^r L^r sa | καταβη+ακριβεστερον 1891s 1739s | 23 αυ-
 τον] τ. Παυλον 104s 383^s 522^s 440s 917s 88s 453 1838s
 920^s L^r sy p sa | υπηρετ.+η προσερχεσθαι 104s 1611 pl.
 522^s 323^s 917s 88 rel. L^r sa | 24 ιδια> S*C*Ψ 326 E-255
 522-429 536ss 917ss 5 920 pl. L^r | μετεπεμψ.] quae ro-
 gabat videre Paulum et audire verbum. volens igitur
 satisfacere ei accersivit Paulum syh^m |

τοῦ μέλλοντος ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε· ἅμα καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου. διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὠμίλει
 26
 25,9 27 αὐτῷ. διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων τε χάριτα καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

25 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῆ ἑπαρχείᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας,
 24,1 2 ἐνεφάνισάν τε αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἰαίτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως
 3 μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν
 23,15 4 ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον εἰς Καισάρειαν, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι· οἱ οὖν ἐν ὑμῖν, φησίν, δυνατοὶ συγκαταβάντες, εἴ τί ἐστιν ἐν τῷ ἀνδρὶ ἄτοπον, κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ.

25 μελλοντ. + εσεσθαι 104s 1518 383^s 522^s 440s 917ss 88s 623 pl. 920^s L^r | καιρ. δε μεταλ.] καιρω δε επιτηδειω E lat | 26 αυτω > B p vg^l | Παυλου + οπως λυση αυτον 326 1611 1518^r 522^s 323^s 917s 88^s 623^r L^r co | μεταπεμπ. + secrete g Tert | ωμιλει] διελεγετο C 431^s | 27 θελων - δεδεμ.] τον δε Π. ειασεν εν τηρησει δια Δρουσιλλαν 614s syh^m | χαριτα B-A 33s 81s 1838 927 | χαριν S^cΨ E 1611^s 257 1891s 1739s 1898s 623ss 460s L X^o, χαριτας rel. | ο Φηλιξ² > 536 547 69 | 25,1 ουν] δε 1829 g s Lcf (syp) | τω επαρχ(ε)ιω S*A | 2 ο αρχιερευς 326 383sss 522-429 440s 917s 88s 927^s 920 pl. P^r | 3 κατ] παρ 255 242s 1739s 431 1522 cav syp ar sa X^o | οδον + illi qui votum fecerant quomodo consequerentur ut in manibus suis esset syh^m | 4 τηρειται εν K. καγω μελλω syp | εν Καισαρεια Ψ 104s 1611-1874 431^s rel. | μελλειν > E g Lcf | 5 καταβαντ. S 255 g sa Lcf | ατοπον > 326 383 913s 522 917ss 88ss 36 489s 920 pl. L^r |

et de iudicio futuro, tremefactus Felix respondit: Quod nunc attinet vade, tempore autem opportuno accersam te; simul et sperans, 26 quod pecunia ei daretur a Paulo, propter quod et frequenter accersens eum, loquebatur cum eo. Biennio autem expleto, accepit successorem 27 Felix Portium Festum. Volens autem gratiam praestare Iudaeis Felix reliquit Paulum vinc-tum.

25,1-12 *Festus procurator, Paulus Caesarem ap-pellat*

Festus ergo cum venisset in provinciam, 25 post triduum ascendit Hierosolymam a Caesa-rea. Adieruntque eum principes sacerdotum et 2 primi Iudaeorum adversus Paulum et roga-bant eum, postulantes gratiam adversus eum, 3 ut iuberet perduci eum in Hierusalem, insidias tendentes ut interficerent eum in via. Festus 4 autem respondit servari Paulum in Caesarea, se autem maturius profecturum. Qui ergo in 5 vobis, ait, potentes sunt, descendentes simul, si quod est in viro crimen, accusent eum.

25 tremefactus DI^rTS^rRTh* c dm] timefactus *rel.*

25s accersiam (arc.) *codd.* c dm e g p s

26 quod¹ I] quia *rel.*

ei C^rMUTR e tpl] > *rel.*

27 Porcium G^rIS^rKVs dm e g tpl

25,2 adierunt] audierunt G*sFT p*

3 iuberet perduci] *deduceret g (e)

in¹ CFsMTRTh c e] > *rel.*

~ eum interficerent *codd.* dm g

4 seruari + quidem CMT c (g Lcf)

27 A 12,3; 25,9; L 23,25

25,2 A 24,1; 25,15

3 A 23,15s

6 Demoratus autem inter eos dies non amplius quam octo aut decem descendit Caesaream, et altera die sedit pro tribunali et iussit
 7 Paulum adduci. Qui cum perductus esset, circumsteterunt eum, qui ab Hierosolyma descenderant Iudaei, multas et graves causas obici-
 8 entes, quas non poterant probare, ¹Paulo rationem reddente: Quoniam neque in legem Iudaeorum neque in templum neque in Caesarem quidquam peccavi. Festus autem volens gratiam praestare Iudaeis respondens Paulo dixit: Vis Hierosolymam ascendere et ibi de
 10 his iudicari apud me? Dixit autem Paulus: Ad tribunal Caesaris sto, ibi me oportet iudicari. Iudaeis non nocui, sicut tu melius nosti.
 11 Si enim nocui aut dignum morte aliquid feci, non recuso mori; si vero nihil est eorum, quae hi accusant me, nemo potest me illis donare.
 12 Caesarem appello. ¹Tunc Festus cum concilio locutus respondit: Caesarem appellasti, ad Caesarem ibis.

25,13-26,32 *Pauli apologia coram Agrippa*

13 Et cum dies aliquot transacti essent, Agrippa rex et Bernice descenderunt Caesaream ad
 14 salutandum Festum. Et cum dies plures ibi de-

8 Paulo DW] + autem *rel.*

9 ~ Iud. gratiam praestare *codd.* dm e

10 ibi GFMUss dm g] ubi *rel.*

12 concilio RW p] consilio *rel.*

14 ibidem morarentur CITK^rThW c (O, dm p)

6 A 22,30 | 7 L 23,10 | 9 A 24,27 | 11 A 25,21;
 26,32; 28,19 | 12 A 27,1 | 14 A 24,27

Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας οὐ πλείους 6
 ὀκτὼ ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύ-
 ριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν Παῦ-
 λον ἀχθῆναι. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέστη- 7
 σαν αὐτὸν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες
 Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα καταφέ-
 ροντες, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι, ¹ τοῦ Παύλου ἀπο- 8
 λογουμένου ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων
 οὔτε εἰς τὸ ἱερόν οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἤμαρτον.
 ὁ Φῆστος δὲ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσ- 9 24,27
 θαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν· θέλεις εἰς Ἱε-
 ροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κριθῆναι ἐπ’
 ἔμοῦ; εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος· ἐστὼς ἐπὶ τοῦ βήματος 10
 Καίσαρός εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους
 οὐδὲν ἠδίκησα, ὥς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις.
 εἰ μὲν οὖν ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, 11
 οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδὲν ἐστίν
 ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδεὶς με δύναται
 αὐτοῖς χάρισασθαι· Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. τότε ὁ 12
 Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρί-
 θη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.
 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας 13
 ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισά-
 ρειαν ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον. ὥς δὲ πλείους 14

6 ου>Ψ 104s E-1765 522-429 917-1829 623s 1873 38
 al. L^r | ου πλείους>614 syph* sa | οκτω>Ψ 326 1518
 383sss 440s 917ss 88ss 623ss 489-642 L^r | 7 καταφερ.
 +κατα τ. Παύλου 104s 1611^r 522^s 917s 88s 467s 920^s
 rel. (Ψ 1891s 1739s 623s, 1838 L p sy co) | 8 inc. απο-
 λογουμ. αυτου οτι Ψ 104s 383-1874 917s 1829-1522 L^r |
 9 δε] ουν A 1891s 1739s 1898s 5s 927s sa | χαριτα A
 1898s | επ] υπ 1611 1765s 242 1758s 88s 431^s 920^s al. L^r |
 10 ηδικηκα BS 81 467 | γινωσκεις C 1518-913 642* |
 11 ουν] γαρ Ψsss 1611-257 1765s 522s 1831ss 440s 917s
 88s 1838s 920 pl. L^r lat syh sa | 12 συμβουλου 1827 L
 syi ar sa, συνεδριου CΨ 88s p | 13 ασπασομ. Ψ 81 1611^s
 383 255 307^s 489^c 226 337 al. syph ar sa |

24,27 ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ
 ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον λέγων· ἀνὴρ τίς
 15 ἔστιν καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, περὶ
 οὗ γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν
 οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων,
 16 αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ καταδίκην. πρὸς οὓς
 ἀπεκρίθη ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρί-
 ζεσθαί τινα ἄνθρωπον πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμε-
 νος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς τόπον
 17 τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. συν-
 ελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδε-
 μίαν ποιησάμενος τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βή-
 18 ματος ἐκέλευσα ἀχυθῆναι τὸν ἄνδρα. περὶ οὗ
 σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἔφερον
 3,29; 18,15 19 ὧν ἐγὼ ὑπενόουν πονηράν, ζητήματα δέ τινα
 περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν
 καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν
 20 ὁ Παῦλος ζῆν. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν περὶ
 τούτων ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσ-
 θαι εἰς Ἱεροσόλυμα κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τού-
 21 των. τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆ-
 ναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν,
 ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὗ ἀναπέμψω
 L 23,8 22 αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν
 Φῆστον [ἔφη]· ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώ-

14 διέτριβεν 326 255 917ss 88s 467 489 920ss 547-1837
 al. P | 15 ενεφανισθησαν B*, +μοι E¹ lat syri ar sa |
 δικην Ψ 326 81 E-255 522^s 440s 88^s 1838^r L^r | 16 τιτι C
 1891s 1739sss | ανθ. +εις απωλειαν 326 1611 614^s 206s
 216 917s 88^s 623 pl. 920^s L^r g syph⁺ sa | 17 αυτων >
 B 181 1829 1838 209^s | 18 επεφερον 104s 383^s 522sss
 440s 917s 88s 927ss al. P^r, υπεφερ. 536 1829 920 al. |
 πονηρων BS^c 104 81 E 1765 syi, > 326 383 255 522^s
 440s 917ss 431 1827s 920 pl. P^r | 20 εγω +εις CΨ 104
 1175 E-2147 255 1891-429 1739s 1898s 431-5 al. 69 L |
 21 πεμψω 326 2147s 522^s 440s 917ss 88s 920^s P^r |
 22 εφη] ειπεν 522ss, > BSA 33 226 g vg¹ |

morarentur, Festus regi indicavit de Paulo dicens: Vir quidam est derelictus a Felice vinc-
 tus, ¹de quo cum essem Hierosolymis, adierunt 15
 me principes sacerdotum et seniores Iudaeorum
 postulantes adversus illum damnationem. Ad quos respondi: Quia non est Romanis con- 16
 suetudo damnare aliquem hominem, prius quam
 is qui accusatur praesentes habeat accusatores
 locumque defendendi accipiat ad abluenda
 crimina. Cum ergo huc convenissent sine ulla 17
 dilatione, sequenti die sedens pro tribunali
 iussi adduci virum. De quo, cum stetissent ac- 18
 cusatores, nullam causam deferebant, de quibus
 ego suspicabar malum. Quaestiones vero 19
 quasdam de sua superstitione habebant adversus
 eum et de quodam Iesu defuncto, quem affirmabat
 Paulus vivere. Haesitans autem ego 20
 de huiusmodi quaestione dicebam, si vellet ire
 Hierosolymam et ibi iudicari de istis. Paulo 21
 autem appellante ut servaretur ad Augusti cognitionem,
 iussi servari eum, donec mittam eum ad Caesarem.
 Agrippa autem dixit ad Festum: 22

---

14 relictus CT g Amb

16 ~ consuetudo Romanis *codd.*

damnare IR^c c dm, D g] donare *rel.*

18 stetissent] adstitissent DUT h g

malum] malam AVW c g p^c

21 ad Aug. cognitionem] Aug. cognitioni FSK
 BVW

22 dixit K^rW c dm p] > *rel.*

---

15 A 24,1; 25,2

19 A 18,15

22 L 23,8

Volebam et ipse hominem audire. Cras, inquit, audies eum.

- 23 Altera autem die cum venisset Agrippa et Bernice cum multa ambitione et introissent in auditorium cum tribunis et viris principalibus civitatis, iubente Festo, adductus est Paulus.
- 24 Et dicit Festus: Agrippa rex et omnes, qui simul adestis nobiscum viri, videtis hunc, de quo omnis multitudo Iudaeorum interpellavit me Hierosolymis petentes et adclamantes non
- 25 oportere eum vivere amplius. Ego vero comperi nihil dignum morte eum admisisse. Ipso autem hoc appellante ad Augustum, iudicavi
- 26 mittere. De quo quid certum scribam domino, non habeo. Propter quod produxi eum ad vos et maxime ad te, rex Agrippa, ut interroga-
- 27 tione facta, habeam quid scribam. Sine ratione enim mihi videtur mittere vinctum et causas eius non significare.

---

22 cras, inquit] ait ei Festus SU(Th, dm)

23 civitatis + et G*ADOTH e

24 dicit I] dixit *rel.*, ait e g

petentes] petens G*AISU*OKBVThW

et³ + hic G*AssISsOKssThW

clamantes G*AFS-OKBVThW p^c s

25 ~ eum morte *codd.*

ad > G*sDIsT e g s

27 causas] causam DISTOKBRW g

---

23 Mt 10,18

24 A 25,2.7; 22,22

25 A 23,29

που ἀκοῦσαι. [ὁ δέ·] αὖριον, φησίν, ἀκούση αὐτοῦ.

Τῆ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα 23 Mt 10,18
καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ
εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τε χιλιάρ-
χοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν τῆς πόλεως,
καὶ κελεύσαντος τοῦ Φῆστου ἦχθη ὁ Παῦλος.
Ἰκαί φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ 24 25,2.7
πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε
τοῦτον περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων
ἐνέτυχόν μοι ἐν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, 22,22
βοῶντες μὴ δεῖν αὐτὸν ζῆν μηκέτι. ἐγὼ δὲ 25
κατελαβόμεν μὴδὲν ἄξιον αὐτὸν θανάτου πεπρα-
χέναι, αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σε-
βαστὸν ἔκρινα πέμπειν. περὶ οὗ ἀσφαλές τι γρά- 26
ψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν
ἐφ' ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίπ-
πα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τί γρά-
ψω. ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον 27
μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

ο δε>BSA 1175 lat co | 23 ἐξοχην + ουσι 104s E-257
1765s 522s 440-1874 88s 623r Lr | τοις κατ - Παυλος] qui
descenderant de eparchia iussit Fest. adduci Paulum
syh^m (g s sa Ef) | ηχθη] venit sy | 24 ενετυχεν BΨ 383*
242 1898s 915 1838 H lat syph | βοωντ. BSA 81 s vg]
επιβοωντ. rel. | 24s ενθαδε + ut traderem eum eis in
supplicium sine defensione. non potui autem trade-
re eum propter mandata quae habemus ab August-
to. si quis autem eum accusaturus esset, dixi, ut
sequeretur me in Caesaream, ubi custodiebatur. qui
cum venissent, clamaverunt ut tolleretur e vita, cum
autem hanc et alteram partem audissem, comperi
quod in nullo esset reus mortis. cum autem dice-
rem: vis iudicari coram eis in Ierusalem, Caesarem
appellavit syh^m (dubl)|25 τουτου] τ. Παυλου B*|26 κυ-
ριω + μου 242 1739s 431s 1522 syh⁺ ar bo, τω καισαρι
syph (sa, bo) | προσηγαγ. E 1765 2143 1845 | σχω] εχω
A 81 E 1611ss 614 913s 1891s 1739 623s | γραψαι 104s
E 1518 2147s 522-429 440s 88s 489r Lr ar |

- 26 Ἄγριππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· ἐπιτρέ-
 πεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ Παῦλος
 2 ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο· Περὶ πάντων
 ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἄγριπ-
 πα, ἤγημαι ἑμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων σή-
 3 μερον ἀπολογεῖσθαι, μάλιστα γνώστην ὄντα σε
 πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἔθῶν τε καὶ ζητη-
 μάτων· διὸ δέομαι μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.
 4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος τὴν
 ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν τε Ἰεσο-
 23,6; Ph 3,5 5 σολύμοις ἴσασι πάντες Ἰουδαῖοι, προγινώσκον-
 τές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ
 τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκεί-
 28,20 6 ας ἔζησα φαρισαῖος. καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς εἰς
 τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ
 7 τοῦ Θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκά-
 24,15 8 φυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενεῖα νύκτα καὶ ἡμέραν λα-
 τρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγ-
 8 καλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ. τί ἄπιστον
 κρίνεται παρ' ὑμῖν εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;
 9-20: 9 Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα
 9,1-29;
 22,3-21 Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία προᾶ-
 10 ξαι· ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολ-

1 Αγριππ. + ο βασιλευς 915 808s (~ 1758ss 1838) | υπερ] περι Sss 33 E-614 257-242 1739ss 88s 927s 920 Lr | λεγ.] λαλειν 1611 2138-364 257ss vg sy ar | Παυλ. + confidens et in spiritu sancto consolatione repletus syh^m | απελογ. + ουτως 431s | 3 παντων > A 104 2147 1829 1838 920 547 bo | ηθων 1518 614 257s 522s 917s 88s 467 920 1319ss 1 460sss Lr, εθων CA 614 307 | ζητηματ. + επισταμενος S^css 33 1611 614s 1891s 431s | 4 την² > BC* 33 383 431-610 209* 69 H | παντες + οι SC^eA 104s 1518 383s 522ss 440s 917s 181s 467ss 920 pl. Pr | 6 εις 048] προς C 326 1611-429 1739-1874 431s 623s 467s 920-1837 1s Lr | ημων > 326 383 1765s 206sss 917s 88s 489s 920 pl. Lr ar | 7 ελπίζει] ελπιδι P²⁹ | βασιλευ + Αγριππα 104s 1611-1765 1891-915 623 pl. 920 pl. Lr syr, > AΨ 307 g | 10 ο] διο B |

Agrippa vero ad Paulum ait: Permittitur **26**
 tibi loqui pro temetipso. Tunc Paulus, extenta
 manu, coepit rationem reddere. De omnibus, **2**
 quibus accusor a Iudaeis, rex Agrippa, aesti-
 mo me beatum, apud te cum sim defensurus
 me hodie, ¹maxime te sciente omnia et quae **3**
 apud Iudaeos sunt consuetudines et quaestio-
 nes; propter quod obsecro patienter me au-
 dias. Et quidem vitam meam a iuventute, quae **4**
 ab initio fuit in gente mea in Hierosolymis, no-
 verunt omnes Iudaei, praescientes me ab initio, **5**
 si velint testimonium perhibere, quoniam se-
 cundum certissimam sectam nostrae religionis
 vixi pharisaeus. Et nunc in spe, quae ad pa- **6**
 tres nostros repromissionis facta est a Deo, sto
 iudicio subiectus, in quam duodecim tribus **7**
 nostrae nocte ac die deservientes sperant de-
 venire. De qua spe accusor a Iudaeis, rex.
 Quid incredibile iudicatur apud vos, si Deus **8**
 mortuos suscitatur?

Et ego quidem existimaveram, me adver- **9**
 sus nomen Iesu Nazareni debere multa con-
 traria agere, quod et feci Hierosolymis et mul- **10**

---

2 sim] sis TsR Beda
 cum sim def. me] incipiens rationem reddere c g
 Amb Beda

3 et¹ > *codd.*

5 velint] vellent G^oR dm g

7 quam G e g] qua *rel.*

servientes FSTKssW

9 Nazarei CAT p*(D,G* e)

---

1 A 13,16; 21,39s

5 A 23,6; Ph 3,5; 2 C 11,22; G 1,14

6 A 28,20

7 A 24,15

9-20 A 9,1-29; 22,3-21

10 J 16,2; Ap 2,10

tos sanctorum ego in carceribus inclusi, a prin-
 cipibus sacerdotum potestate accepta, et cum
 11 occiderentur, detuli sententiam. Et per omnes
 synagogas frequenter puniens eos compellebam
 blasphemare, et amplius insaniens in eos per-
 12 sequebar usque in exteris civitates. In quibus
 dum irem Damascum cum potestate et per-
 13 missu principum sacerdotum, die media in
 via vidi, rex, de caelo supra splendorem solis
 circumfulsisse me lumen et eos, qui mecum
 14 simul erant. Omnesque nos cum decidissemus
 in terram audivi vocem loquentem mihi he-
 braica lingua: Saule, Saule, quid me perse-
 queris? durum est tibi contra stimulum calci-
 15 trare. ¹Ego autem dixi: Quis es Domine? Do-
 minus autem dixit: Ego sum Iesus, quem tu
 16 persequeris. Sed exsurge et *sta super pedes*
tuos; ad hoc enim apparui tibi, ut constituam
 te ministrum et testem eorum, quae vidisti,
 17 et eorum, quibus apparebo tibi, ¹*eripiens te*
de populo et gentibus, in quas nunc ego mitto
 18 *te, ¹aperire oculos eorum, ut convertantur a*

---

13 ~ simul mecum FIUW p

15 Iesus + Nazarenus MTh c dm g p^c

17 populis CAMTK^rW c p^c

nunc > G e g Aug

18 eorum] caecorum CT e Aug

---

11 A 8,3

16 Ez 2,1.3

17 Jr 1,7; 1 Par 16,35

18 A 20,32; Dt 33,3s; Is 35,5; 42,7.16; 61,1; E 2,2;
 C 1,12ss; 1 P 2,9

λούς τε τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα
 τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναι- J 16,2
 ρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον, καὶ κατὰ 11
 πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς
 ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαινόμε-
 νος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰ ἔξω πόλεις.
 ἐν οἷς πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξου- 12
 σίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας 13
 μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν
 ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμπαν με
 φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους· πάντων 14
 τε καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φω-
 νὴν λέγουσαν πρὸς με τῇ ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ·
 Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς
 κέντρα λακτίζειν. ἐγὼ δὲ εἶπα· τίς εἶ, Κύριε; 15
 ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώ-
 κεις. ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στηῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας 16 Ez 2,1,3
 σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαι
 σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδές με ὧν τε
 ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ 17 Jr 1,7
 καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω σε, 1 Par 16,35
 ἵ ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ 18 Dt 33,3
 Is 35,5s

12 της + παρα CΨsss 1611-364 1765-1874 88^s 623^r Lr |
 13 μεσουσης 1891s 1739 1522 | βασιλ. + Αγριππα 88s 623
 927s | περιαστραψαν 1758s 917 88s | 14 ημων > B 255
 1898 642 | γην + δια τ. φοβον εγω μονος 1611 614 (g)
 syh^m | ηκ. φωνην λεγ. πρ. με B-A 104 81 048 E 255
 1891s 536ss 917 pl. 623ss 1873^s 218 69 syp ar co (Ψs 326
 383 913s 323ss 431 226 38 337 H lat(-g) syh)] φων.
 λαλουσαν πρ. με κ. λεγ. rel., φων. λαλουσης (λεγουσης)
 1175 E 522-429 5 467 927 | 15 K_ς > 326 1518 913s 522ss
 323ss 917ss 920s 919-256 1sss 794^s P^r | ειπεν + προς με
 E tpl syp co | Is + ο Ναζωραιος 1611 614 1891 917 1838s
 69 g syph⁺ | 16 κ. στηθι > B* 048 88s 1827 syp | με BC*
 1175 048 1611ss 1891s 915 467 sy ar sa Amb Aug] >
 rel. | 17 ους + νυν lat(-e g) tpl | (εξ)αποστελω (C) Ψ 81s
 1611-364 255 1891-1739 181^s 623 pl. al. PH ar co | 18 αυ-
 των] τυφλων 096 E cav tol Aug | αποστρεψ. AΨ 81 1611^r
 440s 88s 218 69 al. H, υποστρ. 326 323 917ss al. P^r |

- Is 42,7.16; 61,1
A 20,32
E2,2; C1,12ss σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κληρὸν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ.
- G 1,16 19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀ-
20 πειθῆς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν τε καὶ Ἱεροσολύμοις εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. ἔνεκα τούτων με Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. ἐπικουρίας οὖν τυχῶν τῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα μαρτυρούμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
- Mt 3,8 21 Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. ἐπικουρίας οὖν τυχῶν τῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα μαρτυρούμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
1. 24,44-47 22 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ φησιν· μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολ-
23 λά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. ὁ δὲ Παῦλος· οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀπο-
24 φθέγγομαι. ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασι-
25 λεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐθέν·
26 οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. ἰπιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις;
J 18,20 27 οἶδα ὅτι πιστεύεις. ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν

1,26; 1P4,16

20 εἰς > BSA tol | τον + ζωντα 255 1898s 431-5 al. 69 ar | 21 συλλαβ. BA 326 913s 522^s 323-915 467-226 1sss 794^s L^r] + οντα 048 rel. | 23 μελλειν S* 81 1108 1765s 323 181 489 69 PH | 24 δε + λαλουντος κ. E lat tpl | insanisti Paule insanisti h | γραμματα + επιστασθε A | 26 τουτω + Αγριππας syp sa | και > B 1874 88s 1838 h p tpl sy(p) i ar^l bo | αυτον] σε ar | τι > BΨ 104 81 1611ss 1891-2298 431^s 1838 |

tenebris ad lucem et de potestate satanae ad Deum, ut accipiant remissionem peccatorum et sortem inter sanctos per fidem, quae est in me.

Unde, rex Agrippa, non fui incredulus caelesti visioni; sed his, qui sunt Damasci primum et Hierosolymis et in omnem regionem Iudaeae et gentibus annuntiabam, ut paenitentiam agerent et converterentur ad Deum, digna paenitentiae opera facientes. Hac ex causa me Iudaei, cum essem in templo, comprehensum tentabant interficere. Auxilio autem adiutus Dei usque in hodiernum diem sto, testificans minori atque maiori, nihil extra dicens quam ea, quae prophetae locuti sunt futura esse et Moyses, ¹si passibilis Christus, si primus ex resurrectione mortuorum, lumen annuntiaturus est populo et gentibus.

Haec loquente eo et rationem reddente, Festus magna voce dixit: Insanis, Paule, multae te litterae ad insaniam convertunt. Et Paulus: Non insanio, inquit, optime Feste, sed veritatis et sobrietatis verba loquor. Scit enim de his rex, ad quem et constanter loquor; latere enim eum nihil horum arbitror. Neque enim in angulo quidquam horum gestum est. ¹Credis, rex Agrippa, prophetis? Scio quia credis. Agrippa autem ad Paulum: In modico

---

19 caelesti visioni R*W c dm g p (D, Kss e)] caelestis visionis *rel.* | 20 gentilibus CDITTh* | 21 tentabant + volentes me SsK^rW | 22 locuti sunt CT e s] ~sunt locuti *rel.* | 25 et¹] at GsFITsTh | eloquor Gs FSsOKs p

---

19 G 1,16 | 20 Mt 3,8; R 15,19 | 21 A 21,30s | 22s L 24,44-47 | 23 A 17,3; 1 C 15,20; R 8,29s; C 1,18; 2 T 1,10; Mt 4,16 | 24 J 10,20 | 25 A 23,26 | 26 J 18,20 | 28 A 11,26; 1 P 4,16

29 suades me Christianum fieri. Et Paulus: Opto
 apud Deum et in modico et in magno, non
 tantum te, sed etiam omnes, qui audiunt ho-
 die, fieri tales qualis et ego sum, exceptis vin-
 30 culis his. Et exsurrexit rex et praeses et Ber-
 31 nice et qui assidebant eis. Et cum secessissent,
 loquebantur ad invicem dicentes: Quia nihil
 morte aut vinculis dignum quid fecit homo
 32 iste. Agrippa autem Festo dixit: Dimitti po-
 terat homo hic, si non appellasset Caesarem.

27,1-44 *Iter maritimum, naufragium*

27 Ut autem iudicatum est navigare eum in
 Italiam et tradi Paulum cum reliquis custo-
 diis centurioni nomine Iulio cohortis Augustae,
 2 ascendentes navem Adrumetinam incipientes
 navigare circa Asiae loca sustulimus, perse-
 verante nobiscum Aristarcho Macedone Thes-
 3 salonicensi. Sequenti autem die devenimus Si-
 donem. Humane autem tractans Iulius Paulum
 permisit ad amicos ire et curam sui agere.

29 etiam] et *codd. pl.*, > FD p

omnes W g] † hos *rel.*

audiunt † me CT e s (g h)

31 et] qui FISsK^r

27,1 ~ eum navigare *codd.*, navig.nos g Beda

et tradi] *tradiderunt Beda, -didit dm (h, g)

2 ascend. c p^c] † autem *codd.*

incipientem GssDUOKsRTh p

sustulimus] egressi sumus ADM(Th^m)

3 permisit † ei CT g p^c s

32 A 25,11

27,1 A 25,12

2 A 19,29; 20,4; C 4,10; Phm 24

3 A 24,23; 28,2.16; 27,43

Παῦλον· ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν ποιῆσαι. ὁ δὲ Παῦλος· εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ καὶ 29 ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους, ὅποῖος καὶ ἐγὼ εἶμι, παρεκτός τῶν δεσμῶν τούτων. Ἐνέστη τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ 30 ἡγεμῶν ἢ τε Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους 31 λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἢ δεσμῶν ἄξιον 23,29 πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας δὲ τῷ 32 Φήστῳ ἔφη· ἀπολελεύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος 25,11 οὗτος εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν 27 25,12 Ἰταλίαν, παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχη ὀνόματι Ἰουλίῳ σπείρης Σεβαστῆς. ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ μέλλοντι πλεῖν εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνης Θεσσαλονικέως· τῇ τε ἑτέρῃ 3 κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα, φιλανθρώπως τε ὁ 24,23; 28,2. Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντι ἐπιμελείας τυχεῖν. καὶ 4

28 πειθη A | Χρηστιαν. S* | ποιησαι BA 33 81s 1898 syh^m] γενεσθαι rel. | 29 ευξαμ. S* 81 1518* 1838s 920sss 1 al. PLH lat(-h) co | μεγαλω] πολλω 104ss 1611-1765 1891 pl. 917s 88^s 1838s 920^r L^r | 30 inc. κ. ταυτα ειποντος ανεστη ο βασ. 104 1611s 614^s 522^s 2298^s 917s 431^r L^r h syh^t sa | και² + παντες 522^s h | 31 αξιον B 326 1611-257 522^s 323^s 917s 431-5 920 pl. L^r] + τι rel. | 27,1 ημας] τους περι τ. Παυλον 69 P | inc. κ. ουτως εκρινηεν ο ηγεμων αναπεμψαι αυτον Καισαρι 421 97 h tpl sy(p)h^m, + et in crastinum vocavit centurionem quendam nomine Iulium et tradidit ei Paulum cum ceteris custodiis h(g syh^m) | παρεδιδου A 181 206 429 467 218 g h s syp bo | Ιουλιανος syh^m, A (3) | 2 Αδραμυνηνω B* A 33 1831s 623s 927 1 ar (bo) | Θεσσαλονικεων δε Αριστ. κ. Σεκουνδος 1611 2138^s 614s syh | 3 πορευθεντα Ψ 104ss 1611^r 1891 522^s 323ss 917-915 1838-429 440ss rel. |

5 κείθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον
 διατὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, τό τε πέ-
 6 λαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν
 διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυ-
 7 κίας. κακεῖ εὐρῶν ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἰαλεξ-
 ανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν
 8 ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυ-
 πλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,
 μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν
 9 τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, μόλις τε παραλε-
 γόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμε-
 νον Καλοὺς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.
 2 C 11,25s 9 Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος
 Lv 16,29 ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νησ-
 τείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει ὁ Παῦλος
 10 ἰλέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως
 καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ
 τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν
 11 ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυ-
 βερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπέειπετο ἢ
 12 τοῖς ὑπὸ Παύλου λεγομένοις. ἀνευθέτου δὲ τοῦ
 λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλεί-
 ονες ἔθεντο βουλήν ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν, εἴ πως
 δύναιντο καταστήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμά-
 13 σαί, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ
 κατὰ χῶρον. Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαν-

5 κατηλθ.] - ηχθημεν 440s 623s 241 808s] + δι' ημερων
 δεκαπεντε 1611 2138s 614 syh⁺ (h) | Μυρα B 5 218 syh
 sa, Λυστραν S(A) lat(-h) tpl bo | 6 κακεισε 104 1175 917
 1829s 808 69, κακειθεν A 547 | ανεβιβασ. 1611-2147 913s
 1891-1831 536ss 440 88-1838 256 808s 1 | 8 τινα > A g
 syp | Λασσα B 33 81s 048 255 1739s 623s al. 808 69 al.
 syph* ar bo, Λασσα S*, Αλασσα A 1898s 460 syih^m,
 (sa), thalassa vg (g s p tpl) | 9 νηστειαν + τ. Ιουδαιων
 λεγειν 1611 2138s 1765 (1518) | ηδη² > 489 920 v | 10 φορ-
 του 913s 242 1739s 440s 467 226s | 12 κακειθεν 326
 1611ss 614 206s 1739s 440s 917s 1838s 920 pl. P al. |
 χωραν 915 623sss ar (co) |

Et inde cum sustulissemus, subnavigavimus 4
 Cyprum, propterea quod essent venti contrarii.
 Et pelagus Ciliciae et Pamphyliae navigantes 5
 venimus Lystram, quae est Lyciae; et ibi in- 6
 veniens centurio navem Alexandrinam navigan-
 tem in Italiam transposuit nos in eam. Et cum 7
 multis diebus tarde navigaremus et vix deve-
 nissemus contra Gnidum, prohibente nos vento,
 adnavigavimus Cretae iuxta Salmonem; et vix 8
 iuxta navigantes venimus in locum quendam,
 qui vocatur Boniportus, cui iuxta erat civitas
 Thalassa.

Multo autem tempore peracto, et cum iam 9
 non esset tuta navigatio, eo quod et ieiunium
 iam praeterisset, consolabatur eos Paulus ¹di- 10
 cens eis: Viri, video quoniam cum iniuria et
 multo damno non solum oneris et navis, sed
 etiam animarum nostrarum incipit esse navi-
 gatio. Centurio autem gubernatori et nauclero 11
 magis credebat, quam his quae a Paulo dice-
 bantur. Et cum aptus portus non esset ad hie- 12
 mandum, plurimi statuerunt consilium navigare
 inde, si quomodo possent devenientes Phoe-
 nicen hiemare, portum Cretae respicientem ad
 africanum et ad corum. Adspirante autem aus- 13

---

8 Thalassa] Lasaea | 9 consolabatur] exhortabatur

---

5 Lystram] *Myrram I (h)

7 Cnidum GsU^cKV g

iuxta FD^mSsKVs c dm p^c] secundum *rel.*

9 et² > CF*sISssKsR c dm

eos DTTh c dm g p^c] > *rel.*

11 nauclerio G-FS*OKssTh(D*)

12 Corum T] Chorum *rel.*

---

6 A 28,11

9 2 C 11,25s; Lv 16,29

tro, aestimantes propositum se tenere, cum sustulissent de Asson, legebant Cretam.

14 Non post multum autem misit se contra
 ipsam ventus Typhonicus, qui vocatur Euroa-
 15 quilo. Cumque arrepta esset navis et non pos-
 set conari in ventum, data nave flatibus, fere-
 16 bamur. In insulam autem quandam decurrentes,
 quae vocatur Cauda, potuimus vix obtinere
 17 scapham. Qua sublata, adiutoriis utebantur ac-
 cingentes navem, timentes ne in Syrtim inci-
 18 derent, summisso vase sic ferebantur. Valida
 autem nobis tempestate iactatis, sequenti die
 19 iactum fecerunt, et tertia die suis manibus ar-
 20 mamenta navis proiecerunt. Neque autem sole
 neque sideribus apparentibus per plures dies
 et tempestate non exigua imminente, iam ablata
 erat spes omnis salutis nostrae.

21 Et cum multa ieiunatio fuisset, tunc stans
 Paulus in medio eorum dixit: Oportebat qui-
 dem, o viri, audito me, non tollere a Creta,
 22 lucrique facere iniuriam hanc et iacturam. Et
 nunc suadeo vobis bono animo esse; amissio

---

13 sust. de Asson,] sust., proxime legebant

---

13 legebant] sublevabant CT, colligabant g

16 in TR^c c s] > *rel.*

Cauda] Claudam CTh(D*, p*)

18 valide *codd.*, valde D*, vento valido g

19 proiecerunt + in mare CMT c dm g s

20 ~ sole autem *codd.*

autem > GDR* g s

21 oportuerat CMT g s

tollere] egredi ADMRTh*(I)

---

16 A 27,30 | 19 Jon 1,5

21 A 27,33.38

τες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον
παρελέγοντο τὴν Κρήτην.

Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος 14
τυφωνικὸς ὁ καλούμενος Εὐρακύλων. συναρπασ- 15
θέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντ-
οφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα.
νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαῦδα 16
ἰσχύσαμεν μόλις περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκά-
φης, ἦν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύν- 17
τες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρ-
τιν ἐκπέσωσιν, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέ-
ροντο. σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἐξῆς 18
ἐκβολὴν ἐποιοῦντο, καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν 19
σκευὴν τοῦ πλοίου ἔρριψαν. μήτε δὲ ἡλίου μήτε 20
ἄστρον ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χει-
μῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περι-
ηρεῖτο ἐλπίς πᾶσα τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς.

Πολλῆς τε ἀσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεῖς 21
ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· ἔδει μὲν, ὧ
ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ
τῆς Κρήτης κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ
τὴν ζημίαν. καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυ- 22
μεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ

14 Ευρακυλων B*SA lat co (syi ar Ef)] ευρουκλυδων Bc
1898s 36 (syph), ευροκλ. rel. | 15 επιδοντ. + τω πνεοντι
κ. συστειλαντες τα ιστια syh⁺ (1614 2138-2147 257ss
Cass Beda) | 16 Κλαυδαν 104 2138s 913 88s 623s, Καυδα
BS^c 209* lat, Κλαυδην 326 2147ss 206^s 2298-1874 431^s
1827sss 920-1522 L^r | 17 βοηθειας 81 1518 1831 181 915
307^s H, -θειαν S* (502 g) | το σκευος] το σκαφος 255,
τα ιστια 1611 syp ar X^o | εφερομεθα 431^s syp bo |
19 τριτη + ημερα 440s 88s 623 lat syp ar bo | ερριψαμεν
Ψ 104s 1611-1765 522^s 2298 917ss 623 1827 489s 920-337
794ss P^r sy, + εις (τ.) θαλασσαν 1611 2138-2147 c g p s
t p l syh⁺ sa | 20 λοιπον > B g | τ. σωζ. ημ.] τ. σωτηριας
ημων g v g syp ar | 21 τοτε > A 309 g | αυτων] ημων 1611
2138-614 | 22 ουδεμιας 1518 242 1739^s 307^s 69 lat syh
ar co |

- 23 ὑμῶν πλήν τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι ταύ-
τη τῇ νυκτὶ τοῦ Θεοῦ οὗ εἶμι, ᾧ καὶ λατρεύω,
23,11 24 ἄγγελος ἰλέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρ
σε δεῖ παραστῆναι, καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ
25 Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. διὸ εὐ-
θυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὐ-
28,1 26 τως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. εἰς
νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.
27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ νύξ ἐγένετο δια-
φερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἄδρια, κατὰ μέσον τῆς
28 νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐ-
τοῖς χώραν. καὶ βολίσαντες εὖρον ὀργυιᾶς εἴ-
κοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολί-
29 σαντες εὖρον ὀργυιᾶς δεκαπέντε· φοβούμενοί
τε μή που κατὰ τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ
πρύμνης ῥίψαντες ἄγκύρας τέσσαρας ἠύχοντο
30 ἡμέραν γενέσθαι. τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων
φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκά-
φην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ πρῶ-
31 ρης ἄγκύρας μελλόντων ἐκτείνειν, εἶπεν ὁ Παῦ-
λος τῷ ἑκατοντάρχη καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν
μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆ-
32 ναι οὐ δύνασθε. τότε ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶ-
ται τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴασαν αὐτὴν
ἐκπεσεῖν.
27,21.27 33 Ἄχρι δὲ οὗ ἡμέρα ἡμελλεν γίνεσθαι, παρ-
εκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς
λέγων· τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν

23 παρεστη] εφανη syp ar sa | εἶμι + εγω SC^cA 1898sss
36 vg ar | 27 επεγενετο A 81 lat(-g)(bo) | Ανδρια 1319*
tr1 ar sa¹ bo | προαγαγ. S*, προαγειν 522* 440s, προσ-
αχειν B* g, apparere lat | 28 και¹] οἱτινες S* lat(-g) | κ.
παλ. βολισ. > 206 1898 tr1 vg syp | 29 μη που] μη-
πως (A) 326 614^s 522^s 2298^s 917ss 88^s 1827s 1873^r L^r |
εκπεσωσι 81 1518 1891s 1739s 1827s 489 547s 808s
ar sa | 30 εκφυγ. A 2138s 614 460s | προφασει > 1611
2138 614 | 31 ημεις, δυναμεθα 1838s g |

enim nullius animae erit ex vobis praeterquam
navis. Adstitit enim mihi hac nocte angelus 23
Dei, cuius sum ego et cui deservio ¹dicens: 24
Ne timeas, Paule, Caesari te oportet adsistere,
et ecce donavit tibi Deus omnes, qui navigant
tecum. Propter quod bono animo estote, viri; 25
credo enim Deo, quia sic erit quemadmodum
dictum est mihi. In insulam autem quandam 26
oportet nos devenire.

Sed posteaquam quartadecima nox super- 27
venit, navigantibus nobis in Adria circa me-
diam noctem, suspicabantur nautae apparere
sibi aliquam regionem. Qui et summittentes 28
bolidem invenerunt passus viginti, et pusillum
inde separati invenerunt passus quindecim. Ti- 29
mentes autem ne in aspera loca incideremus,
de puppi mittentes ancoras quattuor, opta-
bant diem fieri. Nautis vero quaerentibus fu- 30
gere de navi, cum misissent scapham in mare
sub obtentu quasi inciperent a prora ancoras
extendere, ¹dixit Paulus centurioni et militi- 31
bus: Nisi hi in navi manserint, vos salvi fieri
non potestis. Tunc absciderunt milites funes 32
scaphae et passi sunt eam excidere.

Et cum lux inciperet fieri, rogabat Paulus 33
omnes sumere cibum dicens: Quartadecima

---

24 Caesari] Caesarem C, ante Caes. g s, † enim CT

25 Deo † meo FSsK^rW c dm

27 Hadria G-F*STsKBV c s

28 et¹ > G^rTsTh c dm p

bolidem CDTTh c dm g p^c] > *rel.*

29 fieri † ut sciremus an salvi esse possemus CW g

30 ~ a prora inciperent GssDTsThW p

---

24 A 9,15; 23,11

26 A 28,1

30 A 27,16

33 A 27,21.27

die hodie expectantes ieiuni permanetis nihil
 34 accipientes. Propter quod rogo vos accipere
 cibum pro salute vestra, quia nullius vestrum
 35 capillus de capite peribit. Et cum haec dixisset,
 sumens panem gratias egit Deo in conspectu
 omnium, et cum fregisset, coepit manducare.
 36 Animaequiores autem facti omnes et
 37 ipsi sumpserunt cibum. Eramus vero universae
 38 animae in navi ducentae septuaginta sex. Et
 satiati cibo alleviabant navem iactantes triticum
 in mare.

39 Cum autem dies factus esset, terram non
 agnoscebant, sinum vero quendam considerabant
 habentem litus, in quem cogitabant, si
 40 possent, eicere navem. Et cum ancoras sustulissent,
 committebant se mari simul laxantes iuncturas
 gubernaculorum, et levato artemone, secundum
 aurae flatum tendebant ad
 41 litus. Et cum incidissemus in locum dithalassum,
 impegerunt navem; et prora quidem fixa manebat
 immobilis, puppis vero solvebatur a
 42 vi maris. Militum autem consilium fuit ut cus-

---

33 die hodie U c dm p^c] ~ hodie die *rel.*

36 adsumpserunt *codd. pl.* dm p

38 adlevabant G*FsO (g)

39 esset † nautae CT dm g

40 abstulissent GrIsTsThW c dm p*

~ flatum aurae GssDIIsTsThW c dm g p

41 dithal.] bithalassum *codd. pl.* g, † ubi duo maria
 conveniebant CTW

---

34 1 Sm 14,45; 2 Sm 14,11; Mt 10,30

35 J 6,11; 1 C 10,30; R 14,6; 1 T 4,4

36 A 9,19

προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσ-
 λαβόμενοι. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν 34 1 Sm 14,45
 τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτη- 2 Sm 14,11
 ρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρῖξ ἀπὸ τῆς Mt 10,30
 κεφαλῆς ἀπολεῖται. εἶπας δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν 35 J 6,11; 1 T 4
 ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων L 22,19
 καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. εὐθυμοὶ δὲ γενό- 36
 μενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.
 ἡμεῖθα δὲ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ διακό- 37
 σιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς 38
 ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον
 εἰς τὴν θάλασσαν.

“Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγί- 39
 νωσκον, κόλπον δὲ τινα κατενόουν ἔχοντά αἰγια-
 λόν, εἰς ὃν ἐβουλεύοντο εἰ δύναιντο ἐξῶσαι τὸ
 πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς 40
 τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν
 πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἄρτέμωνα τῆ πνε-
 ούση κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες 41
 δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπέκειλαν τὴν ναῦν,
 καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος,
 ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμά-
 των. Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο ἵνα 42

33 μηθεν BS*A 467 | 34 προσλαβεῖν Ψ 326 2138^s 2147^{ssss}
 242^s 917^s 467 920^{ss} 226*⁻1837 1^s L^r | μεταλ. +τινος Ψ
 1611^s 614 913 623^s syh sa (S*) | προς] προ BΨ 913 1898^s
 915 467 | ημετερο. A 1611^{ss} 614 913 242*^{ss} 915 1838 547
 808 460^{ss} LP syh | απολ.] πεσειται Ψ 104^s 2138-1765
 1891^r 917^s 88^{ss} 623-467 920 pl. L^r g syh sa | 35 ευχα-
 ριστησας S 1898^s 38 | εσθιειν + επιδιδους κ. ημιν 1611
 614^s syh⁺ sa | 36 μετελαμβανον 614 (1611, S*) | 37 δια-
 κοσ.] ως B sa, > 522 | εξ] πεντε A, > 69 Ep Ef | 39 εγι-
 νωσκον B 2138 88^s | υπενοουν 88^s 489 460^{ss} | δυνατον
 C 326 1518 383^s 1765^s 522^s 440^s 917^{sss} 431^s 927^r L^r |
 εκωσαι B*C 522 88^s 1319 ar co | 41 επωκειλαν B^cC^c 326
 1611-1874 431^s 5 rel. | ναυν + eo ubi est syrtis syh⁺ |
 διελυετο 1611^{ss} 614^s 257^s 440^s 547 69 L | τ. κυματ.]
 τ. θαλασσης lat, τ. ανεμου τ. πνεοντος εις τ. αιγιαλον
 sa, > BS*A 623* ar |

- 43 τούς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμ-
 βήσας διαφύγη. ὁ δὲ ἑκατοντάρχης βουλόμενος
 διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ
 βουλήματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κο-
 λυμβᾶν ἀπορίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέ-
 27,22-25 44 ναι, ἰκαὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς
 δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως
 ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
- 28 Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωμεν ὅτι Μελίτη
 27,3 2 ἡ νῆσος καλεῖται. οἳ τε βάρβαροι παρεῖχον οὐ
 τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἅπαντες γὰρ
 πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑε-
 3 τὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. συστρέ-
 ψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων τι πλῆθος καὶ
 ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θέρ-
 4 μης ἐξελθοῦσα καθῆψεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὥς
 δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ
 τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· πάντως
 φονεύς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα
 Mc 16,18 5 ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἶασεν. ὁ μὲν
 οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν
 14,11 6 οὐδὲν κακόν· οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν
 πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ
 πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων καὶ θεωρούντων
 μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλό-
 μενοι ἔλεγον αὐτὸν εἶναι θεόν.

43 εκκολυμβ. B g | τ. γης S 1611^s 614 | 28,1 επεγνωσαν
 C^cΨ 104s 2147-1874 431^s 623s al. 920^r L^r | Μελιτηνη B*
 lat syh ar bo | 2 αναψαντ. 104s 2147ss 522^s 323ss 917s
 431^s 927^r L^r | προσανελαμβανον S* 1611^s 614 913 209
 (Ψ) | παντας > A g sa | υφεστ. 33 917 L | δια² > S* 255
 209^{*ss} lat | 3 τι > Ψ 326 1611-1891 522^s 323^s 917s 88^s
 1838^r L^r | διεξελθ. Ψ 326 1611ss 614 383sss 242-1831
 536-440 917ss 1873^s 920s 241-1 al. | 4 ~ το θηρ. κρεμ.
 81 048 209ss X^q | 5 αποτιναξαμενος A 33-1175 048 1611-
 2147 257^s 242 1898s 1829^s 927s L | κακον] πονηρον Ψ
 2138s 88 623, > S* | 6 εμπιμπρ. (S*) 048 242 323 1898s |

todias occiderent, nequis cum enatasset, effugeret. Centurio autem volens servare Paulum 43 prohibuit fieri iussitque eos, qui possent natate, emittere se primos et evadere et ad terram exire, et ceteros alios in tabulis ferebant, 44 quosdam super ea, quae de navi erant. Et sic factum est, ut omnes animae evaderent ad terram.

28,1-10 *Gesta in Melita insula*

Et cum evasissemus, tunc cognovimus quia 28 Melita insula vocabatur. Barbari vero praestabant non modicam humanitatem nobis. Accensa enim pyra, reficiebant nos omnes propter imbrem, qui imminebat, et frigus. Cum 3 congregasset autem Paulus sarmentorum aliquantam multitudinem et imposuisset super ignem, vipera a calore cum processisset, invasit manum eius. Ut vero viderunt barbari pendentem bestiam de manu eius, ad invicem dicebant: Utique homicida est homo hic, qui cum evaserit de mari, ultio non sinit eum vivere. Et ille quidem excutiens bestiam in ignem 5 nihil mali passus est. At illi existimabant eum 6 in tumorem convertendum et subito casurum et mori. Diu autem illis exspectantibus et videntibus nihil mali in eo fieri, convertentes se dicebant eum esse deum.

---

43 mittere *codd.* | se in mare primos AK^r c dm (Ss p^e) | 44 erant CMTW c] essent *rel.* | 28,1 Milittene *codd. pl.* g | vocatur G-FSzOBTh* (g) | 3 calore + ignis Ss | 4 de] in FSsK^r | non sinit eum CIUKVTh dm] ~ eum non sinit | 6 et¹] *aut gs | exspectant.] sperantibus *codd.*

---

43 A 27,3 | 44 A 27,22ss | 28,2 A 27,3 | 5 Mc 16,18; L 10,19 | 6 A 14,11

7 In locis autem illis erant praedia principis
 insulae nomine Publii, qui nos suscipiens tri-
 8 duo benigne exhibuit. Contigit autem patrem
 Publii febribus et dysenteria vexatum iacere.
 Ad quem Paulus intravit, et cum orasset et
 9 imposuisset ei manus, salvavit eum. Quo facto,
 omnes, qui in insula habebant infirmitates, ac-
 10 cedebant et curabantur, qui etiam multis ho-
 noribus nos honoraverunt et navigantibus im-
 posuerunt quae necessaria erant.

28,11-31 *Adventus in Urbe, Iudaei Romani, Pauli
 captivi praedicatio*

11 Post menses autem tres navigavimus in
 navi Alexandrina, quae in insula hiemaverat,
 12 cui erat insigne Castorum. Et cum venissemus
 13 in Syracusam, mansimus ibi triduo. Inde cir-
 cumlegentes devenimus Rhegium et post unum
 diem, flante austro, secunda die venimus Pu-
 14 teolos; ubi inventis fratribus, rogati sumus
 manere apud eos dies septem, et sic ve-
 15 nimus Romam. Et inde, cum audissent fratres,
 occurrerunt nobis usque ad Appii forum

---

8 eum + Dominus SU

9 facto I c g tpl] + et *rel.*

11 Castorum] castrorum G*A*ssIS*U*Ts*KsRTh
 W c p tpl, dioscore C^m g

12 Syracusas CAT g

14 ubi] ibi TO

dies] diebus DBTh

---

8 L 4,38s; 10,9; J 4,52

9 Mt 10,8; L 8,2

15 R 1,7

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρ- 7
 χεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Πο-
 πλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς ἡμέρας τρεῖς φι-
 λοφρόνως ἐξένισεν. ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ 8
 Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον
 κατακεῖσθαι, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ
 προσευξάμενος ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο
 αὐτόν. τούτου δὲ γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῇ 9
 νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας προσήρχοντο καὶ ἐθερα-
 πεύοντο, οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς 10
 καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὰς χρείας.

Mc 16,18

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ 11
 παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίῳ, πα-
 ρασήμῳ Διοσκούροις. καὶ καταχθέντες εἰς Συ- 12
 ρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, ὅθεν πε- 13
 ριελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον. καὶ μετὰ
 μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἦλ-
 θομεν εἰς Ποτιόλους, οὓς εὐρόντες ἀδελφοὺς παρ- 14
 εκλήθημεν παρ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτὰ·
 καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἦλθομεν. κακεῖθεν 15
 οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἦλθον εἰς
 ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν

7s Πουπλιῳ 81 1739s 1898 623s lat syh co | τρεις ημ.
 > 522s 429 1837 | ημερ. + in domo sua syph⁺ | 8 δυσεν-
 τερια 326 81 1611^r (-383*) 242-1758 323^s 1829^s 489s 38s
 808ss 794^s, -ιοις 33 048 | 9 δε] ουν 326 1611 pl. 522^s 323^s
 917s 1829^s 1838s 920-436 L^r | γενομ.] ακουσθεντος syh^m |
 και⁺ > B g tpi vg^l ar^l bo | 10 ημας + οσον χρονον επε-
 δημουμεν 1611 2138^s | αναγομ. + εκειθεν syph⁺ bo | επε-
 θεντο + in navi syh⁺ | τ. χρειαν 104s 81 1108 383-1891 522^s
 323^s 917ss 88 467 489^r L^r syph | 11 ηχθημεν 326 383s 522s
 440s 917s 5s 1873-920 al. | 12 ημεραις τρισιν B lat |
 13 περιελοντες BS* | επιγινομ. 048 1891 917s 307ss 467
 1319s | Πουτιολ. A* lat, Ποντ. sa^l bo | 14 παρ] επ Ψ
 326 1611-1765 522^s 323^s 917s 623 pl. 920 pl. L^r | επι-
 μειναντες Ψ 1611^s 614 623s H g syh | 15 οι > B 460 | τα
 περι ημ. > lat syph | εξηλθον Ψ 33 326 1611-1874 1829
 rel. | υπαντησ. S* 1898s 808 | Απφιου 33 048 614s 1311 ar |

Ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας
 27,3 16 τῷ Θεῷ ἔλαβε θάρσος. Ὅτε δὲ εἰσῆλθομεν
 εἰς Ῥώμην, ἐπετράπη τῷ Παύλῳ μένειν καθ'
 ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.
 17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασ-
 θαι αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους·
 συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· ἐγώ,
 ἄνδρες ἀδελφοί, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ
 λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρώοις, δέσμιος ἐξ Ἰε-
 ροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥω-
 18 μαίων, οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπο-
 λῦσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρ-
 25,10s 19 χειν ἐν ἐμοί· ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων
 ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ
 26,6s 20 ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορεῖν. διὰ ταύτην
 οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσ-
 λαλῆσαι· εἵνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ
 21 τὴν ἄλυσιν ταύτην περικείμεαι. οἱ δὲ πρὸς αὐ-
 τὸν εἶπαν· ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἔδε-
 ξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός
 τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ
 24,14; L 2,34 22 σοῦ πονηρόν. ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι
 ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως ταύτης
 γνωστὸν ἡμῖν ἐστὶν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.

16 ηλθομ.104s 1611-1765 522^s 323^s 917s 1829^s 1838-1837
 al. L^r | εις + την S*Ψ 1175 048 1611-614 257 2298 917s
 467 L | Ρωμ. + ο εκατονταρχος παρεδωκεν τ. δεσμιους
 τω στρατοπεδαρχω, επετρ. δε 104s 1611 1518^r 1891 pl.
 917ss 88^r g tpl sy(p)h⁺ sa | εαυτον+εξω τ. παρεμβολης
 1611 614s g p syh⁺ | 18 οιτινες + πολλα 1611 2138^s 614s
 syh⁺ | 19 Ιουδ. + κ. επικραζοντων αιρε τ. εχθρον ημων
 1611 2138^s 614s 1765 syh⁺ | κατηγορειν B-A 33s 81s
 242 1739 1898sss 623ss] -ρησαι rel., +αλλα ινα λυτρω-
 σωμαι τ. ψυχην μου εκ θανατου 1611 2138^s 614s g p tpl
 syh⁺ | 21 περι] κατα SΨ p s | απηγγ. + ημιν co, ρ. ελαλ.
 syrh⁺ | τι > 915s 920 1319s g p | 22 παρα] περι 915 H
 g p | μεν > 383 440s 917 88s 241 808 lat co | οτι π. αν-
 τιλεγεται] quod a nullo recipitur syr |

ac Tres Tabernas. Quos cum vidisset Paulus, gratias agens Deo accepit fiduciam. Cum au- 16
tem venissemus Romam, permissum est Paulo manere sibimet cum custodiente se milite.

Post tertium autem diem convocavit pri- 17
mos Iudaeorum. Cumque convenissent, dicebat eis: Ego, viri fratres, nihil adversus plebem faciens aut morem paternum vinctus ab Hierosolymis traditus sum in manus Romanorum. Qui cum interrogationem de me habuissent, 18
voluerunt me dimittere, eo quod nulla esset causa mortis in me. Contradicientibus autem 19
Iudaeis, coactus sum appellare Caesarem non quasi gentem meam habens aliquid accusare. Propter hanc igitur causam rogavi vos videre 20
et alloqui. Propter spem enim Israhel catena hac circumdatus sum. At illi dixerunt ad eum: 21
Nos neque litteras accepimus de te a Iudaea, neque adveniens aliquis fratrum nuntiavit aut locutus est quid de te malum. Rogamus autem 22
a te audire quae sentis, nam de secta hac notum est nobis quia ubique ei contradicitur.

---

15 et tribus tabernis *codd. pl.*

16 ~ venissemus autem *codd. pl.*

Romam † centurio tradidit vinctos praefecto p tpl, custodias principi peregrinorum g

18 esset causa W] ~ causa esset *rel. pl.*, ~ mortis esset DOR* g p s

21 quid] aliquid DSsTh s, > O g p t

---

16 A 27,3

17 A 13,15; 23,1

18 A 3,13; L 23,14s

19 A 25,11; 26,32

20 A 23,6; 26,6s

22 A 17,19; L 2,34; R 10,21; Hb 12,3

- 23 Cum constituissent autem illi diem, vene-
runt ad eum in hospitium plurimi, quibus ex-
ponebat testificans regnum Dei suadensque
24 mane usque ad vesperam. Et quidam crede-
bant his quae dicebantur, quidam vero non
25 credebant. Cumque invicem non essent con-
sentientes, discedebant dicente Paulo unum ver-
bum: Quia bene Spiritus sanctus locutus est per
26 Esaiam prophetam ad patres nostros ¹dicens:
*Vade ad populum istum et dic ad eos:
Aure audietis, et non intellegetis,
et videntes videbitis, et non perspicietis.*
27 *Incrassatum est enim cor populi huius,
et auribus graviter audierunt,
et oculos suos compresserunt,
ne forte videant oculis
et auribus audiant,
et corde intellegant et convertantur,
et sanem eos.*
28 Notum ergo sit vobis, quoniam *gentibus* mis-
29 sum est hoc *salutare Dei*, et ipsi audient. Et
cum haec dixisset, exierunt ab eo Iudaei mul-
tam habentes inter se quaestionem.

---

23 plurimi MW] plures *rel.*, multi Hier
eis] eos GADIOT^h g p (s)
24 dicebantur + a Paulo MssOT^h c dm (I g p)
25 nostros] vestros W p s Var
26 ad eos > GssDI^sTsThW e g p s
27 oculis + suis CT Hier Vig
eos dm g p Hier] illos *codd.*
28 ~ ipsi et *codd.*
29 > GAsISsOK^r dm e s

---

23 A 19,8; 26,22s

24 A 17,4

26 Is 6,9s; Mt 13,14; J 12,39s

27 2 C 3,14

28 Ps 66,3; 97,3; A 13,46; 18,6; Is 45,5 O'

Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἦλθον πρὸς αὐτὸν 23
 εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθητο διαμαρτυ-
 ρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐ-
 τοὺς περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋ-
 σέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας.
 καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ 24
 ἠπίστουν· ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους 25
 ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι
 καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου
 τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἰ λέγων· 26

Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν·

*ἀκοῆ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε,
 καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε·*

*ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, 27
 καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν,*

*καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν,
 μὴ ποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς*

καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν

*καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν,
 καὶ ἰάσομαι αὐτούς.*

γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπε- 28
 στάλη τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ· αὐτοὶ καὶ
 ἀκούσονται.

Is 6,9s
 Mt 13,14
 Mc 4,12
 J 12,40

18,6; L 3,6
 Ps 66,3; 97,3

23 ηλθον B-A 33s 1175s 913 242 1739s 1898s 623s 1319s] ηκον rel. | αυτους + τα 104s 383s 2298s 917s 88ss 489r Ls al. | 24 λεγομεν. + υπο τ. Παυλου Ψ 048 c tpl vg^l, ~ gp | 25 ημων 326 1611-2147 522ss 440s 88-5 920s 919ss 808-1 460s L^r ar | 26 λεγον As 104^r 2138-614 913s 1891^r 431-5 920 1311^s LH^r | ακουσητε A 33s 81 E 255 206 216* 88s 623 1827ss 1319s 69 | βλεψητε S^cA 33s E 88s 307^s 1838 547 69 al. H | 27 εβαρυνθη S*, ingrassa p*, grava g | ωσιν + αυτων SA 33 048 206 1831 1739^s 88s 431^s 241 808s syph ar co Ath Hier | επιστρεψουσιν As 81 048 E 1898s 1319 | ιασωμαι 81 E 2138s 2147 242 206s 440s 181s 307^s 1838-489 919 1837ss 69 | 28 τουτο > 104s 048 E 614^s 522^s 323^s 917s 88s 1873^r L^r ar | ακουσοντ. + 29 κ. ταυτα αυτου ειποντος απηλθον οι Ιουδαιοι πολλην εχοντες εν εαυτοις συζητησιν 104s 1611-429 2298^s 917ss 88-5 1838^r L^r c g p tpl vg^l syh⁺ |

30 Ἐνέμεινεν δὲ διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώ-
 ματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομέ-
 28,23; 1,3 31 νους πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ
 Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύ-
 τως.

30 εμεινεν A 104s E 2147^s 1891^r 917s 431^s 1873^r L^r |
 δε + ο Παυλος 104s 2147^s 1891^s 2298^s 917 rel. L^r g
 tpl syh⁺ sa | δε] ουν 1611^s 614 209 syh* | προς] εις
 522ss 915 5 241 460ss | αυτον + Ιουδαιους τε κ. Ἑλλη-
 νας 1611 2138^s 614 1765 vg^l syh⁺, et disputabat cum
 Iudaeis et Graecis gp tpl Ef | 31 Xu > S* 1611^s 614s
 467 241 syh | πασης + της 048, > Ψ 1611 2138^s 1739
 syph sa | ακωλυτως + dicens quia hic est Christus Ie-
 sus filius Dei, per quem incipiet totus mundus iudi-
 cari p tpl vg^l syh (Ef), > 913 255, + αμην Ψ 1175
 1611^s 614s 257 1765 1898-5 460 vg^l syh |

Mansit autem biennio toto in suo conducto 30
 et suscipiebat omnes, qui ingrediebantur ad
 eum ^lpraedicans regnum Dei et docens quae 31
 sunt de Domino Iesu Christo cum omni fidu-
 cia sine prohibitione.

---

30 autem + Paulus CT g
 conductu ADMUW] + disputans CTW (g tpl)
 eum + Iudaeos atque Graecos CTRW (g p tpl)
31 quae - prohibitione] quoniam hic est Christus
 filius Dei per quem omnis mundus iudicabitur cum
 omni fiducia sine prohibitione CT (R p tpl)
 prohibitione + Amen AFRT^h p^c

---

31 A 28,23; 1,3; 19,8; 20,20s.24; Ph 1,14; 2 T 2,9